

Βρυξέλλες, 3 Σεπτεμβρίου 2025
(OR. en)

12416/25
ADD 2 REV 1

Διοργανικός φάκελος:
2025/0271 (NLE)

POLCOM 203
SERVICES 40
FDI 35
COLAC 120

ΠΡΟΤΑΣΗ

Αποστολέας:	Για τη Γενική Γραμματέα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η κα Martine DEPREZ, Διευθύντρια
Ημερομηνία Παραλαβής:	3 Σεπτεμβρίου 2025
Αποδέκτης:	κα Thérèse BLANCHET, Γενική Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Αριθ. εγγρ. Επιτρ.:	COM(2025) 812 annex
Θέμα:	ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ της πρότασης απόφασης του Συμβουλίου σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ενδιάμεσης συμφωνίας για το εμπόριο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το έγγραφο - COM(2025) 812 annex.

συνημμ.: COM(2025) 812 annex

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 3.9.2025
COM(2025) 812 final

ANNEX 1 – PART 2/2

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

της

πρότασης απόφασης του Συμβουλίου

**σχετικά με τη σύναψη, εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, της ενδιάμεσης
συμφωνίας για το εμπόριο μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των Ηνωμένων
Πολιτειών του Μεξικού**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 16

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ

ΑΡΘΡΟ 16.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «συναφείς ευκολίες»: υπηρεσίες, φυσικές υποδομές και άλλες ευκολίες που σχετίζονται με δίκτυο ή υπηρεσία τηλεπικοινωνιών και καθιστούν δυνατή ή υποστηρίζουν την παροχή υπηρεσιών μέσω του εν λόγω δικτύου ή της υπηρεσίας ή διαθέτουν τη δυνατότητα αυτήν·
- β) «τελικός χρήστης»: ο τελικός καταναλωτής ή συνδρομητής μιας δημόσιας υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένου του παρόχου υπηρεσιών εκτός από τον πάροχο δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·
- γ) «βασικές εγκαταστάσεις»: οι εγκαταστάσεις δημόσιου δικτύου ή υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών που:
 - i) παρέχονται αποκλειστικά ή κυρίως από έναν και μόνο πάροχο ή από περιορισμένο αριθμό παρόχων· και
 - ii) δεν είναι εφικτό από οικονομική ή τεχνική άποψη να αντικατασταθούν για την παροχή υπηρεσίας·

- δ) «διασύνδεση»: η σύνδεση με δημόσια δίκτυα τηλεπικοινωνιών παρόχων που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών, ώστε να επιτρέπεται στους χρήστες ενός παρόχου να επικοινωνούν με τους χρήστες κάποιου άλλου παρόχου και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχει οποιοσδήποτε πάροχος που είτε συμμετέχει είτε έχει πρόσβαση στο δίκτυο·
- ε) «ενδοεταιρικές επικοινωνίες»: τηλεπικοινωνίες μέσω των οποίων μια επιχείρηση επικοινωνεί στο εσωτερικό της ή με τις θυγατρικές της εταιρείες, τα υποκαταστήματα και, με την επιφύλαξη της νομοθεσίας του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, με τις συνδεδεμένες εταιρείες της (ή μεταξύ των εν λόγω θυγατρικών, υποκαταστημάτων και συνδεδεμένων εταιρειών της)· ο όρος αυτός δεν περιλαμβάνει ωστόσο τις εμπορικές ή μη εμπορικές υπηρεσίες που παρέχονται σε επιχειρήσεις οι οποίες δεν αποτελούν σχετικές θυγατρικές εταιρείες, υποκαταστήματα ή συνδεδεμένες εταιρείες, ή που παρέχονται σε υφιστάμενους ή δυνητικούς πελάτες⁵³.
- στ) «μισθωμένα κυκλώματα»: υπηρεσίες ή εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων με εικονικό ή μη φυσικό χαρακτήρα, μεταξύ δύο ή περισσότερων καθορισμένων σημείων που προορίζονται για να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά από χρήστη ή για να διατίθενται αποκλειστικά σε αυτόν·
- ζ) «άδεια»: κάθε έγκριση την οποία ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση, σύμφωνα με τη νομοθεσία του, για την παροχή υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών, η οποία περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, παραχωρήσεις, άδειες, καταχωρίσεις ή κοινοποιήσεις·

⁵³ Για τους σκοπούς του παρόντος ορισμού, οι όροι «θυγατρικές», «υποκαταστήματα» και, κατά περίπτωση, «συνδεδεμένες εταιρείες» έχουν την έννοια που ορίζεται για ένα συμβαλλόμενο μέρος βάσει της νομοθεσίας του.

- η) «κύριος πάροχος»: πάροχος δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, ο οποίος έχει την ικανότητα να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τους όρους συμμετοχής, όσον αφορά την τιμή και την προσφορά, σε σχετική αγορά δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ως αποτέλεσμα του ελέγχου βασικών εγκαταστάσεων ή της χρησιμοποίησης της θέσης του στην εν λόγω αγορά·
- θ) «στοιχείο δικτύου»: εγκατάσταση ή εξοπλισμός που χρησιμοποιείται για την παροχή υπηρεσίας τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των χαρακτηριστικών, των λειτουργιών και των ικανοτήτων που παρέχονται μέσω της εν λόγω εγκατάστασης ή του εξοπλισμού·
- ι) «που δεν εισάγει διακρίσεις»: η συμμόρφωση με τη μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους όπως ορίζεται στα άρθρα 10.8 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και 11.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και η εθνική μεταχείριση, όπως ορίζεται στα άρθρα 10.7 (Εθνική μεταχείριση) και 11.6 (Εθνική μεταχείριση), καθώς και η μεταχείριση που δεν είναι εξίσου ευνοϊκή με εκείνη που επιφυλάσσεται σε οποιονδήποτε άλλον χρήστη παρόμοιων δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών σε παρόμοιες καταστάσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά την έγκαιρη παροχή·
- ια) «φορητότητα αριθμού»: η δυνατότητα του τελικού χρήστη δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που ζητά να διατηρεί, στην ίδια τοποθεσία σε περίπτωση σταθερής γραμμής, τους ίδιους αριθμούς τηλεφώνου, όταν αλλάζει πάροχο εντός της ίδιας κατηγορίας παρόχων δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών·
- ιβ) «δημόσιο δίκτυο τηλεπικοινωνιών»: δίκτυο τηλεπικοινωνιών το οποίο χρησιμοποιείται για την παροχή δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών μεταξύ σημείων απόληξης δικτύου·

- ιγ) «δημόσια υπηρεσία τηλεπικοινωνιών»: υπηρεσία τηλεπικοινωνιών που παρέχεται γενικά στο κοινό·
- ιδ) «υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης»: προσφορά διασύνδεσης από κύριο πάροχο η οποία δημοσιοποιείται, ώστε κάθε πάροχος δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που επιθυμεί να αποδεχθεί την προσφορά να μπορεί να διασυνδέεται με τον κύριο πάροχο σ' αυτήν τη βάση·
- ιε) «τηλεπικοινωνίες»: η μετάδοση και λήψη σημάτων με τη χρήση καλωδίου, ραδιοκυμάτων, οπτικών ή οποιωνδήποτε άλλων ηλεκτρομαγνητικών μέσων·
- ιστ) «δίκτυο τηλεπικοινωνιών»: σύστημα μετάδοσης και, κατά περίπτωση, εξοπλισμός μεταγωγής ή δρομολόγησης και άλλοι πόροι, συμπεριλαμβανομένων των μη ενεργών στοιχείων δικτύου, που επιτρέπουν τις τηλεπικοινωνίες·
- ιζ) «ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών»: ο φορέας ή οι φορείς που είναι υπεύθυνοι για τη ρύθμιση των δικτύων και των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που καλύπτει το παρόν κεφάλαιο·
- ιη) «υπηρεσία τηλεπικοινωνιών»: υπηρεσία η οποία συνίσταται, εν όλω ή εν μέρει, στη μετάδοση και λήψη σημάτων σε δίκτυα τηλεπικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων δικτύων που χρησιμοποιούνται για ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες, αλλά δεν περιλαμβάνει τις υπηρεσίες που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του εν λόγω περιεχομένου·
- ιθ) «καθολική υπηρεσία»: το ελάχιστο σύνολο υπηρεσιών που πρέπει να καθίσταται διαθέσιμο σε όλους τους χρήστες στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους, το πεδίο εφαρμογής του οποίου καθορίζεται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος· και

- κ) «χρήστης»: ο καταναλωτής ή ο πάροχος υπηρεσιών που χρησιμοποιεί δημόσιο δίκτυο ή υπηρεσία τηλεπικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 16.2

Πεδίο εφαρμογής και αρχές του κανονιστικού πλαισίου

1. Το παρόν κεφάλαιο καθορίζει τις αρχές του κανονιστικού πλαισίου για την παροχή δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, που ελευθερώνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) και 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), και εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία επηρεάζουν τις συναλλαγές στον τομέα δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία επηρεάζουν τις υπηρεσίες που παρέχουν περιεχόμενο μεταδιδόμενο με χρήση δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ή που ασκούν έλεγχο επί του εν λόγω περιεχομένου.

Ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών είναι νομικά διακριτή και λειτουργικά ανεξάρτητη από οποιονδήποτε πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ή εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών. Για να διασφαλιστεί η ανεξαρτησία και η αμεροληψία των ρυθμιστικών αρχών τηλεπικοινωνιών, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών δεν έχει οικονομικό συμφέρον ούτε διατηρεί ρόλο λειτουργίας ή διαχείρισης σε οποιονδήποτε πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών ή εξοπλισμού τηλεπικοινωνιών. Συμβαλλόμενο μέρος το οποίο διατηρεί την κυριότητα ή τον έλεγχο παρόχων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών διασφαλίζει τον αποτελεσματικό διαρθρωτικό διαχωρισμό της ρυθμιστικής λειτουργίας από τις δραστηριότητες που συνδέονται με την κυριότητα ή τον έλεγχο.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι κανονιστικές αποφάσεις και διαδικασίες της ρυθμιστικής αρχής τηλεπικοινωνιών που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο είναι αμερόληπτες έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών ενεργεί ανεξάρτητα και δεν ζητεί ούτε λαμβάνει οδηγίες από κανέναν άλλον φορέα σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί βάσει της νομοθεσίας ενός συμβαλλόμενου μέρους για την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στα άρθρα 16.5, 16.6, 16.7, 16.9 και 16.10.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών διαθέτει τη ρυθμιστική εξουσία, καθώς και επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους, για την εκτέλεση των καθηκόντων που της έχουν ανατεθεί με σκοπό την τήρηση των υποχρεώσεων που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο. Η εξουσία αυτή ασκείται με διαφάνεια και εγκαίρως. Τα καθήκοντα της ρυθμιστικής αρχής τηλεπικοινωνιών δημοσιοποιούνται σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή, ιδίως όταν τα εν λόγω καθήκοντα ανατίθενται σε περισσότερους από έναν φορείς.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στην οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών την εξουσία να διασφαλίζει ότι οι πάροχοι δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών της παρέχουν αμελλητί, κατόπιν αιτήματος, όλες τις πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των χρηματοοικονομικών πληροφοριών, οι οποίες είναι απαραίτητες προκειμένου η ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών να ασκήσει τα καθήκοντά της σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Ο χειρισμός των πληροφοριών που λαμβάνονται πραγματοποιείται σύμφωνα με τις εφαρμοστέες απαιτήσεις εμπιστευτικότητας των συμβαλλόμενων μερών.
6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ο χρήστης ή πάροχος δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που θίγεται από απόφαση της ρυθμιστικής αρχής τηλεπικοινωνιών έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της εν λόγω απόφασης ενώπιον φορέα ο οποίος είναι ανεξάρτητος από τη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών και άλλα μέρη που θίγονται από την εν λόγω απόφαση⁵⁴. Έως την ολοκλήρωση της εν λόγω διαδικασίας, ισχύει η απόφαση της ρυθμιστικής αρχής τηλεπικοινωνιών, εκτός εάν ληφθούν προσωρινά μέτρα σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου συμβαλλόμενου μέρους.

⁵⁴ Για το Μεξικό, οι γενικοί κανόνες, πράξεις ή παραλείψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Τηλεπικοινωνιών [Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (CRT)] μπορούν να προσβληθούν μόνο μέσω προσφυγής σε πρώτο βαθμό λόγω παραβίασης συνταγματικών δικαιωμάτων (indirect amparo) ενώπιον ομοσπονδιακών δικαστηρίων που ειδικεύονται στους τομείς του ανταγωνισμού, της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και των τηλεπικοινωνιών και δεν υπόκεινται σε διαταγή αναστολής.

Διαδικασίες έκδοσης αδειών

1. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί από έναν πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να διαθέτει άδεια, διασφαλίζει ότι δημοσιοποιούνται οι ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τα είδη των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που απαιτούν άδειες·
- β) όλα τα κριτήρια και οι διαδικασίες έκδοσης αδειών που εφαρμόζει·
- γ) το χρονικό διάστημα που απαιτείται συνήθως για την έκδοση απόφασης σχετικά με αίτηση για τη χορήγηση άδειας, εάν απαιτείται απόφαση· και
- δ) οι όροι και οι προϋποθέσεις που ισχύουν κατά κανόνα για μια άδεια.

2. Το συμβαλλόμενο μέρος που απαιτεί από πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να έχει άδεια αποφασίζει για τη χορήγηση της άδειας εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, ώστε να μπορεί ο πάροχος να αρχίσει να παρέχει τα δίκτυα ή τις υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών του χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

3. Τυχόν κριτήρια έκδοσης άδειας, εφαρμοστέες διαδικασίες και, εάν επιβάλλονται, υποχρεώσεις ή όροι, σχετίζονται με τις παρεχόμενες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και είναι αντικειμενικά, αναλογικά, διαφανή και δεν εισάγουν διακρίσεις.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ο αιτών ή ο κάτοχος άδειας λαμβάνει, ως διαδικαστική απαίτηση ή κατόπιν αιτήματος, τους γραπτούς λόγους για:

α) την άρνηση χορήγησης άδειας·

β) την επιβολή ειδικών ανά πάροχο όρων ή υποχρεώσεων σε μια άδεια·

γ) την ανάκληση της άδειας· ή

δ) την άρνηση ανανέωσης άδειας.

5. Τυχόν διοικητικά τέλη που επιβάλλονται στους παρόχους πρέπει να είναι αντικειμενικά, διαφανή, να μην εισάγουν διακρίσεις και να είναι αναλογικά με τις διοικητικές δαπάνες που προκύπτουν εύλογα κατά τη διαχείριση, τον έλεγχο και την επιβολή των υποχρεώσεων που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο⁵⁵.

ΑΡΘΡΟ 16.5

Διασύνδεση

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ένας πάροχος δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών έχει το δικαίωμα και, όταν του ζητηθεί από άλλον πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, την υποχρέωση διαπραγμάτευσης της διασύνδεσης με σκοπό την παροχή δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

⁵⁵ Στα διοικητικά τέλη δεν περιλαμβάνονται οι πληρωμές δικαιωμάτων χρήσης ανεπαρκών πόρων ούτε υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

Πρόσβαση σε δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και χρήση αυτών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι παρέχεται σε κάθε πάροχο υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους πρόσβαση στα δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών καθώς και χρήση αυτών, συμπεριλαμβανομένων των μισθωμένων κυκλωμάτων που προσφέρονται στο έδαφός του ή διαμέσου των συνόρων του, υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις, για την παροχή ελευθερωμένης υπηρεσίας σύμφωνα με τα κεφάλαια 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) και 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών). Η παρούσα υποχρέωση εφαρμόζεται, μεταξύ άλλων, με τη συμμόρφωση προς τις παραγράφους 2 έως 6.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι ο πάροχος υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους επιτρέπεται:
 - α) να αγοράζει ή να μισθώνει και να προσαρτά τερματικό ή άλλον εξοπλισμό που διασυνδέεται με το δημόσιο δίκτυο τηλεπικοινωνιών·
 - β) να παρέχει υπηρεσίες σε μεμονωμένους ή πολλαπλούς τελικούς χρήστες μέσω μισθωμένων ή ιδιόκτητων κυκλωμάτων·
 - γ) να συνδέει ιδιωτικά μισθωμένα ή ιδιόκτητα κυκλώματα με δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών ή με κυκλώματα που μισθώνονται ή ανήκουν σε άλλον πάροχο υπηρεσιών· και
 - δ) να χρησιμοποιεί, κατά την παροχή οποιασδήποτε υπηρεσίας, πρωτόκολλα λειτουργίας της επιλογής του παρόχου υπηρεσιών, εκτός αυτών που είναι αναγκαία για την εξασφάλιση της διάθεσης των υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών στο κοινό γενικότερα.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι πάροχοι υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους έχουν τη δυνατότητα να χρησιμοποιούν δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών για τη μεταφορά πληροφοριών στο έδαφός του ή διαμέσου των συνόρων του με σκοπό, μεταξύ άλλων, τις ενδοεταιρικές επικοινωνίες των εν λόγω παρόχων υπηρεσιών και την πρόσβαση σε πληροφορίες που περιέχονται σε βάσεις δεδομένων ή που είναι κατ' άλλον τρόπο αποθηκευμένες σε αναγνώσιμη από μηχανή μορφή στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών.
4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 3, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα που είναι αναγκαία για να κατοχυρώσει την ασφάλεια και την εμπιστευτικότητα των επικοινωνιών, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποτελούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης ή συγκαλυμμένο περιορισμό των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι δεν επιβάλλεται καμία προϋπόθεση όσον αφορά την πρόσβαση σε δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και τη χρήση τους, εκτός εκείνων που είναι αναγκαία για:
- α) τη διαφύλαξη των καθηκόντων παροχής δημόσιας υπηρεσίας των παρόχων δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, και ειδικότερα της δυνατότητάς τους να καθιστούν διαθέσιμες τις δημόσιες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών τους στο κοινό γενικά· ή
 - β) την προστασία της τεχνικής αρτιότητας των δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

6. Δεδομένου ότι πληρούν τα κριτήρια που αναφέρονται στην παράγραφο 5, οι προϋποθέσεις πρόσβασης στα δημόσια δίκτυα και υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών και χρήσης αυτών είναι δυνατόν να περιλαμβάνουν:

- α) περιορισμούς ως προς τη μεταπώληση ή την από κοινού χρήση αυτών των υπηρεσιών·
- β) απαίτηση χρήσης συγκεκριμένων τεχνικών διεπαφών, συμπεριλαμβανομένων πρωτοκόλλων διεπαφής, για διασύνδεση με τα εν λόγω δίκτυα και υπηρεσίες·
- γ) απαιτήσεις, εάν κριθεί αναγκαίο, για τη διαλειτουργικότητα των εν λόγω υπηρεσιών και για την ενθάρρυνση της επίτευξης των στόχων που ορίζονται στο άρθρο 16.18·
- δ) έγκριση τύπου τερματικού ή άλλου εξοπλισμού που διασυνδέεται με το δίκτυο, καθώς και τεχνικές απαιτήσεις σχετικά με την προσάρτηση αυτού του εξοπλισμού στα εν λόγω δίκτυα·
- ε) περιορισμούς ως προς τη διασύνδεση των ιδιωτικών μισθωμένων ή ιδιόκτητων κυκλωμάτων με τα εν λόγω δίκτυα ή υπηρεσίες ή με κυκλώματα που μισθώνονται από ή ανήκουν σε άλλον πάροχο υπηρεσιών· ή
- στ) απαιτήσεις κοινοποίησης, καταχώρισης και έκδοσης αδειών.

Επίλυση διαφορών σχετικά με τις τηλεπικοινωνίες

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι, σε διαφορά που ανακύπτει μεταξύ παρόχων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών σε σχέση με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που ορίζονται στο παρόν κεφάλαιο, η οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών εκδίδει, κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη που εμπλέκονται στη διαφορά, δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς εντός της προθεσμίας που ορίζεται στη νομοθεσία του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η απόφαση που εκδίδεται από τη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών δημοσιοποιείται, τηρουμένων των απαιτήσεων περί επιχειρηματικού απορρήτου. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα μέρη που εμπλέκονται στη διαφορά λαμβάνουν πλήρη έκθεση των λόγων στους οποίους βασίζεται η απόφαση και έχουν το δικαίωμα να προσβάλουν την εν λόγω απόφαση σύμφωνα με το άρθρο 16.3 παράγραφος 6.
3. Οι παράγραφοι 1 και 2 δεν εμποδίζουν μέρος που εμπλέκεται στη διαφορά να προσφύγει ενώπιον των δικαστικών αρχών⁵⁶.

⁵⁶ Για το Μεξικό, οι γενικοί κανόνες, πράξεις ή παραλείψεις της Ρυθμιστικής Αρχής Τηλεπικοινωνιών [Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (CRT)] μπορούν να προσβληθούν μόνο μέσω προσφυγής σε πρώτο βαθμό λόγω παραβίασης συνταγματικών δικαιωμάτων (indirect amparo) ενώπιον ομοσπονδιακών δικαστηρίων που ειδικεύονται στους τομείς του ανταγωνισμού, της ραδιοτηλεοπτικής μετάδοσης και των τηλεπικοινωνιών και δεν υπόκεινται σε διαταγή αναστολής.

Ανταγωνιστικές διασφαλίσεις σε κύριους παρόχους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί κατάλληλα μέτρα με σκοπό να αποτρέψει τους παρόχους δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που, μόνοι τους ή από κοινού, αποτελούν κύριους παρόχους, από την εφαρμογή ή τη συνέχιση αντιανταγωνιστικών πρακτικών.
2. Στις αντιανταγωνιστικές πρακτικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 περιλαμβάνονται ειδικότερα:
 - α) η συμμετοχή σε αντιανταγωνιστικές διεπιδοτήσεις·
 - β) η χρήση πληροφοριών που λαμβάνονται από ανταγωνιστές με αντιανταγωνιστικά αποτελέσματα· και
 - γ) η μη έγκαιρη παροχή σε άλλους παρόχους υπηρεσιών, πληροφοριών τεχνικού χαρακτήρα για βασικές εγκαταστάσεις και πληροφοριών εμπορικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την παροχή υπηρεσιών.

Διασύνδεση με κύριους παρόχους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ένας κύριος πάροχος δημόσιων δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών στο έδαφός του παρέχει διασύνδεση με παρόχους δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους:
 - α) σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο του δικτύου του εν λόγω κύριου παρόχου·
 - β) με όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις τιμές, τα τεχνικά πρότυπα, τις προδιαγραφές, την ποιότητα και τη συντήρηση·
 - γ) με βαθμό ποιότητας όχι λιγότερο ευνοϊκό από εκείνον που προβλέπεται για τις δικές του ομοειδείς υπηρεσίες ή για τις ομοειδείς υπηρεσίες των θυγατρικών ή άλλων συνδεδεμένων εταιρειών του·
 - δ) εγκαίρως, και με όρους και προϋποθέσεις, μεταξύ άλλων όσον αφορά τις τιμές⁵⁷, τα τεχνικά πρότυπα, τις προδιαγραφές που είναι διαφανείς, εύλογες, σχετικές με την οικονομική σκοπιμότητα και σε επαρκώς αδεσμοποίητη βάση, ώστε οι πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να μη χρειάζεται να πληρώσουν για στοιχεία δικτύου ή εγκαταστάσεις που δεν απαιτούνται για την υπηρεσία που πρόκειται να παρασχεθεί· και

⁵⁷ Καμία διάταξη της παρούσας παραγράφου δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να απαιτεί από κύριο πάροχο να παρέχει διασύνδεση σε κοστοστρεφείς τιμές. Ως «κοστοστρεφείς τιμές» νοούνται οι τιμές που βασίζονται στο κόστος, οι οποίες μπορεί να περιλαμβάνουν εύλογο κέρδος και μπορεί να συνεπάγονται διαφορετικές μεθοδολογίες κοστολόγησης για τις διάφορες εγκαταστάσεις ή υπηρεσίες.

ε) κατόπιν αιτήματος, σε σημεία επιπλέον των σημείων απόληξης δικτύου στα οποία έχει πρόσβαση η πλειονότητα των χρηστών, έναντι της καταβολής τελών που αντανακλούν το κόστος κατασκευής των αναγκαίων συμπληρωματικών εγκαταστάσεων.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι κύριοι πάροχοι στο έδαφός του δημοσιοποιούν, κατά περίπτωση, είτε:

α) υπόδειγμα προσφοράς διασύνδεσης ή άλλη τυποποιημένη προσφορά διασύνδεσης που περιέχει τους όρους και τις προϋποθέσεις, καθώς και τις τιμές τις οποίες ο κύριος πάροχος προσφέρει γενικά στους παρόχους δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών· είτε

β) τους όρους και τις προϋποθέσεις συμφωνίας διασύνδεσης που ισχύει.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί τις εφαρμοστέες διαδικασίες για τις διαπραγματεύσεις διασύνδεσης με κύριο πάροχο στο έδαφός του.

Πρόσβαση σε βασικές εγκαταστάσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ο κύριος πάροχος στο έδαφός του χορηγεί πρόσβαση στις βασικές του εγκαταστάσεις σε παρόχους δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών με εύλογους και διαφανείς όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις, βάσει μιας γενικώς διαθέσιμης προσφοράς, με σκοπό την παροχή δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, εκτός εάν κάτι τέτοιο δεν είναι αναγκαίο για την επίτευξη αποτελεσματικού ανταγωνισμού βάσει των πραγματικών στοιχείων που συλλέγονται και της αξιολόγησης των συνθηκών της αγοράς που διενεργείται από τη ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών. Στις βασικές εγκαταστάσεις του κύριου παρόχου μπορεί να περιλαμβάνονται στοιχεία δικτύου, υπηρεσίες μισθωμένων κυκλωμάτων και συναφείς ευκολίες.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στην οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών την εξουσία να καθορίζει τις βασικές εγκαταστάσεις που πρέπει να διατίθενται στο έδαφός του από κύριο πάροχο και σε ποιον βαθμό οι εν λόγω βασικές εγκαταστάσεις πρέπει να είναι αδεσμοποίητες. Ο καθορισμός αυτός βασίζεται, μεταξύ άλλων, στον στόχο της επίτευξης αποτελεσματικού ανταγωνισμού και στο όφελος του μακροπρόθεσμου συμφέροντος των τελικών χρηστών.
3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί από κύριο πάροχο να προσφέρει τις δημόσιες υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών του για μεταπώληση, διασφαλίζει ότι ο κύριος πάροχος δεν επιβάλλει παράλογους όρους ή όρους που εισάγουν διακρίσεις στη μεταπώληση των δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών του.

Ανεπαρκείς πόροι

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η κατανομή και η χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης ανεπαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένων του ραδιοφάσματος, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης, πραγματοποιούνται με ανοικτό, αντικειμενικό, έγκαιρο, διαφανή και αναλογικό τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις και με σκοπό να επιτευχθούν στόχοι γενικού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του ανταγωνισμού. Οι διαδικασίες, καθώς και οι προϋποθέσεις και οι υποχρεώσεις που συνοδεύουν τα δικαιώματα χρήσης, βασίζονται σε αντικειμενικά, διαφανή και αναλογικά κριτήρια που δεν εισάγουν διακρίσεις.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η τρέχουσα χρήση των κατανεμημένων ζωνών συχνοτήτων δημοσιοποιείται, αλλά δεν απαιτείται λεπτομερής προσδιορισμός του ραδιοφάσματος που έχει κατανεμηθεί προς εξυπηρέτηση ειδικών σκοπών του Δημοσίου.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να στηρίζεται σε προσεγγίσεις που βασίζονται στην αγορά, όπως διαδικασίες υποβολής προσφορών, για την εκχώρηση ραδιοφάσματος για εμπορική χρήση.

4. Τα μέτρα που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος τα οποία κατανέμουν και εκχωρούν ραδιοφάσμα και διαχειρίζονται τη συχνότητα δεν είναι αυτά καθ'αυτά ασύμβατα με τα άρθρα 10.6 (Πρόσβαση στην αγορά) και 11.4 (Πρόσβαση στην αγορά). Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί το δικαίωμα να θεσπίζει και να διατηρεί μέτρα διαχείρισης φάσματος και συχνοτήτων τα οποία μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τον περιορισμό του αριθμού των παρόχων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα αυτά συνάδουν με άλλες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας. Το εν λόγω δικαίωμα περιλαμβάνει τη δυνατότητα κατανομής ζωνών συχνοτήτων λαμβανομένων υπόψη των τρεχουσών και μελλοντικών αναγκών και της διαθεσιμότητας ραδιοφάσματος.

ΑΡΘΡΟ 16.12

Φορητότητα αριθμού

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει στο έδαφός του ότι οι πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών παρέχουν φορητότητα αριθμού εγκαίρως, χωρίς υποβάθμιση της ποιότητας, της αξιοπιστίας ή της ευκολίας, και υπό εύλογους όρους και προϋποθέσεις που δεν εισάγουν διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 16.13

Καθολική υπηρεσία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δικαιούνται να καθορίζουν το είδος των υποχρεώσεων παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιθυμούν να διατηρήσουν.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διαχειρίζεται κάθε υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας με διαφανή και ουδέτερο τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις όσον αφορά τον ανταγωνισμό. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τυχόν υποχρεώσεις παροχής καθολικής υπηρεσίας που επιβάλλει δεν είναι περισσότερο επαχθείς απ' ό,τι είναι αναγκαίο για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που έχει ορίσει. Οι υποχρεώσεις καθολικής υπηρεσίας που ορίζονται σύμφωνα με τις αρχές αυτές δεν θεωρούνται καθαυτές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι διαδικασίες για τον καθορισμό παρόχων καθολικής υπηρεσίας είναι ανοικτές σε όλους τους παρόχους δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών. Ο καθορισμός γίνεται μέσω αποδοτικού, διαφανούς μηχανισμού που δεν εισάγει διακρίσεις.

4. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος αποφασίσει να αποζημιώσει τους παρόχους καθολικών υπηρεσιών, διασφαλίζει ότι η εν λόγω αποζημίωση δεν υπερβαίνει τις ανάγκες που απορρέουν άμεσα από την υποχρέωση παροχής καθολικής υπηρεσίας, όπως καθορίζονται μέσω ανταγωνιστικής διαδικασίας ή προσδιορισμού του καθαρού κόστους.

ΑΡΘΡΟ 16.14

Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι πάροχοι δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών που αποκτούν πληροφορίες από άλλον πάροχο δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών κατά τη διαδικασία διαπραγμάτευσης των ρυθμίσεων σύμφωνα με τα άρθρα 16.5, 16.9 ή 16.10 χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά για τον σκοπό για τον οποίο παρασχέθηκαν και τηρούν πάντοτε τον εμπιστευτικό χαρακτήρα των εν λόγω πληροφοριών.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα των τηλεπικοινωνιών και των συναφών δεδομένων κίνησης που διαβιβάζονται κατά τη χρήση δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών, με την προϋπόθεση ότι τα μέτρα που εφαρμόζονται προς τον σκοπό αυτόν δεν συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης ή συγκεκαλυμμένο περιορισμό στις συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 16.15

Τεχνολογική ουδετερότητα

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τα οφέλη της τεχνολογικής ουδετερότητας, ιδίως όσον αφορά τη δυνατότητα των παρόχων δημόσιων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών να επιλέγουν τις τεχνολογίες που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν για την παροχή των υπηρεσιών τους. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει την επιλογή αυτή θεσπίζοντας ή διατηρώντας απαιτήσεις αναγκαίες για την επίτευξη θεμιτών στόχων δημόσιας πολιτικής, με την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν δημιουργούν περιττά εμπόδια στο εμπόριο.

ΑΡΘΡΟ 16.16

Μεταχείριση από κύριους παρόχους

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναθέτει στην οικεία ρυθμιστική αρχή τηλεπικοινωνιών την εξουσία να απαιτεί, κατά περίπτωση, από κύριο πάροχο στο έδαφός του να επιφυλάσσει στους παρόχους δημόσιων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει ο κύριος πάροχος σε παρόμοιες περιπτώσεις στις θυγατρικές ή συνδεδεμένες εταιρείες του, όσον αφορά:

- α) τη διαθεσιμότητα, την παροχή, τις τιμές ή την ποιότητα ομοειδών υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και
- β) τη διαθεσιμότητα των τεχνικών διεπαφών που είναι απαραίτητες για τη διασύνδεση.

ΑΡΘΡΟ 16.17

Διεθνής περιαγωγή στην κινητή τηλεφωνία

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργαστούν για την προώθηση διαφανών και λογικών τιμών για τις υπηρεσίες διεθνούς περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία με σκοπό την προώθηση της αύξησης των συναλλαγών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών και τη βελτίωση της ευημερίας των καταναλωτών.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ενισχύσει τη διαφάνεια και τον ανταγωνισμό σε σχέση με τις διεθνείς τιμές περιαγωγής στην κινητή τηλεφωνία και τις τεχνολογικές εναλλακτικές λύσεις για τις υπηρεσίες περιαγωγής, ιδίως με τους εξής τρόπους:

- α) να εξασφαλίσει ότι οι πληροφορίες που αφορούν τις λιανικές τιμές είναι εύκολα προσβάσιμες για τους καταναλωτές· και
- β) να ελαχιστοποιήσει τα εμπόδια όσον αφορά τη χρήση τεχνολογικών εναλλακτικών λύσεων αντί της περιαγωγής, με τις οποίες οι καταναλωτές που επισκέπτονται το έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους μπορούν να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών χρησιμοποιώντας τη συσκευή της επιλογής τους.

ΑΡΘΡΟ 16.18

Διεθνή πρότυπα και οργανισμοί

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των διεθνών προτύπων για τη συνολική συμβατότητα και διαλειτουργικότητα των δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών και προωθούν αυτά τα πρότυπα μέσω των εργασιών των σχετικών διεθνών οργανισμών, συμπεριλαμβανομένων της Διεθνούς Ένωσης Τηλεπικοινωνιών και του Διεθνούς Οργανισμού Τυποποίησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 17

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΔΙΕΘΝΩΝ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

ΑΡΘΡΟ 17.1

Ορισμοί

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, του κεφαλαίου 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) και των κεφαλαίων 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), 12 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) και 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:
 - α) «υπηρεσίες σταθμού και εναπόθεσης εμπορευματοκιβωτίων»: δραστηριότητες που συνίστανται στην αποθήκευση εμπορευματοκιβωτίων είτε σε λιμενικές περιοχές είτε στην ενδοχώρα, με σκοπό τη φόρτωση ή την εκφόρτωση, την επισκευή και προετοιμασία τους για αποστολή·
 - β) «υπηρεσίες εκτελωνισμού»: οι δραστηριότητες που συνίστανται στη διεκπεραίωση, εξ ονόματος άλλου μέρους, τελωνειακών διατυπώσεων σχετικά με τις εισαγωγές, εξαγωγές ή μεταφορές φορτίων, εξ ονόματος άλλου μέρους, ανεξάρτητα από το αν η εν λόγω υπηρεσία αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του παρόχου της υπηρεσίας ή σύνηθες συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητάς του·

- γ) «μεταφορά από πόρτα σε πόρτα ή πολυτροπικές μεταφορές»: μεταφορά φορτίου, βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς, κατά την οποία χρησιμοποιούνται περισσότεροι από ένας τρόποι μεταφοράς, και η οποία περιλαμβάνει ένα σκέλος διεθνών θαλάσσιων μεταφορών·
- δ) «υπηρεσίες διαμεταφοράς εμπορευμάτων»: οι δραστηριότητες οργάνωσης και παρακολούθησης αποστολών για λογαριασμό αποστολέων, μέσω της αγοράς υπηρεσιών μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών, της κατάρτισης των σχετικών εγγράφων και της παροχής επιχειρηματικών πληροφοριών·
- ε) «διεθνές φορτίο»: φορτίο που μεταφέρεται μεταξύ λιμένα ενός συμβαλλόμενου μέρους και λιμένα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας, ή μεταξύ λιμένα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λιμένα άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- στ) «υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών»: η μεταφορά επιβατών ή φορτίου με ποντοπόρα σκάφη μεταξύ λιμένα ενός συμβαλλόμενου μέρους και λιμένα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας, ή μεταξύ λιμένα ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και λιμένα άλλου κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, συμπεριλαμβανομένης της απευθείας σύναψης συμβάσεων με παρόχους άλλων υπηρεσιών μεταφορών με σκοπό την κάλυψη μεταφορών από πόρτα σε πόρτα ή πολυτροπικών μεταφορών βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς, αλλά όχι του δικαιώματος παροχής των εν λόγω άλλων υπηρεσιών μεταφορών·
- ζ) «επικουρικές υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών»: υπηρεσίες χειρισμού θαλάσσιων φορτίων, υπηρεσίες εκτελωνισμού, υπηρεσίες σταθμού και εναπόθεσης εμπορευματοκιβωτίων, υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου και υπηρεσίες διαμεταφοράς εμπορευμάτων διά θαλάσσης·

- η) «υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου»: δραστηριότητες οι οποίες συνίστανται στην αντιπροσώπευση σε δεδομένη γεωγραφική περιοχή, υπό την ιδιότητα του πράκτορα, των επιχειρηματικών συμφερόντων μίας ή περισσότερων ακτοπλοϊκών γραμμών ή ναυτιλιακών εταιρειών για τους ακόλουθους σκοπούς:
- i) την εμπορία και την πώληση υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών και συναφών υπηρεσιών, από την προσφορά τιμής έως την τιμολόγηση, την έκδοση φορτωτικών εξ ονόματος των εν λόγω εταιρειών, την αγορά και τη μεταπώληση των απαραίτητων συναφών υπηρεσιών, την κατάρτιση των σχετικών εγγράφων και την παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών· ή
 - ii) την εκπροσώπηση των εν λόγω εταιρειών στην οργάνωση του ελλιμενισμού του πλοίου ή, όταν απαιτείται, στην ανάληψη ελέγχου επί του φορτίου· και
- θ) «υπηρεσίες χειρισμού θαλάσσιων φορτίων»: δραστηριότητες που ασκούνται από εταιρείες στοιβασίας, συμπεριλαμβανομένων των φορέων εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των άμεσων δραστηριοτήτων των λιμενεργατών, όταν το συγκεκριμένο εργατικό δυναμικό οργανώνεται ανεξάρτητα από τις εταιρείες στοιβασίας ή τις εταιρείες εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών· συμπεριλαμβανομένων της οργάνωσης και της επίβλεψης των ακόλουθων εργασιών:
- i) φόρτωση ή εκφόρτωση φορτίου σε πλοίο ή από πλοίο·
 - ii) πρόσδεση ή ελευθέρωση φορτίου· ή
 - iii) παραλαβή ή παράδοση και φύλαξη φορτίων πριν από την αποστολή ή μετά την εκφόρτωση.

ΑΡΘΡΟ 17.2

Στόχος

Το παρόν κεφάλαιο καθορίζει τις αρχές που αφορούν την ελευθέρωση των υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών σύμφωνα με το κεφάλαιο 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων), και των κεφαλαίων 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), 12 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) και 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

ΑΡΘΡΟ 17.3

Αρχές

1. Με την επιφύλαξη οποιουδήποτε μέτρου που ένα συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σε σχέση με τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες, σύμφωνα με τα παραρτήματα I (Υφιστάμενα μέτρα), II (Μελλοντικά μέτρα), III (Δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά) και VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) εφαρμόζει αποτελεσματικά την αρχή της άνευ περιορισμών πρόσβασης στις αγορές και στις συναλλαγές διεθνών θαλάσσιων μεταφορών στο πλαίσιο εμπορικών όρων και χωρίς διακρίσεις· και

β) χορηγεί σε πλοία που φέρουν τη σημαία του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή τα οποία εκμεταλλεύονται πάροχοι υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στα δικά του πλοία, όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση σε λιμένες, τη χρήση των λιμενικών υποδομών και υπηρεσιών και τη χρήση επικουρικών υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών, καθώς και τα σχετικά τέλη και επιβαρύνσεις, τις τελωνειακές εγκαταστάσεις και την παραχώρηση θέσεων πρόσδεσης και εγκαταστάσεων για τη φόρτωση και την εκφόρτωση.

2. Κατά την εφαρμογή των αρχών που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α) και β), τα συμβαλλόμενα μέρη:

α) δεν περιλαμβάνουν ρήτρες κατανομής φορτίου σε μελλοντικές συμφωνίες με τρίτες χώρες σχετικά με τις υπηρεσίες θαλάσσιων μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων του εμπορίου ξηρού και υγρού χύδην φορτίου και του εμπορίου μέσω πλοίων τακτικών γραμμών, και καταργούν, εντός εύλογης χρονικής περιόδου, αυτές τις ρήτρες κατανομής φορτίου σε περίπτωση που υπάρχουν σε προηγούμενες συμφωνίες· και

β) με την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταργούν και απέχουν από τη θέσπιση τυχόν μονομερών μέτρων ή διοικητικών, τεχνικών ή άλλων εμποδίων που ενδέχεται να αποτελούν συγκεκριμένο περιορισμό ή να εισάγουν διακρίσεις στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να έχουν μια επιχείρηση που είναι εγκατεστημένη και δραστηριοποιείται στο έδαφός του σύμφωνα με τα παραρτήματα I (Υφιστάμενα μέτρα), II (Μελλοντικά μέτρα), III (Δεσμεύσεις όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά) και VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθιστούν διαθέσιμες στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, με εύλογους όρους και περιορισμούς που δεν εισάγουν διακρίσεις, τις ακόλουθες υπηρεσίες στον λιμένα: πλοήγηση, ρυμούλκηση και παροχή βοήθειας με ρυμουλκά, προμήθειες, ανεφοδιασμό σε καύσιμα και νερό, συλλογή αποβλήτων και διάθεση έρματος, υπηρεσίες λιμενάρχη, βοηθήματα ναυσιπλοΐας, μέσα επείγουσας επισκευής, αγκυροβόλιο, θέση πρόσδεσης και υπηρεσίες πρόσδεσης, καθώς και υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των πλοίων και παρέχονται από παράκτιους σταθμούς, στις οποίες περιλαμβάνονται οι επικοινωνίες, η υδροδότηση και η ηλεκτροδότηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 18

ΧΡΗΜΑΤΟΠΙΣΤΩΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

ΑΡΘΡΟ 18.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «διασυνοριακός πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ενός συμβαλλόμενου μέρους»: πρόσωπο ενός συμβαλλόμενου μέρους που δραστηριοποιείται στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους και το οποίο επιθυμεί να παράσχει ή παρέχει χρηματοπιστωτική υπηρεσία μέσω της διασυνοριακής παροχής των εν λόγω υπηρεσιών·
- β) «διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών» ή «διασυνοριακή παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών»: η παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας:
 - i) από το έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· ή
 - ii) στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους σε καταναλωτή υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· η εν λόγω παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας δεν περιλαμβάνει την παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους από επένδυση στο εν λόγω έδαφος·

- γ) «χρηματοπιστωτικό ίδρυμα»: κάθε πάροχος χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας που παρέχει χρηματοπιστωτική υπηρεσία, εάν ο εν λόγω πάροχος διαθέτει άδεια άσκησης επιχειρηματικής δραστηριότητας, υπόκειται σε ρύθμιση ή εποπτεία ως χρηματοπιστωτικό ίδρυμα σύμφωνα με τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους στο έδαφος του οποίου βρίσκεται ο πάροχος, συμπεριλαμβανομένου υποκαταστήματος που βρίσκεται στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους του παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η έδρα του οποίου βρίσκεται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- δ) «χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους»: χρηματοπιστωτικό ίδρυμα που βρίσκεται στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους το οποίο ελέγχεται από πρόσωπο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- ε) «χρηματοπιστωτική υπηρεσία»: κάθε υπηρεσία χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων όλων των ασφαλιστικών και συναφών με την ασφάλιση υπηρεσιών, καθώς και όλων των τραπεζικών και λοιπών χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών (εκτός από τις ασφαλίσεις), που καλύπτει τις ακόλουθες δραστηριότητες:
- ι) ασφαλιστικές και συναφείς με την ασφάλιση υπηρεσίες:
- A) πρωτασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της συνασφάλισης):
- (1) ασφάλιση ζωής·
- (2) ασφάλιση ζημιών·
- B) αντασφάλιση και αντεκχώρηση·

- Γ) ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όπως μεσιτεία και πρακτόρευση· και
 - Δ) επικουρικές ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως παροχή συμβουλών, αναλογιστικές μελέτες, εκτίμηση κινδύνου και διακανονισμός αποζημιώσεων· και
- ii) τραπεζικές και λοιπές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός από τις ασφαλίσεις):
- Α) αποδοχή καταθέσεων και άλλων επιστρεπτέων κεφαλαίων από το κοινό·
 - Β) κάθε μορφής δανειοδότηση, συμπεριλαμβανομένων της καταναλωτικής πίστης, των ενυπόθηκων πιστώσεων, της πρακτόρευσης επιχειρηματικών απαιτήσεων και της χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών·
 - Γ) χρηματοδοτική μίσθωση·
 - Δ) όλες οι υπηρεσίες πληρωμής και μεταβίβασης χρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών και των καρτών προθεσμιακής χρέωσης, καθώς και των ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών·
 - Ε) εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων·

ΣΤ) συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό πελατών είτε στο χρηματιστήριο είτε σε εξωχρηματιστηριακές αγορές ή με άλλον τρόπο σε σχέση με:

(1) μέσα χρηματαγοράς, συμπεριλαμβανομένων επιταγών, συναλλαγματικών, πιστοποιητικών καταθέσεων·

(2) συνάλλαγμα·

(3) παράγωγα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των προθεσμιακών συμβολαίων και των συμβολαίων με δικαίωμα προαίρεσης·

(4) μέσα που στηρίζονται σε συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκια, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής και οι προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου·

(5) μεταβιβάσιμες κινητές αξίες· και

(6) άλλα διαπραγματεύσιμα μέσα και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των ράβδων χρυσού ή αργύρου·

Ζ) συμμετοχή στην έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, συμπεριλαμβανομένων της αναδοχής και της πρακτόρευσης (είτε σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό επίπεδο), και παροχή υπηρεσιών σχετικών με τις εν λόγω εκδόσεις·

Η) υπηρεσίες χρηματομεσιτείας·

- Θ) διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως διαχείριση ρευστών ή χαρτοφυλακίου, διαχείριση συλλογικών επενδύσεων κάθε είδους, διαχείριση συνταξιοδοτικών ταμείων, υπηρεσίες φύλαξης, θεματοφύλακα και καταπιστευματοδόχου·
- Ι) υπηρεσίες διακανονισμού και εκκαθάρισης χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των χρεογράφων, των παράγωγων προϊόντων και άλλων διαπραγματεύσιμων τίτλων·
- ΙΑ) παροχή και μεταφορά χρηματοπιστωτικών πληροφοριών, καθώς και λογισμικού επεξεργασίας χρηματοπιστωτικών δεδομένων και συναφούς λογισμικού από παρόχους άλλων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· και
- ΙΒ) υπηρεσίες παροχής συμβουλών, διαμεσολάβησης και άλλες επικουρικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με το σύνολο των δραστηριοτήτων που απαριθμούνται στα σημεία Α) έως ΙΑ), συμπεριλαμβανομένων της αξιολόγησης και της ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας, της έρευνας και της παροχής συμβουλών για επενδύσεις και συγκρότηση χαρτοφυλακίων, της παροχής συμβουλών για εξαγορές, καθώς και για αναδιάρθρωση και στρατηγική επιχειρήσεων·
- στ) «πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών»: πρόσωπο ενός συμβαλλόμενου μέρους που επιθυμεί να παράσχει ή παρέχει χρηματοπιστωτική υπηρεσία στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, όπου ωστόσο δεν περιλαμβάνονται οι δημόσιοι φορείς·

- ζ) «επενδυτής συμβαλλόμενου μέρους»: ο επενδυτής ενός συμβαλλόμενου μέρους όπως ορίζεται στο άρθρο 10.1 (Ορισμοί)·
- η) «νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που έχουν σχέση με υφιστάμενα και νέα προϊόντα ή με τον τρόπο παράδοσης ενός προϊόντος, οι οποίες δεν παρέχονται από κανέναν πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, παρέχονται όμως στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- θ) «δημόσιος φορέας»:
- i) κρατική αρχή, κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή συμβαλλόμενου μέρους, ή φορέας που ανήκει σε συμβαλλόμενο μέρος ή ελέγχεται από αυτό, η οποία έχει επιφορτισθεί κυρίως με την εκτέλεση κρατικών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση σκοπών του Δημοσίου, μη συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται κυρίως με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών σε εμπορική βάση· ή
 - ii) ιδιωτικός φορέας επιφορτισμένος με λειτουργίες οι οποίες κανονικά εκτελούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή, όταν ασκεί αυτές τις λειτουργίες· και
- ι) «αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός»: κάθε μη κρατικός φορέας, συμπεριλαμβανομένων των χρηματιστηρίων και των αγορών κινητών αξιών και προθεσμιακών συμβολαίων, των οργανισμών συμψηφισμού τίτλων και άλλων οργανισμών ή ενώσεων, ο οποίος ασκεί βάσει νόμου ή κατ' εξουσιοδότηση από ένα συμβαλλόμενο μέρος ρυθμιστικά ή εποπτικά καθήκοντα επί των παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 18.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στα μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία αφορούν:
 - α) χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
 - β) επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα των εν λόγω επενδυτών που βρίσκονται στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους· και και
 - γ) διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το κεφάλαιο 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) εφαρμόζεται στα μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) όσον αφορά επενδυτές ενός συμβαλλόμενου μέρους και καλυπτόμενες επιχειρήσεις των εν λόγω επενδυτών σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που δεν αποτελούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα· και
 - β) εκτός από τα μέτρα που αφορούν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, όσον αφορά επενδυτές ενός συμβαλλόμενου μέρους ή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα των εν λόγω επενδυτών.

3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία αφορούν:

- α) δραστηριότητες ή υπηρεσίες που αποτελούν μέρος σχεδίου συνταξιοδότησης του δημοσίου ή θεσμικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης· ή
- β) δραστηριότητες ή υπηρεσίες που υλοποιούνται για λογαριασμό ή με την εγγύηση ή τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων του συμβαλλόμενου μέρους, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων του·

εκτός από τον βαθμό στον οποίο ένα συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει την υλοποίηση οποιασδήποτε δραστηριότητας ή υπηρεσίας που αναφέρεται στο στοιχείο α) ή β) από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματά του σε ανταγωνισμό με δημόσιο φορέα ή χρηματοπιστωτικό ίδρυμα.

4. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

5. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που διεξάγονται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή ή από οποιονδήποτε άλλο δημόσιο φορέα κατά την εφαρμογή νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών.

6. Οι διατάξεις των κεφαλαίων 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) και 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών) εφαρμόζονται σε μέτρα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου μόνο στον βαθμό που οι διατάξεις αυτές ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος του.

7. Τα άρθρα 10.11 (Τυπικές απαιτήσεις), 10.13 (Άρνηση χορήγησης των οφελών) και 11.9 (Άρνηση χορήγησης των οφελών) ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος αυτού και εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από συμβαλλόμενο μέρος και αφορούν χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, επενδυτές του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα των εν λόγω επενδυτών που βρίσκονται στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.

8. Εάν προκύψει ασυμφωνία μεταξύ του παρόντος κεφαλαίου και οποιασδήποτε άλλης διάταξης της συμφωνίας, το παρόν κεφάλαιο υπερισχύει όσον αφορά την ασυμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 18.3

Εθνική μεταχείριση

1. Το άρθρο 10.7 (Εθνική μεταχείριση) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και εφαρμόζεται στους επενδυτές και στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στις επιχειρήσεις τους που είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος στους δικούς του επενδυτές και στις επιχειρήσεις των επενδυτών του σύμφωνα με το άρθρο 10.7 (Εθνική μεταχείριση) νοείται η μεταχείριση που παρέχει στα δικά του χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στις επιχειρήσεις των επενδυτών του που είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Το άρθρο 10.8 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με επενδυτές και χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και τις επιχειρήσεις τους που είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.
2. Ως μεταχείριση που παρέχει ένα συμβαλλόμενο μέρος στους επενδυτές τρίτης χώρας και στις επενδύσεις των επενδυτών τρίτης χώρας σύμφωνα με το άρθρο 10.8 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) νοείται η μεταχείριση που επιφυλάσσεται στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα τρίτης χώρας και στους επενδυτές τρίτης χώρας, καθώς και στις επιχειρήσεις τους που είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Πρόσβαση στην αγορά

1. Σε ό,τι αφορά τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή την πρόσβαση στην αγορά μέσω εγκατάστασης ενός χρηματοπιστωτικού ιδρύματος από επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, είτε στο σύνολο του εδάφους του είτε σε εδαφική υποδιαίρεση, κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί μέτρο το οποίο:

α) επιβάλλει περιορισμούς ως προς:

- i) τον αριθμό των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικών παρόχων υπηρεσιών ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- ii) τη συνολική αξία των συναλλαγών ή των στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών·
- iii) τον συνολικό αριθμό εργασιών στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή τη συνολική ποσότητα παραγόμενων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών η οποία εκφράζεται σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, με τη μορφή ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή
- iv) τον συνολικό αριθμό φυσικών προσώπων που μπορούν να απασχοληθούν σε συγκεκριμένο τομέα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή από συγκεκριμένο χρηματοπιστωτικό ίδρυμα, και τα οποία είναι αναγκαία για την παροχή συγκεκριμένης χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας και συνδέονται άμεσα με αυτή, με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης για εξέταση των οικονομικών αναγκών· ή

β) επιβάλλει περιορισμούς ή απαιτεί ειδικές μορφές νομικής οντότητας ή κοινής επιχείρησης μέσω των οποίων ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα.

2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν άρθρο δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να εμποδίζει συμβαλλόμενο μέρος να απαιτεί από ένα χρηματοπιστωτικό ίδρυμα να παρέχει ορισμένες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες μέσω χωριστών νομικών οντοτήτων εάν, βάσει της νομοθεσίας του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, το φάσμα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που παρέχονται από το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα δεν επιτρέπεται να παρέχεται μέσω ενιαίας οντότητας.

ΑΡΘΡΟ 18.6

Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια

Το άρθρο 10.10 (Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού και εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Τα άρθρα 11.4 (Πρόσβαση στην αγορά) και 11.6 (Εθνική μεταχείριση) ενσωματώνονται στο παρόν κεφάλαιο και καθίστανται μέρος αυτού και εφαρμόζονται στα μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με τους διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που παρέχουν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που ορίζονται στο παράρτημα 18-A (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών).
2. Ως μεταχείριση που επιφυλάσσει ένα συμβαλλόμενο μέρος στις δικές του υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών σύμφωνα με το άρθρο 11.6 (Εθνική μεταχείριση) νοείται η μεταχείριση που επιφυλάσσει στις δικές του χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες και παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.
3. Ως μέτρα που δεν επιτρέπεται να θεσπίζει ή να διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά τις υπηρεσίες και τους παρόχους υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σύμφωνα με το άρθρο 11.4 (Πρόσβαση στην αγορά) νοούνται τα μέτρα που αφορούν τους διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους οι οποίοι παρέχουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.
4. Το άρθρο 11.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού, και εφαρμόζεται σε μέτρα που θεσπίζει ή διατηρεί συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με τους διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
5. Ως μεταχείριση που επιφυλάσσει ένα συμβαλλόμενο μέρος σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών τρίτης χώρας σύμφωνα με το άρθρο 11.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) νοείται η μεταχείριση που επιφυλάσσει σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες τρίτης χώρας και παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τρίτης χώρας.

6. Το άρθρο 11.5 (Τοπική παρουσία) ενσωματώνεται στο παρόν κεφάλαιο και καθίσταται μέρος αυτού και εφαρμόζεται στους διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους οι οποίοι παρέχουν τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που ορίζονται στο παράρτημα 18-A (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών).

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει σε πρόσωπα που βρίσκονται στο έδαφός του, και σε υπηκόους του όπου και αν βρίσκονται, να αγοράζουν χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες από διασυνοριακούς παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους οι οποίοι βρίσκονται στο έδαφός του. Αυτό δεν συνεπάγεται ότι το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος υποχρεούται να επιτρέπει σ' αυτούς τους παρόχους να ασκούν ή να αναζητούν επιχειρηματική δραστηριότητα στο έδαφός του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ορίσει την «άσκηση» και την «αναζήτηση» επιχειρηματικής δραστηριότητας για τους σκοπούς της εν λόγω υποχρέωσης, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω ορισμοί δεν είναι ασύμβατοι με την παράγραφο 1.

8. Το παρόν άρθρο δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί σε ισχύ μέτρο που προβλέπει τυπικές απαιτήσεις σε σχέση με την παροχή διασυνοριακής χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας, όπως η καταχώριση ή η έγκριση διασυνοριακών παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και χρηματοπιστωτικών μέσων, με την προϋπόθεση ότι οι απαιτήσεις αυτές δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να συνεπάγονται διακρίσεις.

ΑΡΘΡΟ 18.8

Απαιτήσεις επιδόσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη καθορίζουν από κοινού κανόνες σχετικά με τις απαιτήσεις επιδόσεων, όπως αυτές που ορίζονται στο άρθρο 10.9 (Απαιτήσεις επιδόσεων), οι οποίες εφαρμόζονται σε επιχειρήσεις που είναι χρηματοπιστωτικά ιδρύματα.

2. Εντός 180 ημερών από τον κοινό καθορισμό των κανόνων σχετικά με τις απαιτήσεις επιδόσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1, το συμβούλιο εμπορίου τροποποιεί με απόφαση την παράγραφο 1 προκειμένου να ενσωματώσει τους εν λόγω κανόνες στο παρόν άρθρο και μπορεί να τροποποιήσει, κατά περίπτωση, τις επιφυλάξεις και τα μη συμμορφούμενα μέτρα κάθε συμβαλλόμενου μέρους στο παράρτημα VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).
3. Το άρθρο 18.12 εφαρμόζεται στα μέτρα που απαριθμούνται σε σχέση με τις απαιτήσεις επιδόσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 18.9

Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που παρέχονται στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει σε χρηματοπιστωτικό ίδρυμα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να παρέχει κάθε νέα χρηματοπιστωτική υπηρεσία που το πρώτο συμβαλλόμενο μέρος θα επέτρεπε να παρέχεται από τα δικά του χρηματοπιστωτικά ιδρύματα σύμφωνα με το οικείο εσωτερικό δίκαιο σε παρόμοιες περιπτώσεις χωρίς να θεσπίζει νόμο ή να τροποποιεί υφιστάμενο νόμο.
2. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 18.8 παράγραφος 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 11.4 (Πρόσβαση στην αγορά), ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καθορίζει τη θεσμική και νομική μορφή μέσω της οποίας μπορεί να παρέχεται η νέα χρηματοπιστωτική υπηρεσία και μπορεί να απαιτεί έγκριση για την παροχή της υπηρεσίας. Εάν απαιτείται μια τέτοια έγκριση, λαμβάνεται απόφαση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και η έγκριση μπορεί να απορρίπτεται μόνο για λόγους προληπτικής εποπτείας.

ΑΡΘΡΟ 18.10

Ρήτρα επανεξέτασης σχετικά με τις ροές δεδομένων

Τα συμβαλλόμενα μέρη επανεκτιμούν εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας την ανάγκη για ενσωμάτωση διατάξεων σχετικά με την ελεύθερη ροή δεδομένων για την άσκηση των δραστηριοτήτων που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 18.11

Επεξεργασία των πληροφοριών

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να επιβάλλει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος την κοινολόγηση πληροφοριών σχετικά με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων πελατών ή οποιεσδήποτε πληροφορίες εμπιστευτικού ή αποκλειστικού χαρακτήρα που βρίσκονται στην κατοχή δημόσιων φορέων.

Επιφυλάξεις και μη συμμορφούμενα μέτρα

1. Τα άρθρα 18.3 έως 18.7 δεν εφαρμόζονται:
 - α) σε υφιστάμενα μη συμμορφούμενα μέτρα που διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος στο επίπεδο:
 - i) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως ορίζεται στο προσάρτημα VI-A (Κατάλογος της ΕΕ) του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες)·
 - ii) κεντρικής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος στο τμήμα Α του καταλόγου στο προσάρτημα του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες)·
 - iii) περιφερειακής κυβέρνησης, όπως ορίζεται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος στο τμήμα Α του καταλόγου στο προσάρτημα του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες)· ή
 - iv) τοπικής κυβέρνησης·
 - β) στη συνέχιση ή στην άμεση ανανέωση οποιουδήποτε μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α)· ή

γ) στην τροποποίηση οποιουδήποτε μη συμμορφούμενου μέτρου που αναφέρεται στο στοιχείο α), στον βαθμό που η τροποποίηση αυτή δεν μειώνει τη συμμόρφωση του μέτρου, όπως αυτή ίσχυε:

i) αμέσως πριν από την τροποποίηση, με τα άρθρα 18.3, 18.4, 18.5 ή 18.6 ή

ii) κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας, με το άρθρο 18.7.

2. Τα άρθρα 18.3 έως 18.7 δεν εφαρμόζονται σε οποιαδήποτε μέτρα θεσπίζει ή διατηρεί ένα συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά έναν τομέα, υποτομέα ή δραστηριότητα, όπως ορίζεται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος στο τμήμα Β του καταλόγου στο προσάρτημα του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

3. Η επιφύλαξη ενός συμβαλλόμενου μέρους για τα άρθρα 10.6 (Πρόσβαση στην αγορά), 10.7 (Εθνική μεταχείριση), 10.8 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), 10.10 (Ανώτερα διοικητικά στελέχη και διοικητικά συμβούλια), 11.4 (Πρόσβαση στην αγορά), 11.5 (Τοπική παρουσία), 11.6 (Εθνική μεταχείριση) ή 11.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) που απαριθμούνται στο προσάρτημα του παραρτήματος Ι ή ΙΙ συνιστά επίσης επιφύλαξη για τα άρθρα 18.3, 18.4, 18.5, 18.6 ή 18.7, ανάλογα με την περίπτωση, στον βαθμό που το μέτρο, ο τομέας, ο υποτομέας ή η δραστηριότητα που αναφέρεται στην επιφύλαξη εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

4. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει μέτρο που καλύπτεται από επιφύλαξη που περιλαμβάνεται στο αντίστοιχο προσάρτημα του παραρτήματος ΙΙ (Μελλοντικά μέτρα), το οποίο απαιτεί, άμεσα ή έμμεσα από επενδυτή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, λόγω της ιθαγένειάς του, να πωλήσει ή να διαθέσει με άλλον τρόπο καλυπτόμενη επιχείρηση που υφίσταται κατά τη στιγμή που αρχίζει να ισχύει το μέτρο.

Μέτρα προληπτικής εποπτείας

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι εμποδίζει τα συμβαλλόμενα μέρη να θεσπίζουν ή να διατηρούν μέτρα για λόγους προληπτικής εποπτείας⁵⁸, μεταξύ άλλων για:
 - α) την προστασία των επενδυτών, των καταθετών, των κατόχων ασφαλιστήριων συμβολαίων ή των προσώπων τα οποία έχουν καταπιστευματική αξίωση έναντι παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών· ή
 - β) τη διασφάλιση της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
2. Όταν τα μέτρα αυτά δεν είναι σύμφωνα με τις άλλες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, δεν χρησιμοποιούνται ως μέσο αποφυγής των δεσμεύσεων ή υποχρεώσεων ενός συμβαλλόμενου μέρους στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

⁵⁸ Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι ο όρος «λόγοι προληπτικής εποπτείας» περιλαμβάνει τη διαφύλαξη της ασφάλειας, της αξιοπιστίας, της ακεραιότητας ή της χρηματοπιστωτικής ευθύνης μεμονωμένων παρόχων χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Αναγνώριση

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αναγνωρίζει μέτρα προληπτικής εποπτείας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή τρίτης χώρας κατά τον καθορισμό του τρόπου εφαρμογής των μέτρων του πρώτου συμβαλλόμενου μέρους σχετικά με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Η αναγνώριση αυτή μπορεί να επιτευχθεί είτε αυτόνομα, μέσω εναρμόνισης, είτε βάσει συμφωνίας ή άλλης ρύθμισης.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίσει μέτρο προληπτικής εποπτείας τρίτης χώρας σύμφωνα με την παράγραφο 1, το εν λόγω μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος την κατάλληλη ευκαιρία να αποδείξει ότι οι συνθήκες υπό τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος αναγνώρισε το μέτρο προληπτικής εποπτείας της τρίτης χώρας υφίστανται στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος και ότι, υπό τις συνθήκες αυτές, υφίστανται ή θα υφίσταντο ισοδύναμες ρυθμίσεις, εποπτεία και εφαρμογή στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, καθώς και, κατά περίπτωση, διαδικασίες για την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να απαιτεί από ένα συμβαλλόμενο μέρος να αναγνωρίσει ένα μέτρο προληπτικής εποπτείας του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

Διεθνή πρότυπα

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να διασφαλίσει ότι τα διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα για τη ρύθμιση και την εποπτεία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής τίθενται σε ισχύ και εφαρμόζονται στο έδαφός του. Τα εν λόγω διεθνώς συμφωνημένα πρότυπα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, εκείνα που εγκρίθηκαν από την Ομάδα των 20 (G20), το Συμβούλιο Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB), την Επιτροπή της Βασιλείας για την Τραπεζική Εποπτεία (BCBS), τη Διεθνή Ένωση Εποπτών Αρχών Ασφαλειών (IAIS), τον Διεθνή Οργανισμό Επιτροπών Κεφαλαιαγοράς (IOSCO), την ομάδα χρηματοοικονομικής δράσης (FATF) και το Παγκόσμιο φόρουμ για τη διαφάνεια και την ανταλλαγή πληροφοριών για φορολογικούς λόγους του ΟΟΣΑ.

ΑΡΘΡΟ 18.16

Αυτορρυθμιζόμενοι οργανισμοί

Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί από χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους να είναι μέλος, να συμμετέχει ή να έχει πρόσβαση σε αυτορρυθμιζόμενο οργανισμό προκειμένου να παρέχει χρηματοπιστωτική υπηρεσία στο έδαφός του, το πρώτο συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι ο αυτορρυθμιζόμενος οργανισμός συμμορφώνεται με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στα άρθρα 18.3, 18.4 και 18.7.

ΑΡΘΡΟ 18.17

Συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που είναι εγκατεστημένα στο έδαφός του πρόσβαση στα συστήματα πληρωμών και συμψηφισμού που διαχειρίζονται δημόσιοι φορείς, και στα επίσημα μέσα χρηματοδότησης και αναχρηματοδότησης που είναι διαθέσιμα στο πλαίσιο των συνήθων εμπορικών πράξεων υπό όρους και προϋποθέσεις που παρέχουν εθνική μεταχείριση. Το παρόν άρθρο δεν παρέχει πρόσβαση στις δυνατότητες δανεισμού έσχατης ανάγκης του συμβαλλόμενου μέρους.

Εσωτερικές κανονιστικές ρυθμίσεις και διαφάνεια

1. Τα κεφάλαια 13 (Εσωτερικές κανονιστικές ρυθμίσεις) και 28 (Ορθές κανονιστικές πρακτικές) δεν εφαρμόζονται στα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται από συμβαλλόμενο μέρος και τα οποία αφορούν το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής σε σχέση με τα οποία ισχύει το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζονται με τρόπο λογικό, αντικειμενικό και αμερόληπτο.
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 2, κάθε συμβαλλόμενο μέρος, στο μέτρο του εφικτού και κατά τρόπο σύμφωνο με το οικείο δίκαιο:
 - α) δημοσιεύει εκ των προτέρων τις προτεινόμενες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου ή δημοσιεύει εκ των προτέρων έγγραφα που παρέχουν επαρκείς λεπτομέρειες σχετικά με τις εν λόγω δυνητικές νέες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, ώστε να μπορούν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να εκτιμήσουν αν και πώς θα μπορούσαν να επηρεαστούν σημαντικά τα συμφέροντά τους·
 - β) παρέχει στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα και στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος την εύλογη δυνατότητα να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα ή έγγραφα που αναφέρονται στο στοιχείο α)· και
 - γ) εξετάζει τις παρατηρήσεις που ελήφθησαν σύμφωνα με το στοιχείο β).

4. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί έγκριση για την παροχή χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας, οι αρμόδιες αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους:

- α) επιτρέπουν στον αιτούντα, στο μέτρο του εφικτού, να υποβάλει αίτηση ανά πάσα στιγμή·
- β) παρέχουν εύλογο χρονικό διάστημα για την υποβολή αίτησης, εάν υπάρχουν συγκεκριμένες προθεσμίες για την υποβολή των αιτήσεων·
- γ) παρέχουν στους παρόχους υπηρεσιών και στα πρόσωπα που επιθυμούν να παράσχουν μια υπηρεσία τις πληροφορίες που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες απόκτησης, διατήρησης, τροποποίησης και ανανέωσης της εν λόγω έγκρισης·
- δ) παρέχουν, στο μέτρο του εφικτού, ενδεικτικό χρονικό πλαίσιο για την εξέταση της αίτησης·
- ε) επιδιώκουν τη λήψη των αιτήσεων σε ηλεκτρονική μορφή·
- στ) αποδέχονται αντίγραφα εγγράφων, τα οποία είναι επικυρωμένα σύμφωνα με τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους, αντί των πρωτότυπων εγγράφων, εκτός εάν απαιτείται η προσκόμιση των πρωτότυπων εγγράφων για την προστασία της ακεραιότητας της διαδικασίας χορήγησης έγκρισης·
- ζ) παρέχουν, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της αίτησης, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση·

- η) εάν μια αίτηση θεωρείται πλήρης για τη διεκπεραίωση της αίτησης βάσει της νομοθεσίας του συμβαλλόμενου μέρους, διασφαλίζουν ότι η διεκπεραίωση της αίτησης ολοκληρώνεται και ότι ο αιτών ενημερώνεται σχετικά με την απόφαση εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από την υποβολή της αίτησης, στο μέτρο του εφικτού γραπτώς⁵⁹.
- θ) εάν μια αίτηση θεωρείται ελλιπής ως προς τη διεκπεραίωση σύμφωνα με τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και στο μέτρο του εφικτού:
- i) ενημερώνουν τον αιτούντα ότι η αίτηση είναι ελλιπής·
 - ii) παρέχουν, κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, καθοδήγηση σχετικά με τους λόγους για τους οποίους η αίτηση θεωρείται ελλιπής·
 - iii) παρέχουν στον αιτούντα τη δυνατότητα⁶⁰ να υποβάλει τα συμπληρωματικά στοιχεία που απαιτούνται για τη συμπλήρωση της αίτησης· και

⁵⁹ Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να πληρούν την απαίτηση αυτήν ενημερώνοντας τον αιτούντα εγγράφως εκ των προτέρων, μεταξύ άλλων, μέσω δημοσιευμένου μέτρου, ότι αν δεν υπάρξει ανταπόκριση ύστερα από καθορισμένη προθεσμία από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, αυτό υποδηλώνει είτε αποδοχή είτε απόρριψη της αίτησης. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η γραπτή ενημέρωση μπορεί να περιλαμβάνει την ηλεκτρονική μορφή.

⁶⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η εν λόγω δυνατότητα δεν επιβάλλει σε μια αρμόδια αρχή την υποχρέωση χορήγησης παράτασης των προθεσμιών.

- iv) εάν κανένα από τα ανωτέρω δεν είναι εφικτό και η αίτηση απορρίπτεται λόγω έλλειψης πληρότητας, εξασφαλίζουν ότι ο αιτών ενημερώνεται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος·
- i) εάν μια αίτηση απορριφθεί, ενημερώνουν τον αιτούντα, στο μέτρο του εφικτού, είτε με δική τους πρωτοβουλία είτε κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, για τους λόγους της απόρριψης και, κατά περίπτωση, για τις διαδικασίες εκ νέου υποβολής της αίτησης·
- ια) διασφαλίζουν ότι τα τέλη έγκρισης⁶¹ που χρεώνει η αρμόδια αρχή του είναι εύλογα και διαφανή και δεν περιορίζουν από μόνα τους την παροχή της σχετικής υπηρεσίας ή την άσκηση κάθε άλλης οικονομικής δραστηριότητας· και
- ιβ) διασφαλίζουν ότι η έγκριση, αφού χορηγηθεί, αρχίζει να ισχύει χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, σύμφωνα με τους ισχύοντες όρους και προϋποθέσεις.

⁶¹ Στα τέλη έγκρισης περιλαμβάνονται τα τέλη έκδοσης αδειών και τα τέλη που σχετίζονται με τις διαδικασίες πρόκρισης. Στα τέλη έγκρισης δεν περιλαμβάνονται τα τέλη για τη χρήση φυσικών πόρων, οι πληρωμές για δημοπρασίες, οι πληρωμές για διαγωνισμούς ή άλλα μέσα ανάθεσης συμβάσεων που δεν εισάγουν διακρίσεις ούτε οι υποχρεωτικές εισφορές για την παροχή καθολικής υπηρεσίας.

Υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

1. Η υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που συστάθηκε με το άρθρο 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο θ) συνεδριάζει ετησίως, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά, για:

- α) να παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου·
- β) να εξετάζει θέματα εγγενή με τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που παραπέμπονται στην εν λόγω επιτροπή από συμβαλλόμενο μέρος·
- γ) να παρέχει ένα φόρουμ διαλόγου μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με τη ρύθμιση του τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών με σκοπό τη βελτίωση της αμοιβαίας γνώσης των αντίστοιχων κανονιστικών συστημάτων τους και τη συνεργασία για την εκπόνηση διεθνών προτύπων·

και

- δ) να αξιολογεί τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, όπως εφαρμόζεται στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες.

2. Σε συνέχεια του άρθρου 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1, η σύνθεση της υποεπιτροπής χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών περιλαμβάνει εμπειρογνώμονες σε θέματα χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και εκπροσώπους των αρχών που είναι αρμόδιες για την πολιτική χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών. Για το Μεξικό, αρμόδια αρχή για την πολιτική των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών είναι το Υπουργείο Οικονομικών και Δημοσίων Πιστώσεων (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) ή ο διάδοχός του.

3. Κατόπιν αιτήματος ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη, η υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών συζητά την εκπόνηση κατάλληλων κατευθυντήριων γραμμών για την ερμηνεία του παρόντος κεφαλαίου. Το συμβούλιο εμπορίου μπορεί να εγκρίνει τις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές με σύσταση.

ΑΡΘΡΟ 18.20

Διαβουλεύσεις

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει εγγράφως τη διενέργεια διαβουλεύσεων με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος όσον αφορά κάθε ζήτημα που προκύπτει από την παρούσα συμφωνία ή σχετικές συμφωνίες και το οποίο αφορά τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εξετάζει ευνοϊκά το εν λόγω αίτημα. Τα συμβαλλόμενα μέρη που συμμετείχαν στις διαβουλεύσεις υποβάλλουν έκθεση σχετικά με την έκβαση των διαβουλεύσεών τους στην υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η αντιπροσωπεία του στις διαβουλεύσεις περιλαμβάνει υπαλλήλους με τη σχετική εμπειρογνώσια σε χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες ή χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Για το Μεξικό, οι υπάλληλοι του Υπουργείου Οικονομικών και Δημοσίων Πιστώσεων (*Secretaría de Hacienda y Crédito Público*) ή του διαδόχου του πληρούν αυτήν την απαίτηση.
3. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να επιβάλλει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος να παρεκκλίνει από το οικείο δίκαιο όσον αφορά την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των χρηματοπιστωτικών αρχών ή τις απαιτήσεις συμφωνίας ή ρύθμισης μεταξύ των χρηματοπιστωτικών αρχών των συμβαλλόμενων μερών, ή να επιβάλλει στις χρηματοπιστωτικές αρχές να προβαίνουν σε οποιαδήποτε ενέργεια που θα μπορούσε να επηρεάσει συγκεκριμένα κανονιστικά, εποπτικά, διοικητικά ή εκτελεστικά ζητήματα.
4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει συμβαλλόμενο μέρος να απαιτήσει πληροφορίες για εποπτικούς σκοπούς σχετικά με χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή διασυνοριακό πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που βρίσκεται στο έδαφος άλλου συμβαλλόμενου μέρους. Το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απευθυνθεί στη χρηματοπιστωτική αρχή του άλλου συμβαλλόμενου μέρους για να ζητήσει τις πληροφορίες.

Επίλυση διαφορών

1. Το κεφάλαιο 31 (Επίλυση διαφορών), συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων 31-A (Εσωτερικός κανονισμός) και 31-B (Κώδικας δεοντολογίας), εφαρμόζεται όπως τροποποιείται με το παρόν άρθρο στην επίλυση διαφορών που αφορούν την εφαρμογή και την ερμηνεία των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.
2. Εκτός από τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 31.9 (Απαιτήσεις για τα μέλη της ειδικής ομάδας), τα μέλη της ειδικής ομάδας διαθέτουν εμπειρογνωσία ή πείρα σχετικά με τη νομοθεσία ή την πρακτική στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, η οποία μπορεί να περιλαμβάνει τη ρύθμιση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
3. Το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η επιτροπή εμπορίου εγκρίνει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που πληρούν τις απαιτήσεις, που ορίζονται στην παράγραφο 2, τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη μέλους της ειδικής ομάδας. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τρεις υποκαταλόγους:
 - α) υποκατάλογο ατόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
 - β) υποκατάλογο ατόμων του Μεξικού· και
 - γ) υποκατάλογο των ατόμων που εκτελούν χρέη προέδρου της ειδικής ομάδας.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, οι υποκατάλογοι που αναφέρονται στην παράγραφο 3 αντικαθιστούν, μετά την έγκρισή τους, τους υποκαταλόγους που παρατίθενται στο άρθρο 31.8 (Κατάλογοι των μελών της ειδικής ομάδας) παράγραφος 1.
5. Σε κάθε διαφορά στην οποία μια ειδική ομάδα διαπιστώνει ότι ένα μέτρο δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις της παρούσας συμφωνίας και το μέτρο επηρεάζει:
- α) τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και οποιονδήποτε άλλον τομέα, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει οφέλη στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών τα οποία έχουν ισοδύναμο αποτέλεσμα με το αποτέλεσμα που έχει το μέτρο στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· ή
 - β) μόνο κάποιον άλλον τομέα εκτός από τον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να αναστείλει τα οφέλη στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 19

ΨΗΦΙΑΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΑΡΘΡΟ 19.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «καταναλωτής»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση, εάν προβλέπεται από το δίκαιο του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, που χρησιμοποιεί ή ζητεί υπηρεσία τηλεπικοινωνιών διαθέσιμη στο κοινό για σκοπούς εκτός της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής του δραστηριότητας·
- β) «μήνυμα δεδομένων»: πληροφορίες που παράγονται, αποστέλλονται, λαμβάνονται ή αποθηκεύονται με ηλεκτρονικά, οπτικά ή παρόμοια μέσα·
- γ) «ηλεκτρονική υπηρεσία επαλήθευσης ταυτότητας»: υπηρεσία που καθιστά δυνατή την επιβεβαίωση:
 - ι) της ταυτότητας φυσικού προσώπου ή επιχείρησης· ή

- ii) της προέλευσης και της ακεραιότητας ενός μηνύματος δεδομένων από τη στιγμή που δημιουργήθηκε για πρώτη φορά στην τελική του μορφή·
- δ) «ηλεκτρονική υπογραφή»: τα δεδομένα σε ηλεκτρονική μορφή που επικολλούνται σε ένα μήνυμα δεδομένων ή συνδέονται λογικά με αυτό, τα οποία μπορεί να χρησιμοποιηθούν για την ταυτοποίηση του υπογράφοντος του εν λόγω μηνύματος δεδομένων και να δηλώσουν την έγκρισή του για τις πληροφορίες που περιέχονται στο εν λόγω μήνυμα δεδομένων, ώστε να διασφαλίζεται η προέλευση και η ακεραιότητά τους κατά τρόπον ώστε να μπορεί να εντοπιστεί οποιαδήποτε επακόλουθη τροποποίηση των δεδομένων·
- ε) «ηλεκτρονική υπηρεσία εμπιστοσύνης»: ηλεκτρονική υπηρεσία που συνίσταται στη δημιουργία, την επαλήθευση και την επικύρωση ηλεκτρονικών υπογραφών, ηλεκτρονικών χρονοσφραγίδων, ηλεκτρονικής συστημένης παράδοσης, πιστοποιημένων υπηρεσιών ψηφιοποίησης, επαλήθευσης ταυτότητας ιστοτόπων και πιστοποιητικών που σχετίζονται με τις υπηρεσίες αυτές·
- στ) «τελικός χρήστης»: κάθε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση, εάν προβλέπεται από τη νομοθεσία του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, που χρησιμοποιεί ή ζητεί υπηρεσία τηλεπικοινωνιών διαθέσιμη στο κοινό είτε ως καταναλωτής είτε για εμπορικούς, επιχειρηματικούς, βιοτεχνικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς·
- ζ) «πάροχος υπηρεσιών εμπιστοσύνης»: φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση που παρέχει ηλεκτρονικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης· και

- η) «ανεπίκλητο διαφημιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα»: ηλεκτρονικό μήνυμα, συμπεριλαμβανομένων τουλάχιστον των μηνυμάτων ηλεκτρονικού ταχυδρομείου, των σύντομων γραπτών μηνυμάτων (SMS) και των μηνυμάτων πολυμέσων (MMS), το οποίο αποστέλλεται για εμπορικούς σκοπούς, χωρίς τη συγκατάθεση του αποδέκτη ή παρά τη ρητή απόρριψη του αποδέκτη, απευθείας στους τελικούς χρήστες μέσω δικτύου τηλεπικοινωνιών και, στον βαθμό που προβλέπεται από το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους, μέσω άλλων υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 19.2

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα που λαμβάνονται από συμβαλλόμενο μέρος τα οποία θίγουν τις συναλλαγές με ηλεκτρονικά μέσα.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε:
 - α) υπηρεσίες τυχερών παιχνιδιών·
 - β) ραδιοτηλεοπτικές υπηρεσίες·
 - γ) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·

- δ) υπηρεσίες συμβολαιογράφων ή ισοδύναμων επαγγελματιών·
- ε) υπηρεσίες νομικής εκπροσώπησης· και
- στ) δημόσιες συμβάσεις με εξαίρεση τα άρθρα 19.7, 19.8 και 19.11.

ΑΡΘΡΟ 19.3

Γενικές αρχές

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την οικονομική ανάπτυξη και τις ευκαιρίες που παρέχει το ψηφιακό εμπόριο και τη σημασία της θέσπισης πλαισίων που προάγουν την εμπιστοσύνη των καταναλωτών στο ψηφιακό εμπόριο και της αποφυγής περιττών εμποδίων στη χρήση και την ανάπτυξή του.

ΑΡΘΡΟ 19.4

Δικαίωμα ρύθμισης

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν το δικαίωμά τους να θεσπίζουν ρυθμίσεις στο έδαφός τους ώστε να επιτυγχάνουν θεμιτούς στόχους πολιτικής, όπως οι στόχοι που αφορούν τη δημόσια υγεία, τις κοινωνικές υπηρεσίες, τη δημόσια παιδεία, την ασφάλεια, το περιβάλλον, τα δημόσια ήθη, την κοινωνική προστασία ή την προστασία των καταναλωτών, την προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων, την προώθηση και την προστασία της πολιτιστικής πολυμορφίας, ή τον ανταγωνισμό.

ΑΡΘΡΟ 19.5

Τελωνειακοί δασμοί στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν επιβάλλει τελωνειακούς δασμούς στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις μεταξύ προσώπου συμβαλλόμενου μέρους και προσώπου του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 1 δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να επιβάλλει εσωτερικούς φόρους, τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις στις ηλεκτρονικές διαβιβάσεις, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω φόροι, τέλη ή επιβαρύνσεις επιβάλλονται κατά τρόπον ώστε να συνάδουν με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 19.6

Μη απαίτηση προηγούμενης έγκρισης

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι η παροχή υπηρεσιών με ηλεκτρονικά μέσα δεν υπόκειται σε προηγούμενη έγκριση.
2. Η παράγραφος 1 δεν θίγει τις απαιτήσεις έγκρισης που δεν απευθύνονται ειδικά και αποκλειστικά σε υπηρεσίες που παρέχονται με ηλεκτρονικά μέσα, ή που εφαρμόζονται σε υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών.

ΑΡΘΡΟ 19.7

Ηλεκτρονικές συμβάσεις

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι το νομικό του σύστημα επιτρέπει τη σύναψη συμβάσεων με ηλεκτρονικά μέσα και ότι οι συμβάσεις αυτές δεν στερούνται νομικής ισχύος, εγκυρότητας ή εκτελεστότητας αποκλειστικά και μόνο λόγω του ότι έχουν συναφθεί με ηλεκτρονικά μέσα⁶².

ΑΡΘΡΟ 19.8

Ηλεκτρονικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν αρνούνται τη νομική εγκυρότητα μιας ηλεκτρονικής υπηρεσίας εμπιστοσύνης ή μιας ηλεκτρονικής υπηρεσίας επαλήθευσης ταυτότητας αποκλειστικά και μόνο με βάση το ότι η υπηρεσία παρέχεται σε ηλεκτρονική μορφή.

⁶² Η παρούσα διάταξη δεν εφαρμόζεται στις συμβάσεις:

- α) που δημιουργούν ή μεταβιβάζουν δικαιώματα επί ακίνητης περιουσίας·
- β) που απαιτούν εκ του νόμου την προσφυγή σε δικαστήρια, δημόσιες αρχές ή επαγγέλματα που ασκούν δημόσια εξουσία·
- γ) εγγυοδοσίας και εμπράγματης ασφαλείας από πρόσωπα που ενεργούν για σκοπούς εκτός της εμπορικής, επιχειρηματικής, βιοτεχνικής ή επαγγελματικής τους δραστηριότητας, όπως απαιτεί ο νόμος· και
- δ) που διέπονται από το οικογενειακό ή κληρονομικό δίκαιο.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα που ρυθμίζουν τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας τα οποία:

- α) θα απαγορεύουν στα μέρη μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής να προσδιορίσουν αμοιβαία τις κατάλληλες ηλεκτρονικές μεθόδους για τη συναλλαγή τους· ή
- β) θα εμποδίζουν τα μέρη μιας ηλεκτρονικής συναλλαγής από το να δράττονται της ευκαιρίας να τεκμηριώσουν ενώπιον δικαστικών ή διοικητικών αρχών ότι η ηλεκτρονική συναλλαγή τους συμμορφώνεται με οποιεσδήποτε νομικές απαιτήσεις ως προς τις ηλεκτρονικές υπηρεσίες εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει, για μια ιδιαίτερη κατηγορία ηλεκτρονικών συναλλαγών, η μέθοδος ηλεκτρονικής επαλήθευσης ταυτότητας να πληροί ορισμένα κριτήρια επίδοσης ή να έχει πιστοποιηθεί από αρχή διαπιστευμένη σύμφωνα με το οικείο δίκαιο. Οι εν λόγω απαιτήσεις είναι αντικειμενικές, διαφανείς και δεν εισάγουν διακρίσεις, αναφέρονται δε μόνο στα ειδικά χαρακτηριστικά της συγκεκριμένης κατηγορίας των ηλεκτρονικών συναλλαγών.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενθαρρύνουν τη χρήση διαλειτουργικών ηλεκτρονικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας, καθώς και την αμοιβαία αναγνώριση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας που παρέχονται από αναγνωρισμένους παρόχους υπηρεσιών εμπιστοσύνης.

Προστασία των διαδικτυακών καταναλωτών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της θέσπισης διαφανών και αποτελεσματικών μέτρων που συμβάλλουν στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, μέτρων που προστατεύουν τους καταναλωτές από δόλιες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές όταν συμμετέχουν σε συναλλαγές ηλεκτρονικού εμπορίου.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα που συμβάλλουν στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που απαγορεύουν δόλιες και παραπλανητικές εμπορικές πρακτικές που προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν ζημία στους καταναλωτές.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών προστασίας των καταναλωτών ή άλλων σχετικών φορέων σε δραστηριότητες που σχετίζονται με το ηλεκτρονικό εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, προκειμένου να βελτιωθεί η εμπιστοσύνη των καταναλωτών και, ως εκ τούτου, να ενισχυθεί η ευημερία τους.

Ανεπίκλητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα τα οποία:
 - α) απαιτούν από τους αποστολείς ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων να διευκολύνουν την ικανότητα των τελικών χρηστών να αποτρέπουν τη συνεχή λήψη τέτοιων μηνυμάτων· ή
 - β) απαιτούν τη συγκατάθεση των παραληπτών, όπως προβλέπεται από τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους, να λαμβάνουν διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι τα ανεπίκλητα διαφημιστικά ηλεκτρονικά μηνύματα μπορούν σαφώς να αναγνωριστούν ως τέτοια, κοινολογούν με ευδιάκριτο τρόπο το πρόσωπο για λογαριασμό του οποίου αποστέλλονται και περιέχουν τις πληροφορίες που απαιτούνται για να μπορέσουν οι τελικοί χρήστες να ζητήσουν διακοπή χωρίς επιβάρυνση οποιαδήποτε χρονική στιγμή.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει τη δυνατότητα προσφυγής κατά των αποστολέων των ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων που δεν συμμορφώνονται με τα μέτρα που θεσπίζονται ή διατηρούνται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συνεργάζονται σε κατάλληλες περιπτώσεις αμοιβαίου ενδιαφέροντος όσον αφορά τη ρύθμιση των ανεπίκλητων διαφημιστικών ηλεκτρονικών μηνυμάτων.

Πηγαίος κώδικας

1. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί τη μεταφορά του πηγαίου κώδικα λογισμικού που ανήκει σε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, ή την πρόσβαση σε αυτόν.
2. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παράγραφος 1:
 - α) δεν εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να θεσπίζει ή να διατηρεί μέτρα για την επίτευξη θεμιτού στόχου δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένης της διαφύλαξης της ασφάλειας και της προστασίας, για παράδειγμα στο πλαίσιο διαδικασίας πιστοποίησης, σύμφωνα με το άρθρο 18.13 (Μέτρα προληπτικής εποπτείας), το άρθρο 32.1 (Γενικές εξαιρέσεις) και το άρθρο 32.5 (Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας)· και
 - β) δεν ισχύει για την εθελοντική μεταφορά ή την παροχή πρόσβασης στον πηγαίο κώδικα σε εμπορική βάση από πρόσωπο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, για παράδειγμα στο πλαίσιο συναλλαγής δημόσιων συμβάσεων ή σύμβασης που είναι αποτέλεσμα ελεύθερης διαπραγματεύσεως.
3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν θίγουν:
 - α) απαιτήσεις από δικαστήριο, διοικητικό δικαστήριο ή αρχή ανταγωνισμού με στόχο την επανόρθωση παραβίασης της νομοθεσίας περί ανταγωνισμού·

- β) δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και την επιβολή τους· και
- γ) το δικαίωμα ενός συμβαλλόμενου μέρους να προβαίνει σε οποιαδήποτε ενέργεια ή να μην κοινολογεί οποιαδήποτε πληροφορία την οποία κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του όσον αφορά την προμήθεια οπλισμού, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού ή όσον αφορά συμβάσεις που είναι απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα.

ΑΡΘΡΟ 19.12

Πρόσβαση στο ανοικτό διαδίκτυο

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να διασφαλίσει ότι, με την επιφύλαξη των εφαρμοστέων πολιτικών και νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων, οι τελικοί χρήστες στο έδαφός του έχουν τη δυνατότητα:

- α) να έχουν πρόσβαση, να διανέμουν και να χρησιμοποιούν υπηρεσίες και εφαρμογές της επιλογής τους που διατίθενται στο διαδίκτυο, με την επιφύλαξη εύλογης διαχείρισης του δικτύου και χωρίς να εισάγονται διακρίσεις·
- β) να συνδέουν συσκευές της επιλογής τους στο διαδίκτυο, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω συσκευές δεν βλάπτουν το δίκτυο· και
- γ) να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με τις πρακτικές διαχείρισης του δικτύου από τον πάροχο της υπηρεσίας πρόσβασης στο διαδίκτυο.

Συνεργασία

1. Με την παραδοχή του παγκόσμιου χαρακτήρα του ψηφιακού εμπορίου, τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται σε κανονιστικά θέματα και βέλτιστες πρακτικές μέσω των υφιστάμενων τομεακών διαλόγων, οι οποίοι, μεταξύ άλλων, αφορούν:
 - α) την αναγνώριση και τη διευκόλυνση διαλειτουργικών διασυνοριακών ηλεκτρονικών υπηρεσιών εμπιστοσύνης και επαλήθευσης ταυτότητας·
 - β) τη μεταχείριση των επικοινωνιών με σκοπό την άμεση εμπορική προώθηση·
 - γ) τις προκλήσεις για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις στο ψηφιακό εμπόριο·
 - δ) την προστασία των καταναλωτών και την οικοδόμηση εμπιστοσύνης των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου·
 - ε) κοινά ζητήματα ασφάλειας στον κυβερνοχώρο· και
 - στ) κάθε άλλο θέμα σχετικό με την ανάπτυξη του ψηφιακού εμπορίου.

2. Η συνεργασία για κανονιστικά θέματα και βέλτιστες πρακτικές που αναφέρονται στην παράγραφο 1 επικεντρώνεται στην ανταλλαγή πληροφοριών και απόψεων σχετικά με την αντίστοιχη νομοθεσία των συμβαλλόμενων μερών για τα θέματα αυτά, καθώς και για την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας.

3 Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη σημασία της ενεργού συμμετοχής σε πολυμερή φόρουμ για την προώθηση της ανάπτυξης του ψηφιακού εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 19.14

Ρήτρα επανεξέτασης σχετικά με τις ροές δεδομένων

Τα συμβαλλόμενα μέρη επανεκτιμούν εντός τριών ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας την ανάγκη ενσωμάτωσης διατάξεων σχετικά με την ελεύθερη ροή δεδομένων στην παρούσα συμφωνία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 20

ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ, ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ

ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΡΙΝΑ ΜΕΤΡΑ ΔΙΑΣΦΑΛΙΣΗΣ

ΑΡΘΡΟ 20.1

Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει τυχόν μεταφορές ή πληρωμές σε σχέση με συναλλαγές που αφορούν το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα, και σύμφωνα με το καταστατικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου που εγκρίθηκε στο Bretton Woods, New Hampshire στις 22 Ιουλίου 1944, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 20.2

Κινήσεις κεφαλαίων

Με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιτρέπει, σε σχέση με τις συναλλαγές που αφορούν τον λογαριασμό κεφαλαίων και χρηματοοικονομικών πράξεων του ισοζυγίου πληρωμών, την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων με σκοπό την ελευθέρωση των επενδύσεων και άλλων συναλλαγών, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων), στο κεφάλαιο 11 (Διασυννοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), στο κεφάλαιο 12 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς) και στο κεφάλαιο 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

ΑΡΘΡΟ 20.3

Εφαρμογή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων που αφορούν

κινήσεις κεφαλαίων, πληρωμές ή μεταφορές

1. Το άρθρο 18.2 (Πεδίο εφαρμογής) παράγραφος 6 στοιχείο α), καθώς και τα άρθρα 20.1 και 20.2 δεν εμποδίζουν ένα συμβαλλόμενο μέρος να εφαρμόζει τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του σχετικά με:

α) την πτώχευση, την αφερεγγυότητα και την προστασία των δικαιωμάτων των πιστωτών·

- β) την έκδοση, την εμπορία ή τη διαπραγμάτευση χρηματοπιστωτικών μέσων·
- γ) τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση ή την τήρηση αρχείων των κινήσεων κεφαλαίων, των πληρωμών ή των μεταφορών, όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη συνδρομή στις αρχές επιβολής του νόμου ή στις χρηματοπιστωτικές ρυθμιστικές αρχές·
- δ) τις εγκληματικές ή αξιόποινες πράξεις ή τις παραπλανητικές ή δόλιες πρακτικές·
- ε) την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με διαταγές ή αποφάσεις σε δικαστικές διαδικασίες· ή
- στ) τα προγράμματα κοινωνικής ασφάλισης, τα δημόσια συνταξιοδοτικά προγράμματα ή τα υποχρεωτικά προγράμματα αποταμίευσης.

2. Οι εν λόγω νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις δεν εφαρμόζονται με αυθαίρετο τρόπο ή με τρόπο που εισάγει διακρίσεις ούτε με άλλον τρόπο που συνιστά συγκεκαλυμμένο περιορισμό των κινήσεων κεφαλαίων, των πληρωμών ή των μεταφορών.

Προσωρινά μέτρα διασφάλισης

1. Σε εξαιρετικές περιστάσεις όπου υπάρχουν σοβαρές δυσχέρειες ως προς τη λειτουργία της Οικονομικής και Νομισματικής Ένωσης της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή όταν αυτή απειλείται, η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να θεσπίσει ή να διατηρήσει μέτρα διασφάλισης ως προς τις κινήσεις κεφαλαίων, τις πληρωμές ή τις μεταφορές. Τα μέτρα αυτά περιορίζονται στον βαθμό που είναι απολύτως αναγκαίος για την αντιμετώπιση αυτών των δυσχερειών και ισχύουν για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.
2. Τα μέτρα που επιβάλλονται από την Ευρωπαϊκή Ένωση σύμφωνα με την παράγραφο 1 δεν συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ του Μεξικού και τρίτης χώρας. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει αμέσως το Μεξικό και υποβάλλει χρονοδιάγραμμα για την άρση των μέτρων αυτών το συντομότερο δυνατόν.

Περιορισμοί σε περίπτωση δυσχερειών σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών, την εξωτερική χρηματοδότηση και σε περίπτωση μακροοικονομικών δυσχερειών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίσει ή να διατηρήσει περιοριστικά μέτρα όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων, τις πληρωμές ή τις διαβιβάσεις⁶³:

α) σε περιπτώσεις σοβαρών δυσχερειών όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών ή την εξωτερική χρηματοδότηση, ή σε περίπτωση κινδύνου εμφάνισης τέτοιων δυσχερειών⁶⁴, ή

β) σε περιπτώσεις εξαιρετικών περιστάσεων κατά τις οποίες οι πληρωμές ή οι μεταφορές που αφορούν κινήσεις κεφαλαίων προκαλούν ή υπάρχει ο κίνδυνος να προκαλέσουν σοβαρές μακροοικονομικές δυσχέρειες που σχετίζονται με τη νομισματική και συναλλαγματική πολιτική στο Μεξικό ή σε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1:

α) συνάδουν, κατά περίπτωση, με το καταστατικό του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου·

⁶³ Στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα εν λόγω μέτρα μπορούν να λαμβάνονται από κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε καταστάσεις άλλες πλην εκείνων που αναφέρονται στο άρθρο 20.4 οι οποίες επηρεάζουν την οικονομία του εν λόγω κράτους μέλους.

⁶⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι σοβαρές δυσχέρειες ισοζυγίου πληρωμών ή δυσχέρειες εξωτερικής χρηματοδότησης, ή κίνδυνος εμφάνισης τέτοιων δυσχερειών, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α), μπορεί να προκληθούν, μεταξύ άλλων παραγόντων, από σοβαρές μακροοικονομικές δυσχέρειες που σχετίζονται με τις νομισματικές και συναλλαγματικές πολιτικές ή όταν υπάρχει κίνδυνος να εμφανιστούν τέτοιες δυσχέρειες, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β).

- β) δεν υπερβαίνουν όσα είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση της κατάστασης που περιγράφεται στην παράγραφο 1·
- γ) είναι προσωρινά και καταργούνται σταδιακά καθώς βελτιώνεται η κατάσταση που περιγράφεται στην παράγραφο 1·
- δ) δεν επιφέρουν αδικαιολόγητη βλάβη στα εμπορικά, οικονομικά και χρηματοπιστωτικά συμφέροντα του άλλου συμβαλλόμενου μέρους·
- ε) δεν συνεπάγονται λιγότερο ευνοϊκή μεταχείριση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σε σχέση με τρίτη χώρα σε παρόμοιες περιπτώσεις· και
- στ) δεν χρησιμοποιούνται ως υποκατάστατο των μακροοικονομικών πολιτικών που απαιτούνται για τη δικαιολογημένη εξωτερική προσαρμογή.

3. Στην περίπτωση των συναλλαγών στον τομέα των αγαθών, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης του ή του ισοζυγίου πληρωμών του. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με το άρθρο XII της GATT του 1994 και το μνημόνιο συμφωνίας για τις διατάξεις της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994 που αφορούν το ισοζύγιο πληρωμών.

4. Στην περίπτωση των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί περιοριστικά μέτρα με σκοπό την προστασία της εξωτερικής χρηματοπιστωτικής θέσης του ή του ισοζυγίου πληρωμών του. Τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με το άρθρο XII της GATS.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να μη θεσπίζουν ούτε να διατηρούν μέτρα που λαμβάνουν τη μορφή δασμολογικών επιβαρύνσεων, ποσοστώσεων, αδειών ή παρόμοιων μέτρων. Το συμβαλλόμενο μέρος εξηγεί το σκεπτικό της χρήσης αυτών των περιοριστικών μέτρων όταν κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα μέτρα.

6. Το συμβαλλόμενο μέρος που θεσπίζει ή διατηρεί μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 τα κοινοποιεί αμελλητί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

7. Εάν θεσπίζονται ή διατηρούνται περιοριστικά μέτρα σύμφωνα με το άρθρο 20.4 ή το παρόν άρθρο, τα συμβαλλόμενα μέρη διεξάγουν αμελλητί διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της υποεπιτροπής υπηρεσιών και επενδύσεων, εκτός εάν πραγματοποιούνται διαβουλεύσεις σε άλλα διεθνή φόρουμ στα οποία συμμετέχουν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη. Οι διαβουλεύσεις αξιολογούν τις δυσχέρειες ως προς το ισοζύγιο πληρωμών ή την εξωτερική χρηματοδότηση που οδήγησαν στη λήψη των περιοριστικών μέτρων, λαμβανομένων υπόψη παραγόντων, όπως:

- α) η φύση και η έκταση των δυσχερειών·
- β) το εξωτερικό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον· και
- γ) τα εναλλακτικά διορθωτικά μέτρα που είναι δυνατόν να ληφθούν.

8. Κατά τις διαβουλεύσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 7 εξετάζεται η συμμόρφωση κάθε περιοριστικού μέτρου με το άρθρο 20.4 ή τις παραγράφους 1 και 2 του παρόντος άρθρου. Τα συμβαλλόμενα μέρη αποδέχονται όλα τα σχετικά πορίσματα στατιστικής ή πραγματολογικής φύσης που υποβάλλονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ), εάν είναι διαθέσιμα, και στα συμπεράσματά τους λαμβάνουν υπόψη την αξιολόγηση του ΔΝΤ για την κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών και της εξωτερικής χρηματοδότησης του οικείου συμβαλλόμενου μέρους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 21

ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 21.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες»: ο τύπος αγαθών ή υπηρεσιών που γενικά πωλούνται ή προσφέρονται προς πώληση στην εμπορική αγορά σε μη δημόσιους φορείς-αγοραστές, από τους οποίους και αγοράζονται συνήθως, για μη δημόσιους σκοπούς·
- β) «κατασκευαστικές υπηρεσίες»: οι υπηρεσίες που αποβλέπουν στην εκτέλεση, ανεξαρτήτως μέσου, έργων πολιτικού μηχανικού ή οικοδομικών εργασιών, κατά την έννοια του τμήματος 51 της προσωρινής κεντρικής ταξινόμησης προϊόντων των Ηνωμένων Εθνών (CPC)·

- γ) «καλυπτόμενη σύμβαση»: η σύμβαση που συνάπτεται προς εξυπηρέτηση σκοπών του Δημοσίου για την προμήθεια:
- i) αγαθού, υπηρεσίας ή οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών:
 - A) όπως ορίζεται για κάθε συμβαλλόμενο μέρος στα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) αντίστοιχα· και
 - B) των οποίων η προμήθεια δεν πραγματοποιείται με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς, ή προς χρήση για την παραγωγή ή παροχή αγαθού ή υπηρεσίας με σκοπό την πώληση ή τη μεταπώληση για εμπορικούς σκοπούς·
 - ii) με οποιοδήποτε συμβατικό μέσο, συμπεριλαμβανομένων:
 - A) της αγοράς·
 - B) της χρηματοδοτικής μίσθωσης· και
 - Γ) της μίσθωσης ή της πώλησης με δόσεις, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς·
 - iii) για την οποία η τιμή, όπως εκτιμάται σύμφωνα με το άρθρο 21.2, ισούται με το αντίστοιχο κατώτατο όριο, ή το υπερβαίνει, το οποίο προσδιορίζεται για κάθε συμβαλλόμενο μέρος στα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) αντίστοιχα κατά τη χρονική στιγμή της δημοσίευσης μιας προκήρυξης σύμφωνα με το άρθρο 21.6·

- iv) από αναθέτοντα φορέα· και
- v) που δεν εξαιρείται με άλλον τρόπο από την κάλυψη βάσει του άρθρου 21.2 παράγραφος 2 ή των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)·
- δ) «ηλεκτρονικός πλειστηριασμός»: επαναληπτική διαδικασία που περιλαμβάνει τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων τα οποία επιτρέπουν στους παρόχους να παρουσιάζουν είτε νέες τιμές είτε νέες αξίες ποσοτικοποιήσιμων, μη συνδεδεμένων με τις τιμές, στοιχείων μιας προσφοράς σχετικά με τα κριτήρια αξιολόγησης, είτε αμφότερες, επιτρέποντας την κατάταξη ή την ανακατάταξη των προσφορών·
- ε) «γραπτώς» ή «εγγράφως»: κάθε έκφραση που αποτελείται από λέξεις ή αριθμούς η οποία είναι δυνατόν να αναγνωσθεί, να αναπαραχθεί και εν συνεχεία να κοινοποιηθεί, και η οποία μπορεί να περιλαμβάνει πληροφορίες που διαβιβάζονται και αποθηκεύονται σε ηλεκτρονική μορφή·
- στ) «διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση»: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας απευθύνεται σε πάροχο ή παρόχους της επιλογής του·
- ζ) «κατάλογος πολλαπλής χρήσης»: κατάλογος των παρόχων για τους οποίους ο αναθέτων φορέας έχει καταλήξει στο συμπέρασμα ότι πληρούν τους όρους συμμετοχής στον εν λόγω κατάλογο, τον οποίο ο αναθέτων φορέας προτίθεται να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία φορές·

- η) «προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης»: προκήρυξη που δημοσιεύεται από αναθέτοντα φορέα, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής, προσφορά ή και τα δύο·
- θ) «αντισταθμιστικές ρήτρες»: οποιεσδήποτε προϋποθέσεις ή δεσμεύσεις που ενθαρρύνουν την τοπική ανάπτυξη ή τη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών ενός συμβαλλόμενου μέρους, όπως η χρήση εγχώριου περιεχομένου, η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης τεχνολογίας, οι επενδύσεις, το αντισταθμιστικό εμπόριο και παρόμοιες ενέργειες ή απαιτήσεις·
- ι) «διαγωνισμός με ανοικτή διαδικασία»: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας όλοι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι δύνανται να υποβάλουν προσφορά·
- ια) «αναθέτων φορέας»: φορέας που καλύπτεται από τα τμήματα Α, Β και Γ των παραρτημάτων 21-Α (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-Β (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)·
- ιβ) «προκριθείς πάροχος»: πάροχος για τον οποίο αναγνωρίζεται από αναθέτοντα φορέα ότι πληροί τους όρους συμμετοχής·
- ιγ) «διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία»: μέθοδος σύναψης σύμβασης στο πλαίσιο της οποίας ο αναθέτων φορέας καλεί μόνο προκριθέντες παρόχους να υποβάλουν προσφορά·
- ιδ) «υπηρεσίες»: ο όρος αυτός περιλαμβάνει τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά·

- ιε) «πρότυπο»: έγγραφο το οποίο έχει εγκριθεί από αναγνωρισμένο όργανο και προβλέπει, για συνήθη και επαναλαμβανόμενη χρήση, κανόνες, κατευθυντήριες γραμμές ή χαρακτηριστικά αγαθών ή υπηρεσιών, ή σχετικές διεργασίες και μεθόδους παραγωγής, η τήρηση των οποίων δεν είναι υποχρεωτική· είναι επίσης δυνατόν να περιλαμβάνει ή να αφορά αποκλειστικά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για κάποιο αγαθό, υπηρεσία, διεργασία ή μέθοδο παραγωγής·
- ιστ) «πάροχος»: πρόσωπο ή ομάδα προσώπων που παρέχουν ή θα μπορούσαν να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες· και
- ιζ) «τεχνική προδιαγραφή»: η απαίτηση διαγωνισμού, η οποία:
- i) ορίζει τα χαρακτηριστικά των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της ποιότητας, των επιδόσεων, της ασφάλειας και των διαστάσεων, ή τις διαδικασίες και μεθόδους για την παραγωγή ή την παροχή τους· ή
 - ii) αφορά τις απαιτήσεις ορολογίας, συμβόλων, συσκευασίας, σήμανσης ή τοποθέτησης ετικέτας οι οποίες ισχύουν για κάποιο αγαθό ή υπηρεσία.

ΑΡΘΡΟ 21.2

Πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

Εφαρμογή του κεφαλαίου

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κάθε μέτρο που αφορά καλυπτόμενη σύμβαση, ανεξαρτήτως του αν αυτή συνάπτεται αποκλειστικά ή εν μέρει με ηλεκτρονικά μέσα.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού), το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε:
 - α) απόκτηση ή μίσθωση γης, υφιστάμενων κτιρίων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή τα σχετικά δικαιώματα·
 - β) εξωσυμβατικές συμφωνίες ή οποιαδήποτε μορφή ενίσχυσης που παρέχεται από ένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών συνεργασίας, των επιχορηγήσεων, των δανείων, της εισφοράς στο κεφάλαιο, των εγγυήσεων και των φορολογικών κινήτρων·
 - γ) προμήθεια ή αγορά υπηρεσιών οικονομικής διαχείρισης ή θεματοφυλακίου, υπηρεσιών εκκαθάρισης και διαχείρισης για ρυθμιζόμενα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, ή υπηρεσιών που αφορούν την πώληση, την απόσβεση και τη διανομή τίτλων δημόσιου χρέους, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και των κρατικών ομολόγων, των εντόκων γραμματίων και άλλων τίτλων·

- δ) δημόσιες συμβάσεις εργασίας·
 - ε) σύμβαση που συνάπτεται:
 - i) με συγκεκριμένο στόχο την παροχή διεθνούς συνδρομής, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής βοήθειας·
 - ii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς συμφωνίας που αφορά τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων ή την από κοινού εφαρμογή σχεδίων από τα συμβαλλόμενα κράτη· ή
 - iii) στο πλαίσιο ειδικής διαδικασίας ή όρου διεθνούς οργανισμού, ή που χρηματοδοτείται από διεθνείς επιχορηγήσεις, δάνεια ή άλλη μορφή ενίσχυσης, εάν η διαδικασία ή ο όρος που εφαρμόζεται δεν συνάδει με το παρόν κεφάλαιο.
3. Οι δεσμεύσεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους σχετικά με τις καλυπτόμενες συμβάσεις καθορίζονται στα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) σύμφωνα με την ακόλουθη δομή:
- α) στο τμήμα Α, οι φορείς της κεντρικής κυβέρνησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
 - β) στο τμήμα Β, οι φορείς της τοπικής κυβέρνησης των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, συμπεριλαμβανομένων, όσον αφορά το Μεξικό, άλλων φορέων σε τοπικό επίπεδο·

- γ) στο τμήμα Γ, όλοι οι άλλοι φορείς των οποίων οι συμβάσεις καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
- δ) στο τμήμα Δ, τα αγαθά που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
- ε) στο τμήμα Ε, οι υπηρεσίες, εκτός από τις κατασκευαστικές υπηρεσίες, που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
- στ) στο τμήμα ΣΤ, οι κατασκευαστικές υπηρεσίες που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
- ζ) στο τμήμα Ζ, η σύμπραξη δημόσιου-ιδιωτικού τομέα ή οι συμβάσεις παραχώρησης έργων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
- η) στο τμήμα Η, οι γενικές επισημάνσεις και παρεκκλίσεις· και
- θ) στο τμήμα Θ, τα μέσα στα οποία το συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει τις προκηρύξεις συμβάσεων, τις ανακοινώσεις για συναφθείσες συμβάσεις και άλλες πληροφορίες που σχετίζονται με το οικείο σύστημα δημόσιων συμβάσεων.

4. Εάν η νομοθεσία ενός συμβαλλόμενου μέρους επιτρέπει τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης, εξ ονόματος του αναθέτοντος φορέα, από άλλους φορείς ή πρόσωπα των οποίων οι συμβάσεις δεν καλύπτονται όσον αφορά τα οικεία αγαθά και υπηρεσίες, εφαρμόζεται επίσης το παρόν κεφάλαιο.

Αποτίμηση

5. Κατά την εκτίμηση της αξίας μιας σύμβασης προκειμένου να εξακριβωθεί αν πρόκειται για καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας:

- α) δεν διαιρεί τη σύμβαση σε χωριστές συμβάσεις ούτε επιλέγει ή χρησιμοποιεί συγκεκριμένη μέθοδο αποτίμησης για την εκτίμηση της αξίας της σύμβασης με σκοπό τον πλήρη ή εν μέρει αποκλεισμό της από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου· και
- β) περιλαμβάνει την εκτιμώμενη μέγιστη συνολική αξία της σύμβασης καθ' όλη τη διάρκειά της, ανεξαρτήτως του αν συνάπτεται με έναν ή περισσότερους παρόχους, λαμβάνοντας υπόψη όλες τις μορφές αμοιβής, όπως:
 - i) ασφάλιστρα, τέλη, προμήθειες και τόκους· και
 - ii) εάν η σύμβαση προβλέπει δυνατότητα δικαιωμάτων προαίρεσης, τη συνολική αξία των εν λόγω δικαιωμάτων.

6. Σε περίπτωση που συγκεκριμένη απαίτηση προμήθειας έχει ως αποτέλεσμα την ανάθεση περισσότερων της μίας σύμβασης ή την ανάθεση συμβάσεων σε χωριστά μέρη (στο εξής: επαναλαμβανόμενες συμβάσεις), ο υπολογισμός της εκτιμώμενης μέγιστης συνολικής αξίας της σύμβασης βασίζεται:

- α) στην αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών του ίδιου τύπου οι οποίες έχουν συναφθεί κατά το προηγούμενο 12μηνο ή κατά το προηγούμενο οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα, προσαρμοσμένη, εάν είναι δυνατόν, ώστε να ληφθούν υπόψη οι προβλεπόμενες μεταβολές στην ποσότητα ή στην αξία των αγαθών ή υπηρεσιών που θα παρέχονται κατά το επόμενο 12μηνο· ή
- β) στην εκτιμώμενη αξία των επαναλαμβανόμενων συμβάσεων για την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών του ίδιου τύπου οι οποίες πρόκειται να ανατεθούν κατά το 12μηνο που ακολουθεί την ανάθεση της αρχικής σύμβασης ή το οικονομικό έτος του αναθέτοντος φορέα.

7. Σε περίπτωση σύμβασης προμήθειας μέσω χρηματοδοτικής μίσθωσης, απλής μίσθωσης ή πώλησης με δόσεις αγαθών ή υπηρεσιών, ή σύμβασης για την οποία δεν έχει καθοριστεί συνολική τιμή, η αποτίμηση βασίζεται:

- α) για σύμβαση ορισμένου χρόνου:
 - i) εάν η διάρκεια της σύμβασης δεν υπερβαίνει τους 12 μήνες, στην εκτιμώμενη συνολική μέγιστη αξία για όλη τη διάρκειά της· ή
 - ii) εάν η διάρκεια της σύμβασης υπερβαίνει τους 12 μήνες, στη συνολική εκτιμώμενη μέγιστη αξία, συμπεριλαμβανομένης της τυχόν εκτιμώμενης υπολειμματικής αξίας·

- β) εάν η σύμβαση είναι αορίστου χρόνου, στην εκτιμώμενη μηνιαία δόση πολλαπλασιασμένη επί 48· και
- γ) εάν δεν είναι βέβαιο αν η σύμβαση είναι ορισμένου χρόνου, εφαρμόζεται το στοιχείο β).

ΑΡΘΡΟ 21.3

Ασφάλεια και γενικές εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει κάποιο συμβαλλόμενο μέρος να προβαίνει σε ενέργειες ή να μη κοινολογεί οποιαδήποτε πληροφορία την οποία κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών συμφερόντων ασφάλειάς του και οι οποίες αφορούν την προμήθεια οπλισμού, πυρομαχικών ή πολεμικού υλικού ή αφορούν συμβάσεις απαραίτητες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα.
2. Με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όταν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό του διεθνούς εμπορίου, καμία από τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει κάποιο συμβαλλόμενο μέρος να θεσπίζει ή να επιβάλλει μέτρα τα οποία:
 - α) είναι αναγκαία για την προστασία των χρηστών ηθών, της τάξης ή της ασφάλειας·

- β) είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών·
- γ) είναι αναγκαία για την προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας· ή
- δ) αφορούν αγαθά ή υπηρεσίες ατόμων με αναπηρία, φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ή εργασίας στις φυλακές.

ΑΡΘΡΟ 21.4

Γενικές αρχές

Απαγόρευση διακρίσεων

1. Παρά το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 21.2, επιχείρηση συμβαλλόμενου μέρους που έχει συσταθεί νόμιμα μέσω της σύστασης, της απόκτησης ή της διατήρησης εμπορικής παρουσίας στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μπορεί να συμμετέχει σε δημόσιες συμβάσεις του εν λόγω άλλου συμβαλλόμενου μέρους υπό τους ίδιους όρους με τις επιχειρήσεις του εν λόγω άλλου συμβαλλόμενου μέρους, όπως προβλέπεται από το δίκαιο του εν λόγω άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

2. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, κάθε συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, παρέχει άμεσα και ανεπιφύλακτα στα αγαθά και στις υπηρεσίες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους και στους παρόχους του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που διαθέτουν τα συγκεκριμένα αγαθά ή υπηρεσίες, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχει το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, στα δικά του αγαθά, υπηρεσίες και παρόχους.

3. Όσον αφορά οποιοδήποτε μέτρο σχετικό με καλυπτόμενη σύμβαση, τα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους:

- α) δεν επιφυλάσσουν σε πάροχο με τοπική έδρα μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσουν σε άλλον πάροχο με τοπική έδρα ανάλογα με τον βαθμό ξένης συμμετοχής ή ιδιοκτησίας· ή
- β) δεν εφαρμόζουν διακριτική μεταχείριση σε πάροχο με τοπική έδρα λόγω του ότι τα αγαθά ή οι υπηρεσίες που παρέχει ο εν λόγω πάροχος στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης αποτελούν αγαθά ή υπηρεσίες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.

Χρήση ηλεκτρονικών μέσων

4. Κατά τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, ο αναθέτων φορέας:

- α) εξασφαλίζει ότι η σύμβαση συνάπτεται με τη χρήση συστημάτων τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικού, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την επαλήθευση της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών, τα οποία είναι γενικά διαθέσιμα και διαλειτουργικά με άλλα γενικά διαθέσιμα συστήματα τεχνολογίας πληροφοριών και λογισμικό·

- β) διατηρεί μηχανισμούς που εξασφαλίζουν, αφενός, την ακεραιότητα των αιτήσεων συμμετοχής και των προσφορών, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού του χρόνου παραλαβής τους, και, αφετέρου, την πρόληψη της μη ενδεδειγμένης πρόσβασης· και
- γ) χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα πληροφόρησης και επικοινωνίας για τη δημοσίευση των προκηρύξεων και των τευχών δημοπράτησης σε διαδικασίες σύναψης συμβάσεων και, στον μέγιστο δυνατό βαθμό, για την υποβολή των προσφορών.

Σύναψη συμβάσεων

5. Ο αναθέτων φορέας προβαίνει στη σύναψη καλυπτόμενων συμβάσεων κατά τρόπο διαφανή και αμερόληπτο ο οποίος:
- α) συνάδει με το παρόν κεφάλαιο, με τη χρήση μίας από τις ακόλουθες μεθόδους: διαγωνισμό με ανοικτή διαδικασία, διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία ή διαγωνισμό με απευθείας ανάθεση·
 - β) προλαμβάνει τις συγκρούσεις συμφερόντων και τις πρακτικές διαφθοράς, σύμφωνα με τη νομοθεσία του οικείου συμβαλλόμενου μέρους.

Μέτρα κατά της διαφθοράς

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα για την πρόληψη της διαφθοράς στις δημόσιες συμβάσεις του. Τα μέτρα αυτά περιλαμβάνουν διαδικασίες που καθιστούν μη επιλέξιμους για συμμετοχή στις διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων ενός συμβαλλόμενου μέρους, είτε επ' αόριστον είτε για καθορισμένο χρονικό διάστημα, παρόχους για τους οποίους οι δικαστικές αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους έχουν αποφανθεί με τελεσίδικη απόφαση ότι έχουν προβεί σε δόλιες ή άλλες παράνομες ενέργειες σε σχέση με τις δημόσιες συμβάσεις στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει επίσης ότι εφαρμόζει πολιτικές και διαδικασίες για την εξάλειψη, στο μέτρο του δυνατού, ή τη διαχείριση οποιασδήποτε δυνητικής σύγκρουσης συμφερόντων εκείνων που συμμετέχουν ή ασκούν επιρροή σε διαδικασία σύναψης συμβάσεων.

Κανόνες καταγωγής

7. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν εφαρμόζει κανόνες καταγωγής σε αγαθά που εισάγονται ή παρέχονται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για σκοπούς δημόσιων συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, οι οποίοι είναι διαφορετικοί από τους κανόνες καταγωγής που το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει κατά τις συνήθεις εμπορικές πράξεις για τις εισαγωγές ή τις προμήθειες των ίδιων αγαθών ή υπηρεσιών.

Άρνηση χορήγησης των οφελών

8. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αρνηθεί να χορηγήσει τα οφέλη του παρόντος κεφαλαίου σε πάροχο υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, με την επιφύλαξη προηγούμενης κοινοποίησης και διαβούλευσης, όταν το συμβαλλόμενο μέρος διαπιστώσει ότι η υπηρεσία παρέχεται από επιχείρηση η οποία δεν ασκεί ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο έδαφος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών.

Αντισταθμιστικές ρήτρες

9. Όσον αφορά τις καλυπτόμενες συμβάσεις, τα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόνων φορέων τους, δεν ζητούν, δεν λαμβάνουν υπόψη, δεν επιβάλλουν ούτε εφαρμόζουν αντισταθμιστικές ρήτρες.

Μέτρα που δεν αφορούν ειδικά τις συμβάσεις

10. Οι παράγραφοι 2 και 3 δεν εφαρμόζονται:

- α) στους τελωνειακούς δασμούς και στις κάθε είδους επιβαρύνσεις που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή συνδέονται μ' αυτή·
- β) στον τρόπο είσπραξης των εν λόγω δασμών και επιβαρύνσεων· και
- γ) στους λοιπούς κανονισμούς ή διατυπώσεις κατά την εισαγωγή και στα μέτρα που αφορούν συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών πλην των μέτρων που διέπουν τις καλυπτόμενες συμβάσεις.

Πληροφορίες σχετικά με το σύστημα σύναψης συμβάσεων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) δημοσιεύει αμελλητί κάθε νόμο, κανονισμό, δικαστική απόφαση, διοικητική απόφαση γενικής εφαρμογής, τυπική συμβατική ρήτρα που ορίζεται βάσει νόμου ή κανονισμού και ενσωματώνεται μέσω παραπομπής σε προκηρύξεις ή τεύχη δημοπράτησης και διαδικασίες που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις, καθώς και κάθε τροποποίηση αυτών, σε επίσημα αναγνωρισμένα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα ευρείας κυκλοφορίας στα οποία έχει εύκολη πρόσβαση το κοινό· και
 - β) παρέχει εξηγήσεις σχετικά στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, όταν του ζητηθεί.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παραθέτει στο τμήμα Θ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού), αντίστοιχα:
 - α) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία δημοσιεύει τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α)·
 - β) τα ηλεκτρονικά ή έντυπα μέσα στα οποία δημοσιεύει τις προκηρύξεις που απαιτούνται από το άρθρο 21.6, το άρθρο 21.8 παράγραφος 9 και το άρθρο 21.15 παράγραφος 2· και

γ) τη διεύθυνση του ιστοτόπου ή των ιστοτόπων όπου δημοσιεύει:

- i) τα στατιστικά στοιχεία σχετικά με τις συμβάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 21.15 παράγραφος 4· ή
- ii) τις προκηρύξεις του που αφορούν ανατεθείσες συμβάσεις σύμφωνα με το άρθρο 21.15 παράγραφος 6.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί αμελλητί στην υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων κάθε τροποποίηση των πληροφοριών του που απαριθμούνται στο τμήμα Θ των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).

ΑΡΘΡΟ 21.6

Προκηρύξεις

Προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης

1. Για κάθε καλυπτόμενη σύμβαση, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, εκτός από τις περιπτώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 21.12.

2. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν κεφάλαιο, κάθε προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:

- α) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, καθώς και άλλες πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την επικοινωνία με τον αναθέτοντα φορέα και για τη λήψη όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τη σύμβαση, καθώς και το κόστος και τους όρους πληρωμής, εάν υπάρχουν·
- β) την περιγραφή της σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της ποσότητας των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας·
- γ) σε περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, εάν είναι δυνατόν, το κατ' εκτίμηση χρονοδιάγραμμα των επόμενων προκηρύξεων προβλεπόμενης σύμβασης·
- δ) την περιγραφή τυχόν δικαιωμάτων προαίρεσης·
- ε) το χρονοδιάγραμμα για την παράδοση των αγαθών ή των υπηρεσιών ή τη διάρκεια της σύμβασης·
- στ) τη μέθοδο σύναψης σύμβασης που θα χρησιμοποιηθεί και αν θα περιλαμβάνει διαπραγμάτευση ή ηλεκτρονικό πλειστηριασμό·
- ζ) ανάλογα με την περίπτωση, τη διεύθυνση και τυχόν καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης·

- η) τη διεύθυνση και την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών·
- ι) τη γλώσσα ή τις γλώσσες στις οποίες μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές ή οι αιτήσεις συμμετοχής, εάν μπορούν να υποβληθούν σε γλώσσα άλλη από την επίσημη γλώσσα του συμβαλλόμενου μέρους του αναθέτοντος φορέα·
- ι) τον κατάλογο και τη σύντομη περιγραφή των όρων συμμετοχής των παρόχων, συμπεριλαμβανομένων ενδεχόμενων απαιτήσεων σχετικά με συγκεκριμένα έγγραφα ή πιστοποιητικά που πρέπει να υποβάλουν οι πάροχοι στο πλαίσιο της εν λόγω συμμετοχής, εκτός εάν οι απαιτήσεις αυτές αναφέρονται ήδη στα τεύχη δημοπράτησης τα οποία διατίθενται σε όλους τους ενδιαφερόμενους παρόχους συγχρόνως με την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης·
- ια) εάν, σύμφωνα με το άρθρο 21.8, αναθέτων φορέας προτίθεται να επιλέξει περιορισμένο αριθμό προκριθέντων παρόχων για να κληθούν να υποβάλουν προσφορά, τα κριτήρια που θα χρησιμοποιηθούν για την επιλογή τους και, ανάλογα με την περίπτωση, τους τυχόν περιορισμούς στον αριθμό των παρόχων στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορά· και
- ιβ) τη διευκρίνιση ότι η σύμβαση καλύπτεται από τον παρόν κεφάλαιο.

Περίληψη της προκήρυξης

3. Σε κάθε περίπτωση προβλεπόμενης σύμβασης, ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει εύκολα προσβάσιμη περίληψη της προκήρυξης, συγχρόνως με τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, σε μία από τις γλώσσες του ΠΟΕ.

Η περίληψη της προκήρυξης περιέχει τουλάχιστον τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) το αντικείμενο της σύμβασης·
- β) την καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή προσφορών ή, ανάλογα με την περίπτωση, τυχόν καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής στη διαδικασία σύναψης σύμβασης ή συμπερίληψης σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης· και
- γ) τη διεύθυνση στην οποία μπορούν να ζητηθούν έγγραφα σχετικά με τη σύμβαση.

Προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης

4. Οι αναθέτοντες φορείς ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν, όσο το δυνατόν νωρίτερα, σε κάθε οικονομικό έτος, προκήρυξη σχετικά με τις συμβάσεις που έχουν προγραμματίσει για το μέλλον (στο εξής: προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης). Η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης θα πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο της σύμβασης και την κατά προσέγγιση ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης ή την κατά προσέγγιση περίοδο κατά την οποία η σύμβαση μπορεί να εφαρμοστεί.

5. Οι αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από τα τμήματα Β ή Γ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) μπορούν να χρησιμοποιήσουν μια προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης ως προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιλαμβάνει, αφενός, όσες από τις πληροφορίες που αναφέρονται στην παράγραφο 2 είναι διαθέσιμες στον αναθέτοντα φορέα και, αφετέρου, δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι θα πρέπει να εκδηλώσουν το σχετικό ενδιαφέρον τους στον αναθέτοντα φορέα.

Γενικοί κανόνες για τις προκηρύξεις

6. Όλες οι προκηρύξεις προβλεπόμενης σύμβασης, περιλήψεις της προκήρυξης και προκηρύξεις προγραμματιζόμενης σύμβασης είναι άμεσα προσβάσιμες με ηλεκτρονικά μέσα και δωρεάν, μέσω ενιαίου επιγραμμικού σημείου πρόσβασης. Επιπλέον, οι προκηρύξεις μπορούν να δημοσιευτούν σε κατάλληλο έντυπο μέσο ευρείας κυκλοφορίας και παραμένουν άμεσα προσβάσιμες στο κοινό, τουλάχιστον έως τη λήξη της προθεσμίας που αναφέρεται στην προκήρυξη.

ΑΡΘΡΟ 21.7

Όροι συμμετοχής

1. Ο αναθέτων φορέας περιορίζει τους όρους για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης σε εκείνους που είναι απαραίτητοι ώστε να διασφαλίζεται ότι ο πάροχος διαθέτει τις νομικές και χρηματοοικονομικές δυνατότητες και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες για να αναλάβει τη σχετική προμήθεια.

2. Κατά τον καθορισμό των όρων συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:
- α) δεν μπορεί να επιβάλει ως όρο για τη συμμετοχή ενός παρόχου σε διαδικασία σύναψης σύμβασης να έχουν ανατεθεί κατά το παρελθόν στον εν λόγω πάροχο μία ή περισσότερες συμβάσεις από αναθέτοντα φορέα ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών·
 - β) μπορεί να απαιτήσει συναφή προηγούμενη πείρα, εάν αυτή έχει ουσιαστική σημασία για την εκπλήρωση των απαιτήσεων της σύμβασης· και
 - γ) δεν μπορεί να απαιτήσει προηγούμενη πείρα στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους ως όρο για τη σύναψη της σύμβασης.
3. Για να κρίνει αν ένας πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής, ο αναθέτων φορέας:
- α) αξιολογεί τις οικονομικές δυνατότητες καθώς και τις εμπορικές και τεχνικές ικανότητες του παρόχου βάσει των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του, τόσο εντός όσο και εκτός του εδάφους του συμβαλλόμενου μέρους του αναθέτοντος φορέα· και
 - β) βασίζει την αξιολόγησή του στους όρους που έχει προσδιορίσει εκ των προτέρων στις προκηρύξεις ή στα τεύχη δημοπράτησης.

4. Εάν υπάρχουν αποδεικτικά στοιχεία, ένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, μπορεί να αποκλείσει έναν πάροχο για λόγους όπως:

- α) πτώχευση·
- β) ψευδείς δηλώσεις·
- γ) σημαντικές ή συνεχιζόμενες ελλείψεις κατά την εκπλήρωση τυχόν ουσιαστικής απαίτησης ή υποχρέωσης που υπείχε στο πλαίσιο προηγούμενης σύμβασης·
- δ) τελεσίδικες αποφάσεις σχετικά με σοβαρά εγκλήματα ή άλλα σοβαρά αδικήματα σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους·
- ε) επαγγελματικά παραπτώματα ή πράξεις ή παραλείψεις που έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην επαγγελματική ακεραιότητα του παρόχου· ή
- στ) μη καταβολή φόρων.

Πρόκριση των παρόχων

Συστήματα καταχώρισης και διαδικασίες πρόκρισης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων τους, μπορούν να διατηρούν σύστημα καταχώρισης παρόχων, στο πλαίσιο του οποίου οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι οφείλουν να εγγράφονται και να υποβάλλουν ορισμένες πληροφορίες. Στην περίπτωση αυτή, τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες σχετικά με το σύστημα καταχώρισης με ηλεκτρονικά μέσα και ότι μπορούν να υποβάλουν αίτηση καταχώρισης ανά πάσα στιγμή κατά τη διάρκεια ισχύος του. Η αρμόδια αρχή τούς ενημερώνει εντός εύλογου χρονικού διαστήματος για την απόφαση αποδοχής ή απόρριψης της εν λόγω αίτησης. Εάν η αίτηση απορριφθεί, η απόφαση αιτιολογείται δεόντως.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι:
 - α) οι αναθέτοντες φορείς του καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των διαδικασιών πρόκρισης που εφαρμόζουν· και
 - β) όταν οι αναθέτοντες φορείς του διατηρούν συστήματα καταχώρισης, καταβάλλουν προσπάθειες ελαχιστοποίησης των διαφορών μεταξύ των συστημάτων καταχώρισης που χρησιμοποιούν.
3. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, δεν εγκρίνει και δεν εφαρμόζει σύστημα καταχώρισης ή διαδικασία πρόκρισης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τη δημιουργία περιττών εμποδίων στη συμμετοχή των παρόχων του άλλου συμβαλλόμενου μέρους στην οικεία διαδικασία σύναψης σύμβασης.

Διαγωνισμός με κλειστή διαδικασία

4. Εάν ένας αναθέτων φορέας προτίθεται να προκηρύξει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία, ο εν λόγω φορέας:

- α) περιλαμβάνει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τουλάχιστον τις πληροφορίες που ορίζονται στο άρθρο 21.6 παράγραφος 2 στοιχεία α), β), στ), ζ), ι), ια) και ιβ) και καλεί τους παρόχους να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής· και
- β) έως την έναρξη της χρονικής περιόδου υποβολής προσφορών, παρέχει στους προκριθέντες παρόχους που ενημερώνει, όπως ορίζεται στο άρθρο 21.10 παράγραφος 3 στοιχείο β), τουλάχιστον τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 21.6 παράγραφος 2 στοιχεία γ), δ), ε), η) και θ).

5. Ο αναθέτων φορέας επιτρέπει σε όλους τους προκριθέντες παρόχους να συμμετάσχουν σε συγκεκριμένη διαδικασία σύναψης σύμβασης, εκτός εάν αναφέρει στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης τυχόν περιορισμό στον αριθμό των παρόχων στους οποίους θα επιτραπεί να υποβάλουν προσφορές, καθώς και τα κριτήρια επιλογής του περιορισμένου αριθμού παρόχων. Η πρόσκληση υποβολής προσφορών απευθύνεται στον απαιτούμενο αριθμό παρόχων, ώστε να διασφαλίζεται αποτελεσματικός ανταγωνισμός.

6. Εάν τα τεύχη δημοπράτησης δεν διατίθενται δημόσια από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στην παράγραφο 4, ο αναθέτων φορέας μεριμνά ώστε τα εν λόγω τεύχη να διατίθενται ταυτόχρονα σε όλους τους προκριθέντες παρόχους που επιλέχθηκαν σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Κατάλογοι πολλαπλής χρήσης

7. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να τηρεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης, με την προϋπόθεση ότι η προκήρυξη με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση καταχώρισης στον κατάλογο δημοσιεύεται ετησίως στο κατάλληλο μέσο που παρατίθεται στο τμήμα Θ των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) και, εάν η προκήρυξη δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα, καθίσταται συνεχώς διαθέσιμη.
8. Η προκήρυξη που προβλέπεται στην παράγραφο 7 περιλαμβάνει:
 - α) περιγραφή των αγαθών ή υπηρεσιών, ή των κατηγοριών τους, για τις οποίες μπορεί να χρησιμοποιηθεί ο κατάλογος·
 - β) τους όρους συμμετοχής που πρέπει να πληρούν οι πάροχοι για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο και τις μεθόδους που θα εφαρμόσει ο αναθέτων φορέας για να επαληθεύσει ότι ένας πάροχος πληροί τους όρους αυτούς·
 - γ) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα, καθώς και άλλα στοιχεία που είναι απαραίτητα για την επικοινωνία με τον αναθέτοντα φορέα και για τη λήψη όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τον κατάλογο·
 - δ) την περίοδο ισχύος του καταλόγου και τα μέσα για την ανανέωση ή τη λήξη ισχύος του ή, εάν δεν προβλέπεται περίοδος ισχύος, επισήμανση του τρόπου με τον οποίο θα ανακοινωθεί η λήξη ισχύος του καταλόγου· και
 - ε) διευκρίνιση ότι ο κατάλογος μπορεί να χρησιμοποιηθεί για σύμβαση που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

9. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 7, εάν ο κατάλογος πολλαπλής χρήσης έχει ισχύ διάρκειας έως τριών ετών, ο αναθέτων φορέας δύναται να δημοσιεύσει μόνο μία φορά την προκήρυξη που αναφέρεται στην παράγραφο 7, κατά την έναρξη της περιόδου ισχύος του καταλόγου, με την προϋπόθεση ότι:

- α) στην προκήρυξη προσδιορίζεται η περίοδος ισχύος και διευκρινίζεται ότι δεν πρόκειται να δημοσιευθούν περαιτέρω προκηρύξεις· και
- β) η προκήρυξη δημοσιεύεται ηλεκτρονικά και διατίθεται σε συνεχή βάση κατά την περίοδο ισχύος του.

10. Οι αναθέτοντες φορείς επιτρέπουν στους παρόχους να υποβάλλουν οποιαδήποτε αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο πολλαπλής χρήσης και περιλαμβάνουν στον κατάλογο όλους τους προκριθέντες παρόχους εντός εύλογα σύντομου χρονικού διαστήματος.

11. Όταν ένας πάροχος που δεν περιλαμβάνεται σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης υποβάλλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης βάσει καταλόγου πολλαπλής χρήσης, καθώς και όλα τα απαιτούμενα έγγραφα, εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στο άρθρο 21.10 παράγραφος 2, ο αναθέτων φορέας εξετάζει την αίτηση. Ο αναθέτων φορέας δεν αποκλείει τον πάροχο από τους υποψηφίους για συμμετοχή στη διαδικασία σύναψης σύμβασης με την αιτιολογία ότι ο αναθέτων φορέας δεν διαθέτει επαρκή χρόνο για να εξετάσει την αίτηση εκτός εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, λόγω του σύνθετου χαρακτήρα της διαδικασίας σύναψης σύμβασης, ο αναθέτων φορέας δεν είναι σε θέση να ολοκληρώσει την εξέταση της αίτησης εντός της χρονικής περιόδου που προβλέπεται για την υποβολή των προσφορών.

Άλλοι φορείς που καλύπτονται από τα τμήματα Β και Γ των παραρτημάτων 21-Α (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-Β (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).

12. Ο αναθέτων φορέας συμβαλλόμενου μέρους που καλύπτεται από το τμήμα Β ή Γ των παραρτημάτων 21-Α (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-Β (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) δύναται να χρησιμοποιεί μια προκήρυξη με την οποία καλούνται οι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης ως προκήρυξη προβλεπόμενης δημόσιας σύμβασης, με την προϋπόθεση ότι:

- α) η προκήρυξη δημοσιεύεται σύμφωνα με την παράγραφο 7 και περιλαμβάνει τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει της παραγράφου 8, όσες από τις πληροφορίες που απαιτούνται βάσει του άρθρου 21.6 παράγραφος 2 είναι διαθέσιμες, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρεται ότι συνιστά προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή ότι μόνο οι πάροχοι που περιλαμβάνονται στον κατάλογο πολλαπλής χρήσης θα λάβουν περαιτέρω προκηρύξεις συμβάσεων που καλύπτονται από τον κατάλογο πολλαπλής χρήσης· και
- β) ο αναθέτων φορέας παρέχει αμελλητί στους παρόχους οι οποίοι εκδήλωσαν ενδιαφέρον για συγκεκριμένη σύμβαση επαρκείς πληροφορίες, βάσει των οποίων οι πάροχοι θα μπορέσουν να κρίνουν αν τους συμφέρει η συμμετοχή τους στη διαδικασία σύναψης σύμβασης, συμπεριλαμβανομένων όλων των υπόλοιπων πληροφοριών που απαιτούνται βάσει του άρθρου 21.6 παράγραφος 2, στον βαθμό που οι πληροφορίες αυτές είναι διαθέσιμες.

13. Ο αναθέτων φορέας που καλύπτεται από το τμήμα Β ή Γ των παραρτημάτων 21-Α (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-Β (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) μπορεί να επιτρέψει σε πάροχο ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση για να συμπεριληφθεί σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης σύμφωνα με την παράγραφο 10, να υποβάλει προσφορά για συγκεκριμένη σύμβαση, εάν υπάρχει επαρκής χρόνος ώστε ο αναθέτων φορέας να εξετάσει αν ο πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής.

Ενημέρωση για τις αποφάσεις του αναθέτοντος φορέα

14. Ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί αμελλητί σε κάθε πάροχο ο οποίος υποβάλλει αίτηση συμμετοχής σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή αίτηση συμπερίληψης σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης την απόφασή του σχετικά με τις εν λόγω αιτήσεις.

15. Εάν ο αναθέτων φορέας απορρίψει την αίτηση ενός παρόχου για συμμετοχή σε διαδικασία σύναψης σύμβασης ή για συμπερίληψη σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης, παύσει να αναγνωρίζει τον πάροχο ως προκριθέντα ή τον διαγράψει από κατάλογο πολλαπλής χρήσης, ενημερώνει αμελλητί τον πάροχο και, κατόπιν αιτήματος του τελευταίου, του παρέχει αμελλητί γραπτή αιτιολόγηση της απόφασής του.

ΑΡΘΡΟ 21.9

Τεχνικές προδιαγραφές και τεύχη δημοπράτησης

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Ο αναθέτων φορέας δεν καταρτίζει, εγκρίνει ή εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές ούτε ορίζει διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης με σκοπό ή με αποτέλεσμα τη δημιουργία περιττών εμποδίων στο εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.

2. Κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας, κατά περίπτωση:

- α) καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές με γνώμονα τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις, και όχι τα σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά· και
- β) βασίζει τις τεχνικές προδιαγραφές σε διεθνή πρότυπα, εάν υπάρχουν, ή σε διαφορετική περίπτωση, επιλέγει εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς, αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα ή κώδικες κατασκευής.

3. Εάν στις τεχνικές προδιαγραφές χρησιμοποιούνται σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά, ο αναθέτων φορέας θα πρέπει να επισημαίνει, ανάλογα με την περίπτωση, ότι θα εξετάσει προσφορές ισοδύναμων αγαθών ή υπηρεσιών που αποδεδειγμένα πληρούν τις απαιτήσεις της σύμβασης, περιλαμβάνοντας στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

4. Ο αναθέτων φορέας δεν καθορίζει τεχνικές προδιαγραφές οι οποίες απαιτούν ή αναφέρονται σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα ή εμπορική επωνυμία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας, σχέδιο, τύπο, συγκεκριμένη καταγωγή, παραγωγό ή πάροχο, εκτός εάν δεν υπάρχει άλλος αρκετά ακριβής ή κατανοητός τρόπος περιγραφής των απαιτήσεων της σύμβασης και με την προϋπόθεση ότι ο αναθέτων φορέας περιλαμβάνει στα τεύχη δημοπράτησης φράσεις όπως «ή ισοδύναμο».

5. Ο αναθέτων φορέας δεν αναζητά ούτε αποδέχεται, κατά τρόπον ώστε να παρακωλύει τον ανταγωνισμό, συμβουλές που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν κατά την εκπόνηση ή τη θέσπιση οποιασδήποτε τεχνικής προδιαγραφής για συγκεκριμένη σύμβαση από πρόσωπο που ενδέχεται να εξαρτά εμπορικό συμφέρον από τη σύμβαση.

6. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να επιτρέπει στους οικείους αναθέτοντες φορείς να λαμβάνουν υπόψη περιβαλλοντικά και κοινωνικά ζητήματα, με την προϋπόθεση ότι δεν εισάγουν διακρίσεις και συνδέονται με το αντικείμενο της σύμβασης.

7. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, μπορεί, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να καταρτίζει, να εγκρίνει ή να εφαρμόζει τεχνικές προδιαγραφές για την προώθηση της διατήρησης των φυσικών πόρων ή για την προστασία του περιβάλλοντος.

Τεύχη δημοπράτησης

8. Ο αναθέτων φορέας θέτει στη διάθεση των παρόχων τα τεύχη δημοπράτησης, τα οποία περιλαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες που θα επιτρέψουν στους παρόχους να καταρτίσουν και να υποβάλουν τις κατάλληλες προσφορές. Εάν οι πληροφορίες αυτές δεν παρέχονται ήδη στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης, τα εν λόγω τεύχη περιλαμβάνουν πλήρη περιγραφή όσον αφορά τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) τη σύμβαση, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της ποσότητας των αγαθών ή υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της σύμβασης ή, εάν η ποσότητα δεν είναι γνωστή, της εκτιμώμενης ποσότητας, καθώς και τυχόν απαιτήσεων που πρέπει να πληρούνται, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τεχνικών προδιαγραφών, πιστοποίησης σχετικά με την εκτίμηση της συμμόρφωσης, σχεδίων, σχεδιαγραμμάτων ή οδηγιών·

- β) τυχόν όρους συμμετοχής των παρόχων, συμπεριλαμβανομένου καταλόγου πληροφοριών και εγγράφων που πρέπει να υποβάλουν οι πάροχοι σε σχέση με τους όρους συμμετοχής·
- γ) όλα τα κριτήρια αξιολόγησης που θα ληφθούν υπόψη από τον αναθέτοντα φορέα για την ανάθεση της σύμβασης και, εκτός εάν το μόνο κριτήριο είναι η τιμή, τη σχετική σημασία αυτών των κριτηρίων·
- δ) εάν ο αναθέτων φορέας διενεργεί τη διαδικασία σύναψης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα, τυχόν απαιτήσεις που αφορούν την επαλήθευση της ταυτότητας και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών ή άλλες απαιτήσεις σχετικά με την υποβολή των πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα·
- ε) εάν ο αναθέτων φορέας διεξάγει ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, τους κανόνες, συμπεριλαμβανομένου του προσδιορισμού των στοιχείων της προσφοράς που αφορούν τα κριτήρια αξιολόγησης, βάσει των οποίων θα διεξαχθεί ο πλειστηριασμός·
- στ) εάν η αποσφράγιση των προσφορών πρόκειται να διεξαχθεί δημοσίως, την ημερομηνία, τον χρόνο και τον τόπο της αποσφράγισης, καθώς και, ανάλογα με την περίπτωση, τα πρόσωπα στα οποία επιτρέπεται να παρίστανται·
- ζ) τυχόν άλλους όρους ή προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων των όρων πληρωμής και τυχόν περιορισμών όσον αφορά τα μέσα με τα οποία μπορούν να υποβληθούν οι προσφορές, είτε σε έντυπη είτε σε ηλεκτρονική μορφή· και
- η) τυχόν προθεσμίες για την παράδοση των αγαθών ή την παροχή των υπηρεσιών.

9. Για να προσδιοριστεί η ημερομηνία παράδοσης των αγαθών ή παροχής των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας λαμβάνει υπόψη παράγοντες όπως ο σύνθετος χαρακτήρας της σύμβασης, η προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών και μια ρεαλιστική εκτίμηση του χρόνου που απαιτείται για την παραγωγή, τη διάθεση των αποθεμάτων και τη μεταφορά των αγαθών από το σημείο εφοδιασμού ή για την παροχή των υπηρεσιών.

10. Στα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης μπορούν να περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, η τιμή και άλλοι συντελεστές κόστους, η ποιότητα, τα τεχνικά πλεονεκτήματα, τα περιβαλλοντικά χαρακτηριστικά και οι όροι παράδοσης.

11. Ο αναθέτων φορέας μεριμνά αμελλητί ώστε:

- α) να καθιστά διαθέσιμα τα τεύχη δημοπράτησης, προκειμένου να διασφαλίζεται ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι έχουν επαρκή χρόνο για να υποβάλουν κατάλληλες προσφορές·
- β) να παρέχει, κατόπιν αιτήματος, τα τεύχη δημοπράτησης σε κάθε ενδιαφερόμενο πάροχο· και
- γ) να απαντά σε κάθε εύλογο αίτημα παροχής σχετικών πληροφοριών από ενδιαφερόμενο ή συμμετέχοντα πάροχο, με την προϋπόθεση ότι οι πληροφορίες αυτές δεν προσφέρουν στον εν λόγω πάροχο πλεονέκτημα έναντι των άλλων παρόχων.

Τροποποιήσεις

12. Εάν ο αναθέτων φορέας, πριν από την ανάθεση σύμβασης, μεταβάλλει τα κριτήρια ή τις απαιτήσεις που προσδιορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης που παρασχέθηκαν στους συμμετέχοντες παρόχους, ή τροποποιεί ή επανεκδίδει μια προκήρυξη ή ένα τεύχος δημοπράτησης, κοινοποιεί γραπτώς όλες αυτές τις τροποποιήσεις ή την τροποποιημένη ή επανεκδοθείσα προκήρυξη ή το αντίστοιχο τεύχος δημοπράτησης:

- α) σε όλους τους παρόχους που συμμετέχουν κατά τη χρονική στιγμή της μεταβολής, τροποποίησης ή επανέκδοσης, όταν οι εν λόγω πάροχοι είναι γνωστοί στον αναθέτοντα φορέα και, σε κάθε άλλη περίπτωση, κατά τον ίδιο τρόπο με τον οποίο διατέθηκαν οι αρχικές πληροφορίες· και
- β) εγκαίρως, ώστε οι εν λόγω πάροχοι να μπορούν να τροποποιήσουν τις προσφορές τους και, ανάλογα με την περίπτωση, να υποβάλουν εκ νέου τροποποιημένες προσφορές.

ΑΡΘΡΟ 21.10

Προθεσμίες

1. Ο αναθέτων φορέας παρέχει, σύμφωνα με τις δικές του εύλογες ανάγκες, επαρκή χρόνο στους παρόχους για να καταρτίσουν και να υποβάλουν αιτήσεις συμμετοχής και κατάλληλες προσφορές, λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες όπως:

- α) τη φύση και τον σύνθετο χαρακτήρα της σύμβασης·

- β) την προβλεπόμενη έκταση των υπεργολαβιών και
- γ) τον χρόνο που απαιτείται για τη διαβίβαση των προσφορών με μη ηλεκτρονικά μέσα από σημεία που βρίσκονται στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος ή στο έδαφος του αναθέτοντος φορέα, εάν δεν χρησιμοποιούνται ηλεκτρονικά μέσα.

Οι προθεσμίες, συμπεριλαμβανομένης τυχόν παράτασής τους, είναι ίδιες για όλους τους ενδιαφερόμενους ή συμμετέχοντες παρόχους.

2. Ο αναθέτων φορέας που προκηρύσσει διαγωνισμό με κλειστή διαδικασία ορίζει ότι η τελική προθεσμία για την υποβολή των αιτήσεων συμμετοχής δεν είναι, καταρχήν, μικρότερη από 25 ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης. Εάν, για λόγους έκτακτης ανάγκης οι οποίοι τεκμηριώνονται δεόντως από τον αναθέτοντα φορέα, αυτή η προθεσμία καθίσταται πρακτικώς ανεφάρμοστη, μπορεί να μειωθεί σε όχι λιγότερες από 10 ημέρες.

3. Με εξαίρεση τα προβλεπόμενα στις παραγράφους 4, 5, 7 και 8, ο αναθέτων φορέας ορίζει ότι η καταληκτική ημερομηνία για την υποβολή των προσφορών δεν είναι μικρότερη από 40 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία:

- α) στην περίπτωση διαγωνισμού με ανοικτή διαδικασία, δημοσιεύεται η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή
- β) στην περίπτωση διαγωνισμού με κλειστή διαδικασία, ο αναθέτων φορέας κοινοποιεί στους παρόχους ότι θα κληθούν να υποβάλουν προσφορές, ανεξάρτητα από το αν χρησιμοποιεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης.

4. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να μειώσει τη χρονική περίοδο για την υποβολή των προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερες από 10 ημέρες, εάν:

- α) ο αναθέτων φορέας έχει δημοσιεύσει προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης, σύμφωνα με το άρθρο 21.6 παράγραφος 4, τουλάχιστον 40 ημέρες και όχι περισσότερο από 12 μήνες πριν από τη δημοσίευση της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης, και η προκήρυξη προγραμματιζόμενης σύμβασης περιλαμβάνει:
 - i) περιγραφή της σύμβασης·
 - ii) τις κατά προσέγγιση καταληκτικές ημερομηνίες για την υποβολή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής·
 - iii) δήλωση ότι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι θα πρέπει να εκδηλώσουν στον αναθέτοντα φορέα το ενδιαφέρον τους για τη σύμβαση·
 - iv) τη διεύθυνση από την οποία μπορούν να ζητηθούν τα έγγραφα που αφορούν τη σύμβαση· και
 - v) όσες από τις πληροφορίες που απαιτούνται για την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης σύμφωνα με το άρθρο 21.6 παράγραφος 2 είναι διαθέσιμες·
- β) στην περίπτωση επαναλαμβανόμενων συμβάσεων, ο αναθέτων φορέας επισημαίνει στην αρχική προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ότι σε επόμενες προκηρύξεις θα προσδιορίζονται οι προθεσμίες για την υποβολή προσφορών βάσει της παρούσας παραγράφου· ή

γ) για λόγους έκτακτης ανάγκης οι οποίοι τεκμηριώνονται δεόντως από τον αναθέτοντα φορέα, η προθεσμία για την υποβολή προσφορών η οποία καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 καθίσταται πρακτικώς ανεφάρμοστη.

5. Ο αναθέτων φορέας μπορεί να μειώσει την προθεσμία για την υποβολή προσφορών που ορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 κατά πέντε ημέρες σε καθεμία από τις ακόλουθες περιστάσεις:

- α) η προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης δημοσιεύεται με ηλεκτρονικά μέσα·
- β) όλα τα τεύχη δημοπράτησης διατίθενται με ηλεκτρονικά μέσα από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης· και
- γ) ο αναθέτων φορέας δέχεται την υποβολή προσφορών με ηλεκτρονικά μέσα.

6. Η χρήση της παραγράφου 5, σε συνδυασμό με την παράγραφο 4, δεν έχει σε καμία περίπτωση ως αποτέλεσμα τη μείωση της προθεσμίας για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε λιγότερες από 10 ημέρες από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης.

7. Κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη διάταξη του παρόντος άρθρου, σε περίπτωση που ένας αναθέτων φορέας προβεί στην αγορά εμπορικών αγαθών ή υπηρεσιών, ή οποιουδήποτε συνδυασμού αυτών, μπορεί να μειώσει την προθεσμία για την υποβολή προσφορών που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερο από 13 ημέρες, με την προϋπόθεση ότι συγχρόνως δημοσιεύει με ηλεκτρονικά μέσα τόσο την προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης όσο και τα τεύχη δημοπράτησης. Επιπλέον, εάν ο αναθέτων φορέας δέχεται την υποβολή προσφορών για εμπορικά αγαθά ή υπηρεσίες με ηλεκτρονικά μέσα, μπορεί να μειώσει την προθεσμία που καθορίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3 σε όχι λιγότερες από 10 ημέρες.

8. Εάν ένας αναθέτων φορέας ο οποίος καλύπτεται από το τμήμα Β ή Γ των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) έχει επιλέξει όλους τους προκριθέντες παρόχους ή περιορισμένο αριθμό αυτών, η προθεσμία για την υποβολή προσφορών μπορεί να καθοριστεί με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ του αναθέτοντος φορέα και των επιλεγμένων παρόχων. Εάν δεν υπάρξει συμφωνία, η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να είναι μικρότερη από 10 ημέρες.

ΑΡΘΡΟ 21.11

Διαπραγμάτευση

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προβλέπουν τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων από τους οικείους αναθέτοντες φορείς εάν:
 - α) ο αναθέτων φορέας έχει δηλώσει την πρόθεσή του να προβεί σε διαπραγματεύσεις στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης η οποία απαιτείται σύμφωνα με το άρθρο 21.6 παράγραφος 2· ή
 - β) από την αξιολόγηση προκύψει ότι καμία προσφορά δεν είναι εμφανώς η πλέον συμφέρουσα με βάση τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης.

2. Ο αναθέτων φορέας:

- α) διασφαλίζει ότι κάθε αποκλεισμός παρόχων που συμμετείχαν σε διαπραγματεύσεις διενεργείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενης σύμβασης ή στα τεύχη δημοπράτησης· και
- β) όταν ολοκληρωθούν οι διαπραγματεύσεις, ορίζει για τους υπόλοιπους συμμετέχοντες παρόχους κοινή προθεσμία για την υποβολή τυχόν νέων ή αναθεωρημένων προσφορών.

ΑΡΘΡΟ 21.12

Διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση

1. Με την προϋπόθεση ότι δεν χρησιμοποιείται με σκοπό την αποφυγή του ανταγωνισμού μεταξύ παρόχων ή κατά τρόπον ώστε να εισάγει διακρίσεις σε βάρος παρόχων του άλλου συμβαλλόμενου μέρους ή να προστατεύει εγχώριους παρόχους, ο αναθέτων φορέας μπορεί να χρησιμοποιήσει διαδικασία διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση και να επιλέξει να μην εφαρμόσει τα άρθρα 21.6 έως 21.8, το άρθρο 21.9 παράγραφοι 8 έως 12 και τα άρθρα 21.10, 21.11, 21.13 και 21.14 μόνο σε κάποια από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) με τον όρο ότι δεν τροποποιούνται ουσιαστικά οι απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης, στην περίπτωση που:
 - i) δεν υποβλήθηκε καμία προσφορά και δεν έγινε καμία αίτηση συμμετοχής από παρόχους·

- ii) δεν υποβλήθηκαν προσφορές που να πληρούν τις βασικές απαιτήσεις των τευχών δημοπράτησης·
 - iii) κανένας πάροχος δεν πληρούσε τους όρους συμμετοχής· ή
 - iv) οι υποβληθείσες προσφορές υπήρξαν προϊόντα αθέμιτης σύμπραξης·
- β) τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μπορούν να παρασχεθούν μόνο από συγκεκριμένο πάροχο, και δεν υφίσταται εύλογη εναλλακτική λύση ούτε υποκατάστατα αγαθά ή υπηρεσίες για κάποιον από τους ακόλουθους λόγους:
- i) ο διαγωνισμός αφορά έργο τέχνης·
 - ii) προστασία διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή άλλων αποκλειστικών δικαιωμάτων· ή
 - iii) έλλειψη ανταγωνισμού για τεχνικούς λόγους·
- γ) για συμπληρωματικές παραδόσεις αγαθών ή υπηρεσιών από τον αρχικό πάροχο οι οποίες δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση, εάν η αλλαγή παρόχου για τα εν λόγω συμπληρωματικά αγαθά ή υπηρεσίες:
- i) δεν μπορεί να γίνει για οικονομικούς ή τεχνικούς λόγους, παραδείγματος χάριν απαιτήσεις εναλλαξιμότητας ή διαλειτουργικότητας με τον υφιστάμενο εξοπλισμό, το λογισμικό, τις υπηρεσίες ή τις εγκαταστάσεις που αποκτήθηκαν με την αρχική σύμβαση· και

- ii) θα επέφερε σημαντικές δυσλειτουργίες ή σημαντική αύξηση του κόστους για τον αναθέτοντα φορέα·
- δ) στο μέτρο που είναι αυστηρά αναγκαίο εάν, για λόγους εξαιρετικά έκτακτης ανάγκης που προκύπτει λόγω απρόβλεπτων για τον αναθέτοντα φορέα γεγονότων, ένας διαγωνισμός με ανοικτή ή κλειστή διαδικασία δεν θα επέτρεπε την εμπρόθεσμη παραλαβή των αγαθών ή των υπηρεσιών·
- ε) για αγαθά που αγοράζονται σε αγορά βασικών εμπορευμάτων·
- στ) εάν ο αναθέτων φορέας προμηθεύεται πρωτότυπο ή πρώτο προϊόν ή υπηρεσία που έχει αναπτυχθεί κατόπιν αιτήματός του κατά τη διάρκεια και για τον σκοπό συγκεκριμένης σύμβασης για έρευνα, πείραμα, μελέτη ή πρωτότυπη ανάπτυξη·

η πρωτότυπη ανάπτυξη πρώτου προϊόντος ή υπηρεσίας μπορεί να περιλαμβάνει περιορισμένη παραγωγή ή παροχή ώστε να ενσωματωθούν τα αποτελέσματα των επιτόπιων δοκιμών και να καταδειχθεί ότι το προϊόν ή η υπηρεσία είναι κατάλληλα για μαζική παραγωγή ή παροχή σε αποδεκτά πρότυπα ποιότητας, αλλά δεν περιλαμβάνει μαζική παραγωγή ή παροχή με στόχο τη διασφάλιση της εμπορικής βιωσιμότητας ή την απόσβεση του κόστους έρευνας και ανάπτυξης·

- ζ) για αγορές που πραγματοποιούνται υπό εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν μόνο σε πολύ βραχυπρόθεσμη κλίμακα στην περίπτωση ασυνήθιστης διάθεσης αγαθών ή υπηρεσιών, π.χ. από εκκαθάριση, διαχείριση περιουσίας ή πτώχευση, και όχι για συνήθεις αγορές από τακτικούς παρόχους· ή
- η) όταν η σύμβαση ανατίθεται στον επιτυχόντα διαγωνισμού μελετών, με την προϋπόθεση ότι:
 - θ) ο διαγωνισμός έχει διοργανωθεί κατά τρόπον ώστε να συνάδει με τις αρχές του παρόντος κεφαλαίου, ιδίως όσον αφορά τη δημοσίευση προκήρυξης προβλεπόμενης σύμβασης· και
 - ii) οι συμμετέχοντες αξιολογούνται από ανεξάρτητη κριτική επιτροπή με σκοπό την ανάθεση σύμβασης μελετών στον επιτυχόντα.

2. Ο αναθέτων φορέας καταρτίζει γραπτή έκθεση για κάθε σύμβαση που ανατίθεται βάσει της παραγράφου 1. Η έκθεση περιλαμβάνει την ονομασία του αναθέτοντος φορέα, την αξία και το είδος των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης, καθώς και δήλωση στην οποία αναφέρονται οι συνθήκες και οι όροι που περιγράφονται στην παράγραφο 1 και δικαιολογούν τη χρήση διαγωνισμού με απευθείας ανάθεση.

Ηλεκτρονικοί πλειστηριασμοί

Εάν ο αναθέτων φορέας που σκοπεύει να προβεί στη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης προσφεύγοντας σε ηλεκτρονικό πλειστηριασμό, πριν από την έναρξη του ηλεκτρονικού πλειστηριασμού γνωστοποιεί σε όλους τους συμμετέχοντες:

- α) τη μέθοδο αυτόματης αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένου του μαθηματικού τύπου, η οποία βασίζεται στα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στα τεύχη δημοπράτησης και η οποία θα χρησιμοποιηθεί στην αυτόματη κατάταξη ή επανακατάταξη κατά τον πλειστηριασμό·
- β) τα αποτελέσματα κάθε αρχικής αξιολόγησης των στοιχείων της προσφοράς του, εάν η σύμβαση πρόκειται να ανατεθεί με γνώμονα την πλέον συμφέρουσα προσφορά· και
- γ) κάθε άλλη σχετική πληροφορία όσον αφορά τη διεξαγωγή του πλειστηριασμού.

Εξέταση προσφορών και ανάθεση συμβάσεων

Εξέταση προσφορών

1. Ο αναθέτων φορέας λαμβάνει, αποσφραγίζει και εξετάζει όλες τις προσφορές βάσει διαδικασιών που εγγυώνται τη δίκαιη και αμερόληπτη ανάθεση των συμβάσεων, καθώς και το απόρρητο των προσφορών.
2. Εάν ο αναθέτων φορέας παρέχει σε κάποιον πάροχο τη δυνατότητα να διορθώσει ακούσια τυπικά σφάλματα εντός του διαστήματος από την αποσφράγιση των προσφορών έως την ανάθεση της σύμβασης, ο αναθέτων φορέας παρέχει την ίδια δυνατότητα σε όλους τους συμμετέχοντες παρόχους.

Ανάθεση συμβάσεων

3. Για να εξεταστεί ενόψει ενδεχόμενης ανάθεσης, η προσφορά πρέπει να υποβάλλεται εγγράφως και, κατά τον χρόνο της αποσφράγισης, να συνάδει με τις ουσιώδεις απαιτήσεις που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης· επίσης, πρέπει να υποβάλλεται από πάροχο ο οποίος πληροί τους όρους συμμετοχής.

4. Εκτός εάν αποφασίσει ότι η ανάθεση της σύμβασης αντιβαίνει στο δημόσιο συμφέρον, ο αναθέτων φορέας αναθέτει τη σύμβαση στον πάροχο για τον οποίο έχει διαπιστώσει ότι είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης και ο οποίος, αποκλειστικά βάσει των κριτηρίων αξιολόγησης που καθορίζονται στις προκηρύξεις και στα τεύχη δημοπράτησης, έχει υποβάλει:

α) την πλέον συμφέρουσα προσφορά· ή

β) στις περιπτώσεις όπου το μόνο κριτήριο είναι η τιμή, έχει προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή.

5. Εάν ο αναθέτων φορέας λάβει προσφορά σε τιμή ασυνήθιστα χαμηλότερη από τις τιμές των άλλων προσφορών που έχουν υποβληθεί, μπορεί να εξακριβώσει μέσω του παρόχου αν ο εν λόγω πάροχος πληροί τους όρους συμμετοχής και είναι σε θέση να εκπληρώσει τους όρους της σύμβασης.

6. Ο αναθέτων φορέας δεν κάνει χρήση δικαιωμάτων προαίρεσης, δεν ακυρώνει διαδικασία σύναψης σύμβασης ούτε τροποποιεί ανατεθείσες συμβάσεις κατά τρόπον ώστε να καταστρατηγεί τις υποχρεώσεις οι οποίες απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο.

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει, ως γενικό κανόνα, ανασταλτική προθεσμία μεταξύ της ανάθεσης και της σύναψης της σύμβασης προκειμένου να παρέχεται επαρκής χρόνος στους μη επιλεγέντες υποψηφίους ώστε να εξετάσουν και να προσβάλουν την απόφαση ανάθεσης.

Διαφάνεια των πληροφοριών που αφορούν συμβάσεις

Πληροφορίες που παρέχονται στους παρόχους

1. Ο αναθέτων φορέας ενημερώνει αμελλητί τους συμμετέχοντες παρόχους για τις αποφάσεις του όσον αφορά την ανάθεση της σύμβασης και, εάν του ζητηθεί από κάποιον πάροχο, το πράττει εγγράφως. Με την επιφύλαξη του άρθρου 21.16 παράγραφοι 2 και 3, ο αναθέτων φορέας γνωστοποιεί, κατόπιν αιτήματος, στους μη επιλεγέντες παρόχους τους λόγους για τους οποίους ο φορέας δεν επέλεξε την προσφορά τους, καθώς και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς.

Δημοσίευση των πληροφοριών σχετικά με την ανάθεση

2. Ο αναθέτων φορέας δημοσιεύει ανακοίνωση στα κατάλληλα έντυπα ή ηλεκτρονικά μέσα που παρατίθενται στο τμήμα Θ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) το αργότερο 72 ημέρες μετά την ανάθεση κάθε σύμβασης που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο. Εάν ο αναθέτων φορέας δημοσιεύσει την ανακοίνωση αποκλειστικά σε ηλεκτρονικό μέσο, οι πληροφορίες παραμένουν άμεσα διαθέσιμες για εύλογο χρονικό διάστημα. Η ανακοίνωση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:

α) περιγραφή των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν αντικείμενο της σύμβασης·

- β) την ονομασία και τη διεύθυνση του αναθέτοντος φορέα·
- γ) την ονομασία και τη διεύθυνση του επιλεγέντος παρόχου·
- δ) την αξία της επιλεγείσας προσφοράς ή την υψηλότερη και τη χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης·
- ε) την ημερομηνία της ανάθεσης· και
- στ) τον τύπο της μεθόδου σύναψης σύμβασης που χρησιμοποιήθηκε και, στις περιπτώσεις στις οποίες διενεργήθηκε διαγωνισμός με απευθείας ανάθεση σύμφωνα με το άρθρο 21.12, περιγραφή των περιστάσεων που δικαιολογούν τη χρήση αυτού του τύπου διαγωνισμού.

Τήρηση τευχών δημοπράτησης και εκθέσεων και ηλεκτρονική ιχνηλασιμότητα

3. Ο αναθέτων φορέας διατηρεί, για περίοδο τουλάχιστον τριών ετών από την ημερομηνία ανάθεσης μιας σύμβασης:

- α) τα τεύχη δημοπράτησης και τις εκθέσεις των διαδικασιών του διαγωνισμού και των αναθέσεων συμβάσεων που αφορούν καλυπτόμενες συμβάσεις, συμπεριλαμβανομένων των εκθέσεων που απαιτούνται βάσει του άρθρου 21.12· και
- β) δεδομένα που διασφαλίζουν την ενδεδειγμένη ιχνηλασιμότητα όσον αφορά τη σύναψη καλυπτόμενης σύμβασης με ηλεκτρονικά μέσα.

Ανταλλαγή στατιστικών στοιχείων

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συγκεντρώνει και ανταλλάσσει, ετησίως, τα στατιστικά στοιχεία του για τις συμβάσεις που καλύπτει το παρόν κεφάλαιο⁶⁵. Οι εν λόγω στατιστικές εκθέσεις περιλαμβάνουν, όσον αφορά τις συμβάσεις που ανατίθενται από όλους τους αναθέτοντες φορείς του οικείου συμβαλλόμενου μέρους που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, στατιστικά στοιχεία σχετικά με την εκτιμώμενη αξία των συμβάσεων που ανατίθενται για καλυπτόμενες συμβάσεις σε συνολική βάση και κατανεμημένες ανά κατηγορία αναθετόνων φορέων.

5. Εάν διαθέτει τα στοιχεία αυτά, κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στατιστικά στοιχεία για τη χώρα καταγωγής των προϊόντων και των υπηρεσιών που αγοράζουν οι αναθέτοντες φορείς του. Για να διασφαλιστεί ότι οι εν λόγω στατιστικές είναι συγκρίσιμες, η υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων που συστάθηκε σύμφωνα με το άρθρο 21.19 παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τις μεθόδους που πρέπει να χρησιμοποιούνται. Για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική παρακολούθηση των συμβάσεων που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, το συμβούλιο εμπορίου μπορεί να αποφασίσει να τροποποιήσει τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 4.

6. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί την ηλεκτρονική δημοσίευση των ανακοινώσεων που αφορούν ανατεθείσες συμβάσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 2, και εάν οι εν λόγω ανακοινώσεις είναι διαθέσιμες στο κοινό μέσω ενιαίας βάσης δεδομένων σε μορφή που επιτρέπει την ανάλυση των ανατεθεισών συμβάσεων, τότε το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος, αντί να υποβάλει τα στοιχεία αυτά στην υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων, μπορεί να παράσχει έναν σύνδεσμο προς αυτόν τον ιστότοπο, μαζί με τυχόν αναγκαίες οδηγίες για την πρόσβαση και τη χρήση αυτών των δεδομένων.

⁶⁵ Η πρώτη ανταλλαγή πληροφοριών πραγματοποιείται εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Κοινολόγηση πληροφοριών

Παροχή πληροφοριών στα συμβαλλόμενα μέρη

1. Κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει αμελλητί τις αναγκαίες πληροφορίες, ώστε να διαπιστωθεί αν η σύναψη της καλυπτόμενης σύμβασης έγινε αδιάβλητα, αμερόληπτα και σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων πληροφοριών σχετικά με τα χαρακτηριστικά και τα σχετικά πλεονεκτήματα της επιλεγείσας προσφοράς. Το συμβαλλόμενο μέρος που λαμβάνει τις πληροφορίες δεν κοινολογεί τις πληροφορίες αυτές σε οποιονδήποτε πάροχο, εάν αυτό θα έθιγε τον ανταγωνισμό σε μελλοντικές προσφορές, εκτός εάν λάβει τη συγκατάθεση του συμβαλλόμενου μέρους που παρείχε τις πληροφορίες.

Μη κοινολόγηση πληροφοριών

2. Κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης του παρόντος κεφαλαίου, κανένα συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένων των αναθετόντων φορέων του, δεν κοινολογεί σε συγκεκριμένο πάροχο πληροφορίες που θα μπορούσαν να βλάψουν τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων.

3. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι επιβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των οικείων αναθετόντων φορέων, των αρχών και των οργάνων προσφυγής, να κοινολογούν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα η κοινολόγηση των οποίων:

α) θα παρεμπόδιζε την επιβολή του νόμου·

- β) θα μπορούσε να βλάψει τον θεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ των παρόχων·
- γ) θα έθιγε τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων προσώπων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας· ή
- δ) θα ήταν, με άλλον τρόπο, αντίθετη στο δημόσιο συμφέρον.

ΑΡΘΡΟ 21.17

Εγχώριες διαδικασίες προσφυγής

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει έγκαιρη, αποτελεσματική, διαφανή και χωρίς διακρίσεις διοικητική ή δικαστική διαδικασία προσφυγής, μέσω της οποίας, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης για την οποία ο πάροχος έχει ή είχε συμφέρον, ο πάροχος μπορεί να ασκήσει προσφυγή:

- α) για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου· ή
- β) εάν ο πάροχος δεν έχει το δικαίωμα να προσφύγει άμεσα για παραβίαση του παρόντος κεφαλαίου δυνάμει του δικαίου ενός συμβαλλόμενου μέρους, για μη τήρηση των μέτρων που έχει θεσπίσει το συμβαλλόμενο μέρος για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

Οι δικονομικοί κανόνες που διέπουν όλες τις προσφυγές δημοσιεύονται εγγράφως και δημοσιοποιούνται.

2. Σε περίπτωση καταγγελίας από πάροχο, στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης σε σχέση με την οποία έχει ή είχε συμφέρον ο πάροχος, σχετικά με παραβίαση ή παράλειψη σύμφωνα με την παράγραφο 1, το συμβαλλόμενο μέρος του αναθέτοντος φορέα που προβαίνει στη σύναψη της καλυπτόμενης σύμβασης παροτρύνει τον αναθέτοντα φορέα και τον πάροχο να επιδιώξουν την επίλυση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων. Ο αναθέτων φορέας προβαίνει σε αμερόληπτη και έγκαιρη εξέταση όλων των σχετικών καταγγελιών κατά τρόπον ώστε να μη θίγεται η συμμετοχή του παρόχου σε τρέχουσα ή μελλοντική διαδικασία για τη σύναψη σύμβασης ούτε το δικαίωμά του να ζητήσει τη λήψη διορθωτικών μέτρων στο πλαίσιο της διοικητικής ή της δικαστικής διαδικασίας προσφυγής.
3. Σε κάθε πάροχο παρέχεται επαρκής χρονική περίοδος για την κατάρτιση και την υποβολή προσφυγής, η οποία σε καμία περίπτωση δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 10 ημέρες από την ημερομηνία κατά την οποία του γνωστοποιήθηκε, ή έπρεπε εύλογα να του έχει γνωστοποιηθεί, η βάση της προσφυγής.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συστήνει ή ορίζει τουλάχιστον μία αμερόληπτη διοικητική ή δικαστική αρχή, ανεξάρτητη από τους αναθέτοντες φορείς του, η οποία είναι επιφορτισμένη με την παραλαβή και εξέταση της προσφυγής που υποβάλλεται από πάροχο στο πλαίσιο καλυπτόμενης σύμβασης.
5. Εάν η αρχική εξέταση μιας προσφυγής γίνεται από όργανο άλλο από την αρχή που αναφέρεται στην παράγραφο 4, το οικείο μέρος μεριμνά ώστε ο πάροχος να μπορεί να ασκήσει έφεση κατά της αρχικής απόφασης ενώπιον αμερόληπτης διοικητικής ή δικαστικής αρχής, ανεξάρτητης από τον αναθέτοντα φορέα η σύμβαση του οποίου συνιστά το αντικείμενο της προσφυγής.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι αποφάσεις ενός οργάνου προσφυγής που δεν είναι δικαστήριο υπόκεινται σε δικαστικό έλεγχο ή ότι το εν λόγω όργανο εφαρμόζει διαδικασίες οι οποίες προβλέπουν ότι:

- α) ο αναθέτων φορέας απαντά εγγράφως στην προσφυγή και κοινολογεί όλα τα σχετικά έγγραφα στο όργανο προσφυγής·
- β) οι συμμετέχοντες στη διαδικασία (στο εξής: συμμετέχοντες) έχουν το δικαίωμα ακρόασης προτού το όργανο προσφυγής αποφανθεί σχετικά με την προσφυγή·
- γ) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να εκπροσωπούνται και να συνοδεύονται·
- δ) οι συμμετέχοντες έχουν πρόσβαση σε όλα τα στάδια της διαδικασίας·
- ε) οι συμμετέχοντες έχουν το δικαίωμα να ζητήσουν τη διεξαγωγή ανοικτής διαδικασίας και την παρουσία μαρτύρων· και
- στ) το όργανο προσφυγής λαμβάνει τις αποφάσεις ή εκδίδει τις συστάσεις του το συντομότερο δυνατόν, εγγράφως, καθώς και παρέχει αιτιολόγηση για κάθε απόφαση ή σύσταση.

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες που προβλέπουν τη λήψη άμεσων προσωρινών μέτρων με τα οποία εξασφαλίζεται η δυνατότητα του παρόχου να συμμετάσχει στη διαδικασία σύναψης σύμβασης. Τα εν λόγω προσωρινά μέτρα ενδέχεται να οδηγήσουν σε αναστολή της διαδικασίας ανάθεσης της σύμβασης. Οι διαδικασίες δύνανται να προβλέπουν ότι, όταν πρέπει να αποφασισθεί η σκοπιμότητα εφαρμογής αυτών των μέτρων, είναι δυνατόν να λαμβάνονται υπόψη επιτακτικές αρνητικές συνέπειες για τα εν λόγω συμφέροντα, συμπεριλαμβανομένου του δημόσιου συμφέροντος. Η μη λήψη μέτρων αιτιολογείται εγγράφως.

8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες που προβλέπουν διορθωτικά μέτρα ή αποζημίωση για την απώλεια ή τη ζημία που έχει προκληθεί, εάν το όργανο προσφυγής έχει διαπιστώσει παραβίαση ή παράλειψη όπως αναφέρεται στην παράγραφο 1. Η αποζημίωση για την απώλεια ή τη ζημία που έχει προκληθεί μπορεί να περιορίζεται είτε στο κόστος κατάρτισης της προσφοράς, είτε στο κόστος της προσφυγής, είτε και στα δύο.

ΑΡΘΡΟ 21.18

Τροποποιήσεις και διορθώσεις της κάλυψης

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να τροποποιεί ή να διορθώνει το παράρτημα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και το Μεξικό μπορεί να τροποποιεί ή να διορθώνει το παράρτημα 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).

Τροποποιήσεις

2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος τροποποιήσει το παράρτημα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) αντίστοιχα, τότε το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος:

- α) προβαίνει εγγράφως σε σχετική κοινοποίηση προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος· και
- β) περιλαμβάνει στην κοινοποίηση πρόταση προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κατάλληλες αντισταθμιστικές προσαρμογές για τη διατήρηση πεδίου κάλυψης συγκρίσιμου με εκείνο που υπήρχε πριν από την τροποποίηση.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2 στοιχείο β), ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν χρειάζεται να παρέχει αντισταθμιστικές προσαρμογές, εάν η τροποποίηση καλύπτει αναθέτοντα φορέα επί του οποίου το συμβαλλόμενο μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή. Ο κρατικός έλεγχος ή επιρροή επί των καλυπτόμενων συμβάσεων των αναθετόντων φορέων που καλύπτονται από το τμήμα Γ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή από τον υποκατάλογο 2 κάθε κράτους του τμήματος Β ή του τμήματος Γ του παραρτήματος 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) τεκμαίρεται ότι ουσιαστικά δεν ασκείται πλέον όταν ο αναθέτων φορέας εκτίθεται σε ανταγωνισμό σε αγορές στις οποίες δεν περιορίζεται η πρόσβαση.

4. Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβάλει ένσταση κατά προτεινόμενης τροποποίησης, η οποία κοινοποιείται σύμφωνα με την παράγραφο 2, εάν αμφισβητεί ότι:

- α) η προτεινόμενη προσαρμογή σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β) είναι επαρκής για τη διατήρηση επιπέδου συγκρίσιμου με την υφιστάμενη κάλυψη που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο·

- β) η τροποποίηση καλύπτει αναθέτοντα φορέα επί του οποίου το συμβαλλόμενο μέρος ουσιαστικά δεν ασκεί πλέον έλεγχο ή επιρροή σύμφωνα με την παράγραφο 3.

Η ένσταση υποβάλλεται εγγράφως εντός 45 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α), διαφορετικά το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι αποδέχεται την προσαρμογή ή την τροποποίηση, μεταξύ άλλων, για τους σκοπούς του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών).

Διορθώσεις

5. Οι κατωτέρω αλλαγές στο παράρτημα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) λογίζονται ως διόρθωση, καθαρά τυπικού χαρακτήρα, με την προϋπόθεση ότι δεν θίγουν το υφιστάμενο πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο:

- α) αλλαγή της ονομασίας αναθέτοντος φορέα·
- β) συγχώνευση δύο ή περισσότερων φορέων που καλύπτονται από τα τμήματα Α έως Γ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)· και
- γ) διαχωρισμός ενός φορέα που καλύπτεται από τα τμήματα Α έως Γ του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) σε δύο ή περισσότερους φορείς που προστίθενται όλοι στους αναθέτοντες φορείς που καλύπτονται από το ίδιο τμήμα του παραρτήματος 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος ανά τριετία από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας τις προτεινόμενες διορθώσεις των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).

7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να κοινοποιήσει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος ένσταση κατά προτεινόμενης διόρθωσης εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος υποβάλει ένσταση, παραθέτει τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι η προτεινόμενη διόρθωση δεν αποτελεί αλλαγή που προβλέπεται στην παράγραφο 5 και περιγράφει τις επιπτώσεις της προτεινόμενης διόρθωσης στο πεδίο κάλυψης που προβλέπεται στο παρόν κεφάλαιο. Εάν δεν υποβληθεί εγγράφως ένσταση εντός 45 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, θεωρείται ότι το άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει αποδεχτεί την προτεινόμενη διόρθωση.

Διαβουλεύσεις και επίλυση διαφορών.

8. Εάν το άλλο συμβαλλόμενο μέρος προβάλει ένσταση κατά της προτεινόμενης τροποποίησης ή διόρθωσης, τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν την επίλυση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων. Εάν δεν επιτευχθεί συμφωνία εντός 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της ένστασης, το συμβαλλόμενο μέρος που επιδιώκει να τροποποιήσει ή να διορθώσει τα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) ή 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού) μπορεί να παραπέμψει το θέμα σε διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών). Η προτεινόμενη τροποποίηση ή διόρθωση αρχίζει να ισχύει μόνο εάν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν ή εάν αυτό προβλέπεται στην απόφαση της ειδικής ομάδας σε τελική έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 31.14 (Τελική έκθεση).

Υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων

Η υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο ι) εξετάζει θέματα που σχετίζονται με την εφαρμογή και τη λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου, όπως:

- α) η τροποποίηση των παραρτημάτων 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)·
- β) η προετοιμασία για το συμβούλιο εμπορίου των αποφάσεων που τροποποιούν τα παραρτήματα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού).
- γ) θέματα σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις που αφορούν το παρόν κεφάλαιο και τα οποία παραπέμπονται σε αυτό από συμβαλλόμενο μέρος· και
- δ) οποιοδήποτε άλλο θέμα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 22

ΚΡΑΤΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ, ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΕΙΔΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ Ή ΠΡΟΝΟΜΙΑ ΚΑΙ ΟΡΙΣΘΕΝΤΑ ΜΟΝΟΠΩΛΙΑ

ΑΡΘΡΟ 22.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «ρύθμιση»: η ρύθμιση σχετικά με τις εξαγωγικές πιστώσεις που τυγχάνουν δημόσιας στήριξης, η οποία συντάχθηκε στο πλαίσιο του Οργανισμού για την Οικονομική Συνεργασία και Ανάπτυξη (ΟΟΣΑ) ή διάδοχος συμφωνία, είτε εκπονήθηκε εντός είτε εκτός του πλαισίου του ΟΟΣΑ, η οποία εγκρίθηκε από τουλάχιστον 12 αρχικά μέλη του ΠΟΕ που συμμετείχαν στη ρύθμιση από την 1η Ιανουαρίου 1979.
- β) «εμπορικές δραστηριότητες»: δραστηριότητες των οποίων το τελικό αποτέλεσμα είναι η παραγωγή ενός αγαθού ή η παροχή μιας υπηρεσίας που θα πωληθεί στη σχετική αγορά σε ποσότητες και τιμές που καθορίζονται από την επιχείρηση βάσει των συνθηκών προσφοράς και ζήτησης και οι οποίες εκτελούνται με σκοπό το κέρδος⁶⁶.

⁶⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι εξαιρούνται οι δραστηριότητες που ασκεί μια επιχείρηση: α) λειτουργεί σε μη κερδοσκοπική βάση· ή β) με σκοπό την ανάκτηση δαπανών.

- γ) «εμπορικά κριτήρια»: η τιμή, η ποιότητα, η διαθεσιμότητα, η εμπορευσιμότητα, η μεταφορά και άλλοι όροι και προϋποθέσεις αγοράς ή πώλησης· ή άλλοι παράγοντες που λαμβάνονται συνήθως υπόψη κατά τη λήψη εμπορικών αποφάσεων από ιδιωτική επιχείρηση η οποία λειτουργεί σύμφωνα με τις αρχές της οικονομίας της αγοράς στον σχετικό επιχειρηματικό ή βιομηχανικό κλάδο·
- δ) «ορισμός»: η δημιουργία ή έγκριση μονοπωλίου, ή η επέκταση του πεδίου εφαρμογής ενός μονοπωλίου ώστε να καλύπτει ένα πρόσθετο αγαθό ή υπηρεσία·
- ε) «ορισθέν μονοπώλιο»: οντότητα, είτε δημόσια είτε ιδιωτική, συμπεριλαμβανομένων κοινοπραξίας ή κρατικού φορέα, η οποία σε οποιαδήποτε σχετική αγορά στο έδαφος ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη ορίζεται ως ο μοναδικός πάροχος ή αγοραστής ενός αγαθού ή μιας υπηρεσίας, εξαιρουμένης κάθε οντότητας στην οποία έχει εκχωρηθεί αποκλειστικό δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας απλώς και μόνο λόγω της εκχώρησης⁶⁷.
- στ) «επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια»: επιχείρηση, είτε δημόσια είτε ιδιωτική, συμπεριλαμβανομένης θυγατρικής, στην οποία ένα συμβαλλόμενο μέρος έχει χορηγήσει, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, ειδικά δικαιώματα ή προνόμια· ειδικά δικαιώματα ή προνόμια προκύπτουν εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος ορίζει τις επιχειρήσεις ή περιορίζει τον αριθμό των επιχειρήσεων στις οποίες επιτρέπεται να παρέχουν ένα αγαθό ή μια υπηρεσία με κριτήρια που δεν είναι αντικειμενικά, αναλογικά και ούτε εξασφαλίζουν την αποφυγή διακρίσεων, με αποτέλεσμα να επηρεάζεται ουσιωδώς η ικανότητα οποιασδήποτε άλλης επιχείρησης να παρέχει το ίδιο αγαθό ή την ίδια υπηρεσία στην ίδια γεωγραφική περιοχή υπό ουσιαστικά ισοδύναμους όρους·

⁶⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στα φυσικά μονοπώλια, εκτός εάν ορίζονται κατά την έννοια της παραγράφου 1 στοιχείο δ).

- ζ) οι όροι «χρηματοπιστωτικό ίδρυμα» και «χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες» έχουν την ίδια έννοια όπως στο άρθρο 18.1 (Ορισμοί).
- η) «υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας»: υπηρεσία παρεχόμενη κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας όπως ορίζεται στην GATS και, ανάλογα με την περίπτωση, στο παράρτημα για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες της GATS⁶⁸.
- θ) «κρατική επιχείρηση»: επιχείρηση που ανήκει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος ή ελέγχεται από αυτό⁶⁹.

ΑΡΘΡΟ 22.2

Ανάθεση εξουσιών

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία, κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι κάθε πρόσωπο, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή των ορισθέντων μονοπωλίων, στο οποίο έχουν ανατεθεί ρυθμιστικές, διοικητικές ή άλλες κρατικές εξουσίες από ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών, ενεργεί κατά την άσκηση των εν λόγω εξουσιών σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του οικείου συμβαλλόμενου μέρους που καθορίζονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

⁶⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι οι υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας περιλαμβάνουν υπηρεσίες που παρέχονται από κεντρική τράπεζα, νομισματική αρχή, χρηματοπιστωτικό ρυθμιστικό φορέα ή αρχή εξυγίανσης ενός συμβαλλόμενου μέρους.

⁶⁹ Για τη διαπίστωση της κυριότητας ή του ελέγχου, εξετάζονται, κατά περίπτωση, όλα τα σχετικά νομικά και πραγματικά στοιχεία.

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κρατικές επιχειρήσεις, σε επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και σε ορισθέντα μονοπώλια που αναπτύσσουν εμπορικές δραστηριότητες. Εάν μια κρατική επιχείρηση, μια επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή ένα ορισθέν μονοπώλιο συνδυάζει εμπορικές και μη εμπορικές δραστηριότητες⁷⁰, το παρόν κεφάλαιο καλύπτει μόνο τις εμπορικές δραστηριότητες.
2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε:
 - α) κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέντα μονοπώλια όταν ενεργούν ως αναθέτοντες φορείς που διεξάγουν καλυπτόμενες συμβάσεις, όπως ορίζονται στο άρθρο 21.1 (Ορισμοί) στοιχείο γ)·
 - β) οποιαδήποτε υπηρεσία που παρέχεται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·

⁷⁰ Περιλαμβάνεται η εκτέλεση εντολής για παροχή νόμιμης δημόσιας υπηρεσίας.

γ) δραστηριότητες που διεξάγονται από:

- i) χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλη νομική οντότητα, που τελεί υπό την κυριότητα ή τον έλεγχο συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο είναι εγκατεστημένο ή λειτουργεί προσωρινά και αποκλειστικά για σκοπούς εξυγίανσης⁷¹.
 - ii) δημόσιο φορέα, συμπεριλαμβανομένου δημόσιου καταπιστεύματος, ο οποίος, αποκλειστικά βάσει εντολής παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αποσκοπεί να συμβάλει στην ισόρροπη και σταθερή ανάπτυξη του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες για λογαριασμό ή με την εγγύηση ή με τη χρήση των οικονομικών πόρων του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους· και
 - iii) δημόσιος φορέας σύμφωνα με εντολή παροχής δημόσιας υπηρεσίας που αφορά εκ του νόμου σύστημα κοινωνικής ασφάλισης ή δημόσιων συνταξιοδοτικών προγραμμάτων· και
- δ) κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέντα μονοπώλια εάν, κατά τον χρόνο προσδιορισμού του ποσού του ορίου, σε οποιοδήποτε από τα τρία προηγούμενα διαδοχικά οικονομικά έτη τα ετήσια έσοδα που προέρχονταν από τις εμπορικές δραστηριότητές τους ήταν λιγότερα από 200 εκατομμύρια ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα.

⁷¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι: α) ο όρος «εξυγίανση» ερμηνεύεται σύμφωνα με το δίκαιο του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο είναι εγκατεστημένο το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλη νομική οντότητα, β) το χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή άλλη νομική οντότητα δεν ασκεί καμία εμπορική δραστηριότητα που δεν συνδέεται άμεσα με τους σκοπούς εξυγίανσης του.

3. Το άρθρο 22.6 δεν εφαρμόζεται στην παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών από κρατική επιχείρηση, επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέν μονοπώλιο δυνάμει κρατικής εντολής, εάν η εν λόγω παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών:

- α) ενισχύει τις εξαγωγές ή τις εισαγωγές, με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω υπηρεσίες:
 - i) δεν έχουν σκοπό να εκτοπίσουν την εμπορική χρηματοδότηση· ή
 - ii) προσφέρονται υπό όρους που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που θα μπορούσαν να υπάρξουν για συγκρίσιμες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην εμπορική αγορά⁷².
- β) υποστηρίζει τις ιδιωτικές επενδύσεις εκτός του εδάφους του συμβαλλόμενου μέρους, με την προϋπόθεση ότι οι υπηρεσίες αυτές:
 - i) δεν έχουν σκοπό να εκτοπίσουν την εμπορική χρηματοδότηση· ή
 - ii) προσφέρονται με όρους που δεν είναι λιγότερο ευνοϊκοί από εκείνους που θα μπορούσαν να υπάρξουν για συγκρίσιμες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην εμπορική αγορά· ή

⁷² Εάν δεν προσφέρονται συγκρίσιμες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες στην εμπορική αγορά: α) για τους σκοπούς του στοιχείου α) σημείο ii) και στοιχείο β) σημείο ii), η κρατική επιχείρηση μπορεί να βασίζεται, εάν κρίνεται αναγκαίο, σε διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία για να καθορίσει έναν δείκτη αναφοράς των όρων υπό τους οποίους οι εν λόγω υπηρεσίες θα προσφερθούν στην εμπορική αγορά· και β) για τους σκοπούς του στοιχείου α) σημείο i) και του στοιχείου β) σημείο i), η παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών θεωρείται ότι δεν αποσκοπεί στον εκτοπισμό της εμπορικής χρηματοδότησης.

γ) προσφέρεται με όρους συνεπείς προς τη ρύθμιση, με την προϋπόθεση ότι εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της ρύθμισης.

4. Το άρθρο 22.6 δεν εφαρμόζεται στους τομείς που αναφέρονται στο άρθρο 10.5 (Πεδίο εφαρμογής) παράγραφος 2 στοιχεία γ) έως ε).

5. Το άρθρο 22.6 δεν εφαρμόζεται στον βαθμό που κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέντα μονοπώλια ενός συμβαλλόμενου μέρους πραγματοποιούν αγορές και πωλήσεις αγαθών ή υπηρεσιών σύμφωνα με:

α) κάθε υφιστάμενο μη συμμορφούμενο μέτρο το οποίο το συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί, συνεχίζει, ανανεώνει ή τροποποιεί σύμφωνα με το άρθρο 10.12 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις), το άρθρο 11.8 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις) ή το άρθρο 18.12 (Επιφυλάξεις και μη συμμορφούμενα μέτρα), όπως ορίζεται στο παράρτημα I (Υφιστάμενα μέτρα) και στο τμήμα Β του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες)· ή

β) κάθε μη συμμορφούμενο μέτρο το οποίο το συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί σε σχέση με τομείς, υποτομείς ή δραστηριότητες σύμφωνα με το άρθρο 10.12 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις), το άρθρο 11.8 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις) ή το άρθρο 18.12 (Επιφυλάξεις και μη συμμορφούμενα μέτρα), όπως ορίζονται στο παράρτημα II (Μελλοντικά μέτρα) και στο τμήμα Β (Μελλοντικά μέτρα) του παραρτήματος VI (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες).

6. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται την άποψη ότι ένα μέτρο που θεσπίζεται ή διατηρείται δυνάμει του παραρτήματος 22-A (Μη συμμορφούμενες δραστηριότητες του Μεξικού), ή εξαιρείται από το πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, μπορεί να διατηρηθεί, με την προϋπόθεση ότι το μέτρο αυτό, στον βαθμό που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής της συμφωνίας ΠΟΕ, εφαρμόζεται σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του συμβαλλόμενου μέρους που λαμβάνει το εν λόγω μέτρο βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ⁷³.

ΑΡΘΡΟ 22.4

Μη συμμορφούμενες δραστηριότητες

Το άρθρο 22.6 δεν εφαρμόζεται σε σχέση με τις μη συμμορφούμενες δραστηριότητες κρατικών επιχειρήσεων ή ορισθέντων μονοπωλίων που απαριθμούνται στο παράρτημα 22-A (Μη συμμορφούμενες δραστηριότητες του Μεξικού) σύμφωνα με τους όρους του εν λόγω παραρτήματος.

⁷³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το μόνο φόρουμ για να καθοριστεί αν ένα μέτρο ενός συμβαλλόμενου μέρους εφαρμόζεται σύμφωνα με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ είναι ο μηχανισμός επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο του Μνημονίου Συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών (DSU).

ΑΡΘΡΟ 22.5

Γενικές διατάξεις

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων κάθε συμβαλλόμενου μέρους δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει ένα συμβαλλόμενο μέρος να συστήνει ή να διατηρεί κρατική επιχείρηση, να χορηγεί σε επιχείρηση ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή να ορίζει ή να διατηρεί μονοπώλιο.
2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν υποχρεώνει ούτε ενθαρρύνει κρατική επιχείρηση, επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή ορισθέν μονοπώλιο να ενεργήσει κατά τρόπο που δεν συνάδει με το παρόν κεφάλαιο.

ΑΡΘΡΟ 22.6

Μεταχείριση χωρίς διακρίσεις και εμπορικά κριτήρια

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι καθεμία από τις κρατικές επιχειρήσεις του, τις επιχειρήσεις του στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και τα ορισθέντα μονοπώλια, όταν αναπτύσσει εμπορικές δραστηριότητες:
 - α) ενεργεί σύμφωνα με εμπορικά κριτήρια κατά την αγορά ή την πώληση αγαθού ή υπηρεσίας, εκτός από τις περιπτώσεις όπου ικανοποιεί τους όρους της εντολής που του έχει δοθεί για παροχή δημόσιας υπηρεσίας, η οποία δεν είναι ασυμβίβαστη με τα στοιχεία β) ή γ)·

β) κατά την αγορά αγαθού ή υπηρεσίας:

- i) επιφυλάσσει σε αγαθό ή υπηρεσία που παρέχεται από επιχείρηση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει σε ομοειδές αγαθό ή υπηρεσία που παρέχεται από επιχειρήσεις του οικείου συμβαλλόμενου μέρους· και
- ii) επιφυλάσσει σε αγαθό ή υπηρεσία που παρέχεται από επιχείρηση που αποτελεί καλυπτόμενη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 10.1 (Ορισμοί) παράγραφος 1 στοιχείο α) στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει σε ομοειδές αγαθό ή υπηρεσία που παρέχεται από επιχειρήσεις του συμβαλλόμενου μέρους στη σχετική αγορά στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους· και

γ) κατά την πώληση αγαθού ή υπηρεσίας:

- i) επιφυλάσσει σε επιχείρηση του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει σε επιχειρήσεις του οικείου συμβαλλόμενου μέρους· και
- ii) παρέχει σε επιχείρηση που αποτελεί καλυπτόμενη επιχείρηση κατά την έννοια του άρθρου 10.1 (Ορισμοί) παράγραφος 1 στοιχείο α) στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που παρέχει στις επιχειρήσεις του συμβαλλόμενου μέρους στη σχετική αγορά στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους⁷⁴.

⁷⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στην αγορά ή στην πώληση μεριδίων, μετοχών ή άλλων μορφών συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο από μια κρατική επιχείρηση, μια επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή ένα ορισθέν μονοπώλιο ως μέσο συμμετοχής στο μετοχικό κεφάλαιο μιας άλλης επιχείρησης.

2. Με την προϋπόθεση ότι οι εν λόγω διαφορετικοί όροι ή προϋποθέσεις ή άρνηση συνάδουν με εμπορικά κριτήρια, η παράγραφος 1 δεν αποκλείει τις κρατικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή τα ορισθέντα μονοπώλια:

- α) να αγοράζουν ή να παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες με διαφορετικούς όρους ή προϋποθέσεις, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν την τιμή· ή
- β) να αρνηθούν την αγορά ή την παροχή αγαθών ή υπηρεσιών.

ΑΡΘΡΟ 22.7

Κανονιστικό πλαίσιο

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε προσπάθεια ώστε να τηρούν και να αξιοποιούν με τον καλύτερο τρόπο τα σχετικά διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των κατευθυντήριων γραμμών του ΟΟΣΑ για την εταιρική διακυβέρνηση των κρατικών επιχειρήσεων.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οποιοσδήποτε ρυθμιστικός φορέας ή αρμόδια αρχή που ασκεί ρυθμιστική λειτουργία τον οποίο / την οποία το συμβαλλόμενο μέρος έχει ορίσει ή διατηρεί:

- α) είναι ανεξάρτητος/-η από τις επιχειρήσεις που ρυθμίζει ο εν λόγω ρυθμιστικός φορέας ή η αρμόδια αρχή και δεν λογοδοτεί σε καμία απ' αυτές, προκειμένου να διασφαλίζεται η αποτελεσματικότητα της ρυθμιστικής λειτουργίας και
- β) ενεργεί αμερόληπτα⁷⁵ υπό τις ίδιες συνθήκες έναντι όλων των επιχειρήσεων που ο εν λόγω ρυθμιστικός φορέας ή η αρμόδια αρχή ρυθμίζει, συμπεριλαμβανομένων των κρατικών επιχειρήσεων, των επιχειρήσεων στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και των ορισθέντων μονοπωλίων⁷⁶.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει την επιβολή των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων με τρόπο συνεπή και χωρίς διακρίσεις, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις κρατικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και τα ορισθέντα μονοπώλια.

⁷⁵ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η αμεροληψία του ρυθμιστικού φορέα ή της αρμόδιας αρχής κατά την άσκηση των ρυθμιστικών λειτουργιών του/της πρέπει να αξιολογείται με βάση τη γενικότερη στάση ή πρακτική του εν λόγω ρυθμιστικού φορέα ή της αρμόδιας αρχής.

⁷⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι στους τομείς για τους οποίους τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν συμφωνήσει σε άλλα κεφάλαια ειδικές υποχρεώσεις όσον αφορά τον ρυθμιστικό φορέα ή την αρμόδια αρχή, υπερισχύει η σχετική διάταξη των άλλων κεφαλαίων.

Διαφάνεια

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει αμελλητί, κατόπιν γραπτού αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, τις ακόλουθες πληροφορίες σχετικά με κρατική επιχείρηση, επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή ορισθέν μονοπώλιο, με την προϋπόθεση ότι το αίτημα περιλαμβάνει επεξήγηση του τρόπου με τον οποίο οι δραστηριότητες της εν λόγω κρατικής επιχείρησης, της επιχείρησης στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή του ορισθέντος μονοπωλίου ενδέχεται να επηρεάζουν τα συμφέροντα του αιτούντος συμβαλλόμενου μέρους βάσει του παρόντος κεφαλαίου:
- α) το ποσοστό των μετοχών που κατέχουν σωρευτικά το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα, οι κρατικές επιχειρήσεις του, οι επιχειρήσεις του στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή τα ορισθέντα μονοπώλιά του, καθώς και το ποσοστό των δικαιωμάτων ψήφου που κατέχουν σωρευτικά, στην κρατική επιχείρηση, στην επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή στο ορισθέν μονοπώλιο·
- β) περιγραφή τυχόν ειδικών μετοχών ή ειδικών δικαιωμάτων ψήφου ή άλλων δικαιωμάτων που κατέχουν το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα, οι κρατικές επιχειρήσεις του, οι επιχειρήσεις του στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια ή τα ορισθέντα μονοπώλιά του, στον βαθμό που τα εν λόγω δικαιώματα διαφοροποιούνται από τα δικαιώματα που συνδέονται με τις γενικές κοινές μετοχές της εν λόγω κρατικής επιχείρησης, της επιχείρησης στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή του ορισθέντος μονοπωλίου·

- γ) την οργανωτική δομή της κρατικής επιχείρησης, της επιχείρησης στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή του ορισθέντος μονοπωλίου, τη σύνθεση του διοικητικού τριβουλίου ή ενός ισοδύναμου οργάνου, τους επίσημους τίτλους κάθε δημόσιου λειτουργού που υπηρετεί ως υπάλληλος ή μέλος του διοικητικού τριβουλίου ή του εν λόγω ισοδύναμου οργάνου·
- δ) την περιγραφή των κρατικών υπηρεσιών ή δημόσιων φορέων που ρυθμίζουν ή παρακολουθούν τις κρατικές επιχειρήσεις, τις επιχειρήσεις στις οποίες έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή τα ορισθέντα μονοπώλια, περιγραφή των απαιτήσεων υποβολής εκθέσεων που τους έχουν επιβληθεί από τις εν λόγω υπηρεσίες ή δημόσιους φορείς, εάν είναι πρακτικά εφικτό, καθώς και περιγραφή των δικαιωμάτων και των πρακτικών⁷⁷ των εν λόγω κρατικών υπηρεσιών ή δημόσιων φορέων σε σχέση με τον διορισμό, την απόλυση ή τις αμοιβές των ανώτατων στελεχών και μελών του διοικητικού τριβουλίου ή οποιουδήποτε άλλου ισοδύναμου οργάνου·
- ε) ετήσια έσοδα και συνολικά περιουσιακά στοιχεία της κρατικής επιχείρησης, της επιχείρησης στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή του ορισθέντος μονοπωλίου κατά την πιο πρόσφατη τριετή περίοδο για την οποία είναι διαθέσιμες πληροφορίες·
- στ) τυχόν εξαιρέσεις και ασυλίες από τις οποίες επωφελείται η κρατική επιχείρηση, η επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή το ορισθέν μονοπώλιο σύμφωνα με το δίκαιο του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα· και

⁷⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «πρακτικές» δεν περιλαμβάνει τους λόγους διορισμού, απόλυσης ή αμοιβής των ανώτερων στελεχών και των μελών του διοικητικού τριβουλίου ή οποιουδήποτε άλλου ισοδύναμου οργάνου.

ζ) τυχόν πρόσθετες πληροφορίες σχετικές με την κρατική επιχείρηση, την επιχείρηση στην οποία έχουν χορηγηθεί ειδικά δικαιώματα ή προνόμια, ή το μονοπώλιο οι οποίες είναι δημοσιοποιημένες, συμπεριλαμβανομένων των ετήσιων οικονομικών εκθέσεων και ελέγχων από τρίτους.

2. Εάν οι ζητούμενες πληροφορίες δεν είναι διαθέσιμες, το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα παρέχει σχετική γραπτή αιτιολόγηση στο αιτούν συμβαλλόμενο μέρος.

3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος παράσχει γραπτές πληροφορίες κατόπιν αιτήματος σύμφωνα με το παρόν άρθρο και ενημερώσει το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος ότι θεωρεί ότι οι πληροφορίες αυτές είναι εμπιστευτικές, το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος δεν κοινολογεί τις πληροφορίες αυτές χωρίς την προηγούμενη συγκατάθεση του συμβαλλόμενου μέρους που παρέχει τις πληροφορίες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 23

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 23.1

Γενικές αρχές

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανοθέτου ανταγωνισμού για τις εμπορικές και επενδυτικές σχέσεις τους. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό καθώς και οι κρατικές παρεμβάσεις μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την ελευθέρωση του εμπορίου και των επενδύσεων. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται την άποψη ότι η απαγόρευση αυτής της συμπεριφοράς, η εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού, η προώθηση δράσεων στήριξης και η συνεργασία σε θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο θα συμβάλουν στην εξασφάλιση των οφελών της παρούσας συμφωνίας.

Νομοθεσία για τον ανταγωνισμό και αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί ή θεσπίζει στο έδαφός του συνολική νομοθεσία για τον ανταγωνισμό, η οποία εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς της οικονομίας⁷⁸ και αντιμετωπίζει αποτελεσματικά τις ακόλουθες επιχειρηματικές πρακτικές:

- α) συμφωνίες μεταξύ επιχειρήσεων, αποφάσεις ενώσεων επιχειρήσεων και εναρμονισμένες πρακτικές που έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη στρέβλωση του ανταγωνισμού·
- β) καταχρήσεις από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, οι οποίες έχουν μεμονωμένα ή από κοινού σημαντική ισχύ στη σχετική αγορά και οι οποίες έχουν ή ενδέχεται να έχουν ως αντικείμενο ή αποτέλεσμα την παρεμπόδιση, τον περιορισμό ή τη στρέβλωση του ανταγωνισμού στην εν λόγω σχετική αγορά ή σε οποιαδήποτε σχετική αγορά·

⁷⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η νομοθεσία της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον ανταγωνισμό εφαρμόζεται στον γεωργικό τομέα σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1308/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των αγορών γεωργικών προϊόντων και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) αριθ. 922/72, (ΕΟΚ) αριθ. 234/79, (ΕΚ) αριθ. 1037/2001 και (ΕΚ) αριθ. 1234/2007 του Συμβουλίου (ΕΕ L 347 της 20.12.2013, σ. 671). Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο νόμος Ley Federal de Competencia Económica (ομοσπονδιακός νόμος για τον οικονομικό ανταγωνισμό), που δημοσιεύθηκε στην Diario Oficial de la Federación (Επίσημη Εφημερίδα της Ομοσπονδίας) στις 23 Μαΐου 2014, εφαρμόζεται σε όλους τους τομείς στο Μεξικό για τους οποίους οι αρχές ανταγωνισμού εκπονούν τους δικούς τους κανονισμούς, κριτήρια ή κατευθυντήριες γραμμές σύμφωνα με τις συνταγματικές τροποποιήσεις του 2013, οι οποίες δημοσιεύθηκαν στην Diario Oficial de la Federación (Επίσημη Εφημερίδα της Ομοσπονδίας) στις 11 Ιουνίου 2013.

- γ) συγκεντρώσεις μεταξύ επιχειρήσεων οι οποίες έχουν ή μπορεί να έχουν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του ανταγωνισμού ή οι οποίες παρακωλύουν σημαντικά ή μπορεί να παρακωλύσουν σημαντικά τον αποτελεσματικό ανταγωνισμό, ιδίως λόγω της δημιουργίας ή της ενίσχυσης δεσπόζουσας θέσης.
2. Όλες οι επιχειρήσεις, ιδιωτικού ή δημόσιου δικαίου, υπόκεινται στη νομοθεσία για τον ανταγωνισμό που αναφέρεται στο παρόν άρθρο.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα όσον αφορά τις αντιανταγωνιστικές επιχειρηματικές πρακτικές, με στόχο την προώθηση της πολιτικής ανταγωνισμού.
4. Στον βαθμό που προβλέπεται από τη νομοθεσία ενός συμβαλλόμενου μέρους, η εφαρμογή της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό δεν θα πρέπει να εμποδίζει την εκπλήρωση, εκ του νόμου ή εκ των πραγμάτων, των ειδικών καθηκόντων δημόσιου συμφέροντος που μπορούν να ανατίθενται σε επιχειρήσεις. Οι εξαιρέσεις από την περί ανταγωνισμού νομοθεσία ενός συμβαλλόμενου μέρους θα πρέπει να περιορίζονται στα καθήκοντα δημόσιου συμφέροντος, να είναι ανάλογες προς τον επιδιωκόμενο στόχο δημόσιας πολιτικής και να χαρακτηρίζονται από διαφάνεια.

ΑΡΘΡΟ 23.3

Εφαρμογή

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί την αυτονομία του ως προς την τροποποίηση και την εφαρμογή της νομοθεσίας του για τον ανταγωνισμό.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος συστήνει ή διατηρεί λειτουργικά ανεξάρτητη αρχή ή αρχές, οι οποίες είναι αρμόδιες και διαθέτουν τις κατάλληλες εξουσίες και τους πόρους που απαιτούνται για την πλήρη εφαρμογή και την αποτελεσματική επιβολή της αντίστοιχης νομοθεσίας του για τον ανταγωνισμό.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει τη νομοθεσία του για τον ανταγωνισμό με διαφανή τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, τηρώντας τις αρχές του δίκαιου χαρακτήρα των διαδικασιών και του δικαιώματος υπεράσπισης των οικείων επιχειρήσεων, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος ακρόασης πριν από την έκδοση οριστικής απόφασης ή επίλυσης.
4. Στο πλαίσιο της οικείας πολιτικής επιβολής νομοθεσίας, η αρχή ή οι αρχές ανταγωνισμού ενός συμβαλλόμενου μέρους δεν εισάγουν διακρίσεις με βάση την ιθαγένεια του καθ' ου σε διαδικασία εκτέλεσης⁷⁹ ή των τρίτων προσώπων στα οποία έχει χορηγηθεί δικαίωμα συμμετοχής στην εν λόγω διαδικασία εκτέλεσης.
5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι ο καθ' ου σε διαδικασία εκτέλεσης, η οποία διεξάγεται προκειμένου να διαπιστωθεί αν η συμπεριφορά του εν λόγω καθ' ου παραβιάζει τη νομοθεσία του για τον ανταγωνισμό ή ποιες διοικητικές κυρώσεις ή διορθωτικά μέτρα θα πρέπει να διαταχθούν για παραβίαση της εν λόγω νομοθεσίας, διαθέτει δικαίωμα ακρόασης και προσκόμισης αποδεικτικών στοιχείων για την υπεράσπισή του. Ειδικότερα, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι ο καθ' ου έχει εύλογη ευκαιρία να επανεξετάσει και να αμφισβητήσει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία μπορεί να βασιστεί η απόφαση.

⁷⁹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως διαδικασία εκτέλεσης νοείται η δικαστική ή διοικητική διαδικασία κατόπιν έρευνας σχετικά με εικαζόμενη παραβίαση της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εγγυάται ότι ο αποδέκτης απόφασης ή επίλυσης που επιβάλλει διοικητική κύρωση ή διορθωτικό μέτρο για παραβίαση της νομοθεσίας του περί ανταγωνισμού έχει τη δυνατότητα να ζητήσει δικαστικό έλεγχο της εν λόγω απόφασης ή επίλυσης.

ΑΡΘΡΟ 23.4

Διαφάνεια

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την αξία της διαφάνειας στις πολιτικές τους για την επιβολή της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιεύει τους διοικητικούς ή διαδικαστικούς κανόνες του που περιέχονται σε νομικές πράξεις σύμφωνα με τις οποίες διεξάγονται οι οικείες έρευνες και διαδικασίες επιβολής της νομοθεσίας για τον ανταγωνισμό. Οι εν λόγω διοικητικοί ή διαδικαστικοί κανόνες μπορούν, στον βαθμό που προβλέπεται από τη νομοθεσία κάθε συμβαλλόμενου μέρους για τον ανταγωνισμό, να περιλαμβάνουν διαδικασίες με εύλογα χρονικά διαστήματα για την παροχή αποδεικτικών στοιχείων στις εν λόγω διαδικασίες.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι δημοσιεύεται μη εμπιστευτική έκδοση οποιασδήποτε οριστικής απόφασης ή επίλυσης που διαπιστώνει παραβίαση της νομοθεσίας του για τον ανταγωνισμό και, κατά περίπτωση, κάθε διαταγής για την εφαρμογή απόφασης, ώστε να μπορούν τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να λάβουν γνώση αυτών.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι όλες οι οριστικές αποφάσεις ή επιλύσεις που διαπιστώνουν παραβίαση της νομοθεσίας του για τον ανταγωνισμό είναι έγγραφες και αναφέρουν τις διαπιστώσεις για τα πραγματικά περιστατικά και το σκεπτικό, συμπεριλαμβανομένων της νομικής και, κατά περίπτωση, της οικονομικής ανάλυσης, στην οποία βασίζεται η απόφαση ή η επίλυση.

Συνεργασία και συντονισμός

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας και του συντονισμού μεταξύ των αντίστοιχων αρχών ανταγωνισμού τους σε θέματα που αφορούν τη νομοθεσία και τις πολιτικές τους στον τομέα του ανταγωνισμού στη ζώνη ελεύθερων συναλλαγών. Κατά συνέπεια, οι αρχές ανταγωνισμού των συμβαλλόμενων μερών επιδιώκουν να συνεργάζονται σε θέματα που σχετίζονται με την αντίστοιχη νομοθεσία τους για τον ανταγωνισμό, μεταξύ άλλων μέσω της συνδρομής, της κοινοποίησης, της διαβούλευσης και της ανταλλαγής πληροφοριών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη ενισχύουν τη συνεργασία στην επιβολή της νομοθεσίας τους για τον ανταγωνισμό στον βαθμό που συνάδει με την αντίστοιχη νομοθεσία τους και τα σημαντικά συμφέροντά τους, και εντός των ορίων των ευλόγως διαθέσιμων πόρων τους. Για τον σκοπό αυτόν, οι αρχές ανταγωνισμού των συμβαλλόμενων μερών επιδιώκουν να ανταλλάσσουν πληροφορίες μη εμπιστευτικού χαρακτήρα, πείρα και απόψεις όσον αφορά:
 - α) την αντίστοιχη νομοθεσία, τις πολιτικές και τις πρακτικές στον τομέα του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένων των πληροφοριών σχετικά με τις εξαιρέσεις που χορηγούνται βάσει της νομοθεσίας τους για τον ανταγωνισμό·
 - β) την επιβολή της αντίστοιχης νομοθεσίας τους για τον ανταγωνισμό· και
 - γ) τις αντίστοιχες δράσεις στήριξης.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν την ενίσχυση του συντονισμού μεταξύ των αντίστοιχων αρχών ανταγωνισμού τους σε τομείς αμοιβαίου ενδιαφέροντος και στον βαθμό που είναι συμβατοί με την αντίστοιχη νομοθεσία τους και τα σημαντικά συμφέροντά τους, και εντός των ορίων των ευλόγως διαθέσιμων πόρων τους. Για τον σκοπό αυτόν, τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν τον συντονισμό, όπου αυτό είναι εφικτό, των δραστηριοτήτων επιβολής της νομοθεσίας τους όσον αφορά την ίδια ή συναφείς υποθέσεις.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν ότι οι αρχές ανταγωνισμού τους αναγνωρίζουν τη χρήση άρσης της εμπιστευτικότητας στους τομείς επιβολής της νομοθεσίας τους και αναγνωρίζουν ότι η απόφαση μιας επιχείρησης να παραιτηθεί από το δικαίωμά της για την προστασία των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα είναι προαιρετική.
5. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν περιορίζει τη διακριτική ευχέρεια των αρχών ανταγωνισμού ενός συμβαλλόμενου μέρους να αποφασίζουν αν θα αναλάβουν δράση σε συγκεκριμένα αιτήματα των αρχών ανταγωνισμού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους.
6. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει τις αρχές ανταγωνισμού οποιουδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη να λαμβάνουν μέτρα σε σχέση με συγκεκριμένες υποθέσεις.
7. Οι αρχές ανταγωνισμού των συμβαλλόμενων μερών μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο σύναψης χωριστής συμφωνίας συνεργασίας, η οποία θα καθορίζει αμοιβαία αποδεκτούς όρους για την εφαρμογή της συνεργασίας.

ΑΡΘΡΟ 23.6

Τεχνική συνεργασία

Τα συμβαλλόμενα μέρη θεωρούν ότι είναι προς το κοινό συμφέρον τους να υποστηρίξουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας με τεχνική συνεργασία με σκοπό την ανταλλαγή πείρας όσον αφορά την ανάπτυξη και την εφαρμογή της πολιτικής ανταγωνισμού και την επιβολή της αντίστοιχης νομοθεσίας τους για τον ανταγωνισμό, με την επιφύλαξη των πόρων που είναι ευλόγως διαθέσιμοι σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 23.7

Διαβουλεύσεις

1. Για την προώθηση της αμοιβαίας κατανόησης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών ή για την αντιμετώπιση ειδικών θεμάτων σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, ένα συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, αρχίζει διαβουλεύσεις για θέματα που εγείρει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Το συμβαλλόμενο μέρος που ζητά διαβουλεύσεις υποδεικνύει, κατά περίπτωση, τον τρόπο με τον οποίο επηρεάζεται το εμπόριο ή οι επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν αμελλητί κάθε ζήτημα που προκύπτει από την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

3. Για τη διευκόλυνση της συζήτησης σχετικά με το θέμα που αποτελεί το αντικείμενο της συζήτησης, κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τις σχετικές πληροφορίες μη εμπιστευτικού χαρακτήρα.

ΑΡΘΡΟ 23.8

Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

1. Κατά παρέκκλιση από οποιαδήποτε άλλη διάταξη του παρόντος κεφαλαίου, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν υποχρεούται να παρέχει πληροφορίες εάν η κοινολόγηση των εν λόγω πληροφοριών απαγορεύεται από τη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους που κατέχει τις πληροφορίες.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος παρέχει πληροφορίες βάσει του παρόντος κεφαλαίου, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί την εμπιστευτικότητα των εν λόγω πληροφοριών.
3. Εάν οι αρχές ανταγωνισμού ενός συμβαλλόμενου μέρους λαμβάνουν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα από τις αρχές ανταγωνισμού του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που υπόκεινται σε άρση της εμπιστευτικότητας, οι αρχές ανταγωνισμού του συμβαλλόμενου μέρους χρησιμοποιούν τις πληροφορίες που λαμβάνουν σύμφωνα με τους όρους της άρσης εμπιστευτικότητας.

Αρχές ανταγωνισμού

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, οι αρχές ανταγωνισμού είναι οι ακόλουθες ή οι διάδοχοί τους:

α) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· και

β) στην περίπτωση του Μεξικού:

i) Εθνική Αντιμονοπωλιακή Επιτροπή (Comisión Nacional Antimonopolio)· και

ii) Ρυθμιστική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών [Comisión Reguladora de Telecomunicaciones (CRT)].

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 24

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 24.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «επιδότηση που χορηγείται για αγαθά»: μέτρο το οποίο πληροί τους όρους που ορίζονται στο άρθρο 1.1 της συμφωνίας ΕΑΜ και έχει ατομικό χαρακτήρα σύμφωνα με και κατά την έννοια του άρθρου 2 της συμφωνίας ΕΑΜ.
- β) «επιδότηση που χορηγείται για υπηρεσίες»: μέτρο το οποίο περιλαμβάνει χρηματοδοτική συνεισφορά από κρατικό ή δημόσιο φορέα και παρέχει όφελος και αφορά ειδικά επιχείρηση ή κλάδο ή όμιλο επιχειρήσεων ή κλάδων σύμφωνα με και κατά την έννοια του άρθρου 2 της συμφωνίας ΕΑΜ⁸⁰.

⁸⁰ Ο ορισμός αυτός ισχύει υπό την επιφύλαξη της έκβασης μελλοντικών συζητήσεων στο πλαίσιο του ΠΟΕ σχετικά με τον ορισμό των επιδοτήσεων για υπηρεσίες. Ανάλογα με την πρόοδο των συζητήσεων αυτών, το συμβούλιο εμπορίου δύναται να λάβει απόφαση για την προσαρμογή της παρούσας συμφωνίας ως προς το θέμα αυτό.

ΑΡΘΡΟ 24.2

Γενικές αρχές

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι επιδοτήσεις μπορούν να χορηγούνται όταν είναι αναγκαίες για την επίτευξη ενός στόχου δημόσιας πολιτικής. Ωστόσο, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι ορισμένες επιδοτήσεις μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την ελευθέρωση του εμπορίου και των επενδύσεων. Καταρχήν, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα πρέπει να χορηγούν επιδοτήσεις σε επιχειρήσεις που παρέχουν αγαθά ή υπηρεσίες εάν οι επιδοτήσεις αυτές επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις.

ΑΡΘΡΟ 24.3

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις προς όλες τις επιχειρήσεις που ασκούν οικονομική δραστηριότητα. Εάν μια επιχείρηση συνδυάζει οικονομικές και μη οικονομικές δραστηριότητες, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται μόνο στις οικονομικές δραστηριότητες της εν λόγω επιχείρησης.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται σε επιχειρήσεις στις οποίες έχει ανατεθεί η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών δημόσιου συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανατίθενται μέσω ειδικών δικαιωμάτων ή προνομίων, στον βαθμό που οι επιδοτήσεις αυτές περιορίζονται στο ποσό που είναι αναγκαίο για την κάλυψη του κόστους της εν λόγω υπηρεσίας.
3. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται για γεωργικά προϊόντα και στις επιδοτήσεις που χορηγούνται για ιχθύες και προϊόντα αλιείας.
4. Με εξαίρεση το άρθρο 24.5, το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται στον οπτικοακουστικό τομέα.
5. Το άρθρο 24.7 δεν εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις που χορηγούνται για υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ 24.4

Σχέση με τον ΠΟΕ

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους βάσει του άρθρου XV της GATS, του άρθρου XVI της GATT του 1994 και της συμφωνίας EAM.

Διαφάνεια

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί, όσον αφορά οποιαδήποτε επιδότηση που χορηγείται ή διατηρείται στο έδαφός του, τις ακόλουθες πληροφορίες:

- α) τη νομική βάση της επιδότησης·
- β) τη μορφή της επιδότησης·
- γ) το ποσό της επιδότησης ή το ποσό που έχει προϋπολογιστεί για την επιδότηση· και
- δ) εάν είναι δυνατόν, το όνομα του αποδέκτη⁸¹.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι συμμορφώνεται με την παράγραφο 1, εάν:

- α) υποβάλλεται κοινοποίηση στον ΠΟΕ σύμφωνα με το άρθρο 25.1 της συμφωνίας ΕΑΜ και, εάν είναι δυνατόν, το όνομα του αποδέκτη έχει δημοσιοποιηθεί· ή

⁸¹ Η παράγραφος 1 στοιχείο δ) εφαρμόζεται στις επιδοτήσεις ύψους 500 000 ειδικών τραβηκτικών δικαιωμάτων και άνω.

- β) οι πληροφορίες που απαιτούνται στην παράγραφο 1 δημοσιεύονται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος ή για λογαριασμό του σε δημόσια προσβάσιμο ιστότοπο έως τις 31 Δεκεμβρίου του ημερολογιακού έτους που έπεται του έτους κατά το οποίο διατηρήθηκε ή χορηγήθηκε η επιδότηση⁸².
3. Όσον αφορά τις επιδοτήσεις που χορηγούνται για υπηρεσίες, το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μόνο εάν:
- α) το ποσό της επιδότησης ανά δικαιούχο για περίοδο τριών συνεχών ετών υπερβαίνει τα 400 000 ειδικά τραβηκτικά δικαιώματα· και
- β) η επιδότηση χορηγείται για την παροχή υπηρεσιών στους ακόλουθους τομείς: οπτικοακουστικά μέσα, τηλεπικοινωνίες, χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες, μεταφορές (συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων μεταφορών), ενέργεια (συμπεριλαμβανομένης της διανομής ηλεκτρικής ενέργειας), περιβάλλον, πληροφορική, αρχιτεκτονική και μηχανική, κατασκευές και ταχυδρομικές υπηρεσίες και υπηρεσίες ταχυμεταφοράς.

⁸² Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η δημοσίευση μιας επιδότησης ή ενός προγράμματος επιδότησης στον ιστότοπο δεν προδικάζει το νομικό καθεστώς του ή τη φύση του ίδιου του προγράμματος.

Διαβουλεύσεις

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι μια επιδότηση που χορηγείται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος επηρεάζει ή ενδέχεται να επηρεάσει δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις του, το πρώτο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εκφράσει γραπτώς την ανησυχία του στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος και να ζητήσει διαβουλεύσεις για το θέμα. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα εξετάζει πλήρως και ευμενώς το εν λόγω αίτημα.
2. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να παράσχει πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με την επιδότηση, όπως:
 - α) τη νομική βάση και τον στόχο πολιτικής ή τον σκοπό της επιδότησης·
 - β) τη μορφή της επιδότησης·
 - γ) τις ημερομηνίες και τη διάρκεια χορήγησης της επιδότησης και τυχόν άλλους χρονικούς περιορισμούς που ισχύουν σε σχέση με αυτή·
 - δ) τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας της επιδότησης·
 - ε) το συνολικό ποσό ή το ετήσιο ποσό που έχει προϋπολογιστεί για την επιδότηση·

στ) το όνομα του αποδέκτη της επιδότησης, εάν είναι εφικτό· και

ζ) κάθε άλλη πληροφορία που επιτρέπει την εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων της επιδότησης στο εμπόριο ή στις επενδύσεις.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα παρέχει σχετικές πληροφορίες για την εν λόγω επιδότηση το αργότερο 60 ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 2. Εάν οι σχετικές πληροφορίες που ζητούνται σύμφωνα με την παράγραφο 2 δεν παρέχονται στη γραπτή απάντηση, το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα εξηγεί την απουσία των εν λόγω πληροφοριών στη γραπτή απάντησή του.

4. Εάν το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος, αφού λάβει τις πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, ενημερώσει το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα ότι θεωρεί ότι η σχετική επιδότηση έχει ή ενδέχεται να έχει σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις στο εμπόριο ή στην επένδυσή του, το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για να εξαλείψει ή να ελαχιστοποιήσει τις εν λόγω σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις εντός ενός έτους μετά από αυτό.

Επιδότησεις υπό όρους

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει όρους στις ακόλουθες επιδοτήσεις, στον βαθμό που επηρεάζουν ή ενδέχεται να επηρεάσουν δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους:
 - α) επιδοτήσεις ή νομικές ρυθμίσεις βάσει των οποίων ένας κρατικός φορέας είναι υπεύθυνος για την κάλυψη των χρεών ή των υποχρεώσεων ορισμένων επιχειρήσεων επιτρέπονται υπό τον όρο ότι η κάλυψη των εν λόγω χρεών και υποχρεώσεων περιορίζεται όσον αφορά το ποσό των εν λόγω χρεών και υποχρεώσεων ή τη διάρκεια της ευθύνης αυτής·
 - β) οι επιδοτήσεις σε προβληματικές ή αφερέγγυες επιχειρήσεις ή σε επιχειρήσεις που βρίσκονται στα πρόθυρα αφερεγγυότητας επιτρέπονται υπό τους ακόλουθους όρους:
 - i) έχει καταρτιστεί αξιόπιστο σχέδιο αναδιάρθρωσης· το σχέδιο αυτό βασίζεται σε ρεαλιστικές παραδοχές με σκοπό να διασφαλιστεί η επιστροφή της επιχείρησης σε μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα εντός εύλογου χρονικού διαστήματος· και
 - ii) οι επιχειρήσεις εκτός των μικρομεσαίων επιχειρήσεων συμβάλλουν οι ίδιες στο κόστος της αναδιάρθρωσης.

2. Η παράγραφος 1 στοιχείο β) δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να εμποδίζει συμβαλλόμενο μέρος να παρέχει προσωρινή στήριξη ρευστότητας με τη μορφή εγγυήσεων δανείων ή δανείων για το χρονικό διάστημα που είναι ευλόγως αναγκαίο για την κατάρτιση σχεδίου αναδιάρθρωσης. Αυτή η προσωρινή στήριξη ρευστότητας περιορίζεται στο ποσό που απαιτείται για τη διατήρηση της επιχείρησης σε λειτουργία.

ΑΡΘΡΟ 24.8

Χρήση των επιδοτήσεων

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οι επιχειρήσεις να χρησιμοποιούν τις επιδοτήσεις μόνο για τον στόχο ή τον σκοπό πολιτικής για τον οποίο χορηγήθηκαν⁸³.

ΑΡΘΡΟ 24.9

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν μπορεί να προσφύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του άρθρου 24.5, στον βαθμό που αφορά επιδοτήσεις που χορηγούνται για υπηρεσίες, και του άρθρου 24.6 παράγραφος 4.

⁸³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρείται ότι εκπληρώνει την υποχρέωση αυτήν εάν έχει θεσπίσει το κατάλληλο νομοθετικό πλαίσιο και τις κατάλληλες διοικητικές διαδικασίες για τον σκοπό αυτόν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 25

ΔΙΑΝΟΗΤΙΚΗ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΤΜΗΜΑ Α

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 25.1

Στόχοι και αρχές

1. Ο στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας ώστε:
 - α) να συμβάλλει στην προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας και στη μεταφορά και τη διάδοση της τεχνολογίας, προς το αμοιβαίο όφελος των παραγωγών και των χρηστών των τεχνολογικών γνώσεων και κατά τρόπον ώστε να προάγει την κοινωνική και την οικονομική ευημερία, καθώς και την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ δικαιωμάτων και υποχρεώσεων· και
 - β) να διευκολύνει και να ρυθμίζει το εμπόριο μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, καθώς και να μειώνει τις στρεβλώσεις και τα εμπόδια στο εμπόριο.

2. Κατά την κατάρτιση ή τροποποίηση των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεών του, το συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει μέτρα τα οποία κρίνονται αναγκαία για την προστασία της δημόσιας υγείας και των τροφίμων, καθώς επίσης για την προαγωγή του δημόσιου συμφέροντος σε τομείς ζωτικής σημασίας για την κοινωνικοοικονομική και τεχνολογική τους ανάπτυξη, με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα συνάδουν με το παρόν κεφάλαιο.

3. Το συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει κατάλληλα μέτρα, με την προϋπόθεση ότι συνάδουν με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, για την αποτροπή της καταχρηστικής άσκησης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τους δικαιούχους των δικαιωμάτων ή την προσφυγή σε πρακτικές που περιορίζουν υπέρμετρα το εμπόριο ή επηρεάζουν δυσμενώς τη διεθνή μεταφορά τεχνολογίας.

4. Λαμβανομένων υπόψη των υποκείμενων στόχων δημόσιας πολιτικής των εσωτερικών συστημάτων, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν την ανάγκη:

- α) προώθησης της καινοτομίας και της δημιουργικότητας·
- β) διευκόλυνσης της διάδοσης πληροφοριών, των γνώσεων, της τεχνολογίας, του πολιτισμού και των τεχνών· και
- γ) προαγωγής του ανταγωνισμού και των ανοικτών και αποδοτικών αγορών·

μέσω των αντίστοιχων οικείων συστημάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, ενώ ταυτόχρονα θα τηρείται η αρχή της διαφάνειας και θα λαμβάνονται υπόψη τα συμφέροντα όλων των ενδιαφερομένων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων, των χρηστών και του κοινού.

Φύση και έκταση των υποχρεώσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεσμεύονται να διασφαλίσουν την επαρκή και αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών συνθηκών που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία και των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας TRIPS. Στο παρόν κεφάλαιο συμπληρώνονται και διευκρινίζονται περαιτέρω τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών βάσει της συμφωνίας TRIPS και άλλων διεθνών συνθηκών στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας, των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ο όρος «δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας» καλύπτει το σύνολο των κατηγοριών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από το μέρος II τμήματα 1 έως 7 της συμφωνίας TRIPS, καθώς και τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών. Η προστασία της διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνει προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10α της Σύμβασης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας, της 20ής Μαρτίου 1883, όπως αναθεωρήθηκε την τελευταία φορά στη Στοκχόλμη στις 14 Ιουλίου 1967 (στο εξής: σύμβαση των Παρισίων).

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, χωρίς όμως να υποχρεούται, να προβλέπει στο οικείο δίκαιο εκτενέστερη προστασία ή αυστηρότερη επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από εκείνη που επιβάλλεται βάσει του παρόντος κεφαλαίου, με τον όρο ότι η εν λόγω προστασία ή επιβολή δεν αντιβαίνει στο παρόν κεφάλαιο. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος είναι ελεύθερο να καθορίσει τη μέθοδο που κρίνει κατάλληλη για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου σύμφωνα με το οικείο νομικό σύστημα και πρακτική.

ΑΡΘΡΟ 25.3

Ανάλωση δικαιωμάτων

Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει την ελευθερία των συμβαλλόμενων μερών να καθορίζουν αν και με ποιες προϋποθέσεις ισχύει η ανάλωση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

Εθνική μεταχείριση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιφυλάσσει στους υπηκόους⁸⁴ του άλλου συμβαλλόμενου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που επιφυλάσσει στους υπηκόους του όσον αφορά την προστασία⁸⁵ των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων που προβλέπονται, αντίστοιχα, στη σύμβαση των Παρισίων, στη σύμβαση της Βέρνης, της 9ης Σεπτεμβρίου 1886, για την προστασία των λογοτεχνικών και καλλιτεχνικών έργων, όπως αναθεωρήθηκε την τελευταία φορά στο Παρίσι στις 24 Ιουλίου 1971 (στο εξής: σύμβαση της Βέρνης), στη διεθνή σύμβαση για την προστασία των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών, των παραγωγών φωνογραφημάτων και των οργανισμών ραδιοτηλεόρασης, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 26 Οκτωβρίου 1961 (στο εξής: σύμβαση της Ρώμης), ή στη συνθήκη για τη διανοητική ιδιοκτησία στον τομέα των ολοκληρωμένων κυκλωμάτων, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 26 Μαΐου 1989. Ως προς τους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες, τους παραγωγούς φωνογραφημάτων και τους οργανισμούς ραδιοτηλεόρασης, η υποχρέωση αυτή υφίσταται μόνο για τα δικαιώματα που προβλέπει η παρούσα συμφωνία.

⁸⁴ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, εφαρμόζεται ο ορισμός των υπηκόων της συμφωνίας TRIPS.

⁸⁵ Για τους σκοπούς της παρούσας διάταξης, ο όρος «προστασία» περιλαμβάνει τα ζητήματα που επηρεάζουν τη διαθεσιμότητα, την απόκτηση, την έκταση, τη διατήρηση και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και τα ζητήματα εκείνα που επηρεάζουν τη χρήση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας τα οποία ρυθμίζονται ρητά από το παρόν κεφάλαιο.

2. Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν απαιτεί από τους δικαιούχους, ως προϋπόθεση για τη χορήγηση εθνικής μεταχείρισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, να συμμορφώνονται με οποιεσδήποτε διατυπώσεις ή προϋποθέσεις για την απόκτηση δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικών δικαιωμάτων⁸⁶.

3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να κάνει χρήση των εξαιρέσεων που επιτρέπονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 σε σχέση με δικαστικές και διοικητικές διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένου του καθορισμού διεύθυνσης για τον τόπο επίδοσης ή τον ορισμό αντικλήτου στη δικαιοδοσία του, μόνο όταν οι εξαιρέσεις αυτές:

α) είναι αναγκαίες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης με τις νομοθετικές ή κανονιστικές διατάξεις που δεν αντιβαίνουν στο παρόν κεφάλαιο· και

β) δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που να αποτελεί συγκεκριμένο περιορισμό του εμπορίου.

4. Ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν έχει καμία υποχρέωση σύμφωνα με το παρόν άρθρο όσον αφορά τις διαδικασίες που προβλέπονται σε πολυμερείς συμφωνίες οι οποίες έχουν συναφθεί υπό την αιγίδα του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (στο εξής: ΠΟΔΙ) και αφορούν την απόκτηση ή τη διατήρηση δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

⁸⁶ Η διάταξη αυτή ισχύει με την επιφύλαξη του άρθρου 11 της σύμβασης της Ρώμης.

ΤΜΗΜΑ Β

Πρότυπα σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.1

Δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας και συγγενικά δικαιώματα

ΑΡΘΡΟ 25.5

Διεθνείς συνθήκες

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να συμμορφώνονται με τις ακόλουθες διεθνείς συμφωνίες:

α) τη σύμβαση της Βέρνης·

β) τη σύμβαση της Ρώμης·

γ) τη συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την πνευματική ιδιοκτησία, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996· και

δ) τη συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας για τις εκτελέσεις και τα φωνογραφήματα, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 20 Δεκεμβρίου 1996.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για να συμμορφωθούν με τις διατάξεις της συνθήκης του Πεκίνου σχετικά με τις ερμηνείες και τις εκτελέσεις οπτικοακουστικών έργων, η οποία εγκρίθηκε στο Πεκίνο στις 24 Ιουνίου 2012, και της συνθήκης του Μαρακές για τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε έντυπα για τυφλούς, άτομα με προβλήματα όρασης και λοιπά άτομα με προβλήματα ανάγνωσης εντύπων, η οποία εγκρίθηκε στο Μαρακές στις 27 Ιουνίου 2013.

ΑΡΘΡΟ 25.6

Δημιουργοί

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους δημιουργούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των έργων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- β) οποιαδήποτε μορφή διανομής στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, του πρωτοτύπου ή αντιγράφων των έργων τους·
- γ) κάθε παρουσίαση στο κοινό των έργων τους, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, συμπεριλαμβανομένης της διάθεσης των έργων τους στο κοινό κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος· και
- δ) την εμπορική μίσθωση στο κοινό των πρωτοτύπων ή αντιγράφων των έργων τους.

Ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την εγγραφή⁸⁷ των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους·
- β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- γ) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους·
- δ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στις εγγραφές αυτές όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος·
- ε) την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό των ερμηνειών ή εκτελέσεων τους, εκτός από τις περιπτώσεις στις οποίες η ερμηνεία ή η εκτέλεση αποτελεί ήδη μέρος ραδιοτηλεοπτικής εκπομπής ή γίνεται από εγγραφή· και

⁸⁷ Ως «εγγραφή» νοείται η υλική ενσωμάτωση ήχων ή κινούμενων εικόνων, ή αναπαράστασή τους, μέσω της οποίας μπορούν να γίνουν αντιληπτά, να αναπαραχθούν ή να παρουσιαστούν μέσω συσκευής.

στ) την εμπορική μίσθωση στο κοινό των εγγραφών των ερμηνειών ή εκτελέσεών τους.

ΑΡΘΡΟ 25.8

Παραγωγοί φωνογραφημάτων

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους παραγωγούς φωνογραφημάτων το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν:

- α) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή διαρκή αναπαραγωγή των φωνογραφημάτων τους με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει·
- β) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, των φωνογραφημάτων τους, συμπεριλαμβανομένων των αντιγράφων τους·
- γ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των φωνογραφημάτων τους κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στα φωνογραφήματα αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος· και
- δ) την εμπορική μίσθωση στο κοινό των φωνογραφημάτων τους.

Ραδιοτηλεοπτικοί οργανισμοί

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στους ραδιοτηλεοπτικούς οργανισμούς το αποκλειστικό δικαίωμα να επιτρέπουν ή να απαγορεύουν⁸⁸:

- α) την εγγραφή των εκπομπών τους, ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω εκπομπές μεταδίδονται με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, συμπεριλαμβανομένων της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης·
- β) την άμεση ή έμμεση, προσωρινή ή μόνιμη, αναπαραγωγή εγγραφών των εκπομπών τους, με κάθε μέσο και μορφή, εν όλω ή εν μέρει, ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω εκπομπές μεταδίδονται ενσύρματα ή ασύρματα, συμπεριλαμβανομένων της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης·
- γ) τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, των εγγραφών των εκπομπών τους, ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω εκπομπές μεταδίδονται ενσύρματα ή ασύρματα, συμπεριλαμβανομένων της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης, κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση σε αυτά όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος·

⁸⁸ Όσον αφορά το Μεξικό, η διάταξη αυτή δεν θίγει την απαίτηση συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις που υπέχει δυνάμει του οικείου νόμου για τις τηλεπικοινωνίες και τις ραδιοτηλεοπτικές μεταδόσεις («Ley en Materia de Telecomunicaciones y Radiodifusión»), όπως δημοσιεύθηκε στην Επίσημη Εφημερίδα στις 16 Ιουλίου 2025.

- δ) τη διανομή στο κοινό, μέσω πώλησης ή άλλως, των εγγραφών των εκπομπών τους, συμπεριλαμβανομένων των αντιγράφων τους, ανεξάρτητα από το αν οι εν λόγω εκπομπές μεταδίδονται με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, συμπεριλαμβανομένων της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης· και
- ε) την ασύρματη ραδιοτηλεοπτική αναμετάδοση των εκπομπών τους, καθώς και την παρουσίαση των εκπομπών τους στο κοινό, εάν η παρουσίαση αυτή γίνεται σε μέρη όπου η είσοδος επιτρέπεται στο κοινό έναντι καταβολής αντιτίμου.

ΑΡΘΡΟ 25.10

Ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και παρουσίαση στο κοινό φωνογραφημάτων

που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς⁸⁹

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παραχωρεί σε ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και σε παραγωγούς φωνογραφημάτων το δικαίωμα ενιαίας και εύλογης αμοιβής που καταβάλλεται από τον χρήστη, εάν ένα φωνογράφημα που δημοσιεύεται για εμπορικούς σκοπούς ή αναπαραγωγή του εν λόγω φωνογραφήματος χρησιμοποιείται για ραδιοτηλεοπτική ασύρματη μετάδοση ή για οποιαδήποτε παρουσίαση στο κοινό⁹⁰.

⁸⁹ Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να παραχωρεί σε ερμηνευτές ή εκτελεστές καλλιτέχνες και σε παραγωγούς φωνογραφημάτων εκτενέστερα δικαιώματα όσον αφορά τη ραδιοτηλεοπτική μετάδοση και την παρουσίαση στο κοινό φωνογραφημάτων που εκδίδονται για εμπορικούς σκοπούς.

⁹⁰ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «παρουσίαση στο κοινό» δεν περιλαμβάνει τη διάθεση στο κοινό, με ενσύρματα ή ασύρματα μέσα, ενός φωνογραφήματος κατά τρόπον ώστε οποιοσδήποτε να έχει πρόσβαση στο φωνογράφημα αυτό όπου και όταν επιλέγει ο ίδιος.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ενιαία εύλογη αμοιβή θα πρέπει να κατανέμεται μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών των αντίστοιχων φωνογραφημάτων. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει νομοθετικές διατάξεις οι οποίες, ελλείψει συμφωνίας μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων, προβλέπουν τους όρους σύμφωνα με τους οποίους η ενιαία και εύλογη αμοιβή θα κατανέμεται μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων.

ΑΡΘΡΟ 25.11

Διάρκεια προστασίας

1. Τα δικαιώματα του δημιουργού ενός έργου διαρκούν εφ' όρου ζωής των αντίστοιχων δημιουργών και για τουλάχιστον 70 έτη μετά τον θάνατό τους, ανεξάρτητα από την ημερομηνία κατά την οποία το έργο κατέστη νομίμως διαθέσιμο στο κοινό.

2. Η διάρκεια προστασίας μιας μουσικής σύνθεσης με στίχους ή κείμενο λήγει τουλάχιστον 70 έτη μετά τον θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ των ακόλουθων προσώπων, είτε τα πρόσωπα αυτά έχουν οριστεί συνδημιουργοί είτε όχι: του δημιουργού των στίχων και του συνθέτη της μουσικής σύνθεσης⁹¹.

⁹¹ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αποφασίσει ότι η εφαρμογή της παρούσας παραγράφου απαιτεί ότι και οι δύο συνεισφορές δημιουργήθηκαν ειδικά για την αντίστοιχη μουσική σύνθεση με στίχους.

3. Σε περίπτωση ανώνυμων ή ψευδώνυμων έργων, η διάρκεια προστασίας λήγει τουλάχιστον 70 έτη από το χρονικό σημείο κατά το οποίο το έργο κατέστη νομίμως προσιτό στο κοινό. Πάντως, εάν το ψευδώνυμο που έχει υιοθετηθεί από τον δημιουργό δεν αφήνει καμία αμφιβολία για την ταυτότητα του δημιουργού ή αν ο δημιουργός αποκαλύψει την ταυτότητά του κατά την περίοδο που αναφέρεται στην πρώτη περίοδο, εφαρμόζεται η διάρκεια προστασίας που ορίζεται στη παράγραφο 1.

4. Η διάρκεια προστασίας ενός κινηματογραφικού ή οπτικοακουστικού έργου λήγει τουλάχιστον 70 έτη μετά τον θάνατο του τελευταίου επιζώντος μεταξύ των ακόλουθων τουλάχιστον προσώπων, είτε τα πρόσωπα αυτά έχουν ορισθεί συνδημιουργοί είτε όχι: του κύριου σκηνοθέτη, του σεναριογράφου, του συγγραφέα των διαλόγων και του συνθέτη της μουσικής⁹².

5. Τα δικαιώματα των ραδιοτηλεοπτικών οργανισμών εκπνέουν τουλάχιστον 50 έτη μετά την πρώτη μετάδοση μιας εκπομπής, είτε αυτή μεταδίδεται ενσύρματα είτε ασύρματα, συμπεριλαμβανομένων της καλωδιακής ή δορυφορικής μετάδοσης.

⁹² Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αποφασίσει ότι η μουσική πρέπει να δημιουργηθεί ειδικά για να χρησιμοποιηθεί στο κινηματογραφικό ή οπτικοακουστικό έργο.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει⁹³ ότι:

- α) η διάρκεια προστασίας των δικαιωμάτων των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών λήγει 75 έτη μετά την πρώτη εγγραφή της ερμηνείας ή της εκτέλεσης σε φωνογράφημα ή την πρώτη ερμηνεία ή εκτέλεση έργων που δεν έχουν εγγραφεί σε φωνογραφήματα, ή τη μετάδοση για πρώτη φορά με οποιοδήποτε μέσο·
- β) η διάρκεια προστασίας των δικαιωμάτων των παραγωγών φωνογραφημάτων λήγει 75 έτη μετά την πρώτη εγγραφή των ήχων στο φωνογράφημα.

Εναλλακτικά, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι:

- γ) τα δικαιώματα των ερμηνευτών οι ερμηνείες των οποίων έχουν εγγραφεί σε φωνογραφήματα εκπνέουν τουλάχιστον 50 έτη μετά την εγγραφή της ερμηνείας ή εκτέλεσης και εάν έχουν δημοσιευτεί μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, τουλάχιστον 50 έτη μετά την πρώτη νόμιμη δημοσίευση τους· και
- δ) τα δικαιώματα των ερμηνευτών οι ερμηνείες των οποίων έχουν εγγραφεί σε φωνογραφήματα και των παραγωγών φωνογραφημάτων εκπνέουν τουλάχιστον 50 έτη μετά την εγγραφή της ερμηνείας του φωνογραφήματος ή εκτέλεσης και εάν έχουν δημοσιευτεί μέσα σε αυτό το χρονικό διάστημα, τουλάχιστον 70 έτη μετά την πρώτη νόμιμη δημοσίευση τους. Το συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει αποτελεσματικά μέτρα ώστε να διασφαλίζεται ότι τα κέρδη που παράγονται κατά τα 20 έτη προστασίας που έπονται των 50 ετών μετά την πρώτη νόμιμη δημοσίευση κατανέμονται δίκαια μεταξύ των ερμηνευτών ή εκτελεστών καλλιτεχνών και των παραγωγών φωνογραφημάτων.

⁹³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιλέγει μεταξύ της επιλογής που αναφέρεται στα στοιχεία α) και β) ή της εναλλακτικής που αναφέρεται στα στοιχεία γ) και δ), με βάση την οικεία εσωτερική νομοθεσία.

7. Οι διάρκειες προστασίας που ορίζονται στο παρόν άρθρο υπολογίζονται από την 1η Ιανουαρίου του έτους που έπεται του σχετικού γεγονότος.

ΑΡΘΡΟ 25.12

Δικαίωμα παρακολούθησης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη προβλέπουν υπέρ του δημιουργού έργων γραφικής ή εικαστικής τέχνης, εξαιρουμένων των έργων εφαρμοσμένης τέχνης, δικαίωμα παρακολούθησης το οποίο ορίζεται ως το αναπαλλοτρίωτο δικαίωμα, από το οποίο δεν χωρεί παραίτηση ούτε εκ των προτέρων, είσπραξης συμμετοχής⁹⁴ επί του τιμήματος που αποκομίζεται από κάθε μεταπώληση του εν λόγω έργου, μετά την πρώτη μεταβίβαση του εν λόγω έργου εκ μέρους του δημιουργού⁹⁵.
2. Το δικαίωμα που αναφέρεται στην παράγραφο 1 εφαρμόζεται σε όλες τις μεταπωλήσεις στις οποίες συμμετέχουν, ως πωλητές, αγοραστές ή διαμεσολαβητές, επαγγελματίες της αγοράς έργων τέχνης, όπως οίκοι δημοπρασιών, γκαλερί έργων τέχνης και γενικά οποιοσδήποτε έμπορος έργων τέχνης.

⁹⁴ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εκφράσει τη συμμετοχή αυτήν ως ποσοστό του τιμήματος μεταπώλησης.

⁹⁵ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίσει ελάχιστες προϋποθέσεις για την εφαρμογή του δικαιώματος παρακολούθησης.

ΑΡΘΡΟ 25.13

Συνεργασία για τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη προάγουν τη συνεργασία μεταξύ των αντίστοιχων οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, με σκοπό την προώθηση της διαθεσιμότητας έργων και άλλων προστατευόμενων αντικειμένων στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών και τη μεταβίβαση εσόδων από τα δικαιώματα για τη χρήση των εν λόγω έργων ή άλλων προστατευόμενων αντικειμένων.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν να προωθήσουν τη διαφάνεια και τη μη διακριτική μεταχείριση μεταξύ των δικαιούχων μελών των οργανισμών συλλογικής διαχείρισης, ιδίως όσον αφορά τα έσοδα από τα δικαιώματα που εισπράττουν, τις μειώσεις που εφαρμόζουν στα έσοδα αυτά, τη χρήση των εσόδων από δικαιώματα που εισπράττουν, την πολιτική διανομής και το ρεπερτόριό τους.

ΑΡΘΡΟ 25.14

Εξαιρέσεις και περιορισμοί

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος περιορίζει τις εξαιρέσεις ή τους περιορισμούς των δικαιωμάτων που ορίζονται στο παρόν υποτήμημα σε ορισμένες ειδικές περιπτώσεις που δεν αντίκεινται στην κανονική εκμετάλλευση του έργου, της ερμηνείας ή εκτέλεσης, του φωνογραφήματος ή της εκπομπής και δεν θίγουν με αδικαιολόγητο τρόπο τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου.

Προστασία τεχνολογικών μέτρων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει την κατάλληλη έννομη προστασία κατά της καταστρατήγησης κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου την οποία πραγματοποιεί κάποιο πρόσωπο εν γνώσει του ή έχοντας βάσιμους λόγους που του επιτρέπουν να γνωρίζει ότι επιδιώκει τον σκοπό της καταστρατήγησης.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία κατά της κατασκευής, εισαγωγής, διανομής, πώλησης, εκμίσθωσης, διαφήμισης για πώληση ή εκμίσθωση, ή κατοχής, για εμπορικούς σκοπούς, συσκευών, προϊόντων ή συστατικών στοιχείων, ή παροχής υπηρεσιών, τα οποία:
 - α) αποτελούν αντικείμενο προώθησης, διαφήμισης ή εμπορίας, με σκοπό την καταστρατήγηση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου·
 - β) πέρα από την καταστρατήγηση της προστασίας, έχουν εμπορικό σκοπό ή χρήση περιορισμένης σημασίας· ή
 - γ) έχουν πρωτίστως σχεδιαστεί, παραχθεί, προσαρμοστεί ή πραγματοποιηθεί για να επιτρέψουν ή να διευκολύνουν την καταστρατήγηση κάθε αποτελεσματικού τεχνολογικού μέτρου.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «τεχνολογικό μέτρο» νοείται κάθε τεχνολογία, συσκευή ή συστατικό στοιχείο που, κατά τον συνήθη τρόπο λειτουργίας του, αποσκοπεί να εμποδίσει ή να περιορίσει πράξεις, σε σχέση με έργα ή άλλα προστατευόμενα αντικείμενα, μη επιτρεπόμενες από τον κάτοχο οποιουδήποτε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικού δικαιώματος, όπως ορίζεται από το δίκαιο του οικείου συμβαλλόμενου μέρους. Τα τεχνολογικά μέτρα θεωρούνται «αποτελεσματικά» όταν η χρήση του προστατευόμενου έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου ελέγχεται από τον δικαιούχο μέσω της εφαρμογής διαδικασίας ελέγχου της πρόσβασης ή προστασίας, όπως κρυπτογράφησης, διατάραξης της μετάδοσης ή άλλης μετατροπής του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, ή προστατευτικού μηχανισμού ελέγχου της αντιγραφής, με την οποία επιτυγχάνεται ο στόχος της προστασίας.

4. Παρά την έννομη προστασία που προβλέπεται στην παράγραφο 1, εάν δεν έχουν ληφθεί μέτρα σε εθελοντική βάση από τους δικαιούχους, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα, εάν κρίνεται αναγκαίο, για να εξασφαλίσει ότι η κατάλληλη έννομη προστασία κατά της καταστρατήγησης αποτελεσματικών τεχνολογικών μέτρων που προβλέπονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν εμποδίζει τους δικαιούχους να επωφελούνται από τις εξαιρέσεις και τους περιορισμούς που προβλέπονται σύμφωνα με το άρθρο 25.14.

Υποχρεώσεις σχετικά με τις πληροφορίες για τη διαχείριση των δικαιωμάτων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει κατάλληλη έννομη προστασία κατά οποιουδήποτε προσώπου το οποίο προβαίνει εν γνώσει του και χωρίς άδεια σε οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ενέργειες, εάν το εν λόγω πρόσωπο γνωρίζει ή έχει βάσιμους λόγους να γνωρίζει ότι με την ενέργεια αυτήν προτρέπει, επιτρέπει, διευκολύνει ή συγκαλύπτει την προσβολή οποιουδήποτε δικαιώματος πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων:
 - α) αφαίρεση ή αλλοίωση οποιασδήποτε πληροφορίας σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων· ή
 - β) διανομή, εισαγωγή προς διανομή, ραδιοτηλεοπτική μετάδοση, παρουσίαση στο κοινό ή διάθεση στο κοινό έργων ή άλλου αντικειμένου που προστατεύονται δυνάμει του παρόντος υποτιμήματος, από τα οποία έχουν αφαιρεθεί ή αλλοιωθεί χωρίς έγκριση οι πληροφορίες σε ηλεκτρονική μορφή σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, με τον όρο «πληροφορία σχετικά με τη διαχείριση των δικαιωμάτων» νοείται κάθε παρεχόμενη από δικαιούχους πληροφορία η οποία επιτρέπει την αναγνώριση του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που αναφέρεται στο παρόν υποτίμημα, του δημιουργού ή οποιουδήποτε άλλου δικαιούχου, κάθε πληροφορία σχετική με τους όρους και τις προϋποθέσεις χρήσης του έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου, καθώς και κάθε αριθμός ή κωδικός που αντιπροσωπεύει τις πληροφορίες αυτές.

3. Η παράγραφος 2 εφαρμόζεται όταν οποιαδήποτε από τις πληροφορίες που αναφέρεται στην εν λόγω παράγραφο συνδέεται με αντίγραφο, ή εμφανίζεται σε συνδυασμό με την παρουσίαση στο κοινό, ενός έργου ή άλλου προστατευόμενου αντικειμένου που αναφέρεται στο παρόν υποτίμημα.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.2

Εμπορικά σήματα

ΑΡΘΡΟ 25.17

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

- α) καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια προκειμένου να συμμορφώνεται με τη συνθήκη για το δίκαιο των σημάτων, η οποία συνήφθη στη Γενεύη στις 27 Οκτωβρίου 1994, και τη συνθήκη της Σιγκαπούρης για το δίκαιο των σημάτων, η οποία θεσπίστηκε στη Σιγκαπούρη στις 27 Μαρτίου 2006·

- β) προσχωρεί στο πρωτόκολλο που αφορά τη συμφωνία της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώριση σημάτων, που εγκρίθηκε στη Μαδρίτη στις 27 Ιουνίου 1989, όπως τροποποιήθηκε τελευταία στις 12 Νοεμβρίου 2007, και στη συμφωνία της Νίκαιας που αφορά τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, που υπογράφηκε στη Νίκαια στις 15 Ιουνίου 1957, όπως τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 (στο εξής: ταξινόμηση της Νίκαιας).

ΑΡΘΡΟ 25.18

Διαδικασία καταχώρισης

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει σύστημα για την καταχώριση των εμπορικών σημάτων σύμφωνα με το οποίο κάθε τελική αρνητική απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της μερικής απόρριψης της καταχώρισης που εκδίδεται από την αρμόδια για τα εμπορικά σήματα διοικητική αρχή, κοινοποιείται εγγράφως, αιτιολογείται δεόντως και υπόκειται σε προσφυγή.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει τη δυνατότητα άσκησης ανακοπής κατά αιτήσεων για καταχώριση εμπορικών σημάτων ή, κατά περίπτωση, κατά των καταχωρίσεων εμπορικών σημάτων και τη δυνατότητα του αιτούντος εμπορικού σήματος να απαντήσει στην εν λόγω ανακοπή⁹⁶.

⁹⁶ Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να θεσπίσει διαδικασία εκατέρωθεν ακρόασης για την ανακοπή.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο κοινό πρόσβαση σε μια ηλεκτρονική βάση δεδομένων που περιλαμβάνει τις αιτήσεις και τις καταχωρίσεις των εμπορικών σημάτων.

ΑΡΘΡΟ 25.19

Δικαιώματα που απορρέουν από το εμπορικό σήμα

1. Το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα παρέχει στον δικαιούχο αποκλειστικό δικαίωμα. Ο δικαιούχος δικαιούται να απαγορεύει σε κάθε τρίτο να χρησιμοποιεί στο πλαίσιο της εμπορικής του δραστηριότητας, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου:

- α) κάθε σημείο ταυτόσημο με το εμπορικό σήμα για αγαθά ή υπηρεσίες ταυτόσημα με εκείνα για τα οποία το εμπορικό σήμα έχει καταχωριστεί· και
- β) κάθε σημείο για το οποίο, λόγω της ταυτότητας ή της ομοιότητάς του με το εμπορικό σήμα και της ταυτότητας ή της ομοιότητας των αγαθών ή των υπηρεσιών που καλύπτονται από το εμπορικό σήμα και το σημείο, υπάρχει πιθανότητα σύγχυσης του κοινού, συμπεριλαμβανομένης της πιθανότητας συσχέτισης του σημείου με το εμπορικό σήμα.

2. Ο δικαιούχος καταχωρισμένου εμπορικού σήματος δικαιούται να εμποδίζει κάθε τρίτο να εισάγει, στο πλαίσιο εμπορικής δραστηριότητας, στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους όπου είναι καταχωρισμένο το εμπορικό σήμα, αγαθά χωρίς να έχουν τεθεί σε ελεύθερη κυκλοφορία εκεί, εάν τα αγαθά αυτά, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας, προέρχονται από τρίτες χώρες και φέρουν, χωρίς σχετική έγκριση, εμπορικό σήμα το οποίο είναι πανομοιότυπο με το καταχωρισμένο εμπορικό σήμα για τα εν λόγω αγαθά ή το οποίο δεν δύναται να διακριθεί ως προς τα ουσιώδη χαρακτηριστικά του από το εν λόγω εμπορικό σήμα⁹⁷.

ΑΡΘΡΟ 25.20

Παγκοίνως γνωστά εμπορικά σήματα

Για την εφαρμογή της προστασίας των παγκοίνως γνωστών σημάτων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 6α της σύμβασης των Παρισίων και στο άρθρο 16 παράγραφοι 2 και 3 της συμφωνίας TRIPS, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει υπόψη την κοινή σύσταση σχετικά με τις διατάξεις περί προστασίας των παγκοίνως γνωστών σημάτων, που εξέδωσαν η Συνέλευση της Ένωσης του Παρισιού για την Προστασία της Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας και η Γενική Συνέλευση του Παγκόσμιου Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) κατά την τριακοστή τέταρτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του ΠΟΔΙ κατά το διάστημα 20-29 Σεπτεμβρίου 1999.

⁹⁷ Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προβλέπουν ότι το δικαίωμα του δικαιούχου εμπορικού σήματος παύει να υφίσταται σε περίπτωση που, στο πλαίσιο της διαδικασίας η οποία κινείται προκειμένου να διαπιστωθεί αν το καταχωρισμένο σήμα έχει προσβληθεί, ο διασαφιστής ή ο κάτοχος των αγαθών παράσχει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι ο δικαιούχος του καταχωρισμένου σήματος δεν δικαιούται να απαγορεύει τη διάθεση των αγαθών στην αγορά της χώρας τελικού προορισμού.

ΑΡΘΡΟ 25.21

Αιτήσεις που υποβάλλονται κακόπιστα

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει ότι ένα εμπορικό σήμα δεν καταχωρίζεται εάν η αίτηση καταχώρισης του εμπορικού σήματος υποβλήθηκε κακόπιστα από τον αιτούντα. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι το εν λόγω εμπορικό σήμα κηρύσσεται άκυρο εάν έχει καταχωριστεί.

ΑΡΘΡΟ 25.22

Ακύρωση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι ένα εμπορικό σήμα μπορεί να κηρυχθεί άκυρο⁹⁸ εάν, εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζεται από τη νομοθεσία του, το εμπορικό σήμα δεν έχει χρησιμοποιηθεί⁹⁹ στο σχετικό έδαφος σε σχέση με τα αγαθά ή τις υπηρεσίες για τα οποία/τις οποίες έχει καταχωριστεί και δεν υπάρχει εύλογη αιτία για τη μη χρήση.

⁹⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ορίσει την ακύρωση ως ανάκληση, λήξη ή ακυρότητα.

⁹⁹ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτεί η χρήση να είναι γνήσια ή να γίνεται κατά ποσότητα ή τρόπο που αντιστοιχεί σε εμπορική χρήση. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί επίσης να αποφασίσει να αγνοήσει την έναρξη ή την επανάληψη της χρήσης μόλις πριν από την υποβολή της αίτησης ακύρωσης.

2. Ένα εμπορικό σήμα μπορεί επίσης να κηρυχθεί άκυρο εάν, μετά την ημερομηνία καταχώρισής του, λόγω πράξεων ή αδράνειας του δικαιούχου, έχει καταστεί κοινή εμπορική ονομασία προϊόντος ή υπηρεσίας για το οποίο/την οποία έχει καταχωριστεί.

3. Ένα εμπορικό σήμα μπορεί επίσης να κηρυχθεί άκυρο, εάν έχει καταχωριστεί παρότι μπορεί να παραπλανήσει το κοινό ως προς τη φύση, την ποιότητα ή τη γεωγραφική καταγωγή των αγαθών ή των υπηρεσιών για τα οποία/τις οποίες καταχωρίστηκε¹⁰⁰.

ΑΡΘΡΟ 25.23

Εξαιρέσεις από τα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

- α) προβλέπει τη θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων¹⁰¹ ως περιορισμένης έκτασης εξαίρεση από τα δικαιώματα που απορρέουν από τα εμπορικά σήματα· και

¹⁰⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί επίσης να ακυρώσει ένα εμπορικό σήμα εάν, λόγω της χρήσης του από τον δικαιούχο του εμπορικού σήματος ή με τη συγκατάθεσή του για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες για τα οποία/τις οποίες έχει καταχωριστεί, ενδέχεται να παραπλανήσει το κοινό.

¹⁰¹ Η θεμιτή χρήση περιγραφικών όρων περιλαμβάνει τη χρήση σήματος με σκοπό τον προσδιορισμό της γεωγραφικής καταγωγής των αγαθών ή των υπηρεσιών, όταν η χρήση αυτή γίνεται σύμφωνα με τα χρηστά συναλλακτικά ήθη που ισχύουν στη βιομηχανία ή στο εμπόριο.

β) μπορεί να προβλέπει άλλες περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις,

υπό την προϋπόθεση ότι οι εξαιρέσεις αυτές λαμβάνουν υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα των κατόχων των εμπορικών σημάτων καθώς και τρίτων.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.3

Βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα

ΑΡΘΡΟ 25.24

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να προσχωρήσει στην πράξη της Γενεύης του διακανονισμού της Χάγης για τη διεθνή καταχώριση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 2 Ιουλίου 1999.

Προστασία καταχωρισμένων βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ρυθμίσεις για την προστασία νέων ή πρωτότυπων βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων που έχουν δημιουργηθεί με τρόπο ανεξάρτητο¹⁰². Η προστασία αυτή παρέχεται με καταχώριση και χορηγεί στους δικαιούχους αποκλειστικό δικαίωμα σύμφωνα με το παρόν υποτίμημα.
2. Ο δικαιούχος καταχωρισμένου βιομηχανικού σχεδίου και υποδείγματος έχει το δικαίωμα να εμποδίζει τρίτους να προβαίνουν, χωρίς τη συγκατάθεση του δικαιούχου, τουλάχιστον στη χρήση και ιδίως στην παραγωγή, στην προσφορά προς πώληση, στην πώληση, στη διάθεση στην αγορά ή την εισαγωγή προϊόντων ή στη χρήση αντικειμένων που φέρουν ή ενσωματώνουν το προστατευόμενο βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα, εάν οι πράξεις αυτές πραγματοποιούνται για εμπορικούς σκοπούς, θίγουν αδικαιολόγητα τη συνήθη εκμετάλλευση του βιομηχανικού σχεδίου και υποδείγματος ή δεν είναι συμβατές με τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές.
3. Το βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα που εφαρμόζεται ή ενσωματώνεται σε ένα προϊόν το οποίο αποτελεί συστατικό σύνθετου προϊόντος λογίζεται ότι είναι νέο ή πρωτότυπο μόνο:
 - α) εάν το συστατικό, αφού ενσωματωθεί στο σύνθετο προϊόν, παραμένει ορατό κατά τη συνήθη χρήση του προϊόντος· και
 - β) στον βαθμό που τα εν λόγω ορατά χαρακτηριστικά του συστατικού πληρούν, αυτά καθαυτά, τις προϋποθέσεις ως προς τον νεωτερισμό ή την πρωτοτυπία.

¹⁰² Εάν προβλέπεται από το δίκαιο συμβαλλόμενου μέρους, είναι δυνατόν να απαιτείται επίσης ο ατομικός χαρακτήρας των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων.

4. Με τον όρο «συνήθης χρήση», οποίος αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο α), νοείται η χρήση από τον τελικό χρήστη, εκτός από τις εργασίες συντήρησης, εξυπηρέτησης ή επισκευής.

ΑΡΘΡΟ 25.26

Διάρκεια προστασίας

Η διάρκεια προστασίας καθορίζεται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος και μπορεί να ανανεώνεται για μία ή περισσότερες περιόδους πέντε ετών έκαστη, με όριο συνολικής διάρκειας προστασίας τα 25 έτη από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης.

ΑΡΘΡΟ 25.27

Εξαιρέσεις και αποκλεισμοί

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει περιορισμένης έκτασης εξαιρέσεις όσον αφορά την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων, με την προϋπόθεση ότι οι εξαιρέσεις αυτές δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς στη συνήθη εκμετάλλευση των προστατευόμενων βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων και δεν θίγουν αδικαιολόγητα τα έννομα συμφέροντα του δικαιούχου του προστατευόμενου βιομηχανικού σχεδίου και υποδείγματος, λαμβανομένων υπόψη των έννομων συμφερόντων τρίτων.

2. Η προστασία βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων δεν επεκτείνεται σε σχέδια και υποδείγματα τα οποία αποτελούν στην ουσία απόρροια τεχνικών ή λειτουργικών παραμέτρων. Ειδικότερα, ένα βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα δεν προστατεύεται εάν συνίσταται σε χαρακτηριστικά της εμφάνισης προϊόντος, τα οποία πρέπει κατ' ανάγκη να αναπαραχθούν με την ακριβή μορφή και τις διαστάσεις τους, ώστε το προϊόν στο οποίο ενσωματώνεται ή εφαρμόζεται το βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα να μπορεί να συνδεθεί μηχανικά με άλλο προϊόν ή να τοποθετηθεί μέσα, γύρω ή σε επαφή με άλλο προϊόν, ώστε καθένα από τα προϊόντα αυτά να μπορεί να επιτελεί τη λειτουργία του.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, ένα δικαίωμα βιομηχανικού σχεδίου και υποδείγματος μπορεί να υφίσταται επί βιομηχανικού σχεδίου και υποδείγματος, το οποίο καθιστά δυνατή την πολλαπλή συναρμολόγηση ή σύνδεση αμοιβαίως υποκαταστάσιμων προϊόντων σε ένα σύστημα δομοστοιχείων.

ΑΡΘΡΟ 25.28

Σχέση με τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας

Ένα βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα μπορεί επίσης να τύχει προστασίας βάσει της νομοθεσίας για τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας ενός συμβαλλόμενου μέρους από την ημερομηνία κατά την οποία το βιομηχανικό σχέδιο και υπόδειγμα δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε με οποιαδήποτε μορφή. Η έκταση και οι προϋποθέσεις παροχής της προστασίας των δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, καθώς και ο απαιτούμενος βαθμός πρωτοτυπίας, καθορίζονται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.4

Γεωγραφικές ενδείξεις

ΑΡΘΡΟ 25.29

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «γεωγραφική ένδειξη»: ένδειξη με την οποία επισημαίνεται ότι ένα αγαθό κατάγεται από το έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος, στις περιπτώσεις όπου μια ιδιότητα, φήμη ή άλλο χαρακτηριστικό του αγαθού μπορεί να αποδοθεί κατά κύριο λόγο στη γεωγραφική του καταγωγή· και
- β) «κατηγορία προϊόντων»: ο κατάλογος των κατηγοριών που λαμβάνει υπόψη την ταξινόμηση της Νίκαιας.

ΑΡΘΡΟ 25.30

Διεθνείς συμφωνίες

Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προστατεύουν τις γεωγραφικές ενδείξεις στο έδαφός τους σύμφωνα με τα άρθρα 22, 23 και 24 της συμφωνίας TRIPS.

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε εύλογη προσπάθεια για να προσχωρήσει στην πράξη της Γενεύης της συμφωνίας της Λισαβόνας σχετικά με την προστασία των ονομασιών προέλευσης και τη διεθνή τους καταχώριση, η οποία εγκρίθηκε στη Γενεύη στις 20 Μαΐου 2015.

ΑΡΘΡΟ 25.31

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν υποτίμημα εφαρμόζεται στην αναγνώριση και στην προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που προσδιορίζουν τα προϊόντα που εμπίπτουν στη σχετική κατηγορία προϊόντων και απαριθμούνται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων).

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη εξετάζουν το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής των γεωγραφικών ενδείξεων που καλύπτονται από το παρόν υποτμήμα σε γεωγραφικές ενδείξεις που αφορούν άλλες κατηγορίες προϊόντων πλην των τροφίμων και των γεωργικών προϊόντων. Για τον λόγο αυτόν, τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν συμπεριλάβει στο παράρτημα 25-Γ (Γεωγραφικές ενδείξεις του Μεξικού όπως αναφέρονται στο άρθρο 25.31 παράγραφος 2) ονομασίες που προσδιορίζουν αγαθά που κατάγονται από το έδαφός τους και προστατεύονται σε αυτό και οι οποίες, με την προϋπόθεση ότι επεκτείνεται το πεδίο προστασίας της παρούσας συμφωνίας, θα θεωρείται ότι περιλαμβάνονται στο πεδίο προστασίας της παρούσας συμφωνίας, με την επιφύλαξη της ολοκλήρωσης των διαδικασιών που ορίζονται στο παρόν υποτμήμα¹⁰³.

ΑΡΘΡΟ 25.32

Απαριθμούμενες γεωγραφικές ενδείξεις

Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος, οι γεωγραφικές ενδείξεις που απαριθμούνται:

- α) στο τμήμα Α του παραρτήματος 25-Β (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) είναι γεωγραφικές ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα προϊόν κατάγεται από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος και

¹⁰³ Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι, για τους σκοπούς της αξιολόγησης των αιτήσεων εμπορικών σημάτων, στον βαθμό που αυτό είναι σχετικό με το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους, οι εν λόγω ονομασίες προστατεύονται στη χώρα καταγωγής.

- β) στο τμήμα Β του παραρτήματος 25-Β (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) είναι γεωγραφικές ενδείξεις με τις οποίες επισημαίνεται ότι ένα προϊόν κατάγεται από το έδαφος του Μεξικού ή από περιοχή ή τοποθεσία στο εν λόγω έδαφος.

ΑΡΘΡΟ 25.33

Καθιερωμένες γεωγραφικές ενδείξεις

Μετά την εξέταση των ονομασιών που απαριθμούνται στο παράρτημα 25-Β (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) και την ολοκλήρωση των διαδικασιών υποβολής ενστάσεων σύμφωνα με το παράρτημα 25-Α (Κύρια στοιχεία της διαδικασίας υποβολής ενστάσεων), κάθε συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τις εν λόγω γεωγραφικές ενδείξεις σύμφωνα με το επίπεδο προστασίας που ορίζεται στο παρόν υποτμήμα.

Προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που απαριθμούνται στο

παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων)

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στα ενδιαφερόμενα μέρη τα νόμιμα μέσα ώστε να αποτρέπουν:
 - α) τη χρήση γεωγραφικής ένδειξης του άλλου συμβαλλόμενου μέρους η οποία απαριθμείται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων)¹⁰⁴ για αγαθό που εμπίπτει στην κατηγορία προϊόντων για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη και το οποίο είτε:
 - i) δεν κατάγεται από τον τόπο καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη· είτε
 - ii) δεν κατάγεται από τον τόπο καταγωγής που προσδιορίζεται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) για την εν λόγω γεωγραφική ένδειξη, αλλά δεν έχει παραχθεί ή κατασκευαστεί σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που θα ίσχυαν αν το αγαθό προοριζόταν για κατανάλωση στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος·

¹⁰⁴ Όσον αφορά τον κατάλογο των γεωγραφικών ενδείξεων που παρατίθεται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων), η προστασία που παρέχεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν καλύπτει επιμέρους όρους που αποτελούν μέρος σύνθετης ονομασίας γεωγραφικής ένδειξης, όπως ορίζεται στο προσάρτημα 25-B-1 (Επιμέρους όροι ως μέρος σύνθετης ονομασίας γεωγραφικής ένδειξης).

- β) τη χρήση οποιουδήποτε μέσου για την περιγραφή ή την παρουσίαση ενός αγαθού, με το οποίο δηλώνεται ή υπονοείται ότι το εν λόγω αγαθό κατάγεται από γεωγραφική περιοχή που δεν συμπίπτει με τον πραγματικό τόπο καταγωγής, κατά τρόπον ώστε το κοινό να σχηματίζει εσφαλμένη αντίληψη όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή του αγαθού· και
- γ) κάθε άλλης χρήσης που συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 10α της σύμβασης των Παρισίων.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει την προστασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) ακόμα και όταν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του αγαθού ή όταν η γεωγραφική ένδειξη χρησιμοποιείται σε μετάφραση ή η γεωγραφική ένδειξη συνοδεύεται από εκφράσεις όπως «είδος», «τύπος», «στυλ», «απομίμηση» ή παρόμοιες εκφράσεις.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει την επιβολή της προστασίας, με διοικητικές πράξεις και με τη μορφή που προβλέπεται από το οικείο δίκαιο, κατά:

- α) κάθε άμεσης ή έμμεσης εμπορικής χρήσης προστατευόμενης ονομασίας·
- β) κάθε απομίμησης, τροποποίησης ή παραπλανητικής χρήσης προστατευόμενης ονομασίας·
- γ) κάθε ψευδούς ή παραπλανητικής ένδειξης προστατευόμενης ονομασίας· ή
- δ) κάθε πρακτικής που είναι πιθανό να παραπλανήσει τους καταναλωτές ως προς την πραγματική καταγωγή, προέλευση ή φύση του αγαθού.

4. Οι γεωγραφικές ενδείξεις που προστατεύονται βάσει του παρόντος υποτιμήματος δεν καθίστανται κοινές στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών.

5. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν υποχρεώνει ένα συμβαλλόμενο μέρος να προστατεύει γεωγραφική ένδειξη του άλλου συμβαλλόμενου μέρους η οποία δεν προστατεύεται ή έχει παύσει να προστατεύεται στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους καταγωγής. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για την παύση της προστασίας γεωγραφικής ένδειξης στο έδαφός του. Η εν λόγω ενημέρωση πραγματοποιείται εντός τριών μηνών από την έκδοση της τελικής απόφασης της αρμόδιας αρχής ότι η γεωγραφική ένδειξη έχει παύσει να προστατεύεται.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, στον κατάλογο των ονομασιών των παραρτημάτων I και II της συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού για την αμοιβαία αναγνώριση και προστασία των αλκοολούχων ποτών, η οποία υπογράφηκε στις Βρυξέλλες στις 27 Μαΐου 1997 (στο εξής: συμφωνία για τα αλκοολούχα ποτά).

ΑΡΘΡΟ 25.35

Τροποποίηση του καταλόγου γεωγραφικών ενδείξεων

1. Το συμβούλιο εμπορίου, σύμφωνα με το άρθρο 25.42, μπορεί να αποφασίσει την τροποποίηση του παραρτήματος 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) με την προσθήκη ή την τροποποίηση των γεωγραφικών ενδείξεων ή την αφαίρεση των γεωγραφικών ενδείξεων που έχουν παύσει να προστατεύονται ή έχουν περιέλθει σε αχρηστία στον τόπο καταγωγής τους. Η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας προπαρασκευάζει τις εν λόγω αποφάσεις.

2. Οι νέες γεωγραφικές ενδείξεις προστίθενται με απόφαση του συμβουλίου εμπορίου μετά την εξέταση των υποβαλλόμενων ονομασιών και την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποβολής ενστάσεων που αναφέρεται στο άρθρο 25.33.
3. Το συμβούλιο εμπορίου μπορεί να τροποποιήσει με απόφαση τα παραρτήματα I και II της συμφωνίας για τα αλκοολούχα ποτά, σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 25.33 στην περίπτωση νέων γεωγραφικών ενδείξεων.

ΑΡΘΡΟ 25.36

Δικαίωμα χρήσης γεωγραφικών ενδείξεων

1. Μια γεωγραφική ένδειξη που προστατεύεται βάσει του παρόντος υποτμήματος μπορεί να χρησιμοποιείται από κάθε επιχείρηση που διαθέτει στην αγορά ένα αγαθό που συμμορφώνεται με τις αντίστοιχες τεχνικές προδιαγραφές.
2. Από τη στιγμή που μια γεωγραφική ένδειξη προστατεύεται βάσει του παρόντος υποτμήματος, η χρήση της εν λόγω προστατευόμενης γεωγραφικής ένδειξης δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε καταχώριση των χρηστών ή σε άλλες απαιτήσεις.
3. Ενδείξεις, συντομογραφίες και σύμβολα που αναφέρονται σε γεωγραφική ένδειξη μπορούν να χρησιμοποιούνται μόνο σε σχέση με το αγαθό που προστατεύεται ή καταχωρίζεται στο αντίστοιχο έδαφος και παράγεται σύμφωνα με τις αντίστοιχες τεχνικές προδιαγραφές.

Σχέση μεταξύ εμπορικών σημάτων και γεωγραφικών ενδείξεων

1. Το παρόν υποτίμημα δεν θίγει τα δικαιώματα που απορρέουν από προηγούμενο εμπορικό σήμα για το οποίο έχει υποβληθεί αίτηση καταχώρισης ή το οποίο έχει καταχωριστεί ή επί του οποίου έχουν αποκτηθεί δικαιώματα μέσω της χρήσης του καλή τη πίστει σε ένα συμβαλλόμενο μέρος. Ως περιορισμένη εξαίρεση από τα δικαιώματα που απορρέουν από ένα εμπορικό σήμα, σε ορισμένες περιπτώσεις ένα προηγούμενο εμπορικό σήμα δεν μπορεί να παρέχει στον κάτοχό του το δικαίωμα να εμποδίζει τη χορήγηση προστασίας σε καταχωρισμένη γεωγραφική ένδειξη ή να εμποδίζει τη χρήση της στο συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται αίτηση καταχώρισης, καταχωρίζεται ή χρησιμοποιείται το εμπορικό σήμα. Η προστασία της καταχωρισμένης γεωγραφικής ένδειξης δεν περιορίζει με κανέναν άλλον τρόπο τα δικαιώματα που απορρέουν από το εν λόγω εμπορικό σήμα, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας υποβολής αίτησης ανανέωσης ή τροποποίησης διακριτικού σημείου, με την προϋπόθεση ότι η τροποποίηση δεν συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν υποχρεούνται να προστατεύουν μια ονομασία ως γεωγραφική ένδειξη βάσει του άρθρου 25.34 εάν, λαμβανομένης υπόψη της φήμης ενός εμπορικού σήματος, της αναγνωρισιμότητάς του και της διάρκειας χρήσης του, η εν λόγω ονομασία είναι πιθανό να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική ταυτότητα του αγαθού.
3. Με την επιφύλαξη του άρθρου 25.39 και με βάση το άρθρο 22 παράγραφος 3 της συμφωνίας TRIPS, όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) και εξακολουθούν να προστατεύονται ως γεωγραφικές ενδείξεις από το συμβαλλόμενο μέρος καταγωγής, ένα συμβαλλόμενο μέρος αρνείται ή ακυρώνει αυτεπαγγέλτως, εάν το επιτρέπει το οικείο δίκαιο ή κατόπιν αιτήματος ενδιαφερόμενου μέρους, την καταχώριση εμπορικού σήματος, με την προϋπόθεση ότι:
 - α) η καταχώριση του εμπορικού σήματος για αγαθά θα ήταν ασύμβατη με το άρθρο 25.34·

- β) το εμπορικό σήμα αφορά το ίδιο ή παρόμοιο αγαθό·
 - γ) το εμπορικό σήμα αφορά αγαθά που δεν έχουν την καταγωγή της σχετικής γεωγραφικής ένδειξης·
 - δ) η αίτηση καταχώρισης του εμπορικού σήματος υποβάλλεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους.
4. Για τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 25.32, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο δ) είναι η ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.
5. Για τις γεωγραφικές ενδείξεις που αναφέρονται στο άρθρο 25.35, η ημερομηνία υποβολής της αίτησης προστασίας είναι η ημερομηνία δημοσίευσης της γεωγραφικής ένδειξης στη διαδικασία υποβολής ενστάσεων.
6. Η προστασία που παρέχεται στις γεωγραφικές ενδείξεις που απαριθμούνται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) αρχίζει το νωρίτερο από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 25.38

Επιβολή της προστασίας

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιβάλλει την προστασία που προβλέπεται στα άρθρα 25.34 έως 25.37 με κατάλληλες διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, σύμφωνα με το οικείο δίκαιο και πρακτική. Οι αρμόδιες αρχές επιβάλλουν την προστασία αυτή με οποιονδήποτε από τους ακόλουθους τρόπους ή και με τους δύο:

- α) με δική τους πρωτοβουλία· ή
- β) κατόπιν αιτήματος του ενδιαφερόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 25.39

Γενικοί κανόνες

1. Δεν απαιτείται από τα συμβαλλόμενα μέρη να προστατεύουν ως γεωγραφική ένδειξη μια ονομασία βάσει του παρόντος υποτιμήματος, εάν η εν λόγω ονομασία συγγέεται με το όνομα φυτικής ποικιλίας ή ζωικής φυλής και ενδέχεται, ως εκ τούτου, να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική καταγωγή του αγαθού.

2. Ομώνυμη ονομασία που ενδέχεται να δημιουργήσει στους καταναλωτές την εσφαλμένη εντύπωση ότι το αγαθό προέρχεται από άλλο έδαφος δεν καταχωρίζεται ως γεωγραφική ένδειξη, ακόμα και αν η ονομασία είναι ακριβής όσον αφορά το πραγματικό έδαφος, περιοχή ή τόπο καταγωγής του συγκεκριμένου αγαθού. Με την επιφύλαξη του άρθρου 23 της συμφωνίας TRIPS, τα συμβαλλόμενα μέρη αποφασίζουν από κοινού τους πρακτικούς όρους, υπό τους οποίους οι απολύτως ή εν μέρει ομώνυμες γεωγραφικές ενδείξεις θα διαφοροποιούνται μεταξύ τους, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη διασφάλισης της ισότιμης μεταχείρισης των σχετικών παραγωγών και αποφυγής της παραπλάνησης των καταναλωτών.
3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος, στο πλαίσιο των διμερών διαπραγματεύσεων με τρίτη χώρα, προτείνει την προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης της εν λόγω τρίτης χώρας, η οποία είναι απολύτως ή εν μέρει ομώνυμη με γεωγραφική ένδειξη του άλλου συμβαλλομένου μέρους, ενημερώνει το άλλο συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο δίνεται η ευκαιρία να διατυπώσει σχόλια προτού τεθεί η εν λόγω ονομασία υπό προστασία.
4. Η τεχνική προδιαγραφή προϊόντος σύμφωνα με το παρόν υποτιμήμα εγκρίνεται, συμπεριλαμβανομένων τυχόν τροποποιήσεων, από τις αρχές του συμβαλλόμενου μέρους από το οποίο κατάγεται το προϊόν.

Εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν υποχρεώνει ένα συμβαλλόμενο μέρος να εφαρμόζει τις διατάξεις του σε σχέση με γεωγραφική ένδειξη ή μεμονωμένη ονομασία που περιλαμβάνεται σε σύνθετη γεωγραφική ένδειξη του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, όσον αφορά αγαθά ή υπηρεσίες των οποίων η σχετική ένδειξη είναι πανομοιότυπη με τον όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία των εν λόγω αγαθών ή υπηρεσιών στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
2. Εάν η μετάφραση μιας γεωγραφικής ένδειξης είναι πανομοιότυπη με όρο ή τον περιέχει και χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία ενός αγαθού στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, ή εάν η γεωγραφική ένδειξη δεν είναι πανομοιότυπη αλλά περιέχει έναν τέτοιον όρο, το παρόν υποτίμημα δεν θίγει το δικαίωμα ενός προσώπου να χρησιμοποιεί αυτόν τον όρο σε σχέση με το εν λόγω αγαθό στο έδαφος αυτού του συμβαλλόμενου μέρους.
3. Κατά τον προσδιορισμό του αν ένας όρος είναι ο όρος που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία ενός αγαθού στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, οι αρχές του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους έχουν την εξουσία να λαμβάνουν υπόψη τον τρόπο με τον οποίο οι καταναλωτές κατανοούν τον όρο αυτόν στο έδαφός του. Οι παράγοντες που σχετίζονται με την εν λόγω αντίληψη των καταναλωτών μπορεί να περιλαμβάνουν:
 - α) αν ο όρος χρησιμοποιείται για να αναφέρεται στον τύπο του εν λόγω αγαθού, όπως υποδεικνύεται από αρμόδιες πηγές, όπως λεξικά, εφημερίδες και σχετικούς ιστοτόπους· και

β) τον τρόπο με τον οποίο το αγαθό που αναφέρεται στον όρο διατίθεται στην αγορά και χρησιμοποιείται στο εμπόριο στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους¹⁰⁵.

4. Καμία διάταξη του παρόντος υποτιμήματος δεν εμποδίζει τη χρήση στο έδαφος ενός συμβαλλόμενου μέρους, σε σχέση με οποιοδήποτε αγαθό, της κοινής ονομασίας μιας φυτικής ποικιλίας ή ζωικής φυλής που συναντάται στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

5. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θίγει το δικαίωμα οποιουδήποτε προσώπου να χρησιμοποιεί, στο πλαίσιο της εμπορικής του δραστηριότητας, το όνομά του ή το όνομα του προκατόχου του στην επιχείρηση, εκτός εάν το όνομα αυτό χρησιμοποιείται κατά τρόπον ώστε να παραπλανά το κοινό.

ΑΡΘΡΟ 25.41

Ενσωμάτωση της υφιστάμενης συμφωνίας

1. Η συμφωνία για τα αλκοολούχα ποτά ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίστανται μέρος της και εφαρμόζεται τηρουμένων των αναλογιών¹⁰⁶.

¹⁰⁵ Για τους σκοπούς του παρόντος στοιχείου, οι αρχές ενός συμβαλλόμενου μέρους μπορούν να λαμβάνουν υπόψη, κατά περίπτωση, αν ο όρος χρησιμοποιείται στα σχετικά διεθνή πρότυπα που αναγνωρίζονται από το συμβαλλόμενο μέρος για να αναφέρεται στον τύπο ή στην κατηγορία αγαθών στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους.

¹⁰⁶ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι περιλαμβάνει όλες τις παρελθούσες και μελλοντικές τροποποιήσεις της συμφωνίας για τα αλκοολούχα ποτά.

2. Η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας που συστάθηκε με το άρθρο 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο ια) αντικαθιστά τη μεικτή επιτροπή που έχει συσταθεί βάσει του άρθρου 17 της συμφωνίας για τα αλκοολούχα ποτά και εκπληρώνει τις λειτουργίες που ορίζονται στο εν λόγω άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 25.42

Συνεργασία

1. Η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο ια) αποτελεί το κατάλληλο φόρουμ για την παρακολούθηση της εφαρμογής και της διαχείρισης του παρόντος υποτομήματος.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αλληλοενημερώνονται αν μια γεωγραφική ένδειξη που απαριθμείται στο παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) παύει να προστατεύεται στο έδαφος του οικείου συμβαλλόμενου μέρους. Μετά την ενημέρωση αυτήν, η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας προπαρασκευάζει για το συμβούλιο εμπορίου την απόφαση τροποποίησης του παραρτήματος 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων) σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία.
3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, είτε απευθείας είτε μέσω της υποεπιτροπής διανοητικής ιδιοκτησίας, να ζητήσει από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος να παράσχει πληροφορίες σχετικά με τις τεχνικές προδιαγραφές και τις τροποποιήσεις τους.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να δημοσιοποιήσει τις τεχνικές προδιαγραφές που αντιστοιχούν στις γεωγραφικές ενδείξεις του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, οι οποίες προστατεύονται βάσει του παρόντος υποτιμήματος, στα ισπανικά ή στα αγγλικά¹⁰⁷.

5. Κάθε ζήτημα που προκύπτει από τις τεχνικές προδιαγραφές των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων εξετάζεται από την υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 25.43

Προστασία βάσει του δικαίου ενός συμβαλλόμενου μέρους

Το παρόν υποτίμημα δεν θίγει το δικαίωμα του κατόχου γεωγραφικής ένδειξης σε ένα συμβαλλόμενο μέρος να ζητήσει την αναγνώριση και την προστασία μιας γεωγραφικής ένδειξης στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος σύμφωνα με το δίκαιο του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.

¹⁰⁷ Το Μεξικό μπορεί να δημοσιοποιήσει τις εν λόγω τεχνικές προδιαγραφές στα ισπανικά ή στα αγγλικά.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.5

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

ΑΡΘΡΟ 25.44

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσχωρεί στη συνθήκη συνεργασίας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, η οποία υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 19 Ιουνίου 1970, όπως τροποποιήθηκε στις 28 Σεπτεμβρίου 1979 και τροποποιήθηκε τελευταία στις 3 Οκτωβρίου 2001, και αναγνωρίζει τη σημασία της θέσπισης ή της διατήρησης διαδικαστικών κανόνων που συνάδουν με τη συνθήκη για το δίκαιο ευρεσιτεχνίας, που εγκρίθηκε στη Γενεύη την 1η Ιουνίου 2000.

ΑΡΘΡΟ 25.45

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας και δημόσια υγεία

1. Τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στο παρόν υποτμήμα δεν εμποδίζουν και δεν πρέπει να εμποδίζουν ένα συμβαλλόμενο μέρος να λάβει μέτρα για την προστασία της δημόσιας υγείας. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία και επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους στη δήλωση σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία, που εγκρίθηκε στην Ντόχα στις 14 Νοεμβρίου 2001 (στο εξής: δήλωση της Ντόχα). Κατά την ερμηνεία και εφαρμογή των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων δυνάμει του παρόντος υποτμήματος, τα συμβαλλόμενα μέρη εξασφαλίζουν τη συνοχή με τη δήλωση της Ντόχα.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμβάλλουν στην εφαρμογή και τήρηση της απόφασης του Γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ, της 30ής Αυγούστου 2003, σχετικά με την εφαρμογή της παραγράφου 6 της δήλωσης της Ντόχα, καθώς και του πρωτοκόλλου, της 6ης Δεκεμβρίου 2005, για την τροποποίηση της συμφωνίας TRIPS.

ΑΡΘΡΟ 25.46

Συμπληρωματική προστασία σε περίπτωση καθυστέρησης στην έγκριση κυκλοφορίας
φαρμακευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών προϊόντων¹⁰⁸

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα φαρμακευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών προϊόντων¹⁰⁹, τα οποία προστατεύονται από δίπλωμα ευρεσιτεχνίας στο αντίστοιχο έδαφός τους, μπορεί να υπόκεινται σε διαδικασία διοικητικής έγκρισης¹¹⁰ προτού διατεθούν στην αγορά. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι το χρονικό διάστημα που μεσολαβεί μεταξύ της κατάθεσης της αίτησης διπλώματος ευρεσιτεχνίας και της έγκρισης κυκλοφορίας για τη διάθεση του προϊόντος στις αντίστοιχες αγορές τους, όπως ορίζει προς τον σκοπό αυτόν η σχετική νομοθεσία ενός συμβαλλόμενου μέρους, μπορεί να συντομεύσει την περίοδο αποτελεσματικής προστασίας που παρέχει το δίπλωμα ευρεσιτεχνίας.

¹⁰⁸ Το Μεξικό εφαρμόζει τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο παρόν άρθρο το αργότερο δύο έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

¹⁰⁹ Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καθορίζει ποια προϊόντα εμπίπτουν στους όρους «φαρμακευτικά προϊόντα» και «βιολογικά προϊόντα» σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του στις 21 Απριλίου 2018.

¹¹⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ο όρος «έγκριση κυκλοφορίας» ισοδυναμεί με τον όρο «άδεια κυκλοφορίας».

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει κατάλληλο και αποτελεσματικό μηχανισμό αποζημίωσης του κατόχου του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για τη μείωση της πραγματικής διάρκειας ζωής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας που προκύπτει από αδικαιολόγητες καθυστερήσεις¹¹¹ στη χορήγηση της πρώτης έγκρισης κυκλοφορίας στο αντίστοιχο έδαφός του. Η αποζημίωση αυτή λαμβάνει τη μορφή συμπληρωματικής *suí generis* προστασίας, ίσης με τον χρόνο υπέρβασης της περιόδου των δύο ετών που αναφέρεται στην υποσημείωση. Η μέγιστη διάρκεια της εν λόγω συμπληρωματικής προστασίας δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη¹¹².

3. Εναλλακτικά προς την παράγραφο 2, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να παρέχει τη δυνατότητα παράτασης, κατά το πολύ πέντε έτη¹¹³, της διάρκειας των δικαιωμάτων που απορρέουν από την προστασία των διπλωμάτων ευρεσιτεχνίας, ώστε να αποζημιώνεται ο κάτοχος του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για τη μείωση της πραγματικής διάρκειας ζωής του διπλώματος ευρεσιτεχνίας λόγω της διαδικασίας χορήγησης έγκρισης κυκλοφορίας. Η εν λόγω παράταση της διάρκειας παράγει αποτελέσματα από τη νόμιμη λήξη του διπλώματος ευρεσιτεχνίας για χρονικό διάστημα ίσο με την περίοδο που μεσολάβησε μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας και της ημερομηνίας χορήγησης της πρώτης έγκρισης κυκλοφορίας για τη διάθεση του προϊόντος στην αγορά του οικείου συμβαλλόμενου μέρους, μειωμένο κατά πέντε έτη.

¹¹¹ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η «αδικαιολόγητη καθυστέρηση» περιλαμβάνει τουλάχιστον καθυστέρηση άνω των δύο ετών όσον αφορά την πρώτη απάντηση στον αιτούντα μετά την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης για τη χορήγηση έγκρισης κυκλοφορίας. Για τον καθορισμό της εν λόγω καθυστέρησης δεν χρειάζεται να λαμβάνονται υπόψη τυχόν καθυστερήσεις που σημειώνονται κατά τη χορήγηση έγκρισης κυκλοφορίας λόγω περιόδου που αποδίδεται στον αιτούντα ή περιόδου που είναι εκτός του ελέγχου της αρχής χορήγησης της έγκρισης κυκλοφορίας.

¹¹² Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος συμμορφώνεται με την παρούσα παράγραφο, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος δεν υποχρεούται να συμμορφωθεί με την εναλλακτική λύση που προβλέπεται στην παράγραφο 3.

¹¹³ Η περίοδος αυτή μπορεί να παραταθεί κατά έξι μήνες στην περίπτωση φαρμακευτικών προϊόντων εάν έχουν διεξαχθεί παιδιατρικές μελέτες και τα αποτελέσματα των εν λόγω μελετών αντικατοπτρίζονται στις πληροφορίες του προϊόντος.

4. Κατά την εφαρμογή των υποχρεώσεων του παρόντος άρθρου, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να καθορίζει όρους και περιορισμούς, με την προϋπόθεση ότι το συμβαλλόμενο μέρος εξακολουθεί να συμμορφώνεται με το παρόν άρθρο.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια για την αποτελεσματική και έγκαιρη διεκπεραίωση των αιτήσεων για την έγκριση κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων, με σκοπό την αποφυγή αδικαιολόγητων ή περιττών καθυστερήσεων. Με στόχο την αποφυγή αδικαιολόγητων καθυστερήσεων, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίζει ή να διατηρεί διαδικασίες που επιταχύνουν τη διεκπεραίωση της αίτησης έγκρισης κυκλοφορίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.6

Φυτικές ποικιλίες

ΑΡΘΡΟ 25.47

Διεθνείς συμφωνίες

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τα δικαιώματα επί φυτικών ποικιλιών σύμφωνα με τη διεθνή σύμβαση για την προστασία των νέων ποικιλιών φυτών, η οποία εγκρίθηκε στο Παρίσι στις 2 Δεκεμβρίου 1961, όπως αναθεωρήθηκε την τελευταία φορά στη Γενεύη στις 19 Μαρτίου 1991, συμπεριλαμβανομένων των εξαιρέσεων από το δικαίωμα παραγωγής φυτικής ποικιλίας, όπως προβλέπεται στο άρθρο 15 της εν λόγω σύμβασης, και συνεργάζεται για την προώθηση και ενίσχυση των εν λόγω δικαιωμάτων¹¹⁴.

¹¹⁴ Το Μεξικό εφαρμόζει την παρούσα διάταξη το αργότερο τέσσερα έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Β.7

Προστασία μη κοινολογημένων πληροφοριών

ΑΡΘΡΟ 25.48

Πεδίο εφαρμογής της προστασίας των εμπορικών απορρήτων

1. Κατά τη διασφάλιση αποτελεσματικής προστασίας από τον αθέμιτο ανταγωνισμό, όπως προβλέπεται στο άρθρο 10α της σύμβασης των Παρισίων, κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει τα νομικά μέσα, συμπεριλαμβανομένων των διοικητικών ή αστικών δικαστικών διαδικασιών¹¹⁵, ώστε κάθε πρόσωπο να εμποδίζει την κοινολόγηση, την απόκτηση ή τη χρήση εμπορικών απορρήτων από τρίτους χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου που έχει νομίμως τον έλεγχο των πληροφοριών κατά τρόπο που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη¹¹⁶. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, το εμπορικό απόρρητο περιλαμβάνει τις πληροφορίες που δεν έχουν κοινολογηθεί, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 παράγραφος 2 της συμφωνίας TRIPS.

¹¹⁵ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να παρέχει τα εν λόγω νομικά μέσα μέσω ποινικών διαδικασιών σύμφωνα με το οικείο δίκαιο.

¹¹⁶ Ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εξετάσει το ενδεχόμενο να μην εφαρμόσει τις εν λόγω διαδικασίες εάν η συμπεριφορά που αντίκειται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη ασκείται, σύμφωνα με το οικείο δίκαιο, με σκοπό την αποκάλυψη παραπτωμάτων, αδικημάτων ή παράνομης δραστηριότητας ή με σκοπό την προστασία έννομου συμφέροντος που αναγνωρίζεται από το οικείο δίκαιο.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτιμήματος, ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι αντίκεινται στα χρηστά συναλλακτικά ήθη τουλάχιστον οι ακόλουθες συμπεριφορές:

- α) η απόκτηση εμπορικού απορρήτου χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, όποτε διενεργείται μέσω μη εξουσιοδοτημένης πρόσβασης σε έγγραφα, αντικείμενα, υλικά ή ηλεκτρονικά αρχεία, ή μέσω ιδιοποίησης ή αντιγραφής εγγράφων, αντικειμένων, υλικών ή ηλεκτρονικών αρχείων, που βρίσκονται νομίμως υπό τον έλεγχο του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, τα οποία περιέχουν το εμπορικό απόρρητο ή από τα οποία μπορεί να συναχθεί το εμπορικό απόρρητο· ή
- β) η χρήση ή η κοινολόγηση εμπορικού απορρήτου χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου του εμπορικού απορρήτου, όποτε πραγματοποιείται από πρόσωπο το οποίο απέκτησε το εμπορικό απόρρητο παράνομα ή κατά παράβαση συμφωνίας εμπιστευτικότητας ή οποιασδήποτε άλλης υποχρέωσης να μην κοινολογήσει το εμπορικό απόρρητο ή να περιορίσει τη χρήση του^{117.118}.

¹¹⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι τα κριτήρια που προβλέπονται στις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους περιέχουν παραβίαση της υποχρέωσης περιορισμού της χρήσης εμπορικού απορρήτου.

¹¹⁸ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θεωρεί ότι οι ακόλουθες καταστάσεις δεν εμπίπτουν στην παράγραφο 2:

- α) ανεξάρτητη ανακάλυψη ή δημιουργία της σχετικής πληροφορίας από κάποιο πρόσωπο·
- β) αντίστροφη μηχανική προϊόντος από πρόσωπο που κατέχει το προϊόν νομίμως και δεν υπόκειται σε καμία νομικά ισχυρή υποχρέωση περιορισμού της απόκτησης της σχετικής πληροφορίας·
- γ) απόκτηση, χρήση ή γνωστοποίηση πληροφοριών που απαιτείται ή επιτρέπεται από τη νομοθεσία μέρους·
- δ) χρήση από τους εργαζομένους της πείρας και των δεξιοτήτων που έχουν θεμιτά αποκτήσει στο σύννηθες πλαίσιο της εργασίας τους· ή
- ε) κοινολόγηση πληροφοριών κατ' ενάσκηση του δικαιώματος στην ελευθερία της έκφρασης και της πληροφόρησης.

Δικαστικές διαδικασίες αστικού δικαίου ή διοικητικές διαδικασίες εμπορικών απορρήτων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη διασφαλίζουν ότι κάθε πρόσωπο το οποίο συμμετέχει στις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 25.48 παράγραφος 1 ή το οποίο έχει πρόσβαση σε έγγραφα τα οποία σχετίζονται με τις εν λόγω διαδικασίες δεν δικαιούται να χρησιμοποιεί ή να κοινολογεί οποιοδήποτε εμπορικό απόρρητο ή εικαζόμενο εμπορικό απόρρητο το οποίο οι αρμόδιες αρχές, απαντώντας σε δεόντως αιτιολογημένη αίτηση ενδιαφερόμενου μέρους, έχουν χαρακτηρίσει εμπιστευτικό, και του οποίου λαμβάνει γνώση ως αποτέλεσμα της ως άνω συμμετοχής ή πρόσβασης.
2. Στις διαδικασίες που αναφέρονται στο άρθρο 25.48 παράγραφος 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές του έχουν την εξουσία να λαμβάνουν τουλάχιστον συγκεκριμένα μέτρα για τη διαφύλαξη του εμπιστευτικού χαρακτήρα οποιουδήποτε εμπορικού απορρήτου ή εικαζόμενου εμπορικού απορρήτου που προκύπτει κατά τη διαδικασία. Τα εν λόγω ειδικά μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν, σύμφωνα με το δίκαιο κάθε συμβαλλόμενου μέρους, τη δυνατότητα περιορισμού της πρόσβασης σε ορισμένα έγγραφα εν όλω ή εν μέρει, περιορισμού της πρόσβασης στις ακροάσεις και στα αντίστοιχα αρχεία ή απομαγνητοφώνηση των ακροάσεων, καθώς και της διάθεσης μη εμπιστευτικής έκδοσης των δικαστικών αποφάσεων στις οποίες τα χωρία που περιέχουν εμπορικά απόρρητα έχουν αφαιρεθεί ή αναδιατυπωθεί.

Προστασία μη κοινολογημένων δεδομένων που σχετίζονται με φαρμακευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών προϊόντων¹¹⁹

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί, ως προϋπόθεση για την έγκριση κυκλοφορίας νέων¹²⁰ φαρμακευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών προϊόντων¹²¹, την υποβολή των αποτελεσμάτων δοκιμών που δεν έχουν κοινολογηθεί ή άλλου είδους δεδομένων προκλινικών ή κλινικών δοκιμών που είναι αναγκαία για να καθοριστεί αν η χρήση αυτών των προϊόντων είναι ασφαλής και αποτελεσματική, το συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τα εν λόγω δεδομένα από την κοινολόγηση σε τρίτους, εάν η συγκέντρωση των εν λόγω δεδομένων συνεπάγεται σημαντική προσπάθεια, εκτός εάν η κοινολόγηση είναι αναγκαία για λόγους υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος ή εκτός εάν λαμβάνονται μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα προστατεύονται από αθέμιτη εμπορική χρήση.

¹¹⁹ Το Μεξικό εφαρμόζει την παρούσα υποχρέωση το αργότερο δύο έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

¹²⁰ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «νέο» σημαίνει ότι το προϊόν περιέχει μια νέα χημική οντότητα που δεν έχει προηγουμένως εγκριθεί στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους, ή αναφέρεται σε νέο βιολογικό ή βιοτεχνολογικό προϊόν που δεν έχει προηγουμένως εγκριθεί στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους.

¹²¹ Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καθορίζει ποια προϊόντα εμπίπτουν στους όρους «φαρμακευτικά προϊόντα» και «βιολογικά προϊόντα» σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία του στις 21 Απριλίου 2018.

2. Όσον αφορά τα φαρμακευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων των βιολογικών προϊόντων, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν χορηγεί έγκριση κυκλοφορίας σε τρίτα πρόσωπα που τους επιτρέπει, χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου που υπέβαλε προηγουμένως τα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, να διαθέτουν το προϊόν στην αγορά¹²² με βάση τα εν λόγω δεδομένα ή την έγκριση κυκλοφορίας που χορηγήθηκε στο πρόσωπο που υπέβαλε τα εν λόγω δεδομένα¹²³, για τουλάχιστον έξι έτη από την ημερομηνία¹²⁴ της έγκρισης κυκλοφορίας του νέου προϊόντος στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους¹²⁵.

3. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός για κάποιο συμβαλλόμενο μέρος που επιθυμεί να εφαρμόσει συνοπτικές διαδικασίες χορήγησης άδειας για τα εν λόγω προϊόντα βάσει μελετών βιοϊσοδυναμίας και βιοδιαθεσιμότητας.

¹²² Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει ότι ο όρος «προϊόν» αναφέρεται στο ίδιο ή παρόμοιο προϊόν.

¹²³ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι αυτό περιλαμβάνει τα δεδομένα που υποβάλλονται για άδειες που χορηγούνται στο πρόσωπο που υπέβαλε τις πληροφορίες αυτές στα εδάφη των συμβαλλόμενων μερών και τρίτων χωρών.

¹²⁴ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει την περίοδο προστασίας βάσει της παρούσας παραγράφου σε έξι έτη.

¹²⁵ Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να προβλέπουν ότι, για τα βιολογικά προϊόντα, η προστασία των μη κοινοποιημένων δεδομένων που αναφέρονται στο παρόν άρθρο ισχύει μόνο για την πρώτη έγκριση κυκλοφορίας του νέου βιολογικού προϊόντος.

Προστασία μη κοινολογημένων δεδομένων σχετικά με φυτοπροστατευτικά προϊόντα¹²⁶

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί, ως προϋπόθεση για την έγκριση κυκλοφορίας¹²⁷ ενός νέου¹²⁸ φυτοπροστατευτικού προϊόντος, την υποβολή μη κοινολογημένων δοκιμών ή άλλων δεδομένων σχετικά με την ασφάλεια ή την αποτελεσματικότητα του προϊόντος¹²⁹, το συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τα δεδομένα αυτά από την κοινολόγηση σε τρίτους, εκτός εάν η κοινολόγηση είναι αναγκαία για λόγους υπέρτερου δημόσιου συμφέροντος ή εκτός εάν λαμβάνονται μέτρα ώστε να διασφαλιστεί ότι τα δεδομένα προστατεύονται από αθέμιτη εμπορική χρήση.

¹²⁶ Το Μεξικό εφαρμόζει την παρούσα υποχρέωση το αργότερο δύο έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

¹²⁷ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «έγκριση κυκλοφορίας» είναι συνώνυμος με τον όρο «υγειονομική έγκριση» σύμφωνα με το δίκαιο ενός συμβαλλόμενου μέρους.

¹²⁸ Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ο όρος «νέο» σημαίνει ότι το προϊόν περιέχει μια νέα χημική οντότητα που δεν έχει προηγουμένως εγκριθεί στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους.

¹²⁹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι το παρόν άρθρο εφαρμόζεται στις περιπτώσεις στις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος απαιτεί την υποβολή μη κοινολογημένων δοκιμών ή άλλων δεδομένων που αφορούν μόνο την ασφάλεια του προϊόντος, μόνο την αποτελεσματικότητα του προϊόντος ή και τα δύο.

2. Όσον αφορά τα φυτοπροστατευτικά προϊόντα, ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν χορηγεί έγκριση κυκλοφορίας σε τρίτα πρόσωπα που τους επιτρέπει, χωρίς τη συγκατάθεση του προσώπου που υπέβαλε προηγουμένως τα δεδομένα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, να διαθέτουν το προϊόν στην αγορά με βάση τα εν λόγω δεδομένα ή την έγκριση κυκλοφορίας που χορηγήθηκε στο πρόσωπο που υπέβαλε τα εν λόγω δεδομένα, για τουλάχιστον δέκα έτη¹³⁰ από την ημερομηνία της έγκρισης κυκλοφορίας του νέου προϊόντος στο έδαφος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει κανόνες για να αποφεύγεται η επανάληψη δοκιμών σε σπονδυλωτά ζώα.
4. Δεν υπάρχει κανένας περιορισμός για κάποιο συμβαλλόμενο μέρος που επιθυμεί να εφαρμόσει συνοπτικές διαδικασίες χορήγησης άδειας για τα εν λόγω προϊόντα βάσει μελετών ισοδυναμίας.

¹³⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει την περίοδο προστασίας βάσει του παρόντος άρθρου σε δέκα έτη.

ΤΜΗΜΑ Γ

Επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Γ.1

Γενικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 25.52

Γενικές υποχρεώσεις

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει βάσει της συμφωνίας TRIPS, και ειδικότερα του μέρους III αυτής. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει τα συμπληρωματικά μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας βάσει του παρόντος τμήματος, τα οποία είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας είναι θεμιτά και δίκαια, δεν είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και δεν προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

2. Τα μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέσα έννομης προστασίας που προβλέπονται στην παράγραφο 1 είναι επίσης αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά, και εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να αποφεύγεται η ανόρθωση εμποδίων στο νόμιμο εμπόριο και να παρέχονται εγγυήσεις κατά της καταχρηστικής προσφυγής σε αυτά.

3. Το παρόν τμήμα δεν δημιουργεί καμία υποχρέωση για ένα συμβαλλόμενο μέρος να θεσπίσει δικαστικό σύστημα για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, το οποίο είναι διαφορετικό από το σύστημα για την εν γένει επιβολή της νομοθεσίας, ούτε θίγει τη δυνατότητα ενός συμβαλλόμενου μέρους να επιβάλλει εν γένει την οικεία νομοθεσία. Το παρόν υποτμήμα δεν δημιουργεί καμία υποχρέωση όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο ένα συμβαλλόμενο μέρος κατανέμει τους πόρους μεταξύ της επιβολής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και της επιβολής της νομοθεσίας εν γένει.

ΑΡΘΡΟ 25.53

Πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ζητούν την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων έννομης προστασίας

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος αναγνωρίζει ως πρόσωπα που νομιμοποιούνται να ζητούν την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων έννομης προστασίας που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS:

- α) τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με την οικεία νομοθεσία·
- β) κάθε άλλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιεί τα εν λόγω δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, ιδίως τους κατόχους άδειας εκμετάλλευσης, στο μέτρο που το επιτρέπει η οικεία νομοθεσία και σύμφωνα με αυτή·

- γ) τους οργανισμούς συλλογικής διαχείρισης δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, στο μέτρο που το επιτρέπει η οικεία νομοθεσία και σύμφωνα με αυτή· και
- δ) τους οργανισμούς προάσπισης επαγγελματικών συμφερόντων στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν τους κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, στο μέτρο που το επιτρέπει η οικεία νομοθεσία και σύμφωνα με αυτή.

ΥΠΟΤΜΗΜΑ Γ.2

Επιβολή των δικαιωμάτων σε αστικές και διοικητικές διαδικασίες

ΑΡΘΡΟ 25.54

Αποδεικτικά στοιχεία

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε, ακόμη και πριν από την έναρξη της διαδικασίας επί της ουσίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αίτησης από διάδικο ο οποίος έχει προσκομίσει ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς επίρρωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα.

2. Τα προσωρινά μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των αγαθών που εικάζεται ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας και, σε κατάλληλες περιπτώσεις, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή τη διανομή των αγαθών αυτών, καθώς και των σχετικών εγγράφων.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να παρέχει στις οικείες αρμόδιες δικαστικές αρχές την εξουσία να διατάζουν, σε περιπτώσεις προσβολής δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, εάν συντρέχει περίπτωση και κατόπιν αιτήματος διαδίκου, την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που βρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη της προστασίας των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα¹³¹.

¹³¹ Το Μεξικό μπορεί να περιορίσει την εξουσία αυτή σε ποινικές διαδικασίες, σύμφωνα με το οικείο δίκαιο.

Δικαίωμα πληροφόρησης

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι, σε διαδικασίες που αφορούν προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν τον παραβάτη ή οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, που είναι διάδικος ή μάρτυρας στη διαδικασία, να παράσχει πληροφορίες σχετικά με την καταγωγή και τα δίκτυα διανομής των αγαθών ή των υπηρεσιών που προσβάλλουν το δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας¹³².

¹³² Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να αποφασίσει ότι:

- α) ο όρος «κάθε άλλο πρόσωπο» σημαίνει πρόσωπο το οποίο:
 - i) διαπιστώθηκε ότι κατέχει, σε εμπορική κλίμακα, τα αγαθά που προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - ii) διαπιστώθηκε ότι χρησιμοποιεί, σε εμπορική κλίμακα, τις υπηρεσίες που προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
 - iii) διαπιστώθηκε ότι παρέχει, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος· ή
 - iv) υποδείχθηκε από το πρόσωπο που αναφέρεται στα σημεία i) έως iii) ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, την κατασκευή ή τη διανομή των αγαθών που προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας ή στην παροχή των αντίστοιχων υπηρεσιών·
- β) ο όρος «πληροφορίες, κατά περίπτωση, περιλαμβάνει:
 - i) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, των κατασκευαστών, των διανομέων, των παρόχων και άλλων προηγούμενων κατόχων των αγαθών ή των υπηρεσιών, καθώς και των χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής για τους οποίους προορίζονταν· ή
 - ii) τις πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω αγαθά ή υπηρεσίες.

2. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη άλλων διατάξεων της νομοθεσίας συμβαλλόμενου μέρους οι οποίες:

- α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα για τη λήψη περαιτέρω πληροφοριών·
- β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που κοινοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου·
- γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος πληροφόρησης·
- δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ιδίου ή στενών συγγενών του στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας· ή
- ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Προσωρινά και προληπτικά μέτρα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι δικαστικές αρχές του έχουν την εξουσία, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος, να εκδίδουν προσωρινή διαταγή κατά του εικαζόμενου παραβάτη, με σκοπό να αποτρέψουν κάθε επικείμενη προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, ή να απαγορεύσουν, προσωρινά και εάν απαιτείται υπό την απειλή επαναλαμβανόμενης καταβολής προστίμου, εάν προβλέπεται από το οικείο δίκαιο, τη συνέχιση των εικαζόμενων προσβολών του εν λόγω δικαιώματος, ή να εξαρτήσουν την εν λόγω συνέχιση από την καταβολή εγγύησης με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του δικαιούχου. Μπορεί επίσης να εκδίδεται προσωρινή διαταγή με τους ίδιους όρους κατά διαμεσολαβητή, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, στον όρο «διαμεσολαβητές» περιλαμβάνονται οι πάροχοι υπηρεσιών διαδικτύου.
2. Προσωρινή διαταγή μπορεί επίσης να εκδίδεται με σκοπό την κατάσχεση ή την παράδοση αγαθών για τα οποία υπάρχουν υποψίες ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε, σε περίπτωση εικαζόμενης προσβολής δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι οικείες δικαστικές αρχές να έχουν την εξουσία να διατάσσουν την προληπτική κατάσχεση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του φερόμενου ως παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων. Προς τον σκοπό αυτόν, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να διατάσσουν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την προσήκουσα πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες¹³³.

ΑΡΘΡΟ 25.57

Μέσα έννομης προστασίας

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να έχουν την εξουσία, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη της αποζημίωσης που οφείλεται στον δικαιούχο λόγω της προσβολής, και χωρίς οποιαδήποτε αποζημίωση, να διατάσσουν την καταστροφή ή τουλάχιστον την οριστική απόσυρση, από τους εμπορικούς διαύλους, των αγαθών για τα οποία διαπιστώθηκε ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε, κατά περίπτωση, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν επίσης να διατάσσουν την καταστροφή των υλικών και των εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν κυρίως για τη δημιουργία ή την κατασκευή των εν λόγω αγαθών.

¹³³ Το Μεξικό μπορεί να περιορίσει την εξουσία να διατάσσει την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων σε ποινικές διαδικασίες σύμφωνα με το οικείο δίκαιο. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να περιορίσει την εν λόγω εξουσία σε προσβολές που διαπράττονται σε εμπορική κλίμακα και σε καταστάσεις στις οποίες ο προσφεύγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι πιθανό να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης.

2. Κατά την εξέταση αίτησης για τη λήψη μέσων έννομης προστασίας, λαμβάνεται υπόψη η ανάγκη να υπάρχει αναλογική σχέση ανάμεσα στη σοβαρότητα της προσβολής και στα διατασσόμενα μέσα έννομης προστασίας, καθώς και στα συμφέροντα τρίτων.

ΑΡΘΡΟ 25.58

Δικαστικές εντολές

Τα συμβαλλόμενα μέρη μεριμνούν ώστε, εάν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να έχουν την εξουσία να εκδίδουν διαταγή σε βάρος του παραβάτη καθώς και σε βάρος κάθε διαμεσολαβητή, του οποίου οι υπηρεσίες χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, με σκοπό να απαγορευθεί η συνέχιση της εν λόγω προσβολής στο μέλλον.

Αποζημίωση

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι οι δικαστικές αρχές του έχουν τουλάχιστον την εξουσία να διατάσσουν παραβάτη ο οποίος, εν γνώσει του ή ενώ είχε εύλογους λόγους να το γνωρίζει, προσέβαλε δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας να καταβάλει στον δικαιούχο αποζημίωση επαρκή για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη ο δικαιούχος εξαιτίας της προσβολής του οικείου δικαιώματός διανοητικής ιδιοκτησίας¹³⁴.
2. Κατά τον καθορισμό του ποσού της αποζημίωσης σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι δικαστικές αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους λαμβάνουν υπόψη όλες τις κατάλληλες πτυχές και έχουν την εξουσία να εξετάζουν, μεταξύ άλλων, τη λήψη κάθε θεμιτού μέτρου αξίας που διεκδικεί ο δικαιούχος, συμπεριλαμβανομένων των διαφυγόντων κερδών, της αξίας των αγαθών ή των υπηρεσιών που αποτελούν το αντικείμενο της προσβολής, υπολογιζόμενης με βάση την αγοραία τιμή ή την προτεινόμενη τιμή λιανικής.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι, τουλάχιστον σε περιπτώσεις προσβολής δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας ή συγγενικών δικαιωμάτων και παραποίησης εμπορικών σημάτων, οι οικείες δικαστικές αρχές έχουν την εξουσία να διατάσσουν τον παραβάτη, τουλάχιστον στις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1, να καταβάλει στον δικαιούχο αποζημίωση αντιστοιχική με τα κέρδη του παραβάτη που προέκυψαν από την παράβαση. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να συμμορφωθεί με την παρούσα παράγραφο με τεκμήριο ότι τα εν λόγω κέρδη αντιστοιχούν στην αποζημίωση που αναφέρεται στην παράγραφο 1.

¹³⁴ Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει ότι η κίνηση διαδικασίας για την απαίτηση αποζημίωσης δεν υπόκειται σε οριστική διαπίστωση παραβίασης των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να προβλέπει ότι οι δικαστικές αρχές μπορούν να διατάσσουν υπέρ του ζημιωθέντος την ανάκτηση των κερδών ή την καταβολή αποζημίωσης που μπορεί να προκαθοριστεί, σε περίπτωση που ο παραβάτης δεν προέβη εν γνώσει του ή χωρίς να έχει εύλογους λόγους να το γνωρίζει, σε προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 25.60

Δικαστικά έξοδα

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε τα εύλογα και αναλογικά δικαστικά έξοδα και οι λοιπές δαπάνες στις οποίες προέβη ο νικήσας διάδικος να βαρύνουν κατά κανόνα τον ηττηθέντα διάδικο, εκτός εάν λόγοι επιείκειας δεν το επιτρέπουν.

ΑΡΘΡΟ 25.61

Δημοσίευση των δικαστικών αποφάσεων

Με την επιφύλαξη του οικείου δικαίου που διέπει την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μεριμνά ώστε, σε δικαστικές διαδικασίες που αφορούν την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να έχουν την εξουσία να διατάσσουν, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος, κατάλληλα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών που αφορούν την απόφαση, συμπεριλαμβανομένων της ανάρτησης της απόφασης και της πλήρους ή της μερικής δημοσίευσής της.

ΑΡΘΡΟ 25.62

Τεκμήριο διανοητικής ιδιοκτησίας ή κατοχής συγγενικών δικαιωμάτων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι, για τους σκοπούς της εφαρμογής των μέτρων, των διαδικασιών και των μέσων έννομης προστασίας που προβλέπονται στο παρόν υποτμήμα, ελλείψει αποδείξεων περί του αντιθέτου, αρκεί το όνομα του δημιουργού λογοτεχνικού ή καλλιτεχνικού έργου να εμφανίζεται στο έργο κατά τον συνήθη τρόπο προκειμένου ο εν λόγω δημιουργός να θεωρείται δημιουργός και να δικαιούται, ως εκ τούτου, να κινήσει διαδικασία για την προσβολή του δικαιώματός του.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στους δικαιούχους συγγενικών προς το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας δικαιωμάτων ως προς το προστατευόμενο αντικείμενό τους.

ΑΡΘΡΟ 25.63

Διοικητικές διαδικασίες

Στον βαθμό που είναι δυνατό να διαταχθεί οποιοδήποτε διορθωτικό μέτρο αστικού δικαίου στο πλαίσιο διοικητικών διαδικασιών που αφορούν την εξέταση της ουσίας της υπόθεσης, οι εν λόγω διαδικασίες διέπονται από αρχές ισοδύναμες κατ' ουσίαν προς αυτές που ορίζονται στο παρόν υποτμήμα.

ΑΡΘΡΟ 25.64

Εθελοντικές πρωτοβουλίες ενδιαφερομένων

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να διευκολύνει τις εθελοντικές πρωτοβουλίες των ενδιαφερομένων για τη μείωση των προσβολών των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των επιγραμμικών και άλλων αγορών, οι οποίες εστιάζουν σε συγκεκριμένα προβλήματα και αναζητούν πρακτικές λύσεις που είναι ρεαλιστικές, ισορροπημένες, αναλογικές και δίκαιες για όλους τους οικείους ενδιαφερομένους.

ΤΜΗΜΑ Δ

Επιβολή στα σύνορα

ΑΡΘΡΟ 25.65

Συνοχή με την GATT και τη συμφωνία TRIPS

Κατά την εφαρμογή συνοριακών μέτρων για την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από τις τελωνειακές αρχές, είτε καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία είτε όχι, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει τη συνοχή με τις υποχρεώσεις που υπέχουν βάσει της GATT και της συμφωνίας TRIPS, και ιδίως με το άρθρο 41 και το τμήμα 4 του μέρους III της συμφωνίας TRIPS.

Μέτρα επιβολής στα σύνορα σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει διαδικασίες που καθιστούν δυνατή την καταστροφή αγαθών που προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 59 της συμφωνίας TRIPS.
2. Όσον αφορά τα αγαθά που τελούν υπό τελωνειακό έλεγχο, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι τελωνειακές του αρχές δραστηριοποιούνται, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του και σε συντονισμό με άλλες αρμόδιες αρχές, στη στόχευση και στον εντοπισμό αποστολών που περιέχουν αγαθά για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν εμπορικά σήματα ή δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας, ή άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας. Τουλάχιστον όσον αφορά τα αγαθά εισαγωγής, οι δραστηριότητες αυτές θα πρέπει να διεξάγονται βάσει ανάλυσης κινδύνου.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει και διατηρεί μια κεντρικά διαχειριζόμενη ηλεκτρονική βάση δεδομένων που αφορά τουλάχιστον τα εμπορικά σήματα και τα βιομηχανικά σχέδια και υποδείγματα, η οποία χρησιμεύει ως κατάλληλο εργαλείο για τη συνεργασία μεταξύ των αρμόδιων αρχών και των δικαιούχων, δωρεάν, και για την παροχή πληροφοριών για την ανάλυση κινδύνου. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει να επεκτείνει την ηλεκτρονική βάση δεδομένων για την ανάλυση κινδύνου και σε άλλα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που παρέχονται από τον δικαιούχο περιλαμβάνονται αυτόματα στην ηλεκτρονική βάση δεδομένων, με την προϋπόθεση ότι συμμορφώνονται με τις σχετικές απαιτήσεις, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του. Η επικύρωση των πληροφοριών που παρέχονται από τον δικαιούχο γίνεται αυτόματα ή πραγματοποιείται εντός εύλογου χρονικού διαστήματος από τις αρμόδιες αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τα οφέλη της διατήρησης και της βελτίωσης μιας ηλεκτρονικής βάσης δεδομένων, με σκοπό τη συμβολή στον εντοπισμό προσβολών των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και την παροχή στοιχείων για την κίνηση της διαδικασίας αναστολής ή δέσμευσης αγαθών υπό τελωνειακό έλεγχο.
6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προβλέπει ότι οι τελωνειακές αρχές του μπορούν να ενεργούν με δική τους πρωτοβουλία για την αναστολή της θέσης των αγαθών σε κυκλοφορία ή της δέσμευσής τους για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας ή για την ενημέρωση του δικαιούχου ή των αρμόδιων αρχών, προκειμένου να τους δοθεί η δυνατότητα να αξιολογήσουν την ανάγκη κίνησης διαδικασίας που μπορεί να οδηγήσει στην αναστολή ή στη δέσμευση των εν λόγω αγαθών.
7. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενθαρρύνεται να εφαρμόζει διαδικασίες που επιτρέπουν την ταχεία καταστροφή εμπορικών σημάτων που αποτελούν αντικείμενο παραποίησης ή απομίμησης και πειρατικών αγαθών, τα οποία αποστέλλονται μέσω ταχυδρομικών αποστολών ή αποστολών ταχυμεταφορών κατεπείγουσας παράδοσης.
8. Οι τελωνειακές αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους διατηρούν τακτικό διάλογο και προάγουν τη συνεργασία με τους ενδιαφερομένους και με άλλες αρχές που συμμετέχουν στην επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

9. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται όσον αφορά τις διεθνείς συναλλαγές στον τομέα των αγαθών για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας και, ιδίως, ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τις εν λόγω συναλλαγές, σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις τους.

10. Τα συμβαλλόμενα μέρη πραγματοποιούν τακτικές ανταλλαγές σχετικά με την ορθή εφαρμογή και διαχείριση του παρόντος άρθρου.

ΤΜΗΜΑ Ε

Τελικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 25.67

Συνεργασία και διαφάνεια

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την υποστήριξη της εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου.

2. Στους τομείς συνεργασίας περιλαμβάνονται, χωρίς να περιορίζονται σ' αυτές, οι ακόλουθες δραστηριότητες:

α) η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις εξελίξεις στην εσωτερική και διεθνή πολιτική όσον αφορά τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·

- β) η ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις σχετικά με τη διανοητική ιδιοκτησία των συμβαλλόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων πρωτοβουλιών ή τροποποιήσεων·
- γ) η ανταλλαγή πείρας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- δ) ο συντονισμός με σκοπό την πρόληψη του εμπορίου αγαθών που αποτελούν προϊόν παραποίησης ή απομίμησης, τόσο μεταξύ τους όσο και με τρίτες χώρες·
- ε) η τεχνική βοήθεια, η ανάπτυξη ικανοτήτων, καθώς και η ανταλλαγή και εκπαίδευση του προσωπικού·
- στ) η προστασία και υπεράσπιση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και η διάδοση πληροφοριών στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων, στους επιχειρηματικούς κύκλους και στην κοινωνία των πολιτών·
- ζ) η εκπαίδευση και η ευαισθητοποίηση σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένων των επιπτώσεων των προσβολών των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στην οικονομία και στην ασφάλεια των καταναλωτών·
- η) η ενίσχυση της θεσμικής συνεργασίας, ιδίως μεταξύ των αρχών που είναι αρμόδιες για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·

- θ) η συνεργασία με ΜΜΕ, μεταξύ άλλων σε εκδηλώσεις ή συγκεντρώσεις με επίκεντρο τις ΜΜΕ, όσον αφορά την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας και τη μείωση των προσβολών τους· και
- ι) η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με τις προσπάθειες διευκόλυνσης εθελοντικών πρωτοβουλιών ενδιαφερομένων στα αντίστοιχα εδάφη τους.

3. Η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας που συγκροτείται δυνάμει του άρθρου 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο ια) παρακολουθεί την εφαρμογή και τη διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου και κάθε άλλου σχετικού θέματος.

Η υποεπιτροπή διανοητικής ιδιοκτησίας συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά ετησίως, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής για τη διευκόλυνση της συνεργασίας και του συντονισμού στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου, και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει αμελλητί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 26

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΒΙΩΣΙΜΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΑΡΘΡΟ 26.1

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

1. Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η ενίσχυση της ενσωμάτωσης της βιώσιμης ανάπτυξης στο εμπόριο και στις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ιδίως με τη θέσπιση αρχών και δράσεων που αφορούν εργασιακές¹³⁵ και περιβαλλοντικές πτυχές της βιώσιμης ανάπτυξης και έχουν ιδιαίτερη σημασία στο πλαίσιο του εμπορίου και των επενδύσεων.

¹³⁵ Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ως «εργασία» νοούνται οι στρατηγικοί στόχοι της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας στο πλαίσιο του θεματολογίου για αξιοπρεπή εργασία, η οποία εκφράζεται στη διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση του 2008.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη υπενθυμίζουν το Θεματολόγιο 21 και τη Διακήρυξη του Ρίο για το περιβάλλον και την ανάπτυξη του 1992, που εγκρίθηκε από τη Διάσκεψη των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη το 1992· το πρόγραμμα εφαρμογής του Γιοχάνεσμπουργκ το οποίο ενέκρινε η Παγκόσμια Διάσκεψη Κορυφής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη το 2002· τη διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση του 2008, η οποία εγκρίθηκε από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 97η σύνοδό της στη Γενεύη στις 10 Ιουνίου του 2008· το έγγραφο αποτελεσμάτων της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών για τη βιώσιμη ανάπτυξη του 2012, το οποίο ενσωματώθηκε στην απόφαση 66/288 που εγκρίθηκε από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 27 Ιουλίου 2012, με τίτλο «Το μέλλον που θέλουμε»· και τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ) του Θεματολογίου για τη βιώσιμη ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030 με τίτλο «Να αλλάξουμε τον κόσμο μας: το Θεματολόγιο για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη με ορίζοντα το 2030».

3. Σύμφωνα με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2, τα συμβαλλόμενα μέρη προωθούν:

- α) τη βιώσιμη ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει την οικονομική ανάπτυξη, την κοινωνική ανάπτυξη και την προστασία του περιβάλλοντος, και οι τρεις συνιστώσες είναι αλληλεξαρτώμενες και αλληλοενισχυόμενες·
- β) την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου και των επενδύσεων κατά τρόπον ώστε να συμβάλλει στον σκοπό επίτευξης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης· και
- γ) την πράσινη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και την κυκλική οικονομία, ώστε να ενθαρρυνθεί η οικονομική ανάπτυξη, με παράλληλη διασφάλιση της προστασίας του περιβάλλοντος και προώθηση της κοινωνικής ανάπτυξης.

Δικαίωμα ρύθμισης και επίπεδα προστασίας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε συμβαλλόμενου μέρους να καθορίζει τις πολιτικές και τις προτεραιότητές του για τη βιώσιμη ανάπτυξη, να καθορίζει τα επίπεδα εγχώριας προστασίας του περιβάλλοντος και της εργασίας και να θεσπίζει ή να τροποποιεί τις σχετικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και τις πολιτικές του, όπως κρίνει σκόπιμο. Τα εν λόγω επίπεδα, οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις και οι πολιτικές συνάδουν με τη δέσμευση κάθε συμβαλλόμενου μέρους έναντι των διεθνώς αναγνωρισμένων προτύπων και συμφωνιών που αναφέρονται στα άρθρα 26.3 και 26.4.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προσπαθεί να διασφαλίζει ότι οι νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις καθώς και οι πολιτικές του προβλέπουν και ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος· και συνεχίζει τις προσπάθειές του για τη βελτίωση αυτών των νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων καθώς και των επιπέδων προστασίας που συνεπάγονται.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν θα πρέπει να αποδυναμώνουν τα επίπεδα προστασίας που παρέχει η περιβαλλοντική ή εργατική νομοθεσία τους προκειμένου να ενθαρρύνουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παραβλέπουν ούτε αποκλίνουν από την περιβαλλοντική και εργατική τους νομοθεσία ούτε παρέχουν σε άλλους αυτήν τη δυνατότητα, με σκοπό να ενθαρρύνουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν παραλείπουν, μέσω της διατήρησης ή της επανάληψης συγκεκριμένων ενεργειών ή μέσω της αδράνειας, την αποτελεσματική επιβολή της περιβαλλοντικής ή εργατικής νομοθεσίας τους, με σκοπό την ενθάρρυνση του εμπορίου ή των επενδύσεων.

Πολυμερή εργασιακά πρότυπα και συμφωνίες

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προωθήσουν την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπον ώστε να προάγονται η πλήρης και παραγωγική απασχόληση και η αξιοπρεπής εργασία για όλους, ιδίως για τις γυναίκες, τους νέους και τα άτομα με αναπηρία.
2. Σύμφωνα με τον Καταστατικό Χάρτη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας και τη Διακήρυξη της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας σχετικά με τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα στην εργασία και τη συνέχειά της, που εγκρίθηκαν από τη Διεθνή Συνδιάσκεψη Εργασίας κατά την 86η σύνοδό της στη Γενεύη στις 18 Ιουνίου 1998, κάθε συμβαλλόμενο μέρος σέβεται, προωθεί και εφαρμόζει αποτελεσματικά τις αρχές που αφορούν τα θεμελιώδη δικαιώματα στην εργασία, όπως ορίζονται στις θεμελιώδεις συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (στο εξής: ΔΟΕ), οι οποίες είναι:
 - α) η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και η ουσιαστική αναγνώριση του δικαιώματος στις συλλογικές διαπραγματεύσεις·
 - β) η εξάλειψη κάθε μορφής καταναγκαστικής ή υποχρεωτικής εργασίας·
 - γ) η ουσιαστική κατάργηση της παιδικής εργασίας· και
 - δ) η εξάλειψη των διακρίσεων όσον αφορά την απασχόληση και την εργασία.

3. Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 και με έμφαση στη δέσμευση των συμβαλλόμενων μερών να στηρίζουν την πολυμερή διακυβέρνηση, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει αποτελεσματικά τις συμβάσεις και τα πρωτόκολλα της ΔΟΕ που έχει κυρώσει.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει συνεχείς και διαρκείς προσπάθειες για την επικύρωση των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με την αντίστοιχη πρόοδό τους όσον αφορά την κύρωση των θεμελιωδών συμβάσεων της ΔΟΕ και των σχετικών πρωτοκόλλων και άλλων συμβάσεων ή πρωτοκόλλων της ΔΟΕ στις οποίες δεν συμμετέχουν ακόμη ως συμβαλλόμενα μέρη και τα οποία θεωρούνται επικαιροποιημένα από τη ΔΟΕ.
6. Τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται, κατά περίπτωση, και θα πρέπει να συνεργάζονται για εργασιακά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που σχετίζονται με το εμπόριο, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο της ΔΟΕ.
7. Υπενθυμίζοντας τη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση του 2008, τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παραβίαση θεμελιωδών αρχών και δικαιωμάτων που αφορούν την εργασία δεν μπορεί να προβάλλεται ή να χρησιμοποιείται με άλλον τρόπο ως θεμιτό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα και ότι τα εργασιακά πρότυπα δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται για σκοπούς εμπορικού προστατευτισμού.

8. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προωθεί την αξιοπρεπή εργασία, όπως ορίζεται στη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση του 2008. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, σύμφωνα με τους όρους και τις προτεραιότητές του, δίνει ιδιαίτερη προσοχή:

- α) στην ανάπτυξη και στην ενίσχυση μέτρων για την ασφάλεια και την υγεία στην εργασία, συμπεριλαμβανομένης της αποζημίωσης σε περίπτωση επαγγελματικών τραυματισμών ή ασθενειών, όπως ορίζεται στις σχετικές συμβάσεις της ΔΟΕ και σε άλλες διεθνείς δεσμεύσεις·
- β) στις αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας για όλους, σε σχέση με τους μισθούς και τα κέρδη, τις ώρες εργασίας και άλλες συνθήκες εργασίας·
- γ) στη διατήρηση αποτελεσματικού συστήματος επιθεώρησης εργασίας σύμφωνα με τις διεθνείς δεσμεύσεις του και τα σχετικά πρότυπα της ΔΟΕ.

9. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι διοικητικές και δικαστικές διαδικασίες του, καθώς και οι διαδικασίες ενώπιον εργατοδικείων του όσον αφορά την επιβολή του εργατικού δικαίου είναι δίκαιες, προσβάσιμες και διαφανείς και επιτρέπουν την αποτελεσματική δράση κατά των παραβιάσεων των εργασιακών δικαιωμάτων που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο.

Πολυμερής περιβαλλοντική διακυβέρνηση και συμφωνίες

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEA) του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP) και της πολυμερούς περιβαλλοντικής διακυβέρνησης και των σχετικών συμφωνιών ως απάντησης της διεθνούς κοινότητας στις παγκόσμιες ή περιφερειακές περιβαλλοντικές προκλήσεις, και αποσκοπούν στην ενίσχυση της αμοιβαίας υποστήριξης μεταξύ εμπορικών και περιβαλλοντικών πολιτικών.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1 και προκειμένου να υποστηριχθεί η πολυμερής περιβαλλοντική διακυβέρνηση, κάθε συμβαλλόμενο μέρος εφαρμόζει αποτελεσματικά τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες, πρωτόκολλα και τροποποιήσεις στα οποία μετέχει ως συμβαλλόμενο μέρος.
3. Τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν τακτικά πληροφορίες σχετικά με τις αντίστοιχες πρωτοβουλίες τους όσον αφορά την κύρωση πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοκόλλων και των τροποποιήσεών τους.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται, κατά περίπτωση, και θα πρέπει να συνεργάζονται για περιβαλλοντικά θέματα αμοιβαίου ενδιαφέροντος που σχετίζονται με το εμπόριο, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών.
5. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμα κάθε συμβαλλόμενου μέρους να επικαλείται το άρθρο 32.1 (Γενικές εξαιρέσεις) σε σχέση με μέτρα που λαμβάνονται βάσει πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη.

Εμπόριο και κλιματική αλλαγή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της επιδίωξης του απώτερου στόχου της σύμβασης-πλαισίου των Ηνωμένων Εθνών για την κλιματική αλλαγή (UNFCCC), η οποία υπογράφηκε στη Νέα Υόρκη στις 9 Μαΐου 1992, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η επείγουσα απειλή της κλιματικής αλλαγής, καθώς επίσης αναγνωρίζουν τον ρόλο του εμπορίου προς τον σκοπό αυτόν.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) εφαρμόζει αποτελεσματικά τη UNFCCC και τη συμφωνία του Παρισιού, μεταξύ άλλων μέσω δράσεων που συμβάλλουν στην εφαρμογή των εθνικά καθορισμένων συνεισφορών (ΕΚΣ) με βάση τη συμφωνία του Παρισιού·
 - β) προωθεί τη θετική συμβολή του εμπορίου στη μετάβαση σε μια βιώσιμη οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και στην ανθεκτική στην κλιματική αλλαγή ανάπτυξη·
 - γ) προωθεί την πράσινη οικονομική ανάπτυξη με βάση δράσεις για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή σ' αυτήν, συμπεριλαμβανομένης της προσαρμογής με βάση το οικοσύστημα, της ανανεώσιμης ενέργειας και των ενεργειακά αποδοτικών λύσεων.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα πρέπει να συνεργάζονται σε θέματα εμπορίου που αφορούν την αλλαγή του κλίματος σε διμερές, περιφερειακό επίπεδο και σε διεθνή φόρουμ, κατά περίπτωση, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της UNFCCC, του ΠΟΕ και του πρωτοκόλλου του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

ΑΡΘΡΟ 26.6

Εμπόριο και βιοποικιλότητα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας και τον ρόλο του εμπορίου στην επίτευξη των στόχων αυτών, σύμφωνα με τη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα (ΣΒΠ) που υπογράφηκε στο Ρίο ντε Τζανέιρο στις 5 Ιουνίου 1992 και τα πρωτόκολλά της, τη σύμβαση για το διεθνές εμπόριο ειδών άγριας πανίδας και χλωρίδας που απειλούνται με εξαφάνιση (CITES) που υπογράφηκε στην Ουάσιγκτον στις 3 Μαρτίου 1973 και άλλες σχετικές διεθνείς πράξεις στις οποίες είναι συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων και των ψηφισμάτων που εκδόθηκαν βάσει αυτών.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ενσωμάτωση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας σε όλους τους σχετικούς τομείς της οικονομίας, καθώς και η ενίσχυση των νομικών, θεσμικών και κανονιστικών εσωτερικών πλαισίων μπορούν να συμβάλουν στη δημιουργία θετικών επιπτώσεων στη βιοποικιλότητα και στις υπηρεσίες οικοσυστημάτων της, καθώς και στην επίτευξη βιώσιμης ανάπτυξης.

3. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
- α) εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου άγριων ειδών, μεταξύ άλλων μέσω συνεργασίας με τρίτες χώρες, κατά περίπτωση·
 - β) προωθεί τη συμπερίληψη ζωικών και φυτικών ειδών στα προσαρτήματα της CITES, όταν η κατάσταση διατήρησης του εν λόγω είδους θεωρείται ότι απειλείται λόγω του διεθνούς εμπορίου και διενεργεί περιοδικές επανεξετάσεις, οι οποίες ενδέχεται να οδηγήσουν σε σύσταση για την τροποποίηση των προσαρτημάτων της CITES, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι αντικατοπτρίζουν δεόντως τις ανάγκες διατήρησης των ειδών που υπόκεινται στο διεθνές εμπόριο·
 - γ) προωθεί τη μακροπρόθεσμη διατήρηση και βιώσιμη χρήση των ειδών που απαριθμούνται στη CITES, συμπεριλαμβανομένου του νόμιμου και ανιχνεύσιμου εμπορίου τους, παρέχοντας παράλληλα οφέλη στους ενδιαφερομένους της αξιακής αλυσίδας, ιδίως στις τοπικές κοινότητες απ' όπου προέρχονται τα είδη που απαριθμούνται στη CITES·
 - δ) λαμβάνει μέτρα για τη διατήρηση της βιοποικιλότητας όταν υφίστανται πιέσεις που συνδέονται με το εμπόριο και τις επενδύσεις, ιδίως μέσω μέτρων για την πρόληψη της εξάπλωσης χωροκατακτητικών ξένων ειδών· και
 - ε) ανταλλάσσει πληροφορίες με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με πρωτοβουλίες για το εμπόριο προϊόντων που βασίζονται σε φυσικούς πόρους με σκοπό την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας και προωθεί το εμπόριο αυτό.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σε διμερές, περιφερειακό επίπεδο και σε διεθνή φόρουμ, μεταξύ άλλων με τους σχετικούς ενδιαφερομένους, σε θέματα που αφορούν το εμπόριο και τη διατήρηση καθώς και τη βιώσιμη χρήση της βιοποικιλότητας, καθώς και για την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου άγριων ειδών, μεταξύ άλλων μέσω πρωτοβουλιών για τη μείωση της ζήτησης παράνομων προϊόντων και ειδών άγριας ζωής, και για την ενίσχυση της συνεργασίας στον τομέα της επιβολής του νόμου και την ανταλλαγή πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 26.7

Εμπόριο και βιώσιμη διαχείριση των δασών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της βιώσιμης διαχείρισης των δασών και τον ρόλο του εμπορίου στην επίτευξη αυτού του στόχου.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) ενθαρρύνει τη διατήρηση και τη βιώσιμη διαχείριση των δασών και την προώθηση του εμπορίου και της κατανάλωσης ξυλείας και προϊόντων ξυλείας από δάση με καθεστώς βιώσιμης διαχείρισης·
 - β) προωθεί το εμπόριο δασικών προϊόντων που δεν έχουν προκαλέσει αποψίλωση ή υποβάθμιση των δασών·

- γ) εφαρμόζει μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης υλοτομίας και του συναφούς εμπορίου, μεταξύ άλλων μέσω δραστηριοτήτων συνεργασίας με τρίτες χώρες, κατά περίπτωση· και
- δ) ανταλλάσσει πληροφορίες με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με εμπορικές πρωτοβουλίες για τη διακυβέρνηση των δασών και τη διατήρηση της δασικής κάλυψης, και συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τη μεγιστοποίηση του θετικού αντικτύπου και τη διασφάλιση της αμοιβαίας υποστήριξης των οικείων αντίστοιχων πολιτικών αμοιβαίου ενδιαφέροντος.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σε διμερές, περιφερειακό επίπεδο και σε διεθνή φόρουμ, μεταξύ άλλων με τους σχετικούς ενδιαφερομένους, σε θέματα που αφορούν το εμπόριο και τη διατήρηση των δασών, καθώς και τη βιώσιμη διαχείρισή τους.

ΑΡΘΡΟ 26.8

Εμπόριο και βιώσιμη διαχείριση θαλάσσιων βιολογικών πόρων και υδατοκαλλιέργειας

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των θαλάσσιων βιολογικών πόρων και των θαλάσσιων οικοσυστημάτων, καθώς και της προώθησης της υπεύθυνης και βιώσιμης υδατοκαλλιέργειας με σκοπό τη διασφάλιση βιώσιμων οικονομικών, περιβαλλοντικών και κοινωνικών συνθηκών, καθώς και του ρόλου του εμπορίου στην επιδίωξη αυτών των στόχων.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η παράνομη, αδήλωτη και ανεξέλεγκτη αλιεία (στο εξής: ΠΑΑ αλιεία) έχει αρνητικές επιπτώσεις στο εμπόριο και στο περιβάλλον και επιβεβαιώνουν την ανάγκη λήψης μέτρων για τον τερματισμό της ΠΑΑ αλιείας με σκοπό την αντιμετώπιση των προβλημάτων της υπεραλίευσης και της μη βιώσιμης χρήσης των αλιευτικών πόρων.

3. Σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

α) ενεργεί σύμφωνα με τις αρχές της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας που υπογράφηκε στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982, τη συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το δίκαιο της θάλασσας, της 10ης Δεκεμβρίου 1982, όσον αφορά στη διατήρηση και στη διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτόμενων αποθεμάτων ιχθύων και των αποθεμάτων άκρως μεταναστευτικών ιχθύων, η οποία άνοιξε για υπογραφή στη Νέα Υόρκη στις 4 Δεκεμβρίου 1995, τη συμφωνία του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας για την προώθηση της τήρησης των διεθνών μέτρων διατήρησης και διαχείρισης από τα αλιευτικά σκάφη στην ανοικτή θάλασσα, η οποία εγκρίθηκε στις 24 Νοεμβρίου 1993 με το ψήφισμα 15/93 της 27ης συνόδου του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας, τον κώδικα δεοντολογίας του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας για την υπεύθυνη αλιεία, ο οποίος εγκρίθηκε στις 31 Οκτωβρίου 1995 από τη διάσκεψη του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας και τη συμφωνία του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας για τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος λιμένα για την πρόληψη, την αποτροπή και την εξάλειψη της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας, η οποία εγκρίθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2009 κατά την 36η σύνοδο της διάσκεψης του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας·

- β) εφαρμόζει μακροπρόθεσμα μέτρα διατήρησης και διαχείρισης και βιώσιμη εκμετάλλευση των έμβιων θαλάσσιων πόρων, όπως ορίζονται στις κύριες πράξεις των Ηνωμένων Εθνών και του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας (FAO) που σχετίζονται με τα θέματα αυτά¹³⁶.
- γ) συμμετέχει ενεργά στις εργασίες των περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας των οποίων αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη είναι μέλη, παρατηρητές ή συνεργαζόμενα μη συμβαλλόμενα μέρη, με σκοπό τη διασφάλιση της βιώσιμης εκμετάλλευσης, διαχείρισης και διατήρησης των θαλάσσιων βιολογικών πόρων και του θαλάσσιου περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της ενεργού συμμετοχής στην έγκριση μέτρων διαχείρισης, διατήρησης και ελέγχου από τις εν λόγω περιφερειακές οργανώσεις διαχείρισης της αλιείας και της αποτελεσματικής εφαρμογής και επιβολής τους, συμπεριλαμβανομένων, κατά περίπτωση, των συστημάτων τεκμηρίωσης ή πιστοποίησης αλιευμάτων.
- δ) εφαρμόζει αποτελεσματικά μέτρα για την καταπολέμηση της ΠΑΑ αλιείας, συμπεριλαμβανομένων μέτρων για τον αποκλεισμό προϊόντων ΠΑΑ αλιείας από τις εμπορικές ροές, και συνεργάζεται και ανταλλάσσει πληροφορίες για τον σκοπό αυτόν και

¹³⁶ Στις πράξεις αυτές περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων και ανάλογα με την περίπτωση: η σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, η συμφωνία του FAO για την προώθηση της τήρησης των διεθνών μέτρων διατήρησης και διαχείρισης από τα αλιευτικά σκάφη στην ανοικτή θάλασσα, η συμφωνία των Ηνωμένων Εθνών για την εφαρμογή των διατάξεων της σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το δίκαιο της θάλασσας, της 10ης Δεκεμβρίου 1982, όσον αφορά στη διατήρηση και στη διαχείριση των αλληλοεπικαλυπτόμενων αποθεμάτων ιχθύων και των αποθεμάτων άκρως μεταναστευτικών ιχθύων, και η συμφωνία του FAO για τα μέτρα που λαμβάνει το κράτος λιμένα για την πρόληψη, την αποτροπή και την εξάλειψη της παράνομης, αδήλωτης και ανεξέλεγκτης αλιείας.

- ε) προωθεί την ανάπτυξη βιώσιμης και υπεύθυνης υδατοκαλλιέργειας, μεταξύ άλλων όσον αφορά την εφαρμογή των στόχων και των αρχών που περιέχονται στον κώδικα δεοντολογίας του FAO για την υπεύθυνη αλιεία.
4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος και στο πλαίσιο περιφερειακών οργανώσεων διαχείρισης της αλιείας και άλλων διεθνών φόρουμ με στόχο την επίτευξη βιώσιμης διαχείρισης της αλιείας.

ΑΡΘΡΟ 26.9

Εμπόριο και υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της υπεύθυνης διαχείρισης των αλυσίδων εφοδιασμού μέσω υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς και πρακτικών εταιρικής κοινωνικής ευθύνης, οι οποίες συμβάλλουν σε ένα ευνοϊκό περιβάλλον, καθώς και τον ρόλο του εμπορίου στην επίτευξη του στόχου της υπεύθυνης διαχείρισης των αλυσίδων εφοδιασμού.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
- α) προωθεί την εταιρική κοινωνική ευθύνη ή την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά, μεταξύ άλλων με την ενθάρρυνση της υιοθέτησης σχετικών πρακτικών από τις επιχειρήσεις· και

β) υποστηρίζει τη διάδοση και τη χρήση σχετικών διεθνών πράξεων, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις, η τριμερής δήλωση αρχών της ΔΟΕ σχετικά με τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την κοινωνική πολιτική που εγκρίθηκε στη Γενεύη τον Νοέμβριο του 1977, το Παγκόσμιο Συμβόλαιο των Ηνωμένων Εθνών και οι κατευθυντήριες αρχές των Ηνωμένων Εθνών για τις επιχειρήσεις και τα ανθρώπινα δικαιώματα που εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών με το ψήφισμά του 17/4 της 16ης Ιουνίου 2011.

3. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη χρησιμότητα διεθνών ειδικών τομεακών κατευθυντήριων γραμμών στον τομέα της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης ή της υπεύθυνης επιχειρηματικής συμπεριφοράς, όπως τα έγγραφα καθοδήγησης του ΟΟΣΑ για τη δέουσα επιμέλεια όσον αφορά την υπεύθυνη διαχείριση των αλυσίδων εφοδιασμού, και προωθούν τις κοινές εργασίες στο πλαίσιο αυτό, μεταξύ άλλων όσον αφορά τρίτες χώρες. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προωθεί την υιοθέτηση των εν λόγω κατευθυντήριων γραμμών που υποστηρίζονται από το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ανταλλάσσει πληροφορίες καθώς και βέλτιστες πρακτικές και, κατά περίπτωση, συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, σε διμερές, περιφερειακό επίπεδο και σε διεθνή φόρουμ, όσον αφορά ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

Άλλες πρωτοβουλίες στον τομέα του εμπορίου και των επενδύσεων
που προωθούν τη βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να ενισχύσουν τη συμβολή του εμπορίου και των επενδύσεων στον στόχο της βιώσιμης ανάπτυξης, στην οικονομική, κοινωνική και περιβαλλοντική διάστασή της.
2. Σύμφωνα με την παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος προωθεί:
 - α) τις εμπορικές και επενδυτικές πολιτικές που υποστηρίζουν τους στόχους του θεματολογίου της ΔΟΕ για αξιοπρεπή εργασία και είναι συνεπείς με τη διακήρυξη της ΔΟΕ σχετικά με την κοινωνική δικαιοσύνη για μια δίκαιη παγκοσμιοποίηση του 2008, συμπεριλαμβανομένων των πολιτικών όσον αφορά τους μισθούς, τα κέρδη και τις ώρες εργασίας, την κοινωνική προστασία χωρίς αποκλεισμούς, την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, καθώς και άλλες πτυχές που σχετίζονται με τις συνθήκες εργασίας·
 - β) τη διευκόλυνση του εμπορίου και των επενδύσεων σε περιβαλλοντικά αγαθά και υπηρεσίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που έχουν ιδιαίτερη σημασία για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής, όπως η βιώσιμη και ανανεώσιμη ενέργεια και τα ενεργειακά αποδοτικά προϊόντα και υπηρεσίες μέσω, μεταξύ άλλων, της αντιμετώπισης των σχετικών μη δασμολογικών εμποδίων, της θέσπισης πλαισίων πολιτικής που ευνοούν την ανάπτυξη των βέλτιστων διαθέσιμων τεχνολογιών και της συνεργασίας σε σχέση με πρωτοβουλίες στον εν λόγω τομέα· και

γ) το εμπόριο αγαθών που συμβάλλει στη βελτίωση των κοινωνικών συνθηκών και των περιβαλλοντικά ορθών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων των αγαθών που καλύπτονται από εθελοντικά καθεστώτα διασφάλισης της βιωσιμότητας, όπως καθεστώτα θεμιτού και ηθικού εμπορίου και οικολογικά σήματα.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να συνεργάζεται με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, σε διμερές, περιφερειακό επίπεδο και σε διεθνή φόρουμ, όσον αφορά ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν άρθρο.

ΑΡΘΡΟ 26.11

Επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες

1. Κατά τη θέσπιση ή την εφαρμογή μέτρων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος ή της επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας, τα οποία ενδέχεται να επηρεάσουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις, κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει υπόψη τις διαθέσιμες επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες, τα σχετικά διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές ή συστάσεις.

2. Εάν δεν υπάρχει πλήρης επιστημονική βεβαιότητα και υπάρχει απειλή σοβαρής ή μη αναστρέψιμης ζημίας στο περιβάλλον ή στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να θεσπίσει οικονομικά αποδοτικά μέτρα με βάση την αρχή της προφύλαξης. Τα μέτρα αυτά συνάδουν με την παρούσα συμφωνία ή δικαιολογούνται βάσει αυτής. Βασίζονται σε διαθέσιμες σχετικές πληροφορίες και υπόκεινται σε περιοδική επανεξέταση υπό το πρίσμα νέων επιστημονικών πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 26.12

Διαφάνεια

Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει και εφαρμόζει μέτρα γενικής εφαρμογής που αποσκοπούν στην προστασία του περιβάλλοντος και των συνθηκών εργασίας που μπορεί να επηρεάσουν το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, ή θεσπίζει και εφαρμόζει εμπορικά ή επενδυτικά μέτρα που μπορεί να επηρεάσουν την προστασία του περιβάλλοντος ή των συνθηκών εργασίας, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος το πράττει σύμφωνα με το κεφάλαιο 27 (Διαφάνεια) και παρέχει εύλογες ευκαιρίες στα ενδιαφερόμενα πρόσωπα να υποβάλουν απόψεις σχετικά με τα προτεινόμενα μέτρα σύμφωνα με τις εσωτερικές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του.

ΑΡΘΡΟ 26.13

Συνεργασία για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας με σκοπό την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.
2. Η συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να καλύπτει τομείς όπως:
 - α) τις εργασιακές και περιβαλλοντικές πτυχές του εμπορίου και της βιώσιμης ανάπτυξης σε διεθνή φόρουμ, συμπεριλαμβανομένων ιδίως του ΠΟΕ, της ΔΟΕ, της Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον και των πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών·

- β) τις επιπτώσεις του εργατικού και περιβαλλοντικού δικαίου και των προτύπων στο εμπόριο και στις επενδύσεις· και
 - γ) τις επιπτώσεις του εμπορικού δικαίου και του δικαίου των επενδύσεων στην εργασία και στο περιβάλλον.
3. Η συνεργασία που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί επίσης να καλύπτει πτυχές που σχετίζονται με το εμπόριο και αφορούν:
- α) τις θεμελιώδεις συμβάσεις, συμβάσεις διακυβέρνησης και άλλες επικαιροποιημένες συμβάσεις της ΔΟΕ που σχετίζονται με το εμπόριο·
 - β) το θεματολόγιο της ΔΟΕ για αξιοπρεπή εργασία, μεταξύ άλλων και όσον αφορά τις διασυνδέσεις μεταξύ του εμπορίου και της πλήρους και παραγωγικής απασχόλησης, την προσαρμογή της αγοράς εργασίας, τα βασικά εργασιακά πρότυπα, την αξιοπρεπή εργασία στις παγκόσμιες αλυσίδες εφοδιασμού, την κοινωνική προστασία και την κοινωνική ένταξη, τον κοινωνικό διάλογο, την ανάπτυξη δεξιοτήτων και την ισότητα των φύλων·
 - γ) τις πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες, συμπεριλαμβανομένων της τελωνειακής συνεργασίας και της υποστήριξης της αμοιβαίας συμμετοχής στις εν λόγω συμφωνίες·
 - δ) το ισχύον και το μελλοντικό διεθνές καθεστώς για την κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των μέσων για την προώθηση τεχνολογιών χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα και της ενεργειακής απόδοσης, την προπαρασκευή και την έγκριση μέτρων τιμολόγησης του διοξειδίου του άνθρακα, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών, τις προσεγγίσεις προσαρμογής με βάση το οικοσύστημα και διαχείρισης των υδάτων για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή·

- ε) το πρωτόκολλο του Μόντρεαλ για τις ουσίες που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος και την τροποποίηση του Κιγκάλι του εν λόγω πρωτοκόλλου, ειδικότερα:
- i) μέτρα για τον έλεγχο της παραγωγής, της κατανάλωσης και του εμπορίου ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος (ODS) και υδροφθορανθράκων (HFC)·
 - ii) εισαγωγή περιβαλλοντικά φιλικών εναλλακτικών·
 - iii) επικαιροποίηση των προτύπων· και
 - iv) καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου των ουσιών που ρυθμίζονται από την εν λόγω συμφωνία·
- στ) την προώθηση της πράσινης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς και της κυκλικής οικονομίας·
- ζ) τα διάφανα ιδιωτικά και δημόσια συστήματα διασφάλισης της βιωσιμότητας, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής σήμανσης·
- η) την προστασία και την αποκατάσταση των οικοσυστημάτων, την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, σύμφωνα με το πρωτόκολλο της Ναγκόγια για την πρόσβαση σε γενετικούς πόρους και τον δίκαιο και ισότιμο καταμερισμό των οφελών που απορρέουν από τη χρησιμοποίησή τους, το οποίο επισυνάπτεται στη σύμβαση για τη βιολογική ποικιλότητα, που υπογράφηκε στη Ναγκόγια στις 29 Οκτωβρίου 2010, καθώς και την αποτίμηση των οικοσυστημάτων και των υπηρεσιών τους και των συναφών οικονομικών μέσων·

- i) την εταιρική κοινωνική ευθύνη, την υπεύθυνη επιχειρηματική συμπεριφορά και την υπεύθυνη διαχείριση των παγκόσμιων αλυσίδων εφοδιασμού, μεταξύ άλλων όσον αφορά την τήρηση, την εφαρμογή και τη διάδοση διεθνώς συμφωνημένων μέσων·
- ι) την ορθή διαχείριση των χημικών ουσιών και των αποβλήτων·
- ια) την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης χρήσης της βιοποικιλότητας, μεταξύ άλλων με την καταπολέμηση του παράνομου εμπορίου άγριων ειδών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.6·
- ιβ) την προώθηση της διατήρησης και της βιώσιμης διαχείρισης των δασών με σκοπό την ανάσχεση της αποψίλωσης και της παράνομης υλοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης του εμπορίου δασικών προϊόντων που δεν έχουν προκαλέσει αποψίλωση ή υποβάθμιση των δασών, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.7· και
- ιγ) την προώθηση βιώσιμων αλιευτικών πρακτικών και το εμπόριο αλιευτικών προϊόντων βιώσιμης διαχείρισης, καθώς και την προστασία και αποκατάσταση του θαλάσσιου περιβάλλοντος, όπως αναφέρεται στο άρθρο 26.8.

Υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης

1. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης που συστάθηκε με το άρθρο 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 1 στοιχείο ιβ) συνεδριάζει εντός ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη, και στη συνέχεια, όταν είναι αναγκαίο, σύμφωνα με το άρθρο 33.4 (Υποεπιτροπές και άλλα όργανα) παράγραφος 3.
2. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης:
 - α) διευκολύνει και παρακολουθεί την αποτελεσματική εφαρμογή και διαχείριση του παρόντος κεφαλαίου, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων συνεργασίας που αναλαμβάνονται στο πλαίσιο του παρόντος κεφαλαίου·
 - β) εκτελεί τα καθήκοντα που αναφέρονται στα άρθρα 26.17 έως 26.19·
 - γ) διατυπώνει συστάσεις προς την επιτροπή εμπορίου, μεταξύ άλλων όσον αφορά θέματα προς συζήτηση με την εγχώρια συμβουλευτική ομάδα και το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών, που αναφέρονται στο μέρος IV άρθρο 33.5 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) και στο άρθρο 33.6 (Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών)· και
 - δ) εξετάζει κάθε άλλο θέμα σχετικό με το παρόν κεφάλαιο, για το οποίο μπορούν να συμφωνήσουν τα συμβαλλόμενα μέρη.

3. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης εκδίδει δημόσια έκθεση ύστερα από κάθε συνεδρίασή της.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει δεόντως υπόψη τις ανακοινώσεις και τις γνώμες του κοινού για θέματα που σχετίζονται με το παρόν κεφάλαιο και ενημερώνει σχετικά με τις εν λόγω ανακοινώσεις και γνώμες την υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης και τους μηχανισμούς της κοινωνίας των πολιτών που αναφέρονται στα άρθρα 33.5 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) και 33.6 (Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών).

ΑΡΘΡΟ 26.15

Σημεία επαφής για το εμπόριο και τη βιώσιμη ανάπτυξη

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής για να διευκολύνει την επικοινωνία και τον συντονισμό μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών για κάθε θέμα που σχετίζεται με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει αμελλητί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

ΑΡΘΡΟ 26.16

Επίλυση διαφορών

Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών όσον αφορά την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, τα συμβαλλόμενα μέρη προσφεύγουν αποκλειστικά στις διαδικασίες επίλυσης διαφορών που αναφέρονται στα άρθρα 26.17 και 26.18.

ΑΡΘΡΟ 26.17

Διαβουλεύσεις

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει τη διενέργεια διαβουλεύσεων με το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου μέσω της υποβολής γραπτού αιτήματος στο σημείο επαφής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 26.15. Στο αίτημα αναφέρονται οι λόγοι για τους οποίους ζητούνται διαβουλεύσεις, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής του επίμαχου θέματος. Οι διαβουλεύσεις αρχίζουν αμέσως μετά την υποβολή του σχετικού αιτήματος ενός από τα συμβαλλόμενα μέρη και, σε κάθε περίπτωση, το αργότερο εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται αυτοπροσώπως ή, εάν συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη, με ηλεκτρονικά μέσα.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις με σκοπό την επίτευξη αμοιβαία ικανοποιητικής επίλυσης του θέματος. Όσον αφορά τα θέματα που σχετίζονται με τις πολυμερείς συμφωνίες που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, τα συμβαλλόμενα μέρη λαμβάνουν υπόψη πληροφορίες από τη ΔΟΕ ή τους σχετικούς πολυμερείς περιβαλλοντικούς οργανισμούς ή φορείς, ώστε να διασφαλίζεται η συνοχή μεταξύ των εργασιών των συμβαλλόμενων μερών και των εργασιών των εν λόγω οργανισμών ή φορέων. Όπου απαιτείται και έχει αμοιβαία συμφωνηθεί, τα συμβαλλόμενα μέρη ζητούν τη συμβουλή αυτών των οργανισμών ή φορέων ή οποιουδήποτε άλλου εμπειρογνώμονα ή φορέα που κρίνουν ενδεδειγμένο.
3. Εάν, 30 ημέρες από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος που αναφέρεται στην παράγραφο 1, ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι το θέμα χρήζει περαιτέρω συζήτησης, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει γραπτώς τη σύγκληση της υποεπιτροπής εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης και να κοινοποιήσει το εν λόγω αίτημα στο σημείο επαφής που αναφέρεται στην παράγραφο 1. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης συνεδριάζει αμελλητί και επιδιώκει να καταλήξει σε αμοιβαία ικανοποιητική επίλυση του θέματος.
4. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης ζητεί, κατά περίπτωση, τις συμβουλές των εγχώριων συμβουλευτικών ομάδων που αναφέρονται στο άρθρο 33.5 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) ή άλλες συμβουλές εμπειρογνομόνων.
5. Κάθε επίλυση που επιτυγχάνεται από τα συμβαλλόμενα μέρη δημοσιοποιείται.

Ομάδα εμπειρογνομόνων

1. Εάν, εντός 90 ημερών από την υποβολή αιτήματος για διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 26.17, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων για την εξέταση του θέματος. Το εν λόγω αίτημα υποβάλλεται γραπτώς στο σημείο επαφής του άλλου συμβαλλόμενου μέρους που έχει οριστεί σύμφωνα με το άρθρο 26.15. Στο αίτημα προσδιορίζονται οι λόγοι για τους οποίους ζητείται η σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων, συμπεριλαμβανομένης της αναφοράς της νομικής βάσης της καταγγελίας.
2. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στο παρόν άρθρο, εφαρμόζονται το άρθρο 31.6 (Σύσταση ειδικής ομάδας), το άρθρο 31.10 (Καθήκοντα της ειδικής ομάδας), το άρθρο 31.20 (Αντικατάσταση των μελών της ειδικής ομάδας), το άρθρο 31.21 (Εσωτερικός κανονισμός), το άρθρο 31.22 (Αναστολή και περάτωση διαδικασίας), το άρθρο 31.23 (Παραλαβή πληροφοριών) και το άρθρο 31.24 (Κανόνες ερμηνείας)· και το τμήμα Ε (Κοινές διατάξεις) του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών)· καθώς και τα παραρτήματα 31-Α (Εσωτερικός κανονισμός) και 31-Β (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές).

3. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, κατά την πρώτη της συνεδρίαση μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων που είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη μέλους της ομάδας εμπειρογνομόνων. Ο κατάλογος περιλαμβάνει τρεις υποκαταλόγους: έναν υποκατάλογο για κάθε συμβαλλόμενο μέρος και έναν υποκατάλογο ατόμων που δεν είναι υπήκοοι κανενός εκ των συμβαλλόμενων μερών και τα οποία μπορούν να εκτελούν χρέη προέδρου της ομάδας εμπειρογνομόνων. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προτείνει τουλάχιστον πέντε άτομα για τον υποκατάλόγό του. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιλέγουν επίσης τουλάχιστον πέντε άτομα για τον κατάλογο των προέδρων. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης διασφαλίζει ότι ο κατάλογος παραμένει επικαιροποιημένος και ότι ο αριθμός των εμπειρογνομόνων διατηρείται τουλάχιστον στα 15 άτομα.

4. Τα άτομα που αναφέρονται στην παράγραφο 3 διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή εμπειρογνώσια στο εργατικό ή περιβαλλοντικό δίκαιο, σε θέματα που εξετάζονται στο παρόν κεφάλαιο ή στην επίλυση διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών. Τα άτομα αυτά είναι ανεξάρτητα, συμμετέχουν σε ατομική βάση και δεν λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή κρατική αρχή σχετικά με θέματα που αφορούν τη διαφωνία ούτε συνδέονται με την κρατική αρχή οποιουδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη, και συμμορφώνονται με τις διατάξεις του παραρτήματος 31-B (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές).

5. Συγκροτείται ομάδα εμπειρογνομόνων σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 31.6 (Σύσταση ειδικής ομάδας) παράγραφοι 2 και 3. Οι εμπειρογνώμονες επιλέγονται από τα άτομα που περιλαμβάνονται στους υποκαταλόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, σύμφωνα με το άρθρο 31.7 (Σύνθεση ειδικής ομάδας).

6. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας, όπως ορίζεται στο άρθρο 31.6 (Σύσταση ειδικής ομάδας) παράγραφος 3, η εντολή της είναι η ακόλουθη:

«να εξετάσει, υπό το πρίσμα των σχετικών διατάξεων του κεφαλαίου 26 (Εμπόριο και βιώσιμη ανάπτυξη) της παρούσας συμφωνίας, το θέμα που αναφέρεται στο αίτημα για τη σύσταση ομάδας εμπειρογνομόνων, να υποβάλλει διαπιστώσεις και συστάσεις για την επίλυση του θέματος και να υποβάλει έκθεση, σύμφωνα με το άρθρο 26.18 (Ομάδα εμπειρογνομόνων) παράγραφος 8».

7. Σε θέματα που σχετίζονται με την τήρηση των πολυμερών συμφωνιών που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, η ομάδα εμπειρογνομόνων επιδιώκει να ζητήσει πληροφορίες και συμβουλές από τα αρμόδια όργανα της ΔΟΕ ή από άλλους φορείς που έχουν συσταθεί στο πλαίσιο πολυμερών περιβαλλοντικών συμφωνιών.

8. Η ομάδα εμπειρογνομόνων υποβάλλει στα συμβαλλόμενα μέρη ενδιάμεση έκθεση εντός 90 ημερών από τη σύσταση της ομάδας εμπειρογνομόνων και τελική έκθεση το αργότερο 30 ημέρες από την έκδοση της ενδιάμεσης έκθεσης. Στις εκθέσεις αυτές αναφέρονται οι διαπιστώσεις για τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων και η βασική αιτιολόγηση για τυχόν διαπιστώσεις και συστάσεις. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί την τελική έκθεση εντός 15 ημερών από την υποβολή της από την ομάδα εμπειρογνομόνων.

9. Τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν την εφαρμογή κατάλληλων μέτρων λαμβάνοντας υπόψη την έκθεση και τις συστάσεις της ομάδας εμπειρογνομόνων. Το συμβαλλόμενο μέρος που εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα ενημερώνει την εγχώρια συμβουλευτική του ομάδα που αναφέρεται στο άρθρο 33.5 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) καθώς και το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τυχόν δράσεις ή μέτρα που πρέπει να εφαρμοστούν το αργότερο τρεις μήνες από τη δημοσιοποίηση της έκθεσης. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης παρακολουθεί τις ενέργειες που πραγματοποιούνται σε συνέχεια της έκθεσης της ομάδας εμπειρογνομόνων και των συστάσεών της. Οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες που αναφέρονται στο άρθρο 33.5 (Εγχώριες συμβουλευτικές ομάδες) μπορούν να υποβάλλουν σχετικές παρατηρήσεις στην υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης.

ΑΡΘΡΟ 26.19

Επανεξέταση

1. Για τους σκοπούς της ενίσχυσης της αποτελεσματικής εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, τα μέρη κινούν, μόλις τεθεί σε ισχύ η συμφωνία, επίσημη διαδικασία επανεξέτασης, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την πείρα που αποκτήθηκε από την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, τις πολιτικές εξελίξεις σε κάθε συμβαλλόμενο μέρος, τις εξελίξεις στις διεθνείς συμφωνίες και τις απόψεις που υποβάλλουν τα ενδιαφερόμενα μέρη. Τα συμβαλλόμενα μέρη θα επιδιώξουν να ολοκληρώσουν τη διαδικασία επανεξέτασης εντός 12 μηνών.

2. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, τα συμβαλλόμενα μέρη συζητούν ιδίως κατά τις συνεδριάσεις της υποεπιτροπής εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης, τη λειτουργία των θεσμικών διατάξεων και των διατάξεων επίλυσης διαφορών που ορίζονται στα άρθρα 26.14 έως 26.18, συμπεριλαμβανομένης της πιθανής επανεξέτασης της αποτελεσματικότητάς τους και της ενίσχυσης του μηχανισμού επιβολής, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας εφαρμογής φάσης συμμόρφωσης και σχετικών αντιμέτρων ως έσχατης λύσης.

3. Η υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης μπορεί να καταρτίζει τροποποιήσεις των σχετικών διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, οι οποίες αντικατοπτρίζουν τα αποτελέσματα των συζητήσεων που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2, σύμφωνα με τη διαδικασία τροποποίησης που προβλέπεται στο άρθρο 33.8 (Τροποποιήσεις).

4. Με την επιφύλαξη του αποτελέσματος της επανεξέτασης, τα συμβαλλόμενα μέρη θα εξετάσουν επίσης τη δυνατότητα να συμπεριληφθεί η Συμφωνία του Παρισιού ως ουσιώδες στοιχείο της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 27

ΔΙΑΦΑΝΕΙΑ

ΑΡΘΡΟ 27.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «μέτρα γενικής εφαρμογής»: οι νόμοι, οι κανονισμοί, οι διαδικασίες και οι διοικητικές αποφάσεις γενικής εφαρμογής·
- β) «ενδιαφερόμενο πρόσωπο»: κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο το οποίο μπορεί να επηρεάζεται από ένα μέτρο γενικής εφαρμογής· και
- γ) «διοικητική πράξη»: πράξη ή απόφαση με νομική ισχύ που επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις συγκεκριμένου προσώπου σε μεμονωμένη περίπτωση και καλύπτει διοικητική πράξη ή τη μη ανάληψη διοικητικής πράξης ή τη μη έκδοση απόφασης, όπως προβλέπεται στη νομοθεσία του συμβαλλόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 27.2

Στόχος

Τα συμβαλλόμενα μέρη αποσκοπούν να προωθήσουν ένα διαφανές κανονιστικό περιβάλλον.

ΑΡΘΡΟ 27.3

Δημοσίευση

1. Κάθε μέρος διασφαλίζει ότι τυχόν μέτρο γενικής εφαρμογής σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία:
 - α) δημοσιεύεται αμελλητί μέσω επίσημα καθορισμένου μέσου και, όπου είναι εφικτό, με ηλεκτρονικά μέσα, ή δημοσιοποιείται με άλλον τρόπο, ώστε να παρέχεται η δυνατότητα σε εμπόρους και άλλα ενδιαφερόμενα μέρη να λάβουν γνώση αυτού· και
 - β) εάν εγκριθεί από το κεντρικό επίπεδο διακυβέρνησης, παρέχει επεξήγηση του στόχου και του σκεπτικού του.
2. Στο μέτρο του δυνατού, κατά τη θέσπιση ή την τροποποίηση μέτρου που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει επαρκή χρόνο για να εξοικειωθεί με αυτό μεταξύ της δημοσίευσης και της έναρξης ισχύος.

ΑΡΘΡΟ 27.4

Παροχή πληροφοριών

1. Ένα συμβαλλόμενο μέρος, κατόπιν αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους παρέχει αμελλητί πληροφορίες και απαντά σε ερωτήσεις που αφορούν κάθε υφιστάμενο ή προτεινόμενο μέτρο γενικής εφαρμογής το οποίο επηρεάζει σημαντικά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.
2. Οι πληροφορίες που παρέχονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν επηρεάζουν το αν το μέτρο συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 27.5

Διαχείριση μέτρων γενικής εφαρμογής

1. Κάθε μέρος διαχειρίζεται κατά τρόπο αντικειμενικό, αμερόληπτο, συνεκτικό και εύλογο όλα τα μέτρα γενικής εφαρμογής σε σχέση με οποιοδήποτε θέμα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία.

2. Κατά την εφαρμογή των μέτρων γενικής εφαρμογής σε ειδικές περιπτώσεις σε συγκεκριμένα πρόσωπα, αγαθά ή υπηρεσίες του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:

- α) καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε πρόσωπο που επηρεάζεται άμεσα από διοικητική διαδικασία να ενημερώνεται εγκαίρως, σύμφωνα με τις οικείες νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, όταν κινείται η εν λόγω διαδικασία, συμπεριλαμβανομένων της περιγραφής της φύσης της διαδικασίας, της δήλωσης της νομικής αρχής στη δικαιοδοσία της οποίας υπάγεται η διαδικασία που κινείται και της γενικής περιγραφής τυχόν αμφισβητούμενων ζητημάτων·
- β) παρέχει στο εν λόγω πρόσωπο την εύλογη δυνατότητα να υποβάλει στοιχεία για τα πραγματικά περιστατικά και τα επιχειρήματά τους προς στήριξη της θέσης του πριν από οποιαδήποτε οριστική διοικητική πράξη, εάν το επιτρέπουν ο χρόνος, η φύση της διαδικασίας και το δημόσιο συμφέρον· και
- γ) εξασφαλίζει ότι οι διαδικασίες είναι σύμφωνες με τη νομοθεσία του.

Επανεξέταση και προσφυγή

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ιδρύει ή διατηρεί τακτικά, διαιτητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες με σκοπό την έγκαιρη επανεξέταση και, εάν συντρέχει λόγος, τη διόρθωση διοικητικής πράξης που σχετίζεται με οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία¹³⁷. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι διαδικασίες προσφυγής ή επανεξέτασης διεξάγονται κατά τρόπο αμερόληπτο και χωρίς διακρίσεις από δικαστήρια ανεξάρτητα από την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική εκτέλεση και δεν έχουν ουσιαστικό συμφέρον από την έκβαση της υπόθεσης.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει ότι στους διαδίκους που αναφέρονται στην παράγραφο 1 παρέχεται το δικαίωμα:
 - α) να έχουν εύλογη δυνατότητα να υποστηρίξουν ή να υπερασπιστούν τις θέσεις τους· και
 - β) έκδοσης απόφασης η οποία βασίζεται στις αποδείξεις και στα στοιχεία που κατατέθηκαν ή, εάν το απαιτεί η νομοθεσία του, στον φάκελο που συνέταξε η διοικητική αρχή.

¹³⁷ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι για την επανεξέταση και τη διόρθωση διοικητικής πράξης, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να απαιτήσει την εξάντληση των διαθέσιμων διοικητικών μέσων.

3. Η απόφαση που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο β), με την επιφύλαξη προσφυγής ή περαιτέρω επανεξέτασης όπως προβλέπεται στη νομοθεσία του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, εκτελείται από την υπηρεσία ή την αρχή στην οποία έχει ανατεθεί η διοικητική επιβολή και διέπει την πρακτική της εν λόγω υπηρεσίας ή αρχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 28

ΟΡΘΕΣ ΚΑΝΟΝΙΣΤΙΚΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ

ΑΡΘΡΟ 28.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «ρυθμιστική αρχή»:
 - i) για την Ευρωπαϊκή Ένωση: η Ευρωπαϊκή Επιτροπή· και
 - ii) για το Μεξικό: η Ομοσπονδιακή Δημόσια Διοίκηση, συμπεριλαμβανομένων τυχόν αποκεντρωμένων φορέων της Ομοσπονδιακής Δημόσιας Διοίκησης· και

β) «κανονιστικά μέτρα»: μέτρα γενικής εφαρμογής, τα οποία εκπονούνται από ρυθμιστική αρχή και θεσπίζονται από συμβαλλόμενο μέρος, η συμμόρφωση με τα οποία είναι υποχρεωτική και τα οποία είναι:

i) για την Ευρωπαϊκή Ένωση:

A) κανονισμοί και οδηγίες, όπως προβλέπεται στο άρθρο 288 της ΣΛΕΕ· και

B) κατ' εξουσιοδότηση και εκτελεστικές πράξεις, όπως προβλέπεται στα άρθρα 290 και 291 της ΣΛΕΕ, αντίστοιχα· και

ii) για το Μεξικό:

A) νόμοι και νομοθετικά διατάγματα που υποβάλλονται από την εκτελεστική εξουσία της ομοσπονδιακής κυβέρνησης·

B) κάθε άλλη διοικητική πράξη γενικής εφαρμογής, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, κανονισμών, διαταγμάτων, συμφωνιών και Normas Oficiales Mexicanas («NOM», μεξικανικά επίσημα πρότυπα).

Γενικές αρχές

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία:
 - α) της χρήσης ορθών κανονιστικών πρακτικών στη διαδικασία σχεδιασμού, κατάρτισης, έκδοσης, εφαρμογής, αξιολόγησης και επανεξέτασης κανονιστικών μέτρων προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι εσωτερικής πολιτικής·
 - β) της διατήρησης και της ενίσχυσης των πλεονεκτημάτων της παρούσας συμφωνίας μέσω της χρήσης ορθών κανονιστικών πρακτικών για τη διευκόλυνση των συναλλαγών στον τομέα των αγαθών και υπηρεσιών και την αύξηση των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει το δικαίωμα να καθορίζει ελεύθερα την προσέγγισή του όσον αφορά τις ορθές κανονιστικές πρακτικές στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας κατά τρόπο συνεπή προς το νομικό του πλαίσιο, την πρακτική και τις θεμελιώδεις αρχές¹³⁸ που διέπουν το κανονιστικό του σύστημα.

¹³⁸ Για την Ευρωπαϊκή Ένωση, οι αρχές αυτές περιλαμβάνουν εκείνες που περιλαμβάνονται στη ΣΛΕΕ και απορρέουν απ' αυτήν.

3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν ερμηνεύονται κατά τρόπο που να επιβάλλουν σε συμβαλλόμενο μέρος την υποχρέωση:

- α) να αποκλίνει από τις εσωτερικές διαδικασίες για τον προσδιορισμό των κανονιστικών προτεραιοτήτων του και για την προετοιμασία και έγκριση κανονιστικών μέτρων που διασφαλίζουν τα επίπεδα προστασίας που κρίνει κατάλληλα·
- β) να αναλαμβάνει δράσεις που υπονομεύουν ή εμποδίζουν την έγκαιρη θέσπιση κανονιστικών μέτρων με στόχο την επίτευξη των στόχων δημόσιας πολιτικής του· ή
- γ) να επιτυγχάνει οποιοδήποτε συγκεκριμένο κανονιστικό αποτέλεσμα.

ΑΡΘΡΟ 28.3

Πεδίο εφαρμογής

- 1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε κανονιστικά μέτρα σχετικά με οποιοδήποτε θέμα καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία.
- 2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε ρυθμιστικές αρχές και κανονιστικά μέτρα, πρακτικές ή προσεγγίσεις των κρατών μελών.

Εσωτερική διαβούλευση και εσωτερικός συντονισμός της εκπόνησης κανονιστικών ρυθμίσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι η εφαρμογή ορθών κανονιστικών πρακτικών μπορεί να διευκολυνθεί μέσω εσωτερικών μηχανισμών που βελτιώνουν την εσωτερική διαβούλευση και τον εσωτερικό συντονισμό που απαιτούνται για διαδικασίες ή μηχανισμούς εκπόνησης κανονιστικών μέτρων.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί διαδικασίες ή μηχανισμούς εσωτερικού συντονισμού ή επανεξέτασης σε σχέση με κανονιστικά μέτρα που εκπονεί η ρυθμιστική αρχή του.
3. Στόχος των εν λόγω διαδικασιών ή μηχανισμών θα πρέπει να είναι, μεταξύ άλλων:
 - α) η προώθηση ορθών κανονιστικών πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο·
 - β) η ενίσχυση των εσωτερικών διαβουλεύσεων και του εσωτερικού συντονισμού για τον εντοπισμό και την αποφυγή περιττών επικαλύψεων και ασυνέπειας των απαιτήσεων των κανονιστικών μέτρων του συμβαλλόμενου μέρους·
 - γ) η προώθηση της συνεκτίμησης των δυνητικών επιπτώσεων των υπό προπαρασκευή κανονιστικών μέτρων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, κατά την επακόλουθη διαδικασία λήψης αποφάσεων·

δ) η διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις διεθνείς εμπορικές και επενδυτικές υποχρεώσεις·
και

ε) η προώθηση της συνεκτίμησης των σχετικών εξελίξεων σε διεθνή και άλλα φόρουμ.

4. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι διαδικασίες ή οι μηχανισμοί που αναφέρονται στην παράγραφο 2 ενδέχεται να διαφέρουν ανάλογα με τις αντίστοιχες συνθήκες. Στο πλαίσιο αυτό, κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, σύμφωνα με τους εσωτερικούς κανόνες και τις διαδικασίες του, να βελτιώσει το κανονιστικό του σύστημα μέσω πρόσθετων μηχανισμών εσωτερικής διαβούλευσης και συντονισμού.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να συστήσει ή να διατηρήσει κεντρικό συντονιστικό φορέα.

ΑΡΘΡΟ 28.5

Διαφάνεια των κανονιστικών διαδικασιών και μηχανισμών

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί περιγραφές των διαδικασιών και των μηχανισμών που χρησιμοποιεί η ρυθμιστική του αρχή για την προετοιμασία, την αξιολόγηση ή την επανεξέταση κανονιστικών μέτρων. Οι εν λόγω περιγραφές αφορούν σχετικές κατευθυντήριες γραμμές, κανόνες ή διαδικασίες, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν δυνατότητες που παρέχονται στο κοινό ώστε να διατυπώσει τις παρατηρήσεις του.

Έγκαιρες πληροφορίες όσον αφορά τα σχεδιαζόμενα κανονιστικά μέτρα

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί, τουλάχιστον σε ετήσια βάση, κατάλογο των σχεδιαζόμενων κανονιστικών μέτρων μείζονος σημασίας¹³⁹ που αναμένει ευλόγως να εγκρίνει η ρυθμιστική του αρχή εντός ενός έτους.
2. Όσον αφορά καθένα από τα κανονιστικά μέτρα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει επίσης να δημοσιοποιεί:
 - α) συνοπτική περιγραφή του πεδίου εφαρμογής και των στόχων του· και
 - β) τον εκτιμώμενο χρόνο έγκρισής του, συμπεριλαμβανομένης, εάν είναι δυνατόν, της περιόδου δημόσιας διαβούλευσης.

¹³⁹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι ως «κανονιστικό μέτρο μείζονος σημασίας» νοείται ένα μέτρο που έχει σημαντικό κανονιστικό αντίκτυπο, όπως καθορίζεται από κάθε συμβαλλόμενο μέρος, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του.

Δημόσιες διαβουλεύσεις

1. Κατά την εκπόνηση κανονιστικών μέτρων μείζονος σημασίας και σύμφωνα με τους οικείους κανόνες και διαδικασίες, κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) δημοσιεύει είτε σχέδιο κανονιστικών μέτρων είτε έγγραφα διαβούλευσης που παρέχουν επαρκείς λεπτομέρειες σχετικά με το νέο κανονιστικό μέτρο που βρίσκεται στο στάδιο της προπαρασκευής, ώστε να δώσει σε κάθε πρόσωπο τη δυνατότητα να αξιολογήσει αν και με ποιον τρόπο θα μπορούσαν να επηρεαστούν σημαντικά τα συμφέροντά του·
 - β) προσφέρει, σε ισότιμη βάση, εύλογες ευκαιρίες σε οποιοδήποτε πρόσωπο να υποβάλει παρατηρήσεις· και
 - γ) λαμβάνει υπόψη τις παρατηρήσεις που του υποβάλλονται.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα επικοινωνίας και να επιδιώκει να χρησιμοποιεί ένα ειδικό ενιαίο σημείο πρόσβασης για την παροχή πληροφοριών σχετικά με τις δημόσιες διαβουλεύσεις, συμπεριλαμβανομένου του τρόπου υποβολής παρατηρήσεων.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί τις παρατηρήσεις που λαμβάνει, καθώς και τη σύνοψη των αποτελεσμάτων των διαβουλεύσεων. Η υποχρέωση αυτή δεν ισχύει στον βαθμό που είναι απαραίτητο για την προστασία πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα ή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή για την απόκρυψη ακατάλληλου περιεχομένου.

ΑΡΘΡΟ 28.8

Εκτίμηση των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προωθεί τη διενέργεια εκτιμήσεων των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων από τη ρυθμιστική αρχή του, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και διαδικασίες, κατά την εκπόνηση κανονιστικών μέτρων μείζονος σημασίας.
2. Κατά τη διενέργεια εκτίμησης των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1, η ρυθμιστική αρχή κάθε συμβαλλόμενου μέρους θεσπίζει και διατηρεί διαδικασίες και μηχανισμούς που προωθούν την εξέταση των ακόλουθων παραγόντων:
 - α) της ανάγκης για το κανονιστικό μέτρο, συμπεριλαμβανομένων της φύσης και της σημασίας του προβλήματος που προορίζεται να αντιμετωπίσει το κανονιστικό μέτρο·
 - β) τυχόν εφικτών και κατάλληλων εναλλακτικών λύσεων κανονιστικού ή μη κανονιστικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας μη κανονιστικής ρύθμισης, οι οποίες θα μπορούσαν να επιτύχουν τον στόχο δημόσιας πολιτικής του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους·

- γ) στον βαθμό που είναι εφικτό και ενδεδειγμένο, του δυνητικού κόστους και οφέλους και των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων των εν λόγω εναλλακτικών λύσεων, μεταξύ άλλων στο διεθνές εμπόριο και στις επενδύσεις και στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις· με την αναγνώριση ότι ορισμένα κόστη και οφέλη είναι δύσκολο να ποσοτικοποιηθούν και να εκφραστούν σε χρηματικούς όρους·
- δ) του τρόπου με τον οποίον οι επιλογές που εξετάζονται αφορούν τα σχετικά διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων των λόγων για οποιαδήποτε απόκλιση, όπου ενδείκνυται· και
- ε) του τρόπου με τον οποίον επιτυγχάνονται καλύτερα οι στόχοι δημόσιας πολιτικής όσον αφορά την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητα.

3. Κατά τη διενέργεια εκτίμησης των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων σύμφωνα με την παράγραφο 1, η ρυθμιστική αρχή βασίζεται στα πλέον ευλόγως προσβάσιμα αποδεικτικά στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων επιστημονικών, τεχνικών, οικονομικών ή άλλων πληροφοριών.

4 Όσον αφορά οποιαδήποτε εκτίμηση των επιπτώσεων των κανονιστικών ρυθμίσεων την οποία έχει διενεργήσει μια ρυθμιστική αρχή για ένα κανονιστικό μέτρο, το οικείο συμβαλλόμενο μέρος καταρτίζει την τελική έκθεση στην οποία εκτίθενται λεπτομερώς οι παράγοντες που έλαβε υπόψη η ρυθμιστική αρχή στην εκτίμησή της και στις σχετικές διαπιστώσεις. Η εν λόγω έκθεση δημοσιοποιείται το αργότερο κατά την ημερομηνία δημοσιοποίησης του κανονιστικού μέτρου.

Αναδρομική αξιολόγηση

1. Η ρυθμιστική αρχή κάθε συμβαλλόμενου μέρους διατηρεί διαδικασίες ή μηχανισμούς για την προώθηση περιοδικών αναδρομικών αξιολογήσεων ή επανεξετάσεων των κανονιστικών μέτρων του σε χρονικά διαστήματα που κρίνει κατάλληλα.
2. Κατά τη διενέργεια περιοδικής αναδρομικής αξιολόγησης, οι ρυθμιστικές αρχές κάθε συμβαλλόμενου μέρους εξετάζουν αν υφίστανται δυνατότητες αποτελεσματικότερης επίτευξης των οικείων στόχων δημόσιας πολιτικής και μείωσης των περιττών κανονιστικών επιβαρύνσεων, μεταξύ άλλων για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Με βάση αυτές τις περιοδικές αναδρομικές αξιολογήσεις, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θα πρέπει να καθορίσει αν τα κανονιστικά μέτρα του θα πρέπει να τροποποιηθούν, να εξορθολογιστούν, να επεκταθούν ή να καταργηθούν.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί τα σχέδιά του και τα αποτελέσματα αυτών των περιοδικών αναδρομικών αξιολογήσεων.

ΑΡΘΡΟ 28.10

Μητρώο κανονιστικών ρυθμίσεων

Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διασφαλίζει, σύμφωνα με τους κανόνες και τις διαδικασίες του, ότι τα ισχύοντα κανονιστικά μέτρα είναι διαθέσιμα σε ενιαίο, ελεύθερα προσβάσιμο ιστότοπο. Ο εν λόγω ιστότοπος θα πρέπει να επιτρέπει την αναζήτηση κανονιστικών μέτρων με τη χρήση παραθεμάτων ή λέξεων και να επικαιροποιείται σε περιοδική βάση.

ΑΡΘΡΟ 28.11

Σημείο επαφής

1. Τα σημεία επαφής που προορίζονται για την επικοινωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σε σχέση με ζητήματα που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο είναι τα εξής:
 - α) στην περίπτωση του Μεξικού, η Γενική Διεύθυνση Διεθνών Εμπορικών Ρυθμίσεων του Υφυπουργείου Εξωτερικού Εμπορίου του Υπουργείου Οικονομίας (*Dirección General de Disciplinas de Comercio Internacional de la Subsecretaría de Comercio Exterior de la Secretaría de Economía*) ή του διαδόχου του· και
 - β) στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Γενική Διεύθυνση Εμπορίου ή ο διάδοχός της.

2. Κάθε σημείο επαφής είναι υπεύθυνο για την πραγματοποίηση διαβουλεύσεων και τον συντονισμό στο πλαίσιο της αντίστοιχης ρυθμιστικής αρχής του, ανάλογα με την περίπτωση, σχετικά με θέματα που προκύπτουν από το παρόν κεφάλαιο.

3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του δικού του σημείου επαφής και ενημερώνει αμελλητί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τυχόν αλλαγές στα εν λόγω στοιχεία επικοινωνίας.

ΑΡΘΡΟ 28.12

Συνεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται προκειμένου να διευκολύνουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Αυτό μπορεί να περιλαμβάνει τη διοργάνωση οποιωνδήποτε σχετικών δραστηριοτήτων, συμπεριλαμβανομένης της αμοιβαίας συνδρομής, για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ των ρυθμιστικών αρχών τους.

2. Το αργότερο ένα έτος από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με τους ισχύοντες κανόνες και τις διαδικασίες τους για τις ορθές κανονιστικές πρακτικές και, κατά περίπτωση, σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 28.13

Επίλυση διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την εφαρμογή ή την ερμηνεία των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 29

ΜΙΚΡΕΣ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 29.1

Στόχος

Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της ενίσχυσης της συνεργασίας σε θέματα που αφορούν τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις (στο εξής: ΜΜΕ) με τα μέσα που προβλέπονται στο παρόν κεφάλαιο, καθώς και με άλλες διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, οι οποίες διαφορετικά θα μπορούσαν να είναι ιδιαίτερα επωφελείς για τις ΜΜΕ.

ΑΡΘΡΟ 29.2

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος θεσπίζει ή διατηρεί δημόσια προσβάσιμο ιστότοπο που περιέχει πληροφορίες σχετικά με την παρούσα συμφωνία, μεταξύ άλλων:

α) το κείμενο της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων όλων των παραρτημάτων·

- β) περίληψη της παρούσας συμφωνίας· και
 - γ) πληροφορίες που έχουν σχεδιαστεί για χρήση από τις ΜΜΕ, οι οποίες περιλαμβάνουν:
 - i) περιγραφή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί σημαντικές για τις ΜΜΕ και των δύο συμβαλλόμενων μερών· και
 - ii) τυχόν συμπληρωματικές πληροφορίες τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί χρήσιμες για τις ΜΜΕ που ενδιαφέρονται να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες που παρέχονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνει στον ιστότοπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 συνδέσμους προς:
- α) τον αντίστοιχο ιστότοπο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους· και
 - β) τους ιστοτόπους των κρατικών αρχών και άλλων κατάλληλων φορέων που το συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι θα παρέχουν χρήσιμες πληροφορίες στις ΜΜΕ που ενδιαφέρονται για το εμπόριο ή την άσκηση επιχειρηματικής δραστηριότητας στο εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος.
3. Οι ιστότοποι που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο β) περιλαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τα ακόλουθα:
- α) τελωνειακές νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, και διαδικασίες για την εισαγωγή, την εξαγωγή και τη διαμετακόμιση, καθώς και σχετικά απαιτούμενα έντυπα και έγγραφα·

- β) νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις, και διαδικασίες που αφορούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας·
- γ) τεχνικούς κανονισμούς και, σε περιπτώσεις όπου η εκτίμηση της συμμόρφωσης από τρίτους είναι υποχρεωτική, όπως προβλέπεται στο κεφάλαιο 9 (Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο), υποχρεωτικές διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης και σύνδεσμοι με καταλόγους φορέων εκτίμησης της συμμόρφωσης·
- δ) μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας που αφορούν την εισαγωγή και την εξαγωγή·
- ε) κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις, βάση δεδομένων που περιέχει προκηρύξεις δημόσιων συμβάσεων και τις σχετικές διατάξεις του κεφαλαίου 21 (Δημόσιες συμβάσεις)·
- στ) τις διαδικασίες καταχώρισης επιχειρήσεων· και
- ζ) άλλες πληροφορίες τις οποίες το συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί χρήσιμες για τις ΜΜΕ.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος περιλαμβάνει στον ιστότοπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 σύνδεσμο προς βάση δεδομένων με δυνατότητα ηλεκτρονικής αναζήτησης με βάση τον κωδικό της δασμολογικής ονοματολογίας. Η εν λόγω βάση δεδομένων:

- α) περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά την πρόσβαση των αγαθών στην αγορά του συμβαλλόμενου μέρους:
 - ι) τους δασμολογικούς δασμούς και τις δασμολογικές ποσοστώσεις, κατά περίπτωση, όσον αφορά τις χώρες που τυγχάνουν της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους και τις χώρες που δεν τυγχάνουν της μεταχείρισης του μάλλον ευνοούμενου κράτους, καθώς και τους προτιμησιακούς δασμολογικούς συντελεστές και τις δασμολογικές ποσοστώσεις·

- ii) τους ειδικούς φόρους κατανάλωσης·
 - iii) τον φόρο προστιθέμενης αξίας·
 - iv) τις δασμολογικές επιβαρύνσεις ή άλλα τέλη, συμπεριλαμβανομένων άλλων ειδικών ανά προϊόν τελών·
 - v) τους κανόνες καταγωγής όπως προβλέπονται στο κεφάλαιο 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής)· και
 - vi) τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της δασμολογητέας αξίας των αγαθών· και
- β) επιδιώκει να περιλαμβάνει τις ακόλουθες πληροφορίες όσον αφορά την πρόσβαση των αγαθών στην αγορά του συμβαλλόμενου μέρους:
- i) άλλα δασμολογικά μέτρα·
 - ii) την επιστροφή ή την αναστολή των δασμών ή άλλου είδους ευνοϊκό μέτρο που οδηγεί σε μείωση, επιστροφή ή απαλλαγή από τους τελωνειακούς δασμούς·
 - iii) κατά περίπτωση, τις απαιτήσεις σήμανσης της χώρας καταγωγής, συμπεριλαμβανομένων της τοποθέτησης και της μεθόδου της σήμανσης·

iv) τις απαιτούμενες πληροφορίες για τις διαδικασίες εισαγωγής· και

v) τις πληροφορίες σχετικά με μη δασμολογικά μέτρα.

5. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος επικαιροποιεί τακτικά τις πληροφορίες και τους συνδέσμους που παρέχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4, ώστε να διασφαλίζεται η ακρίβειά τους.

6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος εξασφαλίζει ότι οι πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με το παρόν άρθρο παρουσιάζονται κατά τρόπο κατάλληλο για τη χρήση των ΜΜΕ. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι πληροφορίες να είναι διαθέσιμες στην αγγλική γλώσσα.

7. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν επιβάλλουν τέλη για την πρόσβαση στις πληροφορίες που παρέχονται σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 4 σε κανένα πρόσωπο συμβαλλόμενου μέρους.

ΑΡΘΡΟ 29.3

Σημεία επαφής για τις ΜΜΕ

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει ένα σημείο επαφής (στο εξής: σημείο επαφής για τις ΜΜΕ) υπεύθυνο για τα καθήκοντα που ορίζονται στο παρόν άρθρο και κοινοποιεί στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος τα στοιχεία επικοινωνίας του. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ενημερώνει αμελλητί το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με κάθε μεταβολή των εν λόγω στοιχείων επικοινωνίας.

2. Τα σημεία επαφής για τις ΜΜΕ:

- α) διασφαλίζουν ότι οι ανάγκες των ΜΜΕ λαμβάνονται υπόψη κατά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και εξετάζουν τρόπους για την αύξηση των εμπορικών και επενδυτικών ευκαιριών για τις ΜΜΕ μέσω της ενίσχυσης της συνεργασίας μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σε θέματα ΜΜΕ·
- β) προσδιορίζουν τρόπους και ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις ΜΜΕ των συμβαλλόμενων μερών ώστε να αξιοποιήσουν τις νέες ευκαιρίες που δημιουργούνται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας·
- γ) διασφαλίζουν ότι οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στους ιστοτόπους που αναφέρονται στο άρθρο 29.2 είναι επικαιροποιημένες και σημαντικές για τις ΜΜΕ, και εξετάζουν το ενδεχόμενο να συμπεριλάβουν στους εν λόγω ιστοτόπους τυχόν πρόσθετες πληροφορίες που μπορεί να συστήσει ένα σημείο επαφής για τις ΜΜΕ·
- δ) ασχολούνται με κάθε άλλο θέμα που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τις ΜΜΕ σε σχέση με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά τις ΜΜΕ, μεταξύ άλλων με:
 - i) την ανταλλαγή πληροφοριών·
 - ii) τη συμμετοχή, κατά περίπτωση, στις εργασίες των υποεπιτροπών και των ομάδων εργασίας που συγκροτούνται βάσει της παρούσας συμφωνίας, και την υποβολή στις εν λόγω υποεπιτροπές και ομάδες εργασίας, στους αντίστοιχους ειδικούς τομείς δραστηριότητάς τους, θεμάτων και συστάσεων που παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τις ΜΜΕ, ενώ παράλληλα αποφεύγονται οι αλληλεπικαλύψεις των προγραμμάτων εργασίας· και

- iii) τον εντοπισμό και την υποβολή πρότασης για πιθανές αμοιβαία αποδεκτές λύσεις για τη βελτίωση της ικανότητας των ΜΜΕ να συμμετέχουν στο εμπόριο και στις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών·
 - ε) υποβάλλουν περιοδικά εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητές τους προς εξέταση από την επιτροπή εμπορίου· και
 - στ) εξετάζουν κάθε άλλο θέμα που προκύπτει από την παρούσα συμφωνία και αφορά τις ΜΜΕ όπως μπορεί να συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη.
3. Τα σημεία επαφής για τις ΜΜΕ συνεδριάζουν ανάλογα με τις ανάγκες και εκτελούν τις εργασίες τους μέσω των κατάλληλων διαύλων επικοινωνίας που συμφωνούνται από τα σημεία επαφής για τις ΜΜΕ, στους οποίους μπορεί να περιλαμβάνονται το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, η βιντεοδιάσκεψη ή άλλα μέσα ηλεκτρονικής επικοινωνίας.
4. Τα σημεία επαφής για τις ΜΜΕ μπορούν να επιδιώκουν τη συνεργασία με εμπειρογνώμονες και εξωτερικούς οργανισμούς, ανάλογα με την περίπτωση, κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων τους.

ΑΡΘΡΟ 29.4

Μη εφαρμογή της επίλυσης διαφορών

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προσφεύγει σε επίλυση διαφορών βάσει του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών) σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 30

ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ

ΑΡΘΡΟ 30.1

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «έγκριση»: η άδεια, η άδεια χρήσης, η παραχώρηση ή παρόμοια διοικητική ή συμβατική πράξη με την οποία η αρμόδια αρχή ενός συμβαλλόμενου μέρους παρέχει σε οντότητα το δικαίωμα να ασκεί ορισμένη οικονομική δραστηριότητα στο έδαφός του·
- β) «οντότητα»: αναφέρεται σε οποιοδήποτε φυσικό πρόσωπο ή επιχείρηση ή ομάδα αυτών· και
- γ) «πρώτες ύλες»: ουσίες που χρησιμοποιούνται στην παραγωγή βιομηχανικών προϊόντων, εξαιρουμένων των μεταποιημένων αλιευτικών προϊόντων και των γεωργικών προϊόντων, που αποτελούνται από αλάτι, θείο, γαίες και πέτρες, γύψο, άσβεστο και τσιμέντο (ΕΣ 25)· μεταλλεύματα, σκουριές και τέφρες (ΕΣ 26)· εμπορεύματα που περιλαμβάνονται στο ΕΣ 27· ανόργανα χημικά προϊόντα (ΕΣ 28)· οργανικά χημικά προϊόντα (ΕΣ 29)· λιπάσματα (ΕΣ 31)· φυσικό καουτσούκ (ΕΣ 40)· ακατέργαστα δέρματα (ΕΣ 41)· και βασικά και πολύτιμα μέταλλα και επεξεργασμένα ορυκτά (πρώην ΕΣ 71, 72· 74-76· 78-81), με εξαίρεση το ουράνιο και το θόριο (ΕΣ 26.12) και ραδιενεργά στοιχεία και ισότοπα (ΕΣ 28.44, 28.45)·

ΑΡΘΡΟ 30.2

Αρχές

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος διατηρεί το κυριαρχικό δικαίωμα να καθορίζει αν υπάρχουν διαθέσιμες περιοχές για εξερεύνηση και παραγωγή πρώτων υλών στο έδαφός του, οι οποίες καθορίζονται σύμφωνα με τη νομοθεσία του και τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας, η οποία συνήφθη στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982.
2. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου, τα συμβαλλόμενα μέρη διατηρούν το δικαίωμα να θεσπίζουν, να διατηρούν και να επιβάλλουν τα μέτρα που είναι αναγκαία για την επιδίωξη θεμιτών στόχων δημόσιας πολιτικής, όπως η διασφάλιση του εφοδιασμού με πρώτες ύλες, η προστασία της κοινωνίας, του περιβάλλοντος, της δημόσιας υγείας και των καταναλωτών και η προώθηση της δημόσιας ασφάλειας και προστασίας.

ΑΡΘΡΟ 30.3

Δημιουργία μονοπωλίων στις εισαγωγές και στις εξαγωγές

Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν ορίζουν ούτε διατηρούν μονοπώλια εισαγωγής ή εξαγωγής πρώτων υλών. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως μονοπώλιο εισαγωγών ή εξαγωγών νοείται το αποκλειστικό δικαίωμα ή η χορήγηση άδειας από ένα συμβαλλόμενο μέρος σε μια οντότητα για την εισαγωγή ή την εξαγωγή πρώτων υλών προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος¹⁴⁰.

¹⁴⁰ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η παρούσα διάταξη ισχύει με την επιφύλαξη των διατάξεων του κεφαλαίου 10 (Επενδύσεις) και του κεφαλαίου 11 (Διασυννοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών) και των παραρτημάτων τους και δεν περιλαμβάνει κανένα δικαίωμα που απορρέει από τη χορήγηση αποκλειστικού δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

ΑΡΘΡΟ 30.4

Τιμολόγηση εξαγωγών

Ένα συμβαλλόμενο μέρος δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί τιμή υψηλότερη για τις εξαγωγές πρώτων υλών προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος από την τιμή που ορίζεται για τα εν λόγω αγαθά όταν προορίζονται για την εγχώρια αγορά, μέσω οποιουδήποτε μέτρου.

ΑΡΘΡΟ 30.5

Εγχώρια τιμολόγηση

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να ρυθμίζουν την τιμή του εγχώριου εφοδιασμού πρώτων υλών (στο εξής: ρυθμιζόμενη τιμή) μόνο με την επιβολή υποχρέωσης παροχής δημόσιας υπηρεσίας.
2. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος επιβάλλει υποχρέωση παροχής δημόσιας υπηρεσίας, εξασφαλίζει ότι η υποχρέωση:
 - α) είναι σαφώς καθορισμένη, διαφανής και αναλογική· και
 - β) δεν διατηρείται αν δεν υφίστανται πλέον οι περιστάσεις ή οι σκοποί που οδήγησαν στην επιβολή της.
3. Ένα συμβαλλόμενο μέρος που ρυθμίζει την τιμή διασφαλίζει τη δημοσίευση της μεθοδολογίας στην οποία βασίζεται ο υπολογισμός της ρυθμιζόμενης τιμής που αναφέρεται στην παράγραφο 2 πριν από την έναρξη ισχύος της.

Συνεργασία στον τομέα των πρώτων υλών

Τα συμβαλλόμενα μέρη συνεργάζονται στον τομέα των πρώτων υλών με σκοπό, μεταξύ άλλων:

- α) τη μείωση ή την κατάργηση μέτρων που στρεβλώνουν το εμπόριο και τις επενδύσεις σε τρίτες χώρες και επηρεάζουν τις πρώτες ύλες·
- β) τον συντονισμό των θέσεών τους σε διεθνή φόρουμ όπου συζητούνται θέματα εμπορίου και επενδύσεων που αφορούν τις πρώτες ύλες, καθώς και την προώθηση διεθνών προγραμμάτων στους τομείς της ενεργειακής απόδοσης, της ανανεώσιμης ενέργειας και των πρώτων υλών·
- γ) προώθηση της ανταλλαγής δεδομένων της αγοράς στον τομέα των πρώτων υλών·
- δ) την προώθηση της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα, όπως οι κατευθυντήριες γραμμές του ΟΟΣΑ για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και οι αντίστοιχες κατευθυντήριες γραμμές για τη δέουσα επιμέλεια·
- ε) την προώθηση της έρευνας, της ανάπτυξης, της καινοτομίας και της κατάρτισης σε συναφείς τομείς κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των πρώτων υλών·
- στ) την προώθηση της ανταλλαγής πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με τις εξελίξεις της εσωτερικής πολιτικής· και
- ζ) την προώθηση της αποδοτικής χρήσης των πόρων, συμπεριλαμβανομένων της βελτίωσης των διαδικασιών παραγωγής, καθώς και της ανθεκτικότητας, της δυνατότητας επισκευής, του σχεδιασμού για αποσυναρμολόγηση, της ευκολίας επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης των αγαθών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 31

ΕΠΙΛΥΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

Στόχος και πεδίο εφαρμογής

ΑΡΘΡΟ 31.1

Στόχος

Στόχος του παρόντος κεφαλαίου είναι η δημιουργία αποτελεσματικού και αποδοτικού μηχανισμού για την αποφυγή και επίλυση οποιασδήποτε διαφοράς μεταξύ των μερών που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, με σκοπό την επίτευξη, στο μέτρο του δυνατού, αμοιβαίως αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 31.2

Πεδίο εφαρμογής

Εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά, το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας (στο εξής: καλυπτόμενες διατάξεις), εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι ένα μέτρο¹⁴¹ του άλλου συμβαλλόμενου μέρους δεν συνάδει με οποιαδήποτε καλυπτόμενη διάταξη.

ΑΡΘΡΟ 31.3

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου ισχύουν οι ορισμοί των παραρτημάτων 31-A (Εσωτερικός κανονισμός) και 31-B (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές).

¹⁴¹ Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι κάθε πράξη ή παράλειψη που καταλογίζεται σ' ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αποτελεί μέτρο του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου. Ένα προτεινόμενο μέτρο ενός συμβαλλόμενου μέρους μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο διαβουλεύσεων δυνάμει του άρθρου 31.5. Δεν συγκροτείται ειδική ομάδα για την επανεξέταση προτεινόμενου μέτρου.

Επιλογή δικαστηρίου

1. Εάν προκύψει διαφορά σχετικά με μέτρο το οποίο εικάζεται ότι δεν συνάδει με υποχρέωση βάσει της παρούσας συμφωνίας και με ουσιαστικά ισοδύναμη υποχρέωση βάσει άλλης διεθνούς συμφωνίας της οποίας αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη αποτελούν συμβαλλόμενο μέρος, συμπεριλαμβανομένης της συμφωνίας ΠΟΕ, το συμβαλλόμενο μέρος το οποίο επιδιώκει αποκατάσταση επιλέγει το δικαστήριο που θα επιλύσει τη διαφορά.
2. Αφού ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών κινήσει διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος τμήματος ή άλλης διεθνούς συμφωνίας, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος δεν κινεί διαδικασίες επίλυσης διαφορών σε άλλο δικαστήριο ως προς το μέτρο που αναφέρεται στην παράγραφο 1, εκτός εάν το δικαστήριο που επιλέχθηκε αρχικά δεν προβεί σε διαπιστώσεις για δικονομικούς ή δικαιοδοτικούς λόγους.
3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:
 - α) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος τμήματος θεωρείται ότι κινούνται κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών για τη σύσταση ειδικής ομάδας σύμφωνα με το άρθρο 31.6·
 - β) θεωρείται ότι οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει της συμφωνίας ΠΟΕ κινούνται με αίτημα ενός συμβαλλόμενου μέρους για τη σύσταση ειδικής ομάδας βάσει του άρθρου 6 του Μνημονίου Συμφωνίας σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν την επίλυση των διαφορών (DSU)· και

γ) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών βάσει οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας θεωρείται ότι κινούνται σύμφωνα με τις συναφείς διατάξεις της εν λόγω συμφωνίας.

4. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 2, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν αποκλείει κάποιο εκ των συμβαλλόμενων μερών από την αναστολή των υποχρεώσεων που έχουν εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ ή έχουν εγκριθεί βάσει των διαδικασιών επίλυσης διαφορών άλλης διεθνούς συμφωνίας της οποίας τα συμβαλλόμενα μέρη αποτελούν συμβαλλόμενα μέρη. Δεν είναι δυνατή η επίκληση της συμφωνίας του ΠΟΕ ή οποιασδήποτε άλλης διεθνούς συμφωνίας μεταξύ των μερών για να απαγορευθεί σε ένα από τα μέρη η αναστολή υποχρεώσεων δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

ΤΜΗΜΑ Β

Διαβουλεύσεις

ΑΡΘΡΟ 31.5

Διαβουλεύσεις

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν τη διευθέτηση οποιασδήποτε διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 31.2 μέσω διαβουλεύσεων καλή τη πίστει και με στόχο την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος επιδιώκει διαβουλεύσεις υποβάλλοντας γραπτό αίτημα στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, προσδιορίζοντας το επίμαχο μέτρο και τις καλυπτόμενες διατάξεις που κρίνει εφαρμοστέες.
3. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα για διαβουλεύσεις απαντά αμελλητί στο εν λόγω αίτημα, και σε κάθε περίπτωση το αργότερο εντός 10 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του. Οι διαβουλεύσεις πραγματοποιούνται το αργότερο εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, εκτός αν αμφότερα τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχισή τους.
4. Διαβουλεύσεις για επείγοντα ζητήματα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που αφορούν αναλώσιμα αγαθά, πραγματοποιούνται εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός αυτών των 15 ημερών, εκτός αν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχιση των διαβουλεύσεων.
5. Κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, κάθε συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος επαρκή στοιχεία ως προς τα πραγματικά περιστατικά, ώστε να είναι δυνατή η ολοκληρωμένη εξέταση του τρόπου με τον οποίο το επίμαχο μέτρο θα μπορούσε να επηρεάσει την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε να εξασφαλίζει τη συμμετοχή προσωπικού των αρμόδιων κρατικών αρχών του το οποίο διαθέτει εμπειρογνώσια στο ζήτημα που αποτελεί αντικείμενο των διαβουλεύσεων.
6. Οι διαβουλεύσεις, και ιδίως οι θέσεις που υποστηρίζονται από τα συμβαλλόμενα μέρη κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων αυτών, έχουν εμπιστευτικό χαρακτήρα και δεν θίγουν τα δικαιώματα κανενός εκ των συμβαλλόμενων μερών σε περαιτέρω διαδικασίες. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος προστατεύει τυχόν πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα που λαμβάνονται κατά τη διάρκεια των διαβουλεύσεων, όπως απαιτείται από το συμβαλλόμενο μέρος που παρέχει τις πληροφορίες.

7. Σε περίπτωση που το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα δεν απαντήσει στο αίτημα για διεξαγωγή διαβουλεύσεων εντός 10 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του, ή εάν οι διαβουλεύσεις δεν πραγματοποιηθούν εντός των προθεσμιών που ορίζονται στην παράγραφο 3 ή 4, ή εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν να μην προβούν σε διαβουλεύσεις, ή εάν οι διαβουλεύσεις ολοκληρωθούν χωρίς να επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση, το συμβαλλόμενο μέρος που ζήτησε τη διεξαγωγή των διαβουλεύσεων μπορεί να προσφύγει στο άρθρο 31.6.

ΤΜΗΜΑ Γ

Διαδικασίες της ειδικής ομάδας

ΑΡΘΡΟ 31.6

Σύσταση ειδικής ομάδας

1. Αν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν κατορθώσουν να επιλύσουν τη διαφορά με τη διεξαγωγή διαβουλεύσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 31.5, το συμβαλλόμενο μέρος που υπέβαλε το αίτημα διεξαγωγής διαβουλεύσεων μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας.
2. Το αίτημα σύστασης ειδικής ομάδας υποβάλλεται μέσω γραπτού αιτήματος το οποίο απευθύνεται στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος. Το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος προσδιορίζει στο αίτημά του το επίμαχο μέτρο και εξηγεί τους λόγους για τους οποίους το εν λόγω μέτρο δεν συνάδει με τις καλυπτόμενες διατάξεις κατά τρόπο επαρκώς αναλυτικό ώστε να παρουσιάζεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας.

3. Κατά την επίδοση του αιτήματος συγκροτείται ειδική ομάδα.

ΑΡΘΡΟ 31.7

Σύνθεση ειδικής ομάδας

1. Η ειδική ομάδα απαρτίζεται από τρία μέλη.
2. Το αργότερο εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του γραπτού αιτήματος για τη σύσταση ειδικής ομάδας από το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, τα συμβαλλόμενα μέρη διαβουλεύονται προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία όσον αφορά τη σύνθεση της ειδικής ομάδας. Για τον σκοπό αυτόν, κάθε συμβαλλόμενο μέρος, εντός 10 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του γραπτού αιτήματος σύμφωνα με το άρθρο 31.6, ορίζει ένα μέλος της ειδικής ομάδας, το οποίο μπορεί να είναι υπήκοος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, και προτείνει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος έως τρεις υποψηφίους για να ασκήσουν καθήκοντα προέδρου. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συμφωνήσουν σχετικά με τον πρόεδρο μεταξύ των υποψήφιων προέδρων εντός 15 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του γραπτού αιτήματος σύμφωνα με το άρθρο 31.6. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αντιταχθεί σε μέλος της ειδικής ομάδας που ορίζεται από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος, εάν κρίνει ότι το εν λόγω άτομο δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 31.9.
3. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν συμφωνήσουν σχετικά με τη σύνθεση της ειδικής ομάδας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2, τα συμβαλλόμενα μέρη εφαρμόζουν τις διαδικασίες που ορίζονται στις ακόλουθες παραγράφους για τη σύνθεση της ειδικής ομάδας.

4. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος, εντός επτά ημερών από τη λήξη της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2, διορίζει μέλος της ειδικής ομάδας από τον υποκατάλογό του που αναφέρεται στο άρθρο 31.8.
5. Εάν το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος δεν ορίσει μέλος της ειδικής ομάδας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, η διαδικασία επίλυσης διαφορών λήγει στο τέλος της εν λόγω περιόδου.
6. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν ορίσει μέλος της ειδικής ομάδας εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 4, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή που αναφέρεται στον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A να επιλέξει το μέλος της ειδικής ομάδας με κλήρωση. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή επιλέγει το μέλος της ειδικής ομάδας με κλήρωση από τον υποκατάλογο του συμβαλλόμενου μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 31.8, εντός 15 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος του καταγγέλλοντος συμβαλλόμενου μέρους.
7. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν συμφωνήσουν σχετικά με τον πρόεδρο εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 2, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος ή, σε περίπτωση διαδικασιών σύμφωνα με το άρθρο 31.18, ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών μπορούν να ζητήσουν από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή που αναφέρεται στον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A να επιλέξει με κλήρωση τον πρόεδρο της ειδικής ομάδας από τον υποκατάλογο των ατόμων που ασκούν καθήκοντα προέδρου, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 31.8, εντός επτά ημερών από τη λήξη της εν λόγω προθεσμίας. Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή επιλέγει τον πρόεδρο εντός 15 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους.
8. Για τους σκοπούς των παραγράφων 6 και 7, οι αρμόδιες για τους διορισμούς αρχές που απαριθμούνται στον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A επιλέγουν τα μέλη της ειδικής ομάδας σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και του εσωτερικού κανονισμού του παραρτήματος 31-A.

9. Εάν κάποιος από τους καταλόγους που αναφέρονται στο άρθρο 31.8 δεν έχει εγκριθεί από την επιτροπή εμπορίου, τα μέλη της ειδικής ομάδας ή ο πρόεδρος διορίζονται από τα άτομα που έχουν οριστεί από το ένα ή και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη και κοινοποιούνται γραπτώς στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

ΑΡΘΡΟ 31.8

Κατάλογοι των μελών της ειδικής ομάδας

1. Το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η επιτροπή εμπορίου εγκρίνει κατάλογο τουλάχιστον 15 ατόμων τα οποία είναι πρόθυμα και ικανά να εκτελέσουν χρέη μέλους της ειδικής ομάδας. Ο κατάλογος αποτελείται από τρεις υποκαταλόγους:

α) υποκατάλογο ατόμων της Ευρωπαϊκής Ένωσης·

β) υποκατάλογο ατόμων του Μεξικού· και

γ) υποκατάλογο ατόμων που ασκούν καθήκοντα προέδρου της ειδικής ομάδας.

2. Κάθε υποκατάλογος περιλαμβάνει τουλάχιστον πέντε άτομα. Ο υποκατάλογος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο γ) δεν περιλαμβάνει άτομα που είναι υπήκοοι ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών.

3. Η επιτροπή εμπορίου μπορεί να εγκρίνει συμπληρωματικούς καταλόγους ατόμων με εμπειρογνωσία σε ειδικούς τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Με την επιφύλαξη της συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών, οι εν λόγω πρόσθετοι κατάλογοι χρησιμοποιούνται για τη σύνθεση της ειδικής ομάδας σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 31.7.

ΑΡΘΡΟ 31.9

Απαιτήσεις για τα μέλη της ειδικής ομάδας

1. Κάθε μέλος της ειδικής ομάδας:
 - α) έχει αποδεδειγμένη εμπειρογνωσία στο δίκαιο, στο διεθνές εμπόριο και σε άλλα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία, όπως η επίλυση διαφορών που προκύπτουν στο πλαίσιο άλλων διεθνών εμπορικών συμφωνιών·
 - β) είναι ανεξάρτητο και δεν συνδέεται ούτε δέχεται οδηγίες από κανένα συμβαλλόμενο μέρος·
 - γ) συμμετέχει σε ατομική βάση και δεν λαμβάνει οδηγίες από οργανισμό ή κρατική αρχή σχετικά με θέματα που συνδέονται με τη διαφορά· και
 - δ) συμμορφώνεται με τον κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 31-B.

2. Ο πρόεδρος διαθέτει επίσης πείρα σε διαδικασίες επίλυσης διαφορών.
3. Δεδομένου του αντικειμένου συγκεκριμένης διαφοράς, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να παρεκκλίνουν από τις απαιτήσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α).

ΑΡΘΡΟ 31.10

Καθήκοντα της ειδικής ομάδας

Η ειδική ομάδα:

- α) προβαίνει σε αντικειμενική εκτίμηση του ζητήματος που έχει αχθεί ενώπιόν της, συμπεριλαμβανομένων της αντικειμενικής εκτίμησης των πραγματικών περιστατικών της υπόθεσης και της εφαρμοσιμότητας των καλυπτόμενων διατάξεων, καθώς και της συμμόρφωσης των επίμαχων μέτρων με τις εν λόγω καλυπτόμενες διατάξεις·
- β) αναφέρει, στις αποφάσεις της και στις εκθέσεις της τις διαπιστώσεις για τα πραγματικά περιστατικά, τη δυνατότητα εφαρμογής των καλυπτόμενων διατάξεων, το βασικό σκεπτικό τυχόν διαπιστώσεων και συμπερασμάτων και, εάν τα συμβαλλόμενα μέρη τις έχουν ζητήσει από κοινού, τυχόν συστάσεις· και
- γ) θα πρέπει να διαβουλεύεται τακτικά με τα συμβαλλόμενα μέρη και να παρέχει επαρκείς ευκαιρίες για την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

Όροι εντολής

1. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία διορισμού του τελευταίου μέλους της ειδικής ομάδας, η εντολή της ειδικής ομάδας είναι η ακόλουθη:

να εξετάσει, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές διατάξεις της παρούσας συμφωνίας που επικαλούνται τα μέρη, το θέμα που αναφέρεται στο αίτημα για τη σύσταση της ομάδας· να καταλήξει σε διαπιστώσεις σχετικά με τη συμμόρφωση του επίμαχου μέτρου προς τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας που αναφέρονται στο άρθρο 31.2 (Πεδίο εφαρμογής)· να διατυπώσει συστάσεις, εάν τα συμβαλλόμενα μέρη τις έχουν ζητήσει από κοινού· και να υποβάλει έκθεση σύμφωνα με το άρθρο 31.13 (Ενδιάμεση έκθεση) και το άρθρο 31.14 (Τελική έκθεση).»

2. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν άλλη εντολή, κοινοποιούν τη συμφωνηθείσα εντολή στην ειδική ομάδα εντός της χρονικής περιόδου που καθορίζεται στην παράγραφο 1.

ΑΡΘΡΟ 31.12

Απόφαση σχετικά με τον επείγοντα χαρακτήρα του ζητήματος

1. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος το ζητήσει το αργότερο εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία του αιτήματος σύστασης της ειδικής ομάδας, η ειδική ομάδα αποφασίζει, εντός 10 ημερών από τον διορισμό του τελευταίου μέλους της ειδικής ομάδας, αν η υπόθεση αφορά επείγοντα ζητήματα. Το άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει γραπτώς τις παρατηρήσεις του επί του αιτήματος εντός πέντε ημερών από την ημερομηνία διαβίβασης του εν λόγω αιτήματος.
2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, η διάρκεια των εφαρμοστέων προθεσμιών που ορίζονται στο τμήμα Γ είναι το ήμισυ του χρόνου που ορίζεται σε αυτό, με εξαίρεση τις προθεσμίες που αναφέρονται στα άρθρα 31.6 και 31.11.

ΑΡΘΡΟ 31.13

Ενδιάμεση έκθεση

1. Εντός 90 ημερών από την ημερομηνία διορισμού του τελευταίου μέλους της ειδικής ομάδας, η ειδική ομάδα διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη ενδιάμεση έκθεση. Όταν η ειδική ομάδα κρίνει ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ενημερώνει εγγράφως τα συμβαλλόμενα μέρη, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα σκοπεύει να υποβάλει την ενδιάμεση έκθεσή της. Η ειδική ομάδα δεν υποβάλλει σε καμία περίπτωση την ενδιάμεση έκθεσή της μετά την παρέλευση 120 ημερών από την ημερομηνία διορισμού του τελευταίου μέλους της ειδικής ομάδας.

2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να διαβιβάσει στην ειδική ομάδα γραπτό αίτημα για την επανεξέταση συγκεκριμένων πτυχών της ενδιάμεσης έκθεσης, εντός προθεσμίας 10 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της. Οποιοδήποτε εκ των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να υποβάλει παρατηρήσεις επί του αιτήματος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους εντός έξι ημερών από τη διαβίβασή του.

ΑΡΘΡΟ 31.14

Τελική έκθεση

1. Εντός 120 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της, η ειδική ομάδα διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη την τελική έκθεσή της. Όταν η ειδική ομάδα κρίνει ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ενημερώνει εγγράφως τα συμβαλλόμενα μέρη, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα σκοπεύει να υποβάλει την τελική έκθεσή της. Η ειδική ομάδα δεν υποβάλλει σε καμία περίπτωση την τελική έκθεσή της μετά την παρέλευση 150 ημερών από την ημερομηνία σύστασής της.
2. Η τελική έκθεση περιλαμβάνει συζήτηση κάθε γραπτού αιτήματος των συμβαλλόμενων μερών επί της ενδιάμεσης έκθεσης και απαντά με σαφήνεια στις παρατηρήσεις των συμβαλλόμενων μερών. Αφού εξετάσει τα τυχόν γραπτά αιτήματα και τις παρατηρήσεις των συμβαλλόμενων μερών σχετικά με την ενδιάμεση έκθεση, η ειδική ομάδα μπορεί να τροποποιήσει την έκθεσή της και να προβεί σε οποιαδήποτε περαιτέρω εξέταση κρίνει σκόπιμη.
3. Η απόφαση της ειδικής ομάδας που περιέχεται στην τελική έκθεση είναι οριστική και δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη.

Μέτρα συμμόρφωσης

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της ταχείας συμμόρφωσης με τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της ειδικής ομάδας στην τελική έκθεση, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματική επίλυση της διαφοράς. Το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία λαμβάνει όλα τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί αμελλητί με τις διαπιστώσεις και τα συμπεράσματα της τελικής έκθεσης προκειμένου να συμμορφωθεί με τις καλυπτόμενες διατάξεις.
2. Το αργότερο εντός 30 ημερών από την παραλαβή της τελικής έκθεσης, το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος τα μέτρα τα οποία έχει λάβει ή προτίθεται να λάβει για τη συμμόρφωσή του.
3. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση σύμφωνα με το άρθρο 31.33, η επίλυση μιας διαφοράς απαιτεί την άρση οποιωνδήποτε μέτρων που δεν συνάδουν με την παρούσα συμφωνία.

Εύλογο χρονικό διάστημα

1. Εάν δεν είναι δυνατή η άμεση συμμόρφωση, το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, διαβιβάζει στο καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος, το αργότερο εντός 30 ημερών από την παραλαβή της τελικής έκθεσης, κοινοποίηση σχετικά με τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος που θα χρειαστεί για τη συμμόρφωση. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν την επίτευξη συμφωνίας όσον αφορά το εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση με την τελική έκθεση. Το εύλογο χρονικό διάστημα δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τους 15 μήνες από τη διαβίβαση της τελικής έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 31.14.
2. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν συμφωνήσουν ως προς το εύλογο χρονικό διάστημα, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί, το νωρίτερο 20 ημέρες από την παραλαβή της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, να ζητήσει γραπτώς από την αρχική ειδική ομάδα να ορίσει το εύλογο χρονικό διάστημα. Εντός 20 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, η ειδική ομάδα διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη την απόφασή της.
3. Το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί γραπτώς την πρόοδό του ως προς τη συμμόρφωσή του με την τελική έκθεση προς το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος τουλάχιστον έναν μήνα πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος.
4. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να παρατείνουν το εύλογο χρονικό διάστημα.

Επανεξέταση της συμμόρφωσης

1. Το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, το αργότερο την ημερομηνία λήξης του εύλογου χρονικού διαστήματος, κοινοποιεί στο καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος τυχόν μέτρα που έλαβε για τη συμμόρφωση προς την τελική έκθεση.
2. Όταν τα συμβαλλόμενα μέρη διαφωνούν ως προς την ύπαρξη μέτρων που έχουν ληφθεί για τη συμμόρφωση ή ως προς τη συμβατότητα των μέτρων αυτών με τις καλυπτόμενες διατάξεις, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να διαβιβάσει γραπτό αίτημα στην αρχική ειδική ομάδα για την έκδοση απόφασης σχετικά με το ζήτημα. Στο αίτημα προσδιορίζεται κάθε επίμαχο μέτρο και εξηγούνται επαρκώς οι λόγοι για τους οποίους τα εν λόγω μέτρα δεν συνάδουν με τις καλυπτόμενες διατάξεις, ώστε να εκτίθεται με σαφήνεια η νομική βάση της καταγγελίας. Εντός 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, η ειδική ομάδα διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη την απόφασή της.

Μέσα προσωρινής έννομης προστασίας

1. Το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, κατόπιν αιτήματος του καταγγέλλοντος συμβαλλόμενου μέρους και κατόπιν διαβούλευσης μαζί του, υποβάλλει προσφορά προσωρινής αποζημίωσης εάν:

- α) το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία διαβιβάσει εγγράφως κοινοποίηση στο καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος ότι δεν είναι δυνατόν να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση· ή
- β) το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία δεν διαβιβάσει κοινοποίηση σχετικά με τα μέτρα που έχει λάβει για να συμμορφωθεί εντός της προθεσμίας που αναφέρεται στο άρθρο 31.15 ή έως τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος· ή
- γ) η ειδική ομάδα κρίνει ότι δεν έχουν ληφθεί μέτρα για σκοπούς συμμόρφωσης ή ότι τα μέτρα που έχουν ληφθεί δεν συνάδουν με τις καλυπτόμενες διατάξεις.

2. Σε οποιαδήποτε από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) έως γ), το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να διαβιβάσει γραπτή κοινοποίηση στο συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ότι προτίθεται να αναστείλει την εφαρμογή των υποχρεώσεων που απορρέουν από τις καλυπτόμενες διατάξεις, εάν:

- α) το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος αποφασίσει να μην υποβάλει αίτημα βάσει της παραγράφου 1· ή

- β) όταν υποβάλλεται αίτημα σύμφωνα με την παράγραφο 1, τα συμβαλλόμενα μέρη δεν συμφωνούν για την προσωρινή αποζημίωση εντός 20 ημερών από:
- i) την ημερομηνία κοινοποίησης από το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ότι δεν είναι δυνατόν να συμμορφωθεί με την τελική έκθεση·
 - ii) τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος· ή
 - iii) τη διαβίβαση της απόφασης της ειδικής ομάδας σύμφωνα με το άρθρο 31.17.
3. Στην κοινοποίηση προσδιορίζεται το επίπεδο της σκοπούμενης αναστολής των υποχρεώσεων. Κατά την εξέταση των οφελών που πρέπει να ανασταλούν, το καταγγέλλον μέρος θα πρέπει πρώτα να επιδιώξει να αναστείλει τα οφέλη στον ίδιο τομέα ή στους τομείς που επηρεάζονται από το μέτρο, τα οποία η ειδική ομάδα έχει διαπιστώσει ότι δεν συνάδουν με την παρούσα συμφωνία ή προκαλούν ολική ή μερική αναίρεση των οφελών. Η αναστολή των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων μπορεί να εφαρμοστεί σε τομείς που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, εκτός από εκείνους στους οποίους η ειδική ομάδα διαπίστωσε ολική ή μερική αναίρεση των οφελών, ιδίως εάν το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος είναι της άποψης ότι η αναστολή αυτή στον άλλον τομέα είναι εφικτή ή αποτελεσματική για την παρότρυνση σε συμμόρφωση. Το επίπεδο αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων δεν υπερβαίνει το επίπεδο που ισοδυναμεί με την ολική ή μερική αναίρεση των οφελών που προκάλεσε η παραβίαση.
4. Το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να αναστείλει τις υποχρεώσεις 15 ημέρες μετά την ημερομηνία διαβίβασης της κοινοποίησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2, εκτός εάν το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία υποβάλει αίτημα δυνάμει της παραγράφου 5.

5. Εάν το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία θεωρεί ότι το κοινοποιηθέν επίπεδο αναστολής των παραχωρήσεων ή άλλων υποχρεώσεων υπερβαίνει το επίπεδο που ισοδυναμεί με την ολική ή μερική αναίρεση των οφελών που προκλήθηκε από την παραβίαση, μπορεί να ζητήσει εγγράφως από την αρχική ειδική ομάδα, πριν από τη λήξη της προθεσμίας των 15 ημερών που ορίζεται στην παράγραφο 4, να αποφανθεί επί του θέματος αυτού. Η ειδική ομάδα καθορίζει το επίπεδο των οφελών που θεωρεί ισοδύναμο και διαβιβάζει την απόφασή της στα συμβαλλόμενα μέρη εντός 30 ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Το καταγγέλλον μέρος δεν αναστέλλει καμία υποχρέωση έως ότου η ειδική ομάδα κοινοποιήσει την απόφασή της. Η αναστολή των υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με αυτή την απόφαση.

6. Η αναστολή των υποχρεώσεων ή η αποζημίωση που προβλέπονται στο παρόν άρθρο είναι προσωρινού χαρακτήρα και δεν εφαρμόζονται έπειτα από τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) την επίτευξη αμοιβαία αποδεκτής λύσης από τα συμβαλλόμενα μέρη σύμφωνα με το άρθρο 31.33·
- β) τη συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών ότι το μέτρο που έχει ληφθεί για σκοπούς συμμόρφωσης διασφαλίζει τη συμμόρφωση του συμβαλλόμενου μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τις καλυπτόμενες διατάξεις· ή
- γ) οποιοδήποτε μέτρο ελήφθη για σκοπούς συμμόρφωσης και το οποίο η ειδική ομάδα διαπίστωσε ότι δεν συνάδει με τις καλυπτόμενες διατάξεις, έχει ανακληθεί ή τροποποιηθεί ώστε να διασφαλιστεί η συμμόρφωση του συμβαλλόμενου μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία με τις εν λόγω διατάξεις.

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για σκοπούς συμμόρφωσης
μετά τη θέσπιση μέσων προσωρινής έννομης προστασίας

1. Το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία διαβιβάζει κοινοποίηση στο καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με οποιοδήποτε μέτρο έχει ληφθεί για σκοπούς συμμόρφωσης, μετά την αναστολή των υποχρεώσεων ή μετά την εφαρμογή προσωρινής αποζημίωσης, κατά περίπτωση. Εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος προβαίνει σε άρση της αναστολής των υποχρεώσεων εντός 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης. Σε περιπτώσεις όπου έχει εφαρμοστεί το μέτρο της αποζημίωσης, και εξαιρουμένων των περιπτώσεων της παραγράφου 2, το συμβαλλόμενο μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία μπορεί να τερματίσει την εφαρμογή της εν λόγω αποζημίωσης εντός 30 ημερών από την παραλαβή της κοινοποίησης σχετικά με τη συμμόρφωσή του.
2. Εάν τα συμβαλλόμενα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με το αν το κοινοποιηθέν μέτρο διασφαλίζει τη συμμόρφωση του συμβαλλόμενου μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία προς τις καλυπτόμενες διατάξεις εντός προθεσμίας 30 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της κοινοποίησης, το καταγγέλλον συμβαλλόμενο μέρος ζητεί γραπτώς από την αρχική ειδική ομάδα να αποφανθεί επί του θέματος αυτού. Εντός 60 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, η ειδική ομάδα διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη την απόφασή της. Εάν η ειδική ομάδα αποφανθεί ότι το ληφθέν μέτρο συμμόρφωσης συνάδει με τις καλυπτόμενες διατάξεις, ανακαλείται η αναστολή των υποχρεώσεων ή η αποζημίωση, ανάλογα με την περίπτωση. Αν συντρέχει σχετική περίπτωση, το επίπεδο αναστολής των υποχρεώσεων ή της αποζημίωσης προσαρμόζεται με βάση την απόφαση της ειδικής ομάδας.

ΑΡΘΡΟ 31.20

Αντικατάσταση των μελών της ειδικής ομάδας

Εάν κατά τη διάρκεια των διαδικασιών επίλυσης διαφορών ένα μέλος της ειδικής ομάδας αδυνατεί να συμμετάσχει, αποχωρήσει ή πρέπει να αντικατασταθεί επειδή δεν συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις του κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 31-B, διορίζεται νέο μέλος της ειδικής ομάδας σύμφωνα με το άρθρο 31.7 και τον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A. Η προθεσμία για τη διαβίβαση της έκθεσης ή της απόφασης παρατείνεται, ανάλογα με τις ανάγκες, μέχρι τον διορισμό του νέου μέλους της ειδικής ομάδας.

ΑΡΘΡΟ 31.21

Εσωτερικός κανονισμός

1. Οι διαδικασίες της ειδικής ομάδας διέπονται από το παρόν κεφάλαιο και τον εσωτερικό κανονισμό που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 31-A.
2. Ο εσωτερικός κανονισμός διασφαλίζει ιδίως ότι:
 - α) τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν δικαίωμα σε τουλάχιστον μία ακρόαση ενώπιον της ειδικής ομάδας, στην οποία κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να εκθέσει προφορικά τις απόψεις του·

- β) κάθε συμβαλλόμενο μέρος έχει τη δυνατότητα να υποβάλει μια αρχική γραπτή παρατήρηση και γραπτή αντίκρουση·
- γ) με την επιφύλαξη της προστασίας πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα, κάθε συμβαλλόμενο μέρος θέτει στη διάθεση του κοινού τις γραπτές παρατηρήσεις του, τη γραπτή έκδοση προφορικής δήλωσης και τις γραπτές απαντήσεις σε αίτημα ή ερώτηση της ειδικής ομάδας, εάν υπάρχει, το συντομότερο δυνατόν μετά την υποβολή των εν λόγω εγγράφων και το αργότερο έως την ημερομηνία διαβίβασης της τελικής έκθεσης· και
- δ) η ειδική ομάδα και τα συμβαλλόμενα μέρη μεταχειρίζονται ως εμπιστευτικές τις πληροφορίες που υποβάλλονται από συμβαλλόμενο μέρος στην ειδική ομάδα.

2. Κάθε ακρόαση της ειδικής ομάδας είναι ανοικτή στο κοινό, εκτός εάν συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 31.22

Αναστολή και περάτωση διαδικασίας

1. Κατόπιν κοινής αίτησης των συμβαλλόμενων μερών, η ειδική ομάδα αναστέλλει τις εργασίες της ανά πάσα στιγμή για χρονικό διάστημα που συμφωνείται από τα συμβαλλόμενα μέρη και δεν υπερβαίνει τους 12 συναπτούς μήνες. Η ειδική ομάδα συνεχίζει τις εργασίες της πριν από το τέλος της περιόδου αναστολής κατόπιν γραπτού αιτήματος αμφότερων των συμβαλλόμενων μερών ή κατά την τελευταία ημέρα της περιόδου αναστολής κατόπιν γραπτού αιτήματος οποιουδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη. Το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος διαβιβάζει σχετική κοινοποίηση στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος.

2. Εάν κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν ζητήσει τη συνέχιση των εργασιών της ειδικής ομάδας πριν από το τέλος της περιόδου αναστολής, η εξουσία της ειδικής ομάδας παύει να υφίσταται και οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών περατώνονται. Αυτό ισχύει με την επιφύλαξη του δικαιώματος του συμβαλλόμενου μέρους να κινήσει νέα διαδικασία για το ίδιο θέμα.
3. Εάν ανασταλούν οι εργασίες της ειδικής ομάδας, οι σχετικές χρονικές περίοδοι βάσει του παρόντος τμήματος παρατείνονται για χρονική περίοδο ίσης διάρκειας με την περίοδο αναστολής των εργασιών της ειδικής ομάδας.

ΑΡΘΡΟ 31.23

Παραλαβή πληροφοριών

1. Κατόπιν αιτήματος ενός συμβαλλόμενου μέρους, ή με δική της πρωτοβουλία, η ειδική ομάδα μπορεί να ζητεί από τα συμβαλλόμενα μέρη πληροφορίες που θεωρεί αναγκαίες και κατάλληλες. Τα συμβαλλόμενα μέρη απαντούν αμελλητί και εμπεριστατωμένα σε οποιοδήποτε αίτημα της ειδικής ομάδας για παροχή των εν λόγω πληροφοριών.
2. Κατόπιν αιτήματος ενός συμβαλλόμενου μέρους ή με δική της πρωτοβουλία, η ειδική ομάδα μπορεί να ζητεί κάθε πληροφορία που κρίνει κατάλληλη από οποιαδήποτε πηγή. Η ειδική ομάδα μπορεί επίσης να ζητεί τη γνώμη ή την τεχνική συμβουλή εμπειρογνομόνων, εάν το κρίνει σκόπιμο και υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που συμφωνούνται από τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά περίπτωση.

3. Η ειδική ομάδα εξετάζει γραπτές παρατηρήσεις φιλικού χαρακτήρα από φυσικά πρόσωπα ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών ή από νομικά πρόσωπα που έχουν την έδρα τους σε ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A.

4. Οι πληροφορίες που λαμβάνονται από την ειδική ομάδα σύμφωνα με το παρόν άρθρο κοινοποιούνται στα συμβαλλόμενα μέρη, τα δε συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να υποβάλλουν σχόλια επί των εν λόγω πληροφοριών.

ΑΡΘΡΟ 31.24

Κανόνες ερμηνείας

1. Η ειδική ομάδα ερμηνεύει τις καλυπτόμενες διατάξεις σύμφωνα με τους εθιμικούς κανόνες ερμηνείας του δημόσιου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένων όσων έχουν κωδικοποιηθεί στη σύμβαση της Βιέννης για το δίκαιο των Συνθηκών. Η ειδική ομάδα λαμβάνει επίσης υπόψη τις σχετικές ερμηνείες που περιέχονται στις εκθέσεις των ειδικών ομάδων του ΠΟΕ και του δευτεροβάθμιου δικαιοδοτικού οργάνου, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το όργανο επίλυσης διαφορών του ΠΟΕ.

2. Οι εκθέσεις και οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας δεν αυξάνουν ούτε μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών που απορρέουν από την παρούσα συμφωνία.

Εκθέσεις και αποφάσεις της ειδικής ομάδας

1. Οι εργασίες της ειδικής ομάδας τηρούνται απόρρητες. Η ειδική ομάδα καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια ώστε οι εκθέσεις της να συντάσσονται και οι αποφάσεις της να λαμβάνονται με ομοφωνία. Εάν αυτό δεν είναι δυνατόν, η ειδική ομάδα αποφαινεται επί του θέματος με πλειοψηφία. Δεν κοινολογούνται σε καμία περίπτωση οι χωριστές γνώμες των μελών της ειδικής ομάδας.
2. Οι αποφάσεις και οι εκθέσεις της ειδικής ομάδας γίνονται δεκτές από τα συμβαλλόμενα μέρη ανεπιφύλακτα. Δεν δημιουργούν δικαιώματα ή υποχρεώσεις για φυσικά ή νομικά πρόσωπα.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος δημοσιοποιεί τις εκθέσεις και τις αποφάσεις της ειδικής ομάδας το συντομότερο δυνατόν μετά την ημερομηνία διαβίβασης στα συμβαλλόμενα μέρη, με την επιφύλαξη της προστασίας των πληροφοριών εμπιστευτικού χαρακτήρα.

ΤΜΗΜΑ Δ

Μηχανισμός διαμεσολάβησης

ΑΡΘΡΟ 31.26

Στόχος

Στόχος του μηχανισμού διαμεσολάβησης είναι να διευκολυνθεί η εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης μέσα από μια συνεκτική και μη χρονοβόρα διαδικασία με τη βοήθεια διαμεσολαβητή.

ΑΡΘΡΟ 31.27

Έναρξη της διαδικασίας διαμεσολάβησης

1. Έκαστο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί ανά πάσα στιγμή να υποβάλει προς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος γραπτό αίτημα για την έναρξη διαδικασίας διαμεσολάβησης σχετικά με οποιοδήποτε μέτρο του εν λόγω συμβαλλόμενου μέρους, το οποίο επηρεάζει δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Δεν απαιτούνται διαβουλεύσεις πριν από την έναρξη της διαδικασίας διαμεσολάβησης.

2. Το αίτημα είναι επαρκώς αναλυτικό ώστε να παρουσιάζει με σαφήνεια τις ανησυχίες του αιτούντος συμβαλλόμενου μέρους και:

- α) προσδιορίζει το επίμαχο μέτρο·
- β) περιέχει δήλωση σχετικά με τις δυσμενείς συνέπειες τις οποίες το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι έχει ή θα έχει το μέτρο για το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών· και
- γ) επεξηγεί τον τρόπο με τον οποίο το αιτούν συμβαλλόμενο μέρος θεωρεί ότι οι συνέπειες αυτές συνδέονται με το μέτρο.

3. Η διαδικασία διαμεσολάβησης κινείται μόνο κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας των συμβαλλόμενων μερών. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο υποβάλλεται το αίτημα εξετάζει ευνοϊκά το αίτημα και διαβιβάζει εγγράφως την οικεία απόφαση αποδοχής ή απόρριψης στο αιτούν συμβαλλόμενο μέρος εντός 10 ημερών από την παραλαβή του αιτήματος. Σε αντίθετη περίπτωση, το αίτημα θεωρείται απορριπτέο.

ΑΡΘΡΟ 31.28

Επιλογή του διαμεσολαβητή

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν να συμφωνήσουν ως προς το πρόσωπο του διαμεσολαβητή, εάν είναι δυνατόν, το αργότερο 15 ημέρες από την παραλαβή της αποδοχής του αιτήματος.

2. Σε περίπτωση που τα συμβαλλόμενα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με το πρόσωπο του διαμεσολαβητή εντός της προθεσμίας που ορίζεται στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, οποιοδήποτε εκ των συμβαλλόμενων μερών μπορεί να ζητήσει από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή που περιλαμβάνεται στον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A να επιλέξει διαμεσολαβητή με κλήρωση, εντός πέντε ημερών από την υποβολή του αιτήματος, από τον υποκατάλογο ατόμων που ασκούν καθήκοντα προέδρου, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 31.8.
3. Εάν ο υποκατάλογος των ατόμων που ασκούν καθήκοντα προέδρου, ο οποίος αναφέρεται στο άρθρο 31.8, δεν έχει εγκριθεί από την επιτροπή εμπορίου κατά τον χρόνο υποβολής του αιτήματος σύμφωνα με το άρθρο 31.27, ο διαμεσολαβητής επιλέγεται με κλήρωση από τα άτομα που έχουν οριστεί από ένα ή και τα δύο συμβαλλόμενα μέρη από τον εν λόγω υποκατάλογο, ανάλογα με την περίπτωση.
4. Ο διαμεσολαβητής δεν πρέπει να είναι υπήκοος κανενός εκ των συμβαλλόμενων μερών ούτε να τελεί σε σχέση απασχόλησης με κάποιο από τα συμβαλλόμενα μέρη, εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά.
5. Ο διαμεσολαβητής συμμορφώνεται με τον κώδικα δεοντολογίας για τα μέλη της ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές που περιλαμβάνεται στο παράρτημα 31-B.

Κανόνες της διαδικασίας διαμεσολάβησης

1. Εντός 10 ημερών από τον διορισμό του διαμεσολαβητή, το συμβαλλόμενο μέρος που έχει κινήσει τη διαδικασία διαμεσολάβησης διαβιβάζει λεπτομερή γραπτή περιγραφή των ανησυχιών του στον διαμεσολαβητή και στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος, ιδίως όσον αφορά τη λειτουργία του επίμαχου μέτρου και τις δυσμενείς του επιπτώσεις στο εμπόριο και στις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Εντός 20 ημερών από την παραλαβή της εν λόγω περιγραφής, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να διαβιβάζει γραπτώς τις παρατηρήσεις του σχετικά με τη συγκεκριμένη περιγραφή.
2. Ο διαμεσολαβητής επικουρεί τα συμβαλλόμενα μέρη κατά τρόπο διαφανή, ώστε να επέλθει σαφήνεια ως προς το επίμαχο μέτρο και τις πιθανές αρνητικές επιπτώσεις του στο εμπόριο ή στις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Ειδικότερα, ο διαμεσολαβητής μπορεί να διοργανώνει συναντήσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, να διαβουλεύεται με τα συμβαλλόμενα μέρη από κοινού ή μεμονωμένα, να ζητά τη συνδρομή σχετικών εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων ή να διαβουλεύεται μαζί τους, καθώς και να παρέχει κάθε συμπληρωματική υποστήριξη που θα του ζητείται από τα συμβαλλόμενα μέρη. Προτού ζητήσει τη συνδρομή ή τη γνώμη σχετικών εμπειρογνομόνων και ενδιαφερομένων, ο διαμεσολαβητής διαβουλεύεται με τα συμβαλλόμενα μέρη.
3. Ο διαμεσολαβητής μπορεί να παρέχει συμβουλές και να προτείνει λύσεις προς εξέταση από τα συμβαλλόμενα μέρη. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να αποδεχθούν ή να απορρίψουν την προτεινόμενη λύση ή να συμφωνήσουν σε διαφορετική λύση. Ο διαμεσολαβητής δεν παρέχει συμβουλές ούτε διατυπώνει παρατηρήσεις ως προς τη συμβατότητα του επίμαχου μέτρου με την παρούσα συμφωνία.

4. Η διαδικασία διαμεσολάβησης λαμβάνει χώρα στο έδαφος του συμβαλλόμενου μέρους στο οποίο απευθύνεται το αίτημα για έναρξη της διαδικασίας διαμεσολάβησης ή, κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας, σε οποιονδήποτε άλλον τόπο ή με οποιοδήποτε άλλο μέσο επικοινωνίας.

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη επιδιώκουν την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης εντός 60 ημερών από τον διορισμό του διαμεσολαβητή. Για την εξεύρεση μιας τέτοιας λύσης, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να εξετάσουν το ενδεχόμενο ολοκλήρωσης τυχόν αναγκαίων εσωτερικών διαδικασιών. Εν αναμονή οριστικής συμφωνίας, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να εξετάσουν πιθανές ενδιάμεσες λύσεις, ιδίως εάν το μέτρο αφορά αναλώσιμα αγαθά.

6. Κατόπιν αιτήματος ενός εκ των συμβαλλόμενων μερών, ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη σχέδιο έκθεσης πραγματικών περιστατικών, η οποία περιλαμβάνει:

- α) συνοπτική παρουσίαση του επίμαχου μέτρου·
- β) τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν· και
- γ) την αμοιβαία αποδεκτή λύση που συμφωνήθηκε, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών προσωρινών λύσεων.

7. Ο διαμεσολαβητής χορηγεί στα συμβαλλόμενα μέρη προθεσμία 15 ημερών για να διατυπώσουν τις παρατηρήσεις τους επί του σχεδίου έκθεσης των πραγματικών περιστατικών. Μετά την εξέταση των παρατηρήσεων των συμβαλλόμενων μερών, ο διαμεσολαβητής διαβιβάζει στα συμβαλλόμενα μέρη τελική έκθεση των πραγματικών περιστατικών εντός προθεσμίας 15 ημερών. Η έκθεση των πραγματικών περιστατικών δεν περιλαμβάνει ερμηνεία της παρούσας συμφωνίας.

8. Η διαδικασία περατώνεται:

- α) με την έγκριση αμοιβαία αποδεκτής λύσης από τα συμβαλλόμενα μέρη, κατά την ημερομηνία της έγκρισής της·
- β) με αμοιβαία συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας, κατά την ημερομηνία της εν λόγω συμφωνίας·
- γ) με γραπτή δήλωση του διαμεσολαβητή, κατόπιν διαβούλευσης με τα συμβαλλόμενα μέρη, ότι περαιτέρω προσπάθειες για διαμεσολάβηση δεν θα είχαν αποτέλεσμα, κατά την ημερομηνία της εν λόγω δήλωσης· ή
- δ) με γραπτή δήλωση ενός συμβαλλόμενου μέρους μετά τη διερεύνηση αμοιβαία αποδεκτών λύσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας διαμεσολάβησης και μετά την εξέταση τυχόν συμβουλών και προτεινόμενων λύσεων από τον διαμεσολαβητή, κατά την ημερομηνία της εν λόγω δήλωσης.

ΑΡΘΡΟ 31.30

Εμπιστευτικότητα

1. Εκτός εάν τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνήσουν διαφορετικά, όλα τα στάδια της διαδικασίας διαμεσολάβησης, συμπεριλαμβανομένων τυχόν παροχής συμβουλών ή προτεινόμενης λύσης, είναι εμπιστευτικά. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να δημοσιοποιήσει το γεγονός ότι διενεργείται διαμεσολάβηση.

2. Εάν συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη, οι αμοιβαία αποδεκτές λύσεις δημοσιοποιούνται. Η έκδοση που κοινολογείται δεν περιλαμβάνει πληροφορίες τις οποίες ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών έχει χαρακτηρίσει εμπιστευτικές.

ΑΡΘΡΟ 31.31

Σχέση με διαδικασίες επίλυσης διαφορών

1. Η διαδικασία διαμεσολάβησης δεν θίγει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών βάσει των τμημάτων Β και Γ ή στο πλαίσιο διαδικασιών επίλυσης διαφορών δυνάμει οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας. Για λόγους μεγαλύτερης σαφήνειας, διευκρινίζεται ότι η διαδικασία διαμεσολάβησης μπορεί να κινηθεί ή να συνεχιστεί όσο βρίσκονται σε εξέλιξη οι διαδικασίες της ειδικής ομάδας.
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη δεν βασίζονται ούτε προβάλλουν ως αποδεικτικά στοιχεία σε άλλες διαδικασίες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της παρούσας ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας, ούτε η ειδική ομάδα λαμβάνει υπόψη:
 - α) θέσεις που υποστηρίχθηκαν από το άλλο συμβαλλόμενο μέρος κατά τη διαδικασία διαμεσολάβησης ή πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν αποκλειστικά σύμφωνα με το άρθρο 31.29 παράγραφος 2·
 - β) το γεγονός ότι το άλλο συμβαλλόμενο μέρος έχει εκφράσει τη βούλησή του να αποδεχθεί λύση για το μέτρο που αποτελεί αντικείμενο της διαμεσολάβησης· ή
 - γ) συμβουλές που έχει απευθύνει ή προτάσεις που έχει υποβάλει ο διαμεσολαβητής.

3. Εάν δεν αποφασιστεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη, ο διαμεσολαβητής δεν ασκεί καθήκοντα μέλους ειδικής ομάδας σε διαδικασία επίλυσης διαφορών δυνάμει της παρούσας συμφωνίας ή οποιασδήποτε άλλης συμφωνίας, που αφορά το ίδιο θέμα για το οποίο έχει ενεργήσει ως διαμεσολαβητής.

ΤΜΗΜΑ Ε

Κοινές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 31.32

Αίτημα παροχής πληροφοριών

1. Πριν από την υποβολή αιτήματος για διαβουλεύσεις ή διαμεσολάβηση σύμφωνα με τα άρθρα 31.5 ή 31.27, αντίστοιχα, ένα συμβαλλόμενο μέρος μπορεί να ζητήσει πληροφορίες σχετικά με μέτρο που επηρεάζει δυσμενώς το εμπόριο ή τις επενδύσεις μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών. Το συμβαλλόμενο μέρος στο οποίο απευθύνεται το αίτημα παρέχει, εντός 20 ημερών από την ημερομηνία παραλαβής του αιτήματος, γραπτή απάντηση, η οποία περιέχει τις παρατηρήσεις του σχετικά με τις ζητούμενες πληροφορίες.

2. Ένα συμβαλλόμενο μέρος αναμένεται κανονικά να ζητήσει πληροφορίες σύμφωνα με την παράγραφο 1 προτού ζητήσει διαβουλεύσεις ή κινήσει διαδικασία διαμεσολάβησης ή άλλες σχετικές διαδικασίες συνεργασίας ή διαβουλεύσεων δυνάμει της παρούσας συμφωνίας.

Αμοιβαία αποδεκτή λύση

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση ανά πάσα στιγμή όσον αφορά οποιαδήποτε διαφορά που καλύπτεται από το άρθρο 31.2.
2. Εάν επιτευχθεί αμοιβαία αποδεκτή λύση κατά τη διάρκεια της ειδικής ομάδας ή της διαδικασίας διαμεσολάβησης, ή κατά τη διάρκεια οποιουδήποτε άλλου εναλλακτικού μέσου επίλυσης διαφορών που έχει συμφωνηθεί από τα συμβαλλόμενα μέρη, συμπεριλαμβανομένων διαδικασιών που αφορούν καλές υπηρεσίες ή συμβιβασμό, τα συμβαλλόμενα μέρη κοινοποιούν από κοινού τη λύση αυτή στον πρόεδρο της ειδικής ομάδας ή στον διαμεσολαβητή, ανάλογα με την περίπτωση. Με την εν λόγω κοινοποίηση περατώνεται η διαδικασία της ειδικής ομάδας ή η διαδικασία διαμεσολάβησης.
3. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος λαμβάνει τα μέτρα που είναι αναγκαία για την εφαρμογή της αμοιβαία αποδεκτής λύσης εντός της συμφωνηθείσας χρονικής περιόδου.
4. Το αργότερο έως την ημερομηνία λήξης της συμφωνηθείσας χρονικής περιόδου, το συμβαλλόμενο μέρος που προβαίνει στην εφαρμογή ενημερώνει γραπτώς το άλλο συμβαλλόμενο μέρος για τα μέτρα που έχει λάβει με σκοπό την εφαρμογή της αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

ΑΡΘΡΟ 31.34

Προθεσμίες

1. Όλες οι προθεσμίες που καθορίζονται στο παρόν κεφάλαιο υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την επομένη της ημέρας κατά την οποία έλαβε χώρα η αναφερόμενη πράξη.
2. Κάθε προθεσμία που αναφέρεται στο παρόν κεφάλαιο μπορεί να τροποποιείται με αμοιβαία συμφωνία των συμβαλλόμενων μερών.
3. Στο πλαίσιο του τμήματος Γ, η ειδική ομάδα μπορεί ανά πάσα στιγμή να προτείνει στα συμβαλλόμενα μέρη την τροποποίηση οποιασδήποτε από τις προθεσμίες που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο, αιτιολογώντας την πρότασή της.

ΑΡΘΡΟ 31.35

Δαπάνες

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος καλύπτει τις δαπάνες του οι οποίες απορρέουν από τη συμμετοχή του στη διαδικασία της ειδικής ομάδας ή στη διαδικασία διαμεσολάβησης.

2. Τα συμβαλλόμενα μέρη επωμίζονται από κοινού και ισομερώς τις δαπάνες που απορρέουν από οργανωτικά θέματα, συμπεριλαμβανομένων της αμοιβής και των δαπανών των μελών της ειδικής ομάδας και του διαμεσολαβητή. Η αμοιβή των μελών της ειδικής ομάδας καθορίζεται σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A. Η αμοιβή του διαμεσολαβητή καθορίζεται σύμφωνα με εκείνη που προβλέπεται για τον πρόεδρο ειδικής ομάδας σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό του παραρτήματος 31-A.

ΑΡΘΡΟ 31.36

Διαχείριση της διαδικασίας επίλυσης διαφορών

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος:
 - α) ορίζει μια υπηρεσία αρμόδια για τη διαχείριση των διαδικασιών επίλυσης διαφορών δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου· και
 - β) ενημερώνει εγγράφως το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά με την τοποθεσία και τα στοιχεία επικοινωνίας της υπηρεσίας εντός τριών μηνών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
2. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος είναι υπεύθυνο για τη λειτουργία και τις δαπάνες της αντίστοιχης εντεταλμένης υπηρεσίας του.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν από κοινού να αναθέσουν σε εξωτερικό φορέα την παροχή στήριξης για ορισμένα διοικητικά καθήκοντα όσον αφορά τη διαδικασία επίλυσης διαφορών βάσει του παρόντος κεφαλαίου.

ΑΡΘΡΟ 31.37

Ιδιωτικά δικαιώματα

Κανένα συμβαλλόμενο μέρος δεν προβλέπει στο οικείο εσωτερικό δίκαιο δικαίωμα προσφυγής κατά του άλλου συμβαλλόμενου μέρους με το αιτιολογικό ότι ένα μέτρο του άλλου συμβαλλόμενου μέρους δεν συνάδει με την παρούσα συμφωνία.

ΑΡΘΡΟ 31.38

Τροποποίηση των παραρτημάτων

Το συμβούλιο εμπορίου μπορεί να τροποποιήσει τα παραρτήματα 31-A (Εσωτερικός κανονισμός) και 31-B (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 32

ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

ΑΡΘΡΟ 32.1

Γενικές εξαιρέσεις

1. Το άρθρο XX της GATT του 1994, συμπεριλαμβανομένων των σημειώσεων και των συμπληρωματικών διατάξεων αυτής, ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος της και εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στα κεφάλαια 2 (Συναλλαγές στον τομέα των αγαθών), 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής), 4 (Διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου), 6 (Μέτρα υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας), 8 (Ενέργεια), 9 (Τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο), 22 (Κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέντα μονοπώλια), 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων) και στο κεφάλαιο 30 (Πρώτες ύλες).
2. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμφωνούν στην άποψη ότι:
 - α) τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο XX στοιχείο β) της GATT του 1994 περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά μέτρα¹⁴², τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών· και

¹⁴² Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμά τους να επικαλούνται το άρθρο XX στοιχείο β) της GATT του 1994 σε σχέση με μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη.

β) το άρθρο XX στοιχείο ζ) της GATT του 1994 εφαρμόζεται σε μέτρα που αφορούν τη διατήρηση έμβιων και μη έμβιων εξαντλήσιμων φυσικών πόρων.

3. Εάν ένα συμβαλλόμενο μέρος προτίθεται να λάβει μέτρα σύμφωνα με το άρθρο XX στοιχεία θ) και ι) της GATT του 1994, το εν λόγω συμβαλλόμενο μέρος παρέχει στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος:

α) όλες τις σχετικές πληροφορίες και

β) κατόπιν αιτήματος, εύλογη δυνατότητα διαβούλευσης σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα σχετίζεται με το μέτρο αυτό, με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

Τα συμβαλλόμενα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν για τα μέσα που είναι αναγκαία για την επίλυση των ζητημάτων που αποτελούν το αντικείμενο της διαβούλευσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 στοιχείο β).

Εάν εξαιρετικές και κρίσιμες περιστάσεις απαιτούν άμεση δράση και αποκλείουν την εκ των προτέρων ενημέρωση ή διαβούλευση, το συμβαλλόμενο μέρος που προτίθεται να λάβει τα συγκεκριμένα μέτρα μπορεί να εφαρμόσει αμέσως τα μέτρα που είναι αναγκαία για την αντιμετώπιση των περιστάσεων αυτών και ενημερώνει αμέσως το άλλο συμβαλλόμενο μέρος σχετικά.

4. Το άρθρο XIV στοιχεία α), β) και γ) της GATS ενσωματώνεται στην παρούσα συμφωνία και καθίσταται μέρος της και εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, στα κεφάλαια 11 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των υπηρεσιών), 12 (Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς), 13 (Εσωτερικές κανονιστικές ρυθμίσεις), 14 (Αμοιβαία αναγνώριση επαγγελματικών προσόντων), 16 (Υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών), 17 (Υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών), 18 (Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες), 19 (Ψηφιακό Εμπόριο), 22 (Κρατικές επιχειρήσεις, επιχειρήσεις στις οποίες χορηγούνται ειδικά δικαιώματα ή προνόμια και ορισθέντα μονοπώλια) και στο κεφάλαιο 10 (Ελευθέρωση των επενδύσεων).

5. Τα συμβαλλόμενα μέρη συμμερίζονται την άποψη ότι τα μέτρα που αναφέρονται στο άρθρο XIV στοιχείο β) της GATS περιλαμβάνουν περιβαλλοντικά μέτρα¹⁴³ τα οποία είναι αναγκαία για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών.

ΑΡΘΡΟ 32.2

Φορολογία

1. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου:

α) «κατοικία»: η φορολογική κατοικία· και

β) «φορολογική σύμβαση»: η σύμβαση για την αποφυγή της διπλής φορολογίας ή οποιαδήποτε άλλη διεθνής συμφωνία ή διακανονισμός που αφορά συνολικά ή κατά κύριο λόγο τη φορολογία, στην οποία ένα εκ των συμβαλλόμενων μερών είναι συμμετέχον μέρος.

¹⁴³ Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν το δικαίωμά τους να επικαλούνται το άρθρο XIV στοιχείο β) της GATS σε σχέση με μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με πολυμερείς περιβαλλοντικές συμφωνίες των οποίων είναι συμβαλλόμενα μέρη.

2. Καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις ενός μέρους που προβλέπονται από φορολογική σύμβαση. Σε περίπτωση ασυνέπειας της παρούσας συμφωνίας με οποιαδήποτε φορολογική σύμβαση, η φορολογική σύμβαση υπερισχύει όσον αφορά την ασυνέπεια.

3. Τα άρθρα 10.8 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους), 11.7 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και 18.4 (Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους) και το άρθρο 18.7 (Διασυνοριακές συναλλαγές στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών) παράγραφος 4 δεν ισχύουν σε σχέση με τα πλεονεκτήματα που παρέχονται από ένα συμβαλλόμενο μέρος βάσει φορολογικής σύμβασης.

4. Με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, εάν επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμενισμένος περιορισμός του εμπορίου και των επενδύσεων, καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να εμποδίζει οποιοδήποτε από τα συμβαλλόμενα μέρη να θεσπίζει, να διατηρεί ή να επιβάλλει οποιοδήποτε μέτρο αποσκοπεί στην εξασφάλιση δίκαιης ή αποτελεσματικής επιβολής ή είσπραξης άμεσων φόρων και το οποίο:

- α) διακρίνει μεταξύ φορολογουμένων που δεν βρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ιδίως όσον αφορά τον τόπο κατοικίας τους ή τον τόπο όπου είναι επενδυμένα κεφάλαιά τους· ή
- β) αποσκοπεί στην πρόληψη της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής σύμφωνα με τις διατάξεις οποιασδήποτε φορολογικής σύμβασης ή εσωτερικής φορολογικής νομοθεσίας.

Κοινολόγηση πληροφοριών

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να υποχρεώνει ένα συμβαλλόμενο μέρος να δημοσιοποιεί πληροφορίες εμπιστευτικού χαρακτήρα, η κοινολόγηση των οποίων θα εμπόδιζε την επιβολή του νόμου ή θα ήταν με άλλον τρόπο αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον ή θα έβλαπτε τα έννομα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένων δημόσιων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων.
2. Η κοινολόγηση πληροφοριών καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας επίλυσης διαφορών βάσει της παρούσας συμφωνίας διέπεται από τις διατάξεις των εφαρμοστέων κεφαλαίων.
3. Όταν ένα συμβαλλόμενο μέρος υποβάλλει πληροφορίες στο άλλο συμβαλλόμενο μέρος στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ άλλων μέσω των οργάνων που συστήνονται βάσει της παρούσας συμφωνίας, οι οποίες θεωρούνται εμπιστευτικές σύμφωνα με τις νομοθετικές και κανονιστικές διατάξεις του συμβαλλόμενου μέρους που τις υποβάλλει, το άλλο συμβαλλόμενο μέρος μεταχειρίζεται τις πληροφορίες αυτές ως εμπιστευτικές, εκτός εάν το συμβαλλόμενο μέρος που τις υποβάλλει συμφωνήσει διαφορετικά.

ΑΡΘΡΟ 32.4

Απαλλαγές που παρέχονται από τον ΠΟΕ

Εάν κάποιο δικαίωμα ή υποχρέωση που θεσπίζεται από διάταξη της παρούσας συμφωνίας συνιστά επανάληψη δικαιώματος ή υποχρέωσης της συμφωνίας ΠΟΕ, κάθε μέτρο που λαμβάνεται σύμφωνα με απόφαση απαλλαγής δυνάμει του άρθρου ΙΧ παράγραφοι 3 και 4 της συμφωνίας ΠΟΕ θεωρείται σύμφωνο με τη διάταξη της παρούσας συμφωνίας.

Εξαιρέσεις για λόγους ασφάλειας

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι:

- α) απαιτεί από ένα Μέρος να παρέχει πληροφορίες των οποίων τη δημοσιοποίηση θεωρεί αντίθετη προς τα ουσιώδη του συμφέροντα ασφάλειας, ή να παρέχει πρόσβαση σ' αυτές· ή
- β) εμποδίζει ένα μέρος να λαμβάνει μέτρα τα οποία κρίνει αναγκαία για την προάσπιση των ουσιωδών του συμφερόντων ασφαλείας, και τα οποία:
 - i) συνδέονται με την παραγωγή ή τη διακίνηση όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού, καθώς και με τη διακίνηση και το εμπόριο άλλων αγαθών και υλικών που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα με σκοπό τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων·
 - ii) σχετίζονται με την παροχή υπηρεσιών και τεχνολογίας και με οικονομικές δραστηριότητες που πραγματοποιούνται άμεσα ή έμμεσα με σκοπό τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων·
 - iii) αφορούν σχάσιμα και συντήξιμα υλικά ή υλικά από τα οποία αυτά παράγονται·
 - iv) λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις·
- γ) εμποδίζει ένα μέρος να λαμβάνει μέτρα για την εκπλήρωση των διεθνών υποχρεώσεών του που απορρέουν από τον Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και οι οποίες αποσκοπούν στη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφάλειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 33

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α

Θεσμικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 33.1

Το συμβούλιο εμπορίου

1. Συγκροτείται διά του παρόντος συμβούλιο εμπορίου. Το συμβούλιο εμπορίου:
 - α) εποπτεύει την εκπλήρωση των στόχων της παρούσας συμφωνίας·
 - β) επιβλέπει τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας· και
 - γ) εξετάζει τυχόν ζητήματα που ανακύπτουν στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας·

Το συμβούλιο εμπορίου απαρτίζεται από εκπροσώπους του συμβαλλόμενου μέρους της Ένωσης που είναι αρμόδιοι για θέματα σχετικά με το εμπόριο και τις επενδύσεις, αφενός, και από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας του Μεξικού, αφετέρου, σε υπουργικό επίπεδο, ή από τους εντεταλμένους τους. Η προεδρία ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ένωσης και από εκπρόσωπο του Μεξικού.

2. Το συμβούλιο εμπορίου μπορεί να τροποποιεί, στο πλαίσιο της εκπλήρωσης των στόχων της παρούσας συμφωνίας:

- α) το παράρτημα 2-A (Πίνακες κατάργησης δασμών) και το παράρτημα 2-E (Σχετικά μέτρα για τα αμπελοοινικά προϊόντα και τα αλκοολούχα ποτά)·
- β) το κεφάλαιο 3 (Κανόνες καταγωγής και διαδικασίες καταγωγής), συμπεριλαμβανομένων των παραρτημάτων 3-A έως 3-Δ·
- γ) τους σχετικούς καταλόγους και πίνακες του Μεξικού σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 10.12 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις) και την παράγραφο 4 του άρθρου 11.8 (Μη συμμορφούμενα μέτρα και εξαιρέσεις)·
- δ) το παράρτημα 21-A (Καλυπτόμενες συμβάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης) και το παράρτημα 21-B (Καλυπτόμενες συμβάσεις του Μεξικού)·
- ε) το παράρτημα 25-B (Κατάλογος γεωγραφικών ενδείξεων)·
- στ) το παράρτημα 31-A (Εσωτερικός κανονισμός) και παράρτημα 31-B (Κώδικας δεοντολογίας για τα μέλη ειδικής ομάδας και τους διαμεσολαβητές)·

3. Το συμβούλιο εμπορίου μπορεί επίσης, στο πλαίσιο της εκπλήρωσης των στόχων της παρούσας συμφωνίας:

- α) να εγκρίνει δεσμευτικές ερμηνείες των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας·
- β) να λαμβάνει κάθε άλλη απόφαση που προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία· και
- γ) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη δράση κατά την άσκηση των καθηκόντων του για την οποία συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη.

4. Το συμβούλιο εμπορίου εγκρίνει τον εσωτερικό του κανονισμό.

5. Οι αποφάσεις και συστάσεις του συμβουλίου εμπορίου εγκρίνονται με συναίνεση μεταξύ των μερών, μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών των μερών που είναι απαραίτητες για την έγκριση. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους. Έκαστο μέρος εφαρμόζει, σύμφωνα με τις εφαρμοστέες νομικές διαδικασίες του, κάθε τροποποίηση που αναφέρεται στο εδάφιο 2 στοιχείο α), εντός χρονικού διαστήματος για το οποίο συμφωνούν τα μέρη.

6. Η επιτροπή εμπορίου συνεδριάζει κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας, σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που συμφωνούνται εκ των προτέρων από τα μέρη, στις Βρυξέλλες και στην Πόλη του Μεξικού εκ περιτροπής. Είναι δυνατόν να συγκαλούνται έκτακτες συνεδριάσεις κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από τα μέρη. Οι συνεδριάσεις μπορούν να διεξάγονται επίσης με κάθε τεχνολογικό μέσο που διαθέτουν τα μέρη.

7. Το συμβούλιο εμπορίου συνεδριάζει τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας για να συζητήσει:

α) τροποποιήσεις του κεφαλαίου 8·

β) τροποποιήσεις των ακόλουθων δασμολογικών κλάσεων του παραρτήματος 2-A-2:

i) βόειο κρέας με δασμολογική ποσόστωση: δασμολογικές κλάσεις: 0201 20 20, 0201 20 30, 0201 20 50, 0201 20 90, 0201 30 00, 0202 20 10, 0202 20 30, 0202 20 50, 0202 20 90, 0202 30 10, 0202 30 50, 0202 30 90, 0210 20 10 και 0210 20 90,

ii) παραπροϊόντα σφαγίων βοοειδών με δασμολογική ποσόστωση: δασμολογικές κλάσεις 0206 10 95, 0206 29 91 και 0210 99 51,

iii) πουλερικά με δασμολογική ποσόστωση: δασμολογικές κλάσεις: ex 0207 13 10, 0207 13 20, 0207 13 50, 0207 13 60, 0207 13 70, ex 0207 14 10, 0207 14 20, 0207 14 50, 0207 14 60, 0207 14 70, 0207 27 10, 1602 32 11, 1602 32 19, 1602 32 30 και 1602 32 90.

iv) αιθανόλη με δασμολογική ποσόστωση: δασμολογικές κλάσεις: 2207 10 00, 2207 20 00 και 2208 90 99,

γ) τη δυνατότητα επανεξέτασης των ειδικών ανά προϊόν κανόνων καταγωγής του κεφαλαίου 28, του κεφαλαίου 38 (δασμολογική διάκριση 3824 90), του κεφαλαίου 85 (δασμολογική κλάση 8507) και του κεφαλαίου 87 (δασμολογικές κλάσεις 8701 έως 8707) του τμήματος B του παραρτήματος 3-A, με σκοπό την ενδεχόμενη ευθυγράμμιση των κανόνων που ισχύουν για το Μεξικό με τους κανόνες που ισχύουν για την ΕΕ, λαμβανομένης υπόψη, μεταξύ άλλων, της αξιολόγησης της σχετικής αγοράς ηλεκτρικών οχημάτων τη συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Η Επιτροπή Εμπορίου

1. Συγκροτείται διά του παρόντος επιτροπή εμπορίου. Η επιτροπή εμπορίου είναι αρμόδια για τη γενική εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
2. Το συμβούλιο εμπορίου απαρτίζεται, σε ανώτατο επίπεδο, από εκπροσώπους της Ένωσης που είναι αρμόδιοι για θέματα σχετικά με το εμπόριο και τις επενδύσεις, αφενός, και από εκπροσώπους του Υπουργείου Οικονομίας του Μεξικού, αφετέρου, σύμφωνα με τις αντίστοιχες απαιτήσεις κάθε συμβαλλόμενου μέρους, ή από τους εντεταλμένους τους. Η προεδρία ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ένωσης και από εκπρόσωπο του Μεξικού.
3. Η επιτροπή εμπορίου:
 - α) επικουρεί το συμβούλιο εμπορίου κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του·
 - β) είναι αρμόδια για την ορθή εκτέλεση και εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και για την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων που προκύπτουν από την εφαρμογή τους·
 - γ) με την επιφύλαξη του κεφαλαίου 31 (Επίλυση διαφορών), αποσκοπεί στην πρόληψη και στην επίλυση διαφορών ή διενέξεων που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας·

- δ) επιβλέπει το έργο των υποεπιτροπών και των υπόλοιπων οργάνων που συστήνονται βάσει της παρούσας συμφωνίας· και
 - ε) μελετά τρόπους για την περαιτέρω ενίσχυση του εμπορίου και των επενδύσεων μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών.
4. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της βάσει της παραγράφου 3, η επιτροπή εμπορίου μπορεί:
- α) να συγκροτεί πρόσθετες υποεπιτροπές και άλλα όργανα από εκείνα που συγκροτούνται με την παρούσα συμφωνία, τα οποία απαρτίζονται από εκπροσώπους των συμβαλλόμενων μερών, και να τους αναθέτει καθήκοντα στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της και να αποφασίζει να τροποποιεί τα καθήκοντα που ανατίθενται στις υποεπιτροπές και στα άλλα όργανα που συγκροτεί, καθώς και να προβαίνει στη λύση τους·
 - β) να εισηγείται στο συμβούλιο εμπορίου την έκδοση αποφάσεων σύμφωνα με τους ειδικούς στόχους της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των τροποποιήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) του άρθρου 33.1 (Το συμβούλιο εμπορίου), ή να εκδίδει τις εν λόγω αποφάσεις κατά τα διαστήματα μεταξύ των συνεδριάσεων του συμβουλίου εμπορίου, ακόμα και όταν το συμβούλιο εμπορίου δεν είναι σε θέση να συνεδριάσει· και
 - γ) να αναλαμβάνει οποιαδήποτε άλλη δράση κατά την άσκηση των καθηκόντων της για την οποία συμφωνούν τα συμβαλλόμενα μέρη ή κατόπιν εντολής του συμβουλίου εμπορίου.
5. Η επιτροπή εμπορίου εγκρίνει τον εσωτερικό της κανονισμό.

6. Οι αποφάσεις και συστάσεις της επιτροπής εμπορίου εγκρίνονται με συναίνεση μεταξύ των μερών σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό της, μετά την ολοκλήρωση των αντίστοιχων εσωτερικών διαδικασιών των μερών που είναι απαραίτητες για την έγκριση. Οι αποφάσεις είναι δεσμευτικές για τα μέρη, τα οποία λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεσή τους.

7. Η επιτροπή εμπορίου συνεδριάζει κατόπιν αμοιβαίας συμφωνίας, σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που συμφωνούνται εκ των προτέρων από τα μέρη, στις Βρυξέλλες και στην Πόλη του Μεξικού εκ περιτροπής. Είναι δυνατόν να συγκαλούνται έκτακτες συνεδριάσεις κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε από τα μέρη. Οι συνεδριάσεις μπορούν να διεξάγονται επίσης με κάθε τεχνολογικό μέσο που διαθέτουν τα μέρη.

ΑΡΘΡΟ 33.3

Συντονιστές

1. Κάθε συμβαλλόμενο μέρος ορίζει έναν συντονιστή για την παρούσα συμφωνία και ενημερώνει σχετικά το άλλο συμβαλλόμενο μέρος εντός εξήντα ημερών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Οι συντονιστές:

α) διευκολύνουν την επικοινωνία μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών για κάθε θέμα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία, καθώς και μεταξύ άλλων σημείων επαφής που καθορίζονται βάσει αυτής·

- β) προετοιμάζουν από κοινού τις ημερήσιες διατάξεις και προβαίνουν σε όλες τις άλλες αναγκαίες προετοιμασίες για τις συνεδριάσεις του συμβουλίου εμπορίου και της επιτροπής εμπορίου σύμφωνα με το παρόν άρθρο· και και
- γ) παρακολουθούν τις αποφάσεις του συμβουλίου εμπορίου και της επιτροπής εμπορίου, κατά περίπτωση.

ΑΡΘΡΟ 33.4

Υποεπιτροπές και άλλα όργανα

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη συγκροτούν τις ακόλουθες υποεπιτροπές και άλλα όργανα, τα οποία αποτελούνται από εκπροσώπους της Ένωσης, αφενός, και από εκπροσώπους του Μεξικού, αφετέρου:
 - α) Επιτροπή εμπορευματικών συναλλαγών
 - β) Υποεπιτροπή γεωργίας
 - γ) Υποεπιτροπή εμπορίου οίνου και αλκοολούχων ποτών
 - δ) Υποεπιτροπή για τα τελωνεία, τη διευκόλυνση του εμπορίου και τους κανόνες καταγωγής
 - ε) Υποεπιτροπή μέτρων υγειονομικής και φυτοϋγειονομικής προστασίας

στ) Κοινή ομάδα εργασίας για την καλή διαβίωση των ζώων και τη μικροβιακή αντοχή

ζ) Υποεπιτροπή για τα τεχνικά εμπόδια στο εμπόριο

η) Υποεπιτροπή υπηρεσιών και επενδύσεων

θ) Υποεπιτροπή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών

ι) Υποεπιτροπή δημόσιων συμβάσεων

ια) Υποεπιτροπή για τη διανοητική ιδιοκτησία

ιβ) Υποεπιτροπή εμπορίου και βιώσιμης ανάπτυξης

2. Η επιτροπή εμπορίου εγκρίνει εσωτερικό κανονισμό ο οποίος προσιορίζει τη σύνθεση, τα καθήκοντα και τη λειτουργία των υποεπιτροπών και άλλων οργάνων.

3. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην παρούσα συμφωνία ή συμφωνηθεί διαφορετικά από τα μέρη, οι υποεπιτροπές και τα άλλα όργανα συνεδριάζουν ανάλογα με τις ανάγκες ή κατόπιν αιτήματος ενός εκ των μερών ή της επιτροπής εμπορίου. Οι συνεδριάσεις μπορούν να διεξάγονται με φυσική παρουσία ή με κάθε τεχνολογικό μέσο που διαθέτουν τα μέρη. Όταν απαιτείται φυσική παρουσία, οι συνεδριάσεις διεξάγονται εκ περιτροπής στις Βρυξέλλες ή στην Πόλη του Μεξικού.

4. Η προεδρία των υποεπιτροπών και των άλλων οργάνων ασκείται από κοινού από εκπρόσωπο της Ένωσης και από εκπρόσωπο του Μεξικού.

5. Οι υποεπιτροπές και τα άλλα όργανα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 υποβάλλουν στην επιτροπή εμπορίου εκθέσεις σχετικά με τις δραστηριότητές τους και μπορούν να διατυπώνουν κατάλληλες συστάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία. Οι συστάσεις διατυπώνονται με κοινή συναίνεση.

6. Η σύσταση οποιασδήποτε από τις υποεπιτροπές ή άλλων οργάνων δεν εμποδίζει κανένα από τα μέρη να υποβάλει οποιοδήποτε θέμα απευθείας στην επιτροπή εμπορίου.

ΑΡΘΡΟ 33.5

Εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες

1. Κάθε μέρος ορίζει μία ή περισσότερες εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες εντός ενός έτους από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Η ή οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες συμβουλευεί/-ουν το οικείο μέρος για θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

3. Εάν οριστεί πάνω από μία εσωτερική συμβουλευτική ομάδα, κάθε εσωτερική συμβουλευτική ομάδα μπορεί να έχει διάφορα μέλη, αλλά περιλαμβάνει ισόρροπη εκπροσώπηση των ανεξάρτητων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρηματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα οικονομίας, βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβάλλοντος και άλλα θέματα.

4. Κάθε μέρος συνεδριάζει με την ή τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες του τουλάχιστον μία φορά ετησίως. Κάθε μέρος εξετάζει τις απόψεις ή τις συστάσεις που υποβάλλει/-ουν η ή οι εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες του σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

5. Για την προώθηση της ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με την ή τις εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες, κάθε μέρος μπορεί να δημοσιεύει τον κατάλογο με τις οργανώσεις που συμμετέχουν στην ή στις εν λόγω ομάδες, καθώς και σημείο επαφής για καθεμία από τις εν λόγω ομάδες.

6. Τα μέρη ενθαρρύνουν την αλληλεπίδραση μεταξύ των αντίστοιχων εσωτερικών συμβουλευτικών τους ομάδων.

ΑΡΘΡΟ 33.6

Φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών

1. Τα μέρη διευκολύνουν την οργάνωση φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών με τους συμμετέχοντες να διεξάγουν δημόσιο διάλογο σχετικά με θέματα που αφορούν την παρούσα συμφωνία.

2. Το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών συνεδριάζει σε συνδυασμό με τη συνεδρίαση της επιτροπής εμπορίου. Τα μέρη μπορούν επίσης να διευκολύνουν τη συμμετοχή στο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών με τεχνολογικά μέσα.

3. Το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών είναι ανοικτό για τη συμμετοχή ανεξάρτητων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών που είναι εγκατεστημένες στο έδαφος των συμβαλλόμενων μερών, συμπεριλαμβανομένων μελών από κάθε μία εκ εσωτερικών συμβουλευτικών ομάδων που αναφέρονται στο άρθρο 33.5 (Εσωτερικές συμβουλευτικές ομάδες). Τα μέρη προάγουν την ισόρροπη εκπροσώπηση των ανεξάρτητων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων των μη κυβερνητικών οργανώσεων, επιχειρηματικών οργανώσεων και συνδικαλιστικών οργανώσεων που δραστηριοποιούνται σε θέματα οικονομίας, βιώσιμης ανάπτυξης, κοινωνίας, ανθρωπίνων δικαιωμάτων, περιβάλλοντος και άλλα θέματα.
4. Οι εκπρόσωποι των μερών που συμμετέχουν στην επιτροπή εμπορίου μπορούν να συμμετέχουν, κατά περίπτωση, σε συνεδρίαση του φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών προκειμένου να παρουσιάσουν πληροφορίες σχετικά με θέματα που αφορούν τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας, και να διεξάγουν διάλογο με το φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών.
5. Στην εν λόγω συνεδρίαση προεδρεύουν οι συμπρόεδροι της επιτροπής εμπορίου ή οι εκπρόσωποί τους, κατά περίπτωση. Έκαστο μέρος δημοσιεύει τις επίσημες δηλώσεις που πραγματοποίησε στο φόρουμ της κοινωνίας των πολιτών.

ΤΜΗΜΑ Β

Τελικές διατάξεις

ΑΡΘΡΟ 33.7

Εδαφική εφαρμογή

1. Εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά, η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται όσον αφορά την Ευρωπαϊκή Ένωση, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζονται η ΣΕΕ και η ΣΛΕΕ και με τους όρους που προβλέπονται στις εν λόγω Συνθήκες. Οι διατάξεις που αφορούν τη δασμολογική μεταχείριση των αγαθών, τους κανόνες καταγωγής και τις διαδικασίες καταγωγής εφαρμόζονται επίσης στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι οποίες δεν καλύπτονται από την πρώτη περίοδο. Ο όρος «έδαφος» στο κεφάλαιο 4 (Διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και του εμπορίου) και στα άρθρα 2.7 (Αγαθά που επανεισάγονται ύστερα από επισκευή ή τροποποίηση), 2.13 (Προσωρινή εισδοχή αγαθών) και 25.66 (Μέτρα επιβολής στα σύνορα σχετικά με τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας) του μέρους III νοείται, όσον αφορά το συμβαλλόμενο μέρος ΕΕ, ότι αναφέρεται στο τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Το τελωνειακό έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι το έδαφος που αναφέρεται στο άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα¹⁴⁴.

¹⁴⁴ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 952/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Οκτωβρίου 2013, για τη θέσπιση του ενωσιακού τελωνειακού κώδικα (ΕΕ L 269 της 10.10.2013, σ. 1).

2. Εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται στο Μεξικό, στο χερσαίο έδαφος, στον εναέριο χώρο, στα εσωτερικά ύδατα, στα χωρικά ύδατα και σε όλες τις περιοχές πέραν των χωρικών υδάτων του Μεξικού, εντός των οποίων το Μεξικό μπορεί να ασκεί κυριαρχικά δικαιώματα και δικαιοδοσία, όπως ορίζεται από το οικείο εσωτερικό δίκαιο, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το δίκαιο της θάλασσας, η οποία συνήφθη στο Montego Bay στις 10 Δεκεμβρίου 1982.

ΑΡΘΡΟ 33.8

Τροποποιήσεις

1. Η παρούσα συμφωνία δύναται να τροποποιηθεί με γραπτή συμφωνία των μερών. Οποιαδήποτε τροποποίηση αρχίζει να ισχύει την ημερομηνία που έχει συμφωνηθεί μεταξύ των μερών και μετά την περάτωση των αντίστοιχων νομικών απαιτήσεων και διαδικασιών τους.
2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, η παρούσα συμφωνία μπορεί να τροποποιηθεί στις περιπτώσεις που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία με απόφαση του μεικτού συμβουλίου ή, σε περίπτωση εξουσιοδότησης, της μεικτής επιτροπής, για την τροποποίηση διατάξεων ή παραρτημάτων της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 33.9

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία υπογράφεται και εγκρίνεται από τα μέρη σύμφωνα με τις οικείες εσωτερικές διαδικασίες τους.
2. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη μέρα του δεύτερου μήνα που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία τα μέρη γνωστοποιούν αμοιβαία την ολοκλήρωση των εσωτερικών τους διαδικασιών για τον σκοπό αυτό.
3. Οι κοινοποιήσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με το παρόν άρθρο αποστέλλονται, στην περίπτωση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και, στην περίπτωση του Μεξικού, στο Υπουργείο Εξωτερικών, που αποτελούν τους θεματοφύλακες της παρούσας συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 33.10

Σχέση με άλλες συμφωνίες

1. Οι τίτλοι ΙΙΙ έως V της συμφωνίας για την οικονομική εταιρική σχέση, τον πολιτικό συντονισμό και τη συνεργασία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφενός, και των Ηνωμένων Πολιτειών του Μεξικού, αφετέρου, η οποία υπεγράφη στις Βρυξέλλες στις 8 Δεκεμβρίου 1997, αντικαθίστανται από την παρούσα συμφωνία. Οι αποφάσεις του μεικτού συμβουλίου ή της μεικτής επιτροπής που απαριθμούνται στο παράρτημα 33 αντικαθίστανται από την παρούσα συμφωνία μόλις αυτή αρχίσει να ισχύει.

2. Κάθε παραπομπή στις προαναφερόμενες αποφάσεις σε όλες τις άλλες συμφωνίες μεταξύ των μερών νοείται ως παραπομπή στην παρούσα συμφωνία.
3. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 33.16 (Διάρκεια και καταγγελία) και εκτός αν έχει συμφωνηθεί διαφορετικά από τα συμβαλλόμενα μέρη, οι αποφάσεις και συστάσεις που εκδίδουν τα όργανα που έχουν συσταθεί βάσει των άρθρων 33.1, 33.2 και 33.4 της παρούσας συμφωνίας παραμένουν σε ισχύ και εξακολουθούν να παράγουν αποτελέσματα και στο πλαίσιο της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας. Μόλις τεθεί σε ισχύ η εκσυγχρονισμένη συνολική συμφωνία, οι αποφάσεις και συστάσεις του συμβουλίου εμπορίου λογίζονται ως αποφάσεις και συστάσεις του μεικτού συμβουλίου που συστάθηκε δυνάμει του άρθρου 1.2 του μέρους IV της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας, και οι αποφάσεις και συστάσεις της επιτροπής εμπορίου λογίζονται ως αποφάσεις και συστάσεις της μεικτής επιτροπής που συστάθηκε βάσει του άρθρου 1.3 του μέρους IV της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας.
4. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 33.16 παράγραφος 1:
- α) α προσωρινά μέτρα που θεσπίζονται σύμφωνα με το άρθρο 2.24 παράγραφος 7 και το άρθρο 20.4 της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Μεξικού, τα οποία εφαρμόζονται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας, θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται έως τη φυσική λήξη τους·
- β) τα διμερή μέτρα διασφάλισης που εγκρίθηκαν σύμφωνα με το κεφάλαιο 5 τμήμα Γ της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Μεξικού, τα οποία εφαρμόζονται κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας, θα συνεχίσουν να εφαρμόζονται έως τη φυσική λήξη τους·

- γ) οι διαδικασίες επίλυσης διαφορών που έχουν ήδη κινηθεί δυνάμει του άρθρου 31.6 της παρούσας συμφωνίας λογίζονται, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας, διαφορά στο πλαίσιο της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας, και συνεχίζονται έως την περάτωσή τους· και
- δ) η δεσμευτική έκβαση κάθε διαδικασίας επίλυσης διαφορών που κινείται δυνάμει του άρθρου 31.6 της παρούσας συμφωνίας παραμένει δεσμευτική για τα συμβαλλόμενα μέρη μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας.
5. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 33.16 παράγραφος 1, τα μέρη της παρούσας συμφωνίας δεν είναι σε θέση να κινήσουν διαδικασίες επίλυσης διαφορών στο πλαίσιο της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας για θέματα που έχουν αποτελέσει αντικείμενο τελικής έκθεσης της ειδικής ομάδας βάσει του κεφαλαίου 31 της παρούσας συμφωνίας.
6. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 33.16 παράγραφος 1, οι μεταβατικές περίοδοι που έχουν ήδη παρέλθει πλήρως ή εν μέρει βάσει της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών ΕΕ-Μεξικού λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των μεταβατικών περιόδων που προβλέπονται σε ισοδύναμες διατάξεις της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας. Οι εν λόγω μεταβατικές περίοδοι στο πλαίσιο της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας υπολογίζονται από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.
7. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 33.16 παράγραφος 1, οι δικονομικές προθεσμίες που έχουν ήδη παρέλθει πλήρως ή εν μέρει βάσει της παρούσας συμφωνίας λαμβάνονται υπόψη κατά τον υπολογισμό των δικονομικών προθεσμιών που προβλέπονται σε ισοδύναμες διατάξεις της εκσυγχρονισμένης συνολικής συμφωνίας.

ΑΡΘΡΟ 33.11

Παραρτήματα, πρωτόκολλα και κοινές δηλώσεις

1. Τα παραρτήματα, συμπεριλαμβανομένων των προσαρτημάτων, πρωτοκόλλων, σημειώσεων και κοινών δηλώσεων τους που επισυνάπτονται στην παρούσα συμφωνία αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτής.
2. Κάθε παράρτημα της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των προσαρτημάτων του, που προσδιορίζεται με κωδικό που αρχίζει με αραβικό αριθμό, αποτελεί αναπόσπαστο μέρος του κεφαλαίου του μέρους III της παρούσας συμφωνίας, το οποίο προσδιορίζεται με τον ίδιο αραβικό αριθμό και στο οποίο γίνεται αναφορά στο συγκεκριμένο παράρτημα.
3. Τα παραρτήματα I έως VII της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων των προσαρτημάτων τους, τα οποία προσδιορίζονται με λατινικό αριθμό, αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των κεφαλαίων 10 έως 19 του μέρους III της παρούσας συμφωνίας. Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά, οι ορισμοί των κεφαλαίων 10 έως 19 ισχύουν εξίσου για τα εν λόγω παραρτήματα.

ΑΡΘΡΟ 33.12

Προσχώρηση νέων κρατών μελών στην Ευρωπαϊκή Ένωση

1. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει αμελλητί το Μεξικό σχετικά με κάθε αίτημα που υποβάλλει μια τρίτη χώρα για να προσχωρήσει στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ενημερώνει το Μεξικό σχετικά με την έναρξη ισχύος οποιασδήποτε συνθήκης σχετικά με την προσχώρηση τρίτης χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση (στο εξής: συνθήκη προσχώρησης).
3. Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της τρίτης χώρας που ζητά να προσχωρήσει σε αυτήν, η Ευρωπαϊκή Ένωση:
- α) παρέχει, κατόπιν αιτήματος του Μεξικού και στο μέτρο του δυνατού, όλες τις πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε ζήτημα καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία· και
 - β) λαμβάνει υπόψη τυχόν ανησυχίες που εκφράζει το Μεξικό σχετικά με τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.
4. Η επιτροπή εμπορίου:
- α) εξετάζει, αρκετά πριν από την ημερομηνία προσχώρησης, τυχόν επιπτώσεις της εν λόγω προσχώρησης στην παρούσα συμφωνία· και
 - β) πριν από την έναρξη ισχύος της προσχώρησης της τρίτης χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, εξετάζει τις επιπτώσεις της εν λόγω προσχώρησης στην παρούσα συμφωνία και συμφωνεί σχετικά με τυχόν αναγκαίες τροποποιήσεις, προσαρμογές ή μεταβατικά μέτρα που αφορούν το μέρος III της παρούσας συμφωνίας, ώστε να καταστεί δυνατή η εφαρμογή του εν λόγω μέρους από τα συμβαλλόμενα μέρη στο μέτρο του δυνατού από την ημερομηνία προσχώρησης του νέου κράτους μέλους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

5. Οι αποφάσεις της επιτροπής εμπορίου εγκρίνονται σύμφωνα με το άρθρο 33.2.6 (Επιτροπή εμπορίου).

ΑΡΘΡΟ 33.13

Μελλοντικές προσχωρήσεις στην παρούσα συμφωνία

Η παρούσα συμφωνία είναι ανοικτή στην προσχώρηση κάθε κράτους που είναι διατεθειμένο να συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που ορίζονται στην παρούσα συμφωνία, με την επιφύλαξη των όρων και προϋποθέσεων που ενδέχεται να συμφωνηθούν μεταξύ του κράτους και των συμβαλλόμενων μερών, και κατόπιν έγκρισης σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διαδικασίες κάθε συμβαλλόμενου μέρους και του προσχωρούντος κράτους.

ΑΡΘΡΟ 33.14

Ιδιωτικά δικαιώματα

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι παρέχει δικαιώματα ή επιβάλλει υποχρεώσεις σε πρόσωπα, πλην εκείνων που δημιουργούνται μεταξύ των μερών βάσει του δημόσιου διεθνούς δικαίου ή, με την επιφύλαξη της εγχώριας νομοθεσίας του Μεξικού, ούτε ότι επιτρέπει την άμεση επίκληση της παρούσας συμφωνίας στην εγχώρια έννομη τάξη των μερών.

ΑΡΘΡΟ 33.15

Αυθεντικά κείμενα

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ιρλανδική, ισπανική, ιταλική, κροατική, λετονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα και όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

ΑΡΘΡΟ 33.16

Διάρκεια και καταγγελία

1. Η παρούσα συμφωνία ισχύει έως ότου αρχίσει να ισχύει η εκσυγχρονισμένη συνολική συμφωνία.
2. Η Ευρωπαϊκή Ένωση ή το Μεξικό μπορεί να κοινοποιήσει εγγράφως στο άλλο μέρος την επιθυμία της/του να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία. Η καταγγελία παράγει αποτελέσματα έξι μήνες μετά την ημερομηνία παραλαβής της εν λόγω κοινοποίησης.